

BORÅS STAD
Årsredovisning **2023**

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande	3
Årsredovisningens syfte och mål	4
Året som gick i Borås	6
Förvaltningsberättelse	7
Översikt över verksamhetens utveckling	7
Den kommunala koncernen.....	9
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	16
Händelser av väsentlig betydelse	30
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	31
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	41
Balanskravsresultatet	54
Väsentliga personalförhållanden	55
Förväntad utveckling	60
Sammanställda räkenskaper	62
Resultaträkning.....	62
Balansräkning	63
Kassaflödesanalys.....	65
Noter inklusive redovisningsprinciper	66
Drift- och investeringsredovisning	87
Driftredovisning.....	87
Investeringsredovisning	88
Nämndernas resultat och verksamhet	94
Ekonomiska mål och ekonomiskt ansvar	94
Bolagens resultat och verksamhet	137
Stadshuskoncernen	138
Bostadsbolagen	146
Förbunden	151
Hållbart Borås	152
Socialt hållbara Borås.....	152
Arbetet med jämställdhet.....	154
Ekologiska hållbara Borås	155
Kommunfullmäktiges beslut	157
Stadsrevisionens sammanfattande bedömning av Borås Stads årsredovisning 2023	158

Kommunstyrelsens ordförande

Nu är det dags att lägga 2023 bakom oss – ett år som i många stycken präglats av oro och kris. Krig rasar, naturkatastrofer får människor att fly hus och hem, kvinnor förtrycks runt om i världen. Ibland bör vi nog reflektera över hur bra vi har det här hemma. Sverige är fortfarande ett av världens bästa länder att leva i – det får vi inte glömma.

Hur har vi då haft det i Borås? Vi kan konstatera att många boråsare har haft det ekonomiskt kärvt under året. Högre kostnader på grund av den höga inflationen har lett till högre priser på mat, el, bränsle med mera.

Det har även varit ett tufft år för kommunen. Dessutom föds det allt färre barn medan allt fler blir allt äldre. Det påverkar våra verksamheter, inte minst förskola, skola samt vård och omsorg.

Samtidigt har Borås Stad fört en ansvarsfull ekonomisk politik under många år, vilket gör att vi har klarat oss väl. Även 2024 kommer att bli tufft, men sedan pekar prognoserna ändå på att det vänder, vilket känns hoppfullt. Nu gäller det att inte stanna av – hela staden ska fortsätta att växa och utvecklas. Vi ska tro på framtiden och tro på Borås!

Avslutningsvis vill jag framföra ett stort och varmt tack till alla medarbetare för det gångna året. Era insatser varje dag gör att mångas liv blir enklare. Ni gör helt enkelt ett bra Borås bättre – tack!

Ulf Olsson (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Årsredovisningens syfte och mål

Politiskt beslutsunderlag

En årsredovisning kan se ut på olika sätt avseende innehåll, utformning mm. Avgörande är vilket syfte årsredovisningen har. Detta beror i sin tur bland annat på vem som redovisar och vem man redovisar för, det vill säga vem som är redovisningsskyldig respektive redovisningsmottagare. I vissa fall handlar det om att ge korrekt och rättvisande redovisningsinformation om den ekonomiska ställningen och utvecklingen, i andra fall kan årsredovisningen vara ett informationsinstrument med syftet att förmedla en viss bild över kommunens organisation och verksamhet.

Såsom framgår nedan väljer Kommunstyrelsen att hålla kvar årsredovisningsdokumentet som ett politiskt beslutsunderlag. Det hindrar inte att vissa förändringar görs för att göra dokumentet lättillgängligare samt analysen mer intressant för andra målgrupper. Huvudperspektivet i årsredovisningen behålls där dokumentet i första hand utgör ett analyserande beslutsunderlag för Kommunfullmäktige. Årsredovisningen ska:

- tillsammans med nämndernas och bolagens årsredovisningar och revisionsberättelser ligga till grund för fullmäktiges prövning av ansvar för det gångna årets förvaltning,
- ge fullmäktige en rättvisande bild över kommunkoncernens samlade finansiella ställning och utveckling,
- ligga till grund för Kommunfullmäktiges beslut om hur nämndernas resultat ska regleras och
- successivt utvecklas för att kunna ge information till en vidare målgrupp.

Utgångspunkten är att respektive nämnd är redovisningsskyldig inför fullmäktige. Det är nämnderna och bolagen som har huvudansvaret för att årsredovisningen till sitt innehåll motsvarar ovanstående krav. Nämnderna och bolagens egna årsredovisningar med kommentarer och analyser förelägges Kommunfullmäktige som särskilda bilagor. Årsredovisningen är i sin analys också framåtsyftande. Den ekonomiska utvecklingen gör sällan halt vid årsskiftet varför redovisningen av året som gått tillsammans med de första skatteprognoserna för det nya året kan ge värdefullt underlag för nya slutsatser.

Avstämning mot mål och resurser

Utvecklingen mot målstyrning och ramanslag på nämndnivå med stor frihet för nämnderna att själva avgöra hur resurserna ska användas ökar kraven på kontroll i form av uppföljning, utvärdering och analys av verksamhetens resultat med avseende på måluppfyllelse, resursanvändning, prestationer och effekter. Detta innebär att Kommunfullmäktige av årsredovisningen måste kunna få information om hur nämnderna följt Kommunfullmäktiges riktlinjer för verksamheten, om de mål som fastställts i budgeten uppnåtts och hur effektivt anvisade resurser använts. Detta tillbakablickande syfte ställer krav på nämndvisa avstämningar mot budget såväl vad gäller ekonomiska mått i form av kostnader och intäkter m.m. som prestationer.

Årsredovisningen ska också ge Kommunfullmäktige underlag för planering och utveckling av verksamheten. Detta framåtsyftande motiv ställer bland annat krav på att det i verksamhetsanalyserna redovisas problem och utvecklingstendenser, som bland annat kan beaktas i kommande budgetarbete.

Samlad bild

Årsredovisningen har ett viktigt syfte i att ge Kommunfullmäktige en så rättvisande bild som möjligt över kommunkoncernens finansiella ställning och utveckling. Med kommunkoncernen menas i detta sammanhang inte bara den verksamhet som drivs under så kallade offentlighetsrättsliga former. Även sådan verksamhet som bedrivs i form av aktiebolag, stiftelser, ekonomiska föreningar, ideella föreningar eller handelsbolag ska ingå i redovisningen. Motivet bakom kravet på sammanställda räkenskaper är att en stor del av verksamheten i landets kommuner idag drivs under så kallade privaträttsliga former och att bilden av kommunens ekonomiska ställning därmed påverkas av om de kommunala företagen tas med eller inte. Kommunen och dess företag måste ses som en ekonomisk beslutsenhet, för vilken Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret, såväl ekonomiskt som politiskt. De förtroendevalda måste därför ges möjlighet att göra en samlad bedömning av kommunens totala ekonomiska engagemang.

Utveckling

För att årsredovisningen också ska kunna bli en tillgång för en vidare målgrupp kommer dokumentet successivt att utvecklas. Förutom en tydligare struktur så eftersträvas analys och ökad tillgänglighet. Ett mål i kommande årsredovisningar blir att utveckla beskrivningen av kvalitet. Inte minst är det externa perspektivet viktigt, det vill säga hur medborgaren upplever verksamheten. Medborgarperspektivet stärks också av den utveckling av verksamhetsmål som lagstiftningen ställer. Verksamhetsmålen innebär ett arbete med att kunna beskriva och koppla ekonomi, verksamhet och kvalitet med utgångspunkt från medborgarna och brukarna.

Ackumulerat resultat

Vid behandling av årsredovisningen ska Kommunfullmäktige också besluta om hur nämndernas resultat för det gångna året ska regleras. Enligt kommunens regler för budget- och verksamhetsuppföljning ska nämndernas resultat, såväl positiva som negativa, balanseras över till nästkommande år. Nämnderna kan i samband med nämndbudgeten eller i årsbokslutet föreslå hur de planerar att använda sina ackumulerade resultat under förutsättning att kommunfullmäktige fastställer dem i årsredovisningen. I princip skall användandet inte gå till nivåhöjande kostnader.

Året som gick i Borås

Januari. Höga vattennivåer gjorde att SMHI utfärdade röd varning, den allvarligaste nivån, för Marsjöarna i Viskans övre lopp i januari 2023. Vattnet hotade under en kritisk period mitt i månaden hus och sommarstugor vid sjöarna.

Egentligen är det omöjligt att på några få sidor teckna en översikt över ett helt år i en hel kommun – med landsbygden, serviceorterna och staden – alla de 114 592 människor som lever här (antalet invånare 31/12 2023), med organisationen Borås Stad och alla dess verksamheter, företagen och företagarna, högskolan, organisationerna, civilsamhället och föreningarna. Därtill djur, växter - varelser i skog, vatten och berg – alla upptagna med sina liv.

Så det måste bli en översikt, med stora penseldrag, över året 2023 som började så vått.

1 april. Frida Rångemyr spikade slutresultat när Borås AIK besegrade Gais. Därmed blev Boråslaget svenska mästare i futsal.

26 april. Första spadtaget togs för ett nytt vård- och omsorgsboende på Kristineberg. Huset ska bli fyra våningar högt, med 73 lägenheter, och möjlighet till utevistelse på varje våningsplan. Fasaden består av återvunnet tegel och taket får solceller.

8 maj. Borås Basket-herrarna nådde inte riktigt ända fram i raden av finalmatcher mot Norrköping Dolphins. Förlust i sjätte matchen innebar SM-silver.

2 juni. Eldningsförbud infördes. Sommaren började med kraftig torka och hetta, och slutade med skyfall. Inte sedan mätningarna startade 1884 har det regnat så mycket i juli i Borås.

9 juni. Studentflaken rullade med glada ungdomar, trottoarerna efter Allégatan var fyllda av åskådare. Men tåget fick avbrytas när en brand bröt ut och snabbt spred sig på översta våningen och under taket i ett av hörnhuset mot Stora torget. Alla människor kom lyckligtvis undan med livet i behåll, men fastigheten fick svåra skador och renovering pågår fortfarande när detta skrivs.

12 juni. De första av de 1493 ungdomar som under sommaren skulle feriearbета i Borås Stads olika verksamheter hälsades välkomna. För andra året erbjöd Konsument Borås en valbar introduktion om privatekonomi till just feriearbetarna – extra viktig kunskap under ett år som präglades av inflation och sämre ekonomi för många människor.

16 september. Den Iranfödda konstnären Sadaf Ahmadis verk Concrete hade en välbesökt vernissage i Kulturhuset. Senare utvidgades utställningen med verket Setting och flyttade in på Konstmuseet. Diskussionen som föregick vernissage och flytt väckte stort medialt intresse och denna uppmärksamhet bidrog till en viktig debatt om konstnärlig frihet och yttrandefrihet.

9 oktober. När EU-organet Copernicus summerade klimatåret 2023 konstateras att exceptionella globala temperaturer nåddes. Borås Stad arbetade på många sätt för att göra sin del i att motverka klimatkrisen, och ett sätt tillkom 9 oktober. Då fattade Kommunstyrelsen beslut om ett grönt ramverk, som gör att Borås Stad numera kan finansiera hållbara investeringar genom att vända sig direkt till kapitalplacere som vill göra skillnad för miljön

10 oktober. ”Drömmen om Sjöbo” invigdes på Sjöbo torg, en fotoutställning som gav människor chans att berätta om sin stadsdel – känslor och tankar om dåtid, nutid, framtid. Utställningen var en del av Borås Stads långsiktiga arbete Socialt hållbart Borås, med målet att skapa mer jämlika livsvillkor och bättre hälsa för invånarna. Ibland syntes arbetet utåt som på Sjöbo, men mycket pågick också bakom kulisserna i Borås Stads organisation. Samverkan över organisatoriska gränser är en avgörande nyckel.

12 november. Elfsborgs herrlag fick två chanser att avgöra Allsvenskan och spela sig till ett SM-guld i fotboll. Först mot Degerfors i årets näst sista match, och till slut i en direkt avgörande match mot Malmö FF. Sent på eftermiddagen 12 november slutade säsongen med en andraplats för Elfsborg.

31 december. Det nya året firades in på Stora torget, utan fyrverkerier, men i stället med eldkonstnärer, dansare och musik.

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Kommunkoncernens resultat och finansiella ställning

Med koncernens resultat och ställning avses hela kommunkoncernen, där Borås Stad tillsammans med samtliga bolag inkluderas i en sammanställd redovisning där koncerninterna mellanhavanden är eliminerade.

Nyckeltal kommunkoncernen, mnkr

	2023	2022	2021	2020	2019
Resultat före skatt	300	551	592	443	89
Verksamhetens nettokostnader	7 411	6 855	6 435	6 261	6 291
Soliditet, %	36	37	35	34	33
Soliditet inkl. pensionsåtaganden inom linjen, %	30	30	28	27	25
Balansomslutning	21 850	20 803	20 304	19 129	18 624
Nettoinvesteringar	1 933	1 542	1 524	1 229	2 048
Självfinansieringsgrad, %	58,8	86,6	94,6	95,2	41,7
Total låneskuld	10 028	9 708	10 131	9 724	9 538
Antal anställda	11 499	11 591	11 227	11 163	11 038

Årets skattekostnad redovisas inte separat utan ingår i nettokostnader.

Omsättningen för kommunkoncernen uppgick till 12 miljarder kronor (mdkr). Enskilt före eliminering av koncerninterna poster uppgick kommunens omsättning till 9,9 mdkr och bolagens till 2,7 mdkr. Det sammanställda resultatet före skatt för hela Borås Stads kommunkoncern blev 300 miljoner kronor (mnkr). Enskilt före eliminering redovisas resultat från Borås Stad på 296 mnkr, bolagskoncernen Borås Stadshus 73 mnkr och bostadsbolagen 40 mnkr.

Det sammanställda resultatet landar på en betydligt lägre nivå än 2022. Jämfört med föregående år har både kommunens och bolagens resultat påverkats av kraftiga kostnadsökningar. Kommunen har haft högre skatteintäkter än beräknat och även realisationsvinsterna är något högre i år. Stadshuskoncernen redovisar ett sämre resultat än föregående år, främst till följd av ett halverat resultat i Borås Energi och Miljö AB till följd av lägre elintäkter samt stora kostnadsökningar. Bostadsbolagen redovisar ett högre resultat än 2022 trots att både AB Bostäder i Borås och Viskafors AB gjort nedskrivningar av fastigheter, vilket beror på att AB Bostäder i Borås även återfört några nedskrivningar från tidigare år. Samtliga bostadsbolag redovisar sämre resultat i år, om nedskrivningar exkluderas, till följd av ökade driftskostnader, höjda materialpriser samt ökade räntekostnader.

Den sammanställda eliminerade balansomslutningen var 21,9 mdkr. Balansomslutningen ökar årligen i takt med fortsatta investeringar. Nettoinvesteringarna uppgick under 2023 till 1,9 mdkr.

Investeringsgraden är fortsatt hög, både i bolagen och i kommunen, men medan den fortsatt att öka i kommunen jämfört med tidigare år har takten minskat något i bolagen.

Stora delar av bolagens investeringar lånefinansieras men flera bolag klarar av att finansiera en större andel av sina investeringar själva i år. Koncernens minskade självfinansieringsgrad är främst kopplad till Borås Energi och Miljö AB. Den totala låneskulden har ökat och uppgick per 2023-12-31 till 10 mdkr, varav den räntebärande skulden uppgick till 9,7 mdkr (9,4 mdkr föregående år).

Kommunens resultat och finansiella ställning

Nyckeltal kommunen, mnkr

	2023	2022	2021	2020	2019
Årets resultat	296	401	472	284	99
Resultat i % av skatter och bidrag	3,8	5,4	6,7	4,2	1,5
Verksamhetens nettokostnader	7 597	7 116	6 662	6 532	6 409
Soliditet exkl internbanken, %	71	73	75	72	72
Soliditet inkl pensionsåtaganden inom linjen, %	56	58	57	53	52
Balansomslutning	9 223	8 559	7 764	7 482	7 062
Nettoinvesteringar	1 172	750	632	419	620
Självfinansieringsgrad investeringar, %	59	107	137	152	52
Långfristig låneskuld	0	0	0	0	0
Antal anställda	10 435	10 540	10 370	10 296	10 173
Folkmängd	114 592	114 445	114 091	113 714	113 179
Skattesats, %	21.31	21.31	21.31	21.31	21.31

Omsättningen för kommunen uppgick under året till 9,3 (8,7) miljarder kronor. Det är en ökning med 6,3 % jämfört med förra året. Ser man till verksamhetens nettokostnader är ökningen höga 6,8 % men inom budget. Nämndernas nettokostnader ökade med 8,2 (5,1) % drivet av en hög inflationsnivå kombinerat med ett relativt stort tillgängligt budgetutrymme under 2023.

Resultatet för Borås Stad under 2023 blev 296 mnkr och är 360 mnkr bättre än budget och över vårt finansiella mål som ligger i intervallet 2-3 % av skatter- och generella statsbidrag. År 2023 uppgick nivån till 3,8 % och beror till stor del på ökade skatteintäkter till följd av förbättrade skatteunderlagsprognoser löpande under året och en hög nivå på realisationsvinster även under 2023.

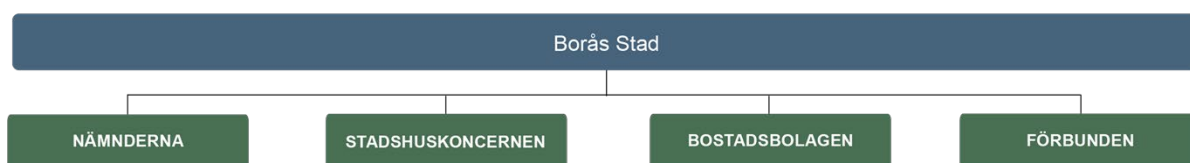
Investeringsnivån ökade under året med 422 mnkr till 1 172 mnkr och beror dels på en hög nivå på investeringsbudgeten men också på att flera objekt blev försenade under 2022 p.g.a. pandemin och fick då flyttas framåt i tid. Den långfristiga låneskulden för kommunen är fortsatt noll men utvecklingen mot en fortsatt hög investeringsnivå kan innebära att även kommunen kan behöva viss långfristig lånefinansiering framöver.

Den kommunala koncernen

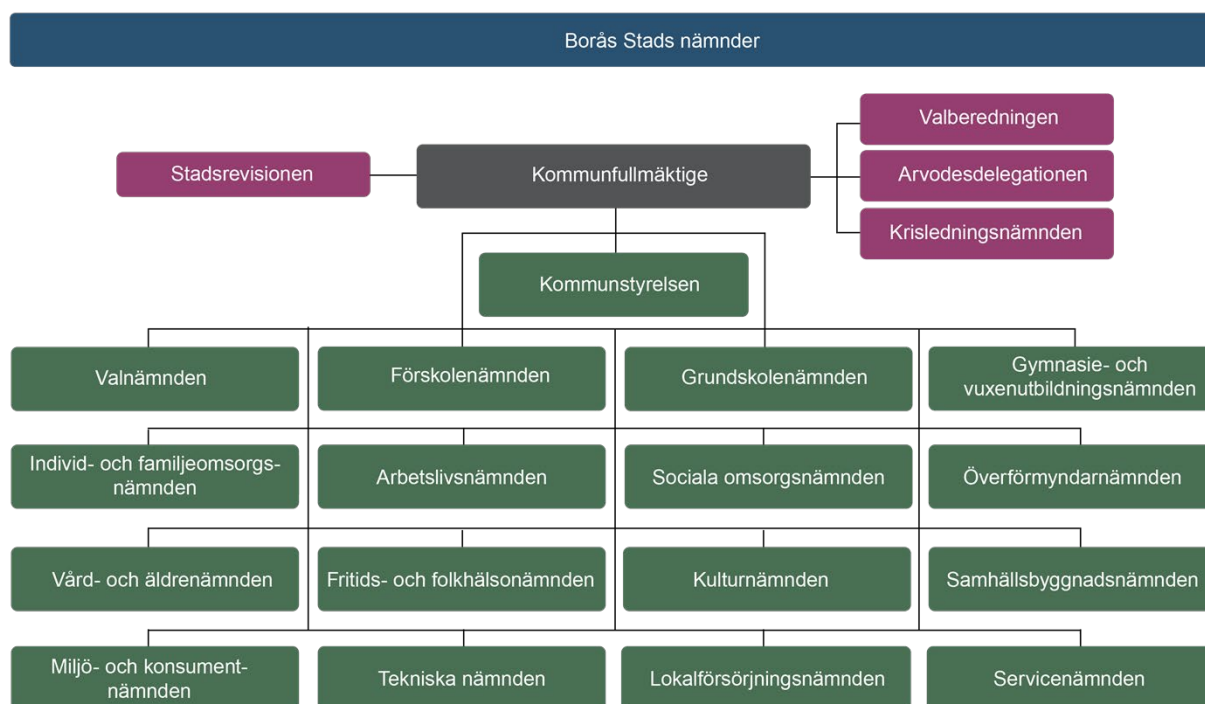
I nedanstående bild framgår den kommunala koncernen per 2023-12-31. Koncernen utgörs av Borås Stads nämnder, de kommunala bolagen samt de förbund i vilka Borås Stad har ekonomiska åtaganden överstigande 20 %.

Bolagsformen är vald för att verksamheten antingen bedrivs på konkurrensutsatt marknad, kommersiell marknad och/eller att bolagsformen anses utgöra en lämplig organisationsform av andra skäl. Bolagens ekonomi är tydligt avgränsad från stadens. Bolagen leds av politiskt tillsatta styrelser med undantag för Inkubatorn i Borås AB som har en professionell styrelse, och BoråsBorås TME AB där hälften av ledamöterna utses av minoritetsägaren.

Nämnderna

Borås Stad bedriver huvuddelen av sin verksamhet genom 13 olika nämnder samt Stadsrevisionen.

Kommunen anlitar privata utförare inom följande områden: hemtjänst, äldreboenden, gruppboendestäder LSS, daglig verksamhet, boenden IFO vuxen samt företagshälsovård.

Stadsrevisionen

Stadsrevisionen är kommunfullmäktiges och medborgarnas kontrollorgan när det gäller efterlevnaden av kommunala beslut och aktuell lagstiftning. Revisorernas uttalanden i revisionsberättelser ligger till grund för ansvarsprövning.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.

Valnämnden

Nämnden verkställer kommunens uppgifter vid val till riksdagen, val till Regionfullmäktige och Kommunfullmäktige, val till Europaparlamentet samt folkomröstningar.

Förskolenämnden

Förskolenämnden ansvarar för uppgifter avseende kommunal förskola och kommunal pedagogisk omsorg som åligger kommunen enligt skollagen och andra skolförfattningar. I detta ansvar ingår ansvaret för förskolan och annan pedagogisk omsorg avseende barn i åldrarna 6 månader och längst till den ålder som gäller för respektive insats jämlikt skollagen.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden har hand om de uppgifter avseende kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem samt övriga uppgifter som åligger kommunen enligt Skollagen och andra skolförfattningar. Grundskolenämnden ansvarar även för elevhälsan inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom som nämnden ansvarar för.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är nämnd för och ansvarar i enlighet med skollagen för den del av kommunens utbildning inom skolväsendet som omfattar skolformerna gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning (grundläggande och gymnasial nivå), särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare samt inom yrkeshögskolan. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar för ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården inom elevhälsan i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Individ och familjeomsorgsnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter inom Socialtjänsten och vad som i lag sägs om Socialnämnd vad avser kommunens individ- och familjeomsorg. Ansvaret gäller med undantag av de uppgifter beträffande ekonomiskt bistånd som enligt Kommunfullmäktiges beslut åvilar Arbetslivsnämnden eller annan uppgift enligt Socialtjänstlagen som Kommunfullmäktige har beslutat ska åvila, Sociala omsorgsnämnden, Vård- och äldrenämnden eller annan nämnd. Individ och familjeomsorgsnämnden utövar ledningen för den kommunala hälso- och sjukvården inom sitt område.

Arbetslivsnämnden

Arbetslivsnämnden fullgör kommunens arbetsmarknads- och sysselsättningspolitiska insatser. Vidare ansvarar nämnden för att bidra till att motverka arbetslösheten i kommunen. Nämnden ansvarar även för kommunens insatser och åtgärder vid flyktingmottagning och invandring samt integration i samhället och på arbetsmarknaden samt insatser gällande nationella minoriteter och förvaltningsområde för finska. Arbetslivsnämnden utövar ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården inom sitt verksamhetsområde.

Sociala omsorgsnämnden

Sociala omsorgsnämnden utövar ledningen av kommunens verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Finns behov av kompletterande insatser för målgruppen enligt socialtjänstlagen ansvarar Sociala omsorgsnämnden för detta. Nämnden fullgör också kommunens uppgifter enligt socialförsäkringsbalken 51 kap, rörande assistentersättning. Sociala omsorgsnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten och vad som i lag sägs om socialnämnd vad avser barn och unga upp till 18 år och personer med psykiska funktionsnedsättningar inkl. hemsjukvård. För boendestöd som enda insats ansvarar Sociala omsorgsnämnden. Sociala omsorgsnämnden utövar ledningen av hälso- och sjukvården inom sin verksamhet.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgifter inom överförmyndarverksamheten enligt föräldrabalken, samt vad som i övrigt åvilar överförmyndare eller överförmyndarnämnd enligt annan lag och författning.

Vård- och äldrenämnden

Vård- och äldrenämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten vad avser äldre och personer med demenssjukdom och andra personer från 18 år och äldre och som endast har behov av bistånd i form av hemtjänst, vård- och omsorgsboende, korttidsboende, trygghetslarm, dagverksamhet och bostadsanpassningsbidrag. För boendestöd som enda insats ansvarar Sociala omsorgsnämnden. Vård- och äldrenämnden ansvarar för icke biståndsbedömt anhörigstöd i Borås Stad vilket även omfattar barn- och unga under 18 år. Vård- och äldrenämnden utövar ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården inom sitt verksamhetsområde. I nämndens uppgifter ingår förebyggande hälsoarbete för äldre. Nämnden ansvarar, med undantag för de uppgifter som åvilar Kommunstyrelsen, för kost-, lokalvård- och vaktmästeriorganisationen inom sitt verksamhetsområde.

Fritids- och folkhälsonämnden

Fritids- och folkhälsonämnden till huvuduppgift att ansvara för kommunens övergripande folkhälsoarbete, främja fritidsverksamheten i kommunen och tillgodose allmänhetens och organisationers behov av anläggningar för motion, rekreation och tävlingsverksamhet

Kulturnämnden

Kulturnämndens verksamhet syftar till att göra Borås till en bra och attraktiv stad att leva i. En stad som ger alla invånare möjligheter till information, kunskap och upplevelser för att kunna ta aktiv del i den demokratiska processen och utvecklas som människa. Kulturnämnden ska i detta syfte bedriva biblioteksverksamhet, musei- och utställningsverksamhet, teater, dans- och musikverksamhet inklusive kulturskola, filmverksamhet och annan kulturell verksamhet.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet och har det närmaste inseedet över byggnadsverksamheten enligt PBL (plan- och bygglagen). Nämnden fullgör också de övriga uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan- och byggväsendet.

Miljö- och konsumentnämnden

Miljö- och konsumentnämnden fullgör kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt de övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet med undantag för det som enligt Kommunfullmäktiges beslut ska fullgöras av annan nämnd.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ansvarar för kommunens gator, vägar, broar och parker samt iordningsställd allmän platsmark inom detaljplanelagt område samt oexploaterad mark där kommunen är markägare. Nämnden ansvarar också för förvaltning av kommunens innehav av skog samt frågor om jakt och fiske, samordning av samhällsbetalda persontransporter inom kommunen som färdtjänst, resor till och från daglig verksamhet, planering och samordning av skolskjutsar samt uppgifter enligt lag om färdtjänst och lag om riksfärdtjänst. Nämnden är också huvudman för det kommunala lantmäteriet.

Lokalförsörjningsnämnden

Lokalförsörjningsnämnden har till huvuduppgift att svara för Borås Stads lokal- och anläggningsförsörjning där det inte särskilt ankommer på annan. Nämnden ska ansvara för den tekniska och ekonomiska förvaltningen och vara samordnande och verkställande organ vid ny- och ombyggnationer av verksamhetsfastigheter samt anläggningar för motion, rekreation och tävlingsverksamhet.

Servicenämnden

Servicenämndens huvudarbetsuppgifter är bl.a. att utföra tjänster rörande anläggnings- och underhållsarbeten för gator och vägar, broar, parker samt övriga allmänna platser, anläggning och underhåll av ledningsnät för vatten och avlopp. Servicenämnden tillhandahåller också service beträffande utskriftsenheter, kopiering o dylikt samt administrativ service till kommunens nämnder (IT, redovisning, personal- och löneadministration)

Uppdragsföretag

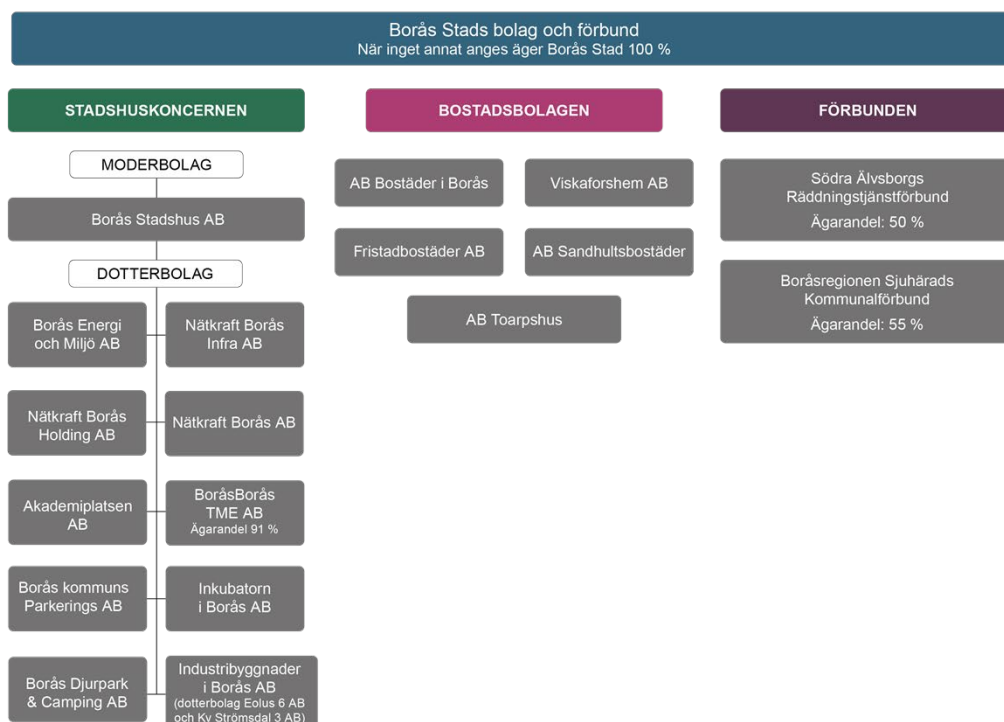
Ett uppdragsföretag är en annan juridisk person till vilken kommunen med stöd av kommunallagen 3:12 överlämnat vården av en kommunal angelägenhet, men där överlämnandet skett så att ett betydande inflytande inte erhållits. Överlämnandet kan ske genom upphandling enligt Lag om offentlig upphandling, Lag om valfrihetssystem eller på annat sätt. I följande tabell har nämnda kommunala entreprenader bedrivits inom Borås Stad 2023. Friskolor definieras inte som kommunala entreprenader eftersom de tillkommer genom avtal med staten.

Uppdragsföretag 2023

Verksamhetsområde	Bruttokostnad Uppdragsföretag , tkr	Andel uppdragsföretag	Bruttokostnad totalt inkl uppdragsföretag, tkr
LOV Hemtjänst	48 705	11,0 %	443 090
Äldreboenden	32 999	5,0 %	665 585
Gruppboendestäder LSS	63 401	20,4 %	311 393
LOV daglig verksamhet	27 902	37,9 %	73 538
Boende IFO Vuxen	5 500	30,7 %	17 933

Bolagen

Borås Stad äger, direkt eller indirekt via moderbolaget Borås Stadshus AB, 15 bolag samt har ekonomiska åtaganden i två kommunalförbund.

Bolagen utgör organisatoriska enheter i kommunens verksamhet och är underordnade Kommunfullmäktige i Borås. Bolagen står i sin verksamhet under Kommunstyrelsens uppsikt. Förhållandet till kommunen regleras genom bolagsordning, specifikt ägardirektiv samt gemensamt

ägardirektiv.

Moderbolaget Borås Stadshus AB har fått i uppdrag att främja en aktiv ägarstyrning av Borås Stads samtliga hel- och majoritetsägda bolag. Bolaget ska tillsammans med stadens övriga verksamheter skapa nytta för staden och dess invånare samt medverka i utvecklingen av staden.

Förutom i ovanstående bolag och förbund har kommunen även ägarandelar och/eller ägarintresse i följande organisationer som inte räknas in i kommunkoncernen:

- Inera AB 0,2 %
- Kommentus-Gruppen AB
- Kommuninvest Ekonomisk förening 1,5 %
- PROTEKO
- Blå Stjärnans Djursjukhus
- Tolkförmedling Väst

Stadshuskoncernen

Borås Stadshus AB - moderbolaget

Syftet med bolagets verksamhet är att leda, samordna och effektivisera den verksamhet som bedrivs genom dess dotterbolag.

Borås Energi och Miljö AB

Det grundläggande motivet för Borås Stad att äga bolaget är att trygga en viktig infrastruktur för kommuninvånarna. Bolagets syfte är att enligt god teknisk praxis och med optimalt resursutnyttjande främja en god och långsiktig hållbar avfallshantering, energiförsörjning samt vatten- och avloppsverksamhet.

Nätkraft Borås Infra AB

Det grundläggande motivet för Borås Stad att äga bolaget är att trygga en viktig infrastruktur för kommuninvånarna. Syftet med bolaget är att främja distribution av el samt utbyggnad av datakommunikation inom Borås Stad.

Nätkraft Borås Holding AB

Syftet med bolaget är att som moderbolag vara aktieinnehavare av de kommande dotterbolagen Nätkraft Borås AB och Nätkraft Borås Infra AB, vars syfte är att främja distribution av el samt utbyggnad av datakommunikation och datacenterverksamhet inom Borås Stad.

Nätkraft Borås AB

Syftet med bolaget är att förvalta och utveckla bolagets/koncernens tillgångar och tjänster i syfte att skapa lönsamhet inom Nätkraft Borås Holding ABs samtliga bolag.

Borås Djurpark & Camping AB

Föremålet för bolagets verksamhet är att inom Borås Stad driva djurpark och camping och i samband därmed idka annan besöksstimulerande verksamhet.

Borås Kommuns Parkerings AB

Syftet med bolagets verksamhet är att utveckla parkeringsverksamheten och verka för goda parkeringsmöjligheter.

Industribyggnader i Borås AB med dotterbolag

Syftet med bolagets verksamhet är att tillhandahålla lämpliga industrilokaler för näringslivets behov samt utbildningslokaler. Bolaget ska kunna vara en aktör i den kommunala exploateringsverksamheten.

BoråsBorås TME AB

Bolagets syfte är att verka för att Borås framstår och upplevs som en mycket attraktiv stad för invånare och besökare inom turism, möten och evenemang. Bolaget ägs till 9 % av Borås Näringslivs Ekonomisk Förening.

Akademiplatsen AB

Bolagets syfte är att driva och utveckla området kring Akademiplatsen. Bolaget ska ha en samordnande funktion för Borås Kongress.

Inkubatorn i Borås AB

Syftet med bolagets verksamhet är att främja skapandet av fler företag i Boråsregionen.

Bostadsbolagen

AB Bostäder i Borås

Bolaget ska i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Borås Stad.

Fristadbostäder AB

Bolaget ska i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Borås Stad (Fristad med omnejd).

AB Sandhultsbostäder

Bolaget ska i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Borås Stad (Sandhult, Sjömarken och Sandared).

AB Toarpshus

Bolaget ska i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Borås Stad (Dalsjöfors, Gånghester, Målsryd, Aplared, Dannike och Rångedala).

Viskaforshem AB

Bolaget ska i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Borås Stad (Viskafors, Rydboholm och Svaneholm).

Förbunden

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund är ett kommunalförbund med syfte att driva räddningstjänsten i en gemensam organisation för kommunerna Bollebygd, Borås, Mark, Svenljunga, Tranemo och Ulricehamn. Borås Stads ägarandel är 50 %.

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund är ett samverkansorgan för kommunerna Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda. Varbergs kommun är medlem utan beslutanderätt. Förbundet ska stärka Sjuhärad som attraktiv och konkurrenskraftig tillväxtregion, stödja kommunerna i deras samverkan samt samverka med nationella organ liksom Västra Götalandsregionen. Borås Stads ägarandel är 55 %.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Koncernens förutsättningar

I detta avsnitt beskrivs Borås samhällsutveckling utifrån ett omvärldsperspektiv med utgångspunkt i olika faktorer i samhällsekonomin som har påverkan på koncernen och som bedöms som viktiga för Borås Stads utveckling.

Sverige gick in i en lågkonjunktur 2023 med en negativ tillväxt, minskad efterfrågan på arbetskraft och en stigande arbetslöshet som följd. Sveriges Kommuner och Regioner antar i sina senaste samhällsekonomiska prognoser att perioden av rekordhöga prisökningar ligger bakom oss och en fortsatt nedåtgående trend förutses för inflationen globalt, vilket gör att centralbankerna kommer kunna sänka styrräntorna 2024. Men det tar tid för ränteförändringar att få full effekt i ekonomin och det bedöms dröja tills 2025 innan svensk BNP-tillväxt tar ordentlig fart. Den svaga tillväxten 2024 ger avtryck i arbetsmarknaden med en fortsatt stigande arbetslöshet, vilket i sin tur medför en svag ökning av skatteunderlaget. Den köpkraft som skatteunderlaget ger för kommuner och regioner dämpas genom stora prisuppgångar och ökade pensionskostnader. Kommunen har generat höga resultat de senaste åren och det stärker utgångsläget för att klara följderna av den samhällsekonomiska utvecklingen.

Borås är den näst största staden i folktäta Västra Götalandsregionen. 1,7 miljoner människor bor inom en 10-milsradie. Med 114 592 invånare är Borås landets trettonde största kommun. Förutom centralorten finns det 20 tätorter i kommunen, de största är Dalsjöfors, Fristad, Sandared och Viskafors. Borås fortsätter att växa och kommunen ökade under året med 147 invånare, vilket är den lägsta folkökningen på hela 2000-talet. Det föddes 1 121 barn vilket är 10 barn färre än under 2022. Antalet avlidna ökade under 2023 och uppgick till 1068 personer jämfört med 1 063 personer under föregående år. Under året har 5 601 personer flyttat till kommunen samtidigt som 5 531 personer flyttade från kommunen. Det ger ett positivt flyttnetto på 70 personer vilket är lägre jämfört med föregående år då flyttnettot var 199 personer.

En god ekonomi är viktig för koncernen och är ett grundläggande villkor för att kunna uppnå de sociala och välfärdspolitiska mål som är syftet med koncernens verksamhet. En balanserad finansiell utveckling är en förutsättning för att kommunens service ska kunna behållas och utvecklas. Det förväntas fortsatt vara en positiv befolkningsutveckling och det gör att Borås behöver fortsatt göra stora investeringar, bland annat inom infrastruktur, offentliga verksamhetslokaler och bostäder. I takt

med att befolkningen ökar ställs förändrade krav på utökad kommunal service. Dessutom behöver anpassningar göras för att möta de demografiska förändringar som förväntas påverka de kommande årens skatteintäkter. Detta innebär att prioriteringar blir nödvändiga.

De senaste årens investeringar har inneburit att koncernens låneskuld har ökat mycket och vid utgången av år 2023 uppgick den räntebärande låneskulden till 9,7 mdkr. En ökad låneskuld innebär en ökad känslighet för ränteförändringar och de stora investeringsvolymerna tar i anspråk resurser från verksamheterna i form av avskrivningar och räntekostnader. Det har blivit märkbart under 2023 då räntenivåerna har fortsatt att stiga och uppgår till en betydligt högre nivå än tidigare. Prognoserna visar på en stabilisering av räntenivån och en trolig sänkning av styrräntan under 2024, men det blir sannolikt inte en återgång till det låga ränteläge som föregick de kraftiga räntehöjningarna under 2022 och 2023 under en överskådlig framtid. Det blir allt tuffare att uppnå de finansiella målen inom både kommunen och bolagen och det ställer högre krav på positiva resultat framöver. Det innebär förändrade krav på verksamheterna och det blir viktigt att ständigt se över och anpassa verksamheterna till dessa förutsättningar.

Pensionsförpliktelser

Kommunkoncernen har ett omfattande pensionsåtagande som uppgår till 2 745 mnkr, varav kommunens åtagande är 2 687 mnkr. För att möta kommande pensionsutbetalningar har kommunen tidigare avsatt medel i pensionsförsäkring.

Pensionsförpliktelsen redovisas sedan 1998 enligt den så kallade blandmodellen där pensioner intjänade före 1998 inte skuldförs utan redovisas som ansvarsförbindelse. Förpliktelsen som redovisas som ansvarsförbindelse uppgår till 1 387 mnkr.

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Pensionsförpliktelse				
Total pensionsförpliktelse i balansräkning och ansvarsförbindelse	2 308	2 102	2 250	2 046
varav avsättning inklusive särskild löneskatt	921	727	868	677
varav ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	1 387	1 375	1 382	1 369
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	437	431	437	431
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0	0	0	0
Summa pensionsförpliktelse	2 745	2 533	2 687	2 477
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde				
Totalt pensionsförsäkringskapital	605	595	595	584
varav överskottsmedel	23	26	23	26
Totalt kapital, pensionsstiftelse	0	0	0	0
Finansiella placeringar (egna förvaltade pensionsmedel)	0	0	0	0
Summa förvaltade pensionsmedel	605	595	595	584
Finansiering				
Återlånade medel	2 140	1 939	2 092	1 893
Konsolideringsgrad (%)	22	23	22	24

Finansverksamheten

Kommunfullmäktige har fastställt riktlinjer för finansverksamheten för hela Borås kommunkoncern, vilket inkluderar både verksamheten som bedrivs inom stadens förvaltningsorganisation och bolag som staden äger. Riktlinjerna reglerar ramarna för den totala finansverksamheten. Kommunstyrelsen har också fastställt riktlinjer för internbanken och likviditetsförvaltning som ger mandat till Kommunstyrelsens operativa uppdrag.

Internbanken

Det övergripande målet med finansverksamheten inom kommunkoncernen är att medverka till god ekonomisk hushållning främst genom att säkerställa betalningsförmågan och trygga tillgången på kapital med betryggande riskkontroll.

Finansverksamheten bedrivs utifrån Kommunfullmäktiges styrdokument "Riktlinjer för finansverksamhet- Borås kommunkoncern". Enligt dessa riktlinjer ska det under Kommunstyrelsen finnas en internbank. Internbanken, som är samma juridiska enhet som Borås Stad, ansvarar för kapital- och räntebindning samt för all upplåning för kommunkoncernen. För de löpande likviditetsflödena i staden finns ett gemensamt koncernkontosystem som är förutsättning för att samla upp och nettoredovisa bolagens kapitalflöden. Det innebär att det är först när det totala saldot i koncernkontosystemet blir negativt som det uppstår ett behov av extern finansiering. Internbanken eftersträvar att låna ut till kommunens bolag till en marknadsmässig räntesats.

Internbanken följer månadsvis upp verksamheten genom en finansrapport till Kommunstyrelsen.

Internbankens resultat, mnkr

	2023	2022
Ränteintäkter utlåning till bolagen*	219,0	141,2
Räntekostnad internbankens upplåning	-187,5	-111,3
Internbankens administrativa omkostnader	-1,8	-1,7
Resultat Internbanken	29,8	28,3

*Räntesättning för att åstadkomma marknadsmässig utlåning till bolagen.

Det positiva resultatet för internbanken är en följd av att bolagen ska finansieras med marknadsmässiga villkor. Det innebär att prissättningen ska spegla den skillnad i kostnad som respektive bolag bedöms ha för att finansiera sig på egna meriter jämfört med kommunen och har sin grund i lagkrav på konkurrensneutralitet.

Kreditbetyg

Under året har Borås Stad behållit sin rating på AA+ från Kreditvärderingsföretaget Standard & Poor. Kommunen har en rating främst för att få tillgång till kapitalmarknaden, dels genom kortfristig upplåning i certifikatprogram och dels genom långfristig upplåning i obligationsprogram. Den nuvarande ratingen innebär att det för en extern långgivare är förknippat med en låg risk att låna ut pengar till Borås stad och det ger staden goda förutsättningar till kapitalanskaffning med fördelaktiga lånevillkor utifrån kreditvärdigheten.

Likviditet

Enligt Kommunfullmäktiges antagna riktlinjer för finansverksamheten är ett av internbankens syfte att tillgodose verksamhetens behov av finansiering och trygga tillgången på kapital. Det innebär att minst 100 % av de närmsta 12 månaders kapitalförfall ska täckas av kreditlöften och tillgänglig likviditet. Dessutom följs koncernens verksamhet löpande genom likviditetsprognoser avseende framtida kassaflöden för att kunna planera koncernens upplåning och på så vis säkerställs tillgången på kapital.

Internbanken tecknar kreditlöften med olika banker för att säkra tillgången på likviditet som beredskap för störningar på kapitalmarknaden. Den 31 december 2023 uppgick tecknade kreditlöften till 3,0 miljarder kronor och kreditlöftena är fördelade på fyra olika motparter. Därutöver finns också en kontokredit på 0,4 miljarder kronor.

Upp- och utlåning

Internbankens upplåning sker främst genom extern upplåning samt till en mindre del inlåning från de bolag och förbund i kommunkoncernen som har positiv kassa. Den externa upplåningen består främst av emissioner av certifikat och obligationer på kapitalmarknaden samt finansiering hos Kommuninvest. Internbankens upp- och utlåning uppgick 2023 till följande:

Internbankens upp- och utlåning, mnkr

	2023-12-31	2022-12-31	Förändring
Internbankens utlåning till bolagen *	10 115,7	9 792,0	323,7
Internbankens upplåning, intern	-387,3	-430,3	43
Internbankens upplåning, extern *	-9 728,4	-9 361,7	-366,7

* varav 195,1 (195,1) mnkr avser direktfinansiering mellan bolag och Kommuninvest.

Internbankens utlåning ökade med drygt 300 mnkr till följd av att främst Borås Energi och Miljö AB och Nätkraft Borås Infra AB ökade sina skulder.

Av internbankens externa upplåning utgörs 3,2 miljarder kronor av så kallade gröna lån. Det innebär att cirka en tredjedel av den totala upplåningen är gjord med Fristadbostäder AB:3,7s och Borås Energi och Miljö AB:s gröna tillgångar som bas.

Nyckeltal

	2023	2022
Genomsnittlig marknadsränta, 3 mån STIBOR, %	3,70	0,88
Genomsnittlig reporänta, Riksbanken, %	3,46	0,77
Genomsnittlig ränta upplåning, %*)	2,08	1,44
Genomsnittlig ränta utlåning till bolagen, %*)	2,39	1,88
Kapitalbindning per 31 december, år	4,55	4,65
Räntebindning per 31 december, år	4,57	4,64
Räntebindning exkl derivat per 31 december, år	4,10	4,13

Inklusive koncernens samtliga räntederivat

Enligt Kommunfullmäktiges riktlinjer ska prissättningen på utlåningen till stadens bolag baseras på marknadsmässiga villkor. Detta har sin grund i lagstiftning för allmännyttiga kommunala bostadsbolag och EU:s konkurrenslagstiftning. Under året har varje bolag betalat ett individuellt satt marknadsmässigt pris utifrån sina förutsättningar och andel konkurrensutsatt verksamhet.

Kommunstyrelsens riktlinjer för internbanken och likviditetsförvaltning innehåller ett intervall för genomsnittlig kapitalbindnings- och räntebindningstid mellan 1,5 år - 3,5 år med ett riktvärde på 2,5 år, EMC exkluderad. Vid utgången av 2023 var den genomsnittliga kapitalbindningstiden 2,67 år och den genomsnittliga räntebindningstiden var 2,70 år.

Avstämning mot finanspolicy, exklusive EMC

Nyckeltal	Mål	Mandat	Utfall	Uppfylld
Kapitalbindning	2,5 år	1,5 - 3,5 år	2,67 år	Ja
Räntebindning	2,5 år	1,5 - 3,5 år	2,70 år	Ja
Räntejustering	< 1-år	0 -50 %	34 %	Ja
Likviditet 12 m	> 100 %	> 100 %	113 %	Ja

Riskhantering

Finansiell verksamhet är förknippad med risktagande, dels i form av finansiella risker och dels i form av operativa risker. Internbankens målsättning är att minimera riskerna till en rimlig kostnad med utgångspunkt i uppsatta riskmandat.

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till medel för betalningar. Risken hanteras genom av Kommunstyrelsen beslutade riskmandat för kapitalbindning som innebär att förfallen sprids för att säkra tillgång till ny finansiering. Det är fortsatt viktigt att ha tillgång till olika finansieringskällor och det ställer andra krav jämfört med tidigare. Investerare på kapitalmarknaden ställer i allt större utsträckning krav på hållbara tillgångar jämfört med tidigare och detta är något som ställer andra krav på vår organisation i vårt gemensamma klimatomställningsarbete. Kommunstyrelsen har under 2023 fastställt ett grönt ramverk som ger förutsättningar att emittera gröna obligationer.

Ränterisk

Med ränterisk avses risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar kommunkoncernens finansnetto negativt, ränteförändringar kan innebära ökade upplåningskostnader för koncernen. Risken hanteras genom av Kommunstyrelsen beslutade riskmandat för räntebindningar och ränteförfall. Den del av ränterisken som har hanterats med ränteswappar har för hela kommunkoncernen inneburit en minskad räntekostnad under året med -38,2 (2,0) mnkr jämfört med helt rörlig ränta. Det motsvarar en minskad räntesats på cirka -0,39 % (0,02 %).

Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken för att motparten inte kan fullfölja de förpliktelser som avtalet innebär. Risken hanteras genom Kommunstyrelsens beslutade riskmandat för derivatinstrument. Internbanken har avtal med flera motparter med hög kreditvärdighet.

Ränteswappar	Nom belopp	Värde	Rating	Nya derivat
Nordea bank	0	0,0	AA-	Ja
Danske bank	640	9,5	A	Ja
Skandinaviska enskilda banken	250	-3,9	A+	Ja
Svenska Handelsbanken	700	14,5	AA-	Ja

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att drabbas av ökade kostnader till följd av valutakursförändringar. I finansverksamheten uppkommer valutarisker om upplåning eller placering sker i utländsk valuta. Valutarisker i finansverksamheten ska omedelbart valutasäkras. Interbanken har per 2023-12-31 inga valutarisker.

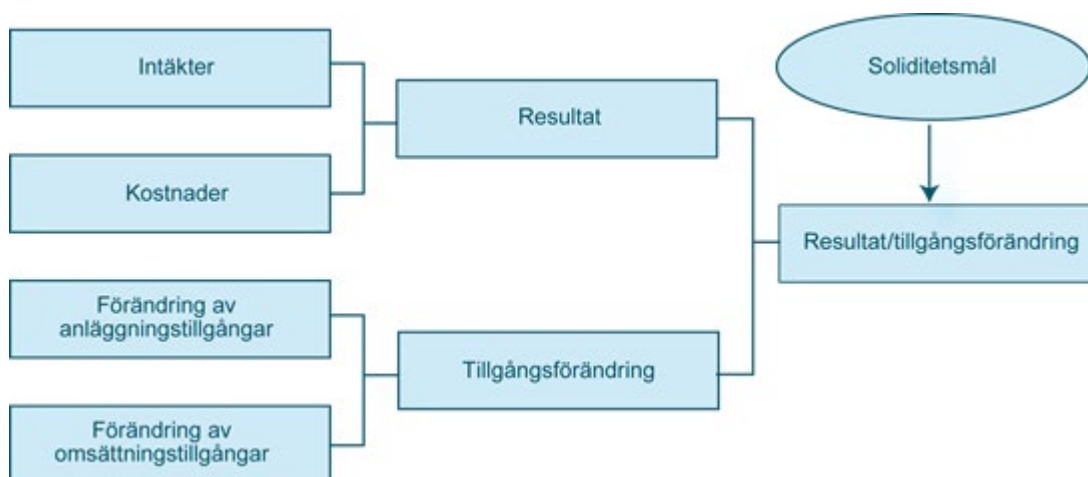
Operativ risk

Med operativ risk avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, fel orsakade av den mänskliga faktorn eller felaktiga system. De operativa riskerna begränsas av intern kontroll, uppföljning och rapportering.

Kommunens förutsättningar

Den övergripande finansiella strategin

Borås Stads övergripande finansiella mål är att soliditeten, med det menas den del av kommunens tillgångar som finansieras med egna medel, ska uppgå till ca 80 %. Soliditetens utveckling beror på två faktorer, dels det årliga resultatet, dels tillgångsökningen. Soliditeten sjunker om tillgångarna ökar i snabbare takt än det egna kapitalet. En sänkt soliditet innebär en ökad lånefinansiering och på sikt högre finansiella kostnader. En ökad soliditet innebär å andra sidan en ökad internfinansiering av tillgångarna och lägre finansiella kostnader. En balanserad finansiell utveckling förutsätter en bibehållen relation mellan det egna kapitalet och tillgångarna. Sambandet mellan resultat, tillgångsökning och soliditet illustreras i nedanstående bild.

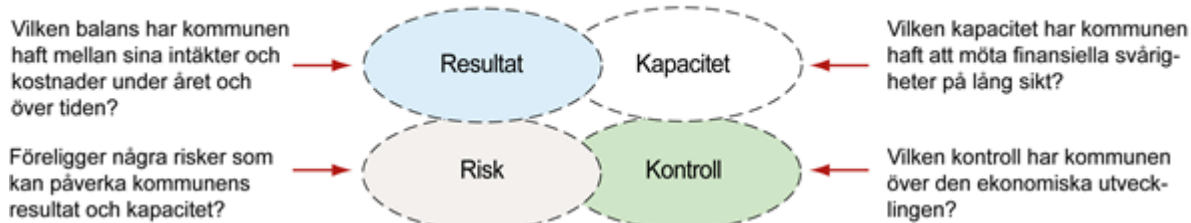
Konkret innebär soliditetsmålet vid en normal investeringsvolym, att 80 % av den årliga tillgångsökningen finansieras internt med överskott från verksamheten (resultat + avskrivningar) och resterande 20 % med externa medel, dvs. med lån. Med hänsyn till det årliga investeringsbehov som normalt finns, krävs därför för en balanserad finansiell utveckling att resultatet upprätthålls på en acceptabel nivå. Ger inte verksamheten ett överskott att användas till intern finansiering av nettoinvesteringarna eller annan ökning av tillgångarna, tvingas kommunen till en allt högre lånefinansiering med ökad belastning i form av ökade finansiella kostnader. Då kommunala investeringar normalt inte ger någon ekonomisk avkastning som kan användas för att betala dessa kostnadsökningar, leder detta så småningom till att det ekonomiska utrymmet för den egentliga verksamheten minskar. Ett effektivare utnyttjande av befintliga investeringar och en minskad kapitalanvändning reducerar istället resultatkravet, och skapar därmed utrymme för ökade verksamhetskostnader. En huvudpunkt i den finansiella strategin är därför att genom en kontrollerad tillväxt och en hög effektivitet i resursanvändningen minimera det kapital som används i verksamheten.

Finansiell analys av Borås Stad

Borås Stads finansiella analys utgår från den så kallade RK-modellen som utvecklats av Kommunforskning i Västsverige. Modellen bygger på fyra aspekter som är viktiga ur ett finansiellt perspektiv när kommunens ekonomi ska bedömas. Syftet med modellen är att genom analys av de fyra aspekterna på ett sammanhållet sätt kunna beskriva och identifiera kommunens finansiella styrkor och

svagheter. Grundfrågan som ställs är om Borås Stad har en god ekonomisk hushållning eller ej. Var och en av de fyra aspekterna analyseras med hjälp av ett antal finansiella nyckeltal. I analysen har Internbanken exkluderats för att få en mer rättvisande bild. Bolagens kortfristiga upplåning och förmedlade lån via kommunen är därför ej medräknade.

Fyra aspekter vid finansiell bedömning

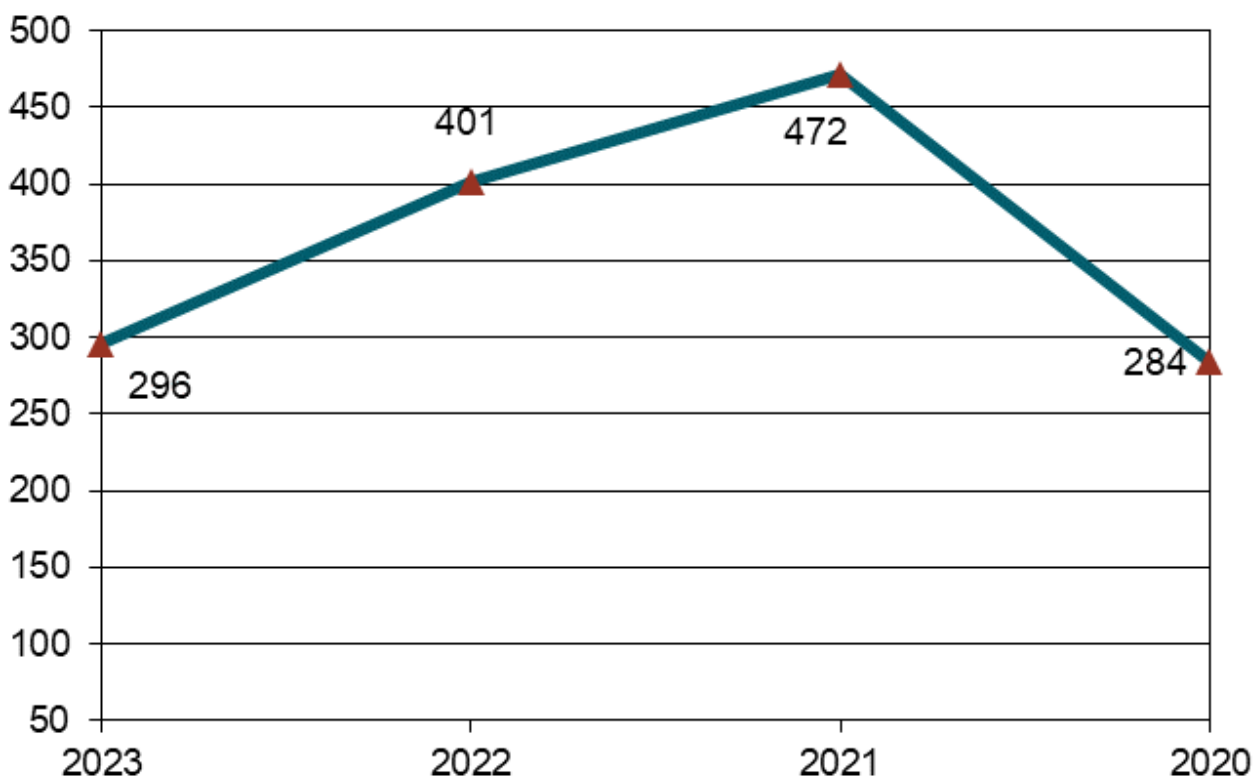

Resultat

Resultat

	2023	2022	2021	2020
Årets resultat, mnkr	296	401	472	284
Årets resultat/eget kapital, %	4,5	6,4	8,1	5,3
Årets resultat/skatteintäkter, %	3,8	5,4	6,7	4,2

Årets resultat

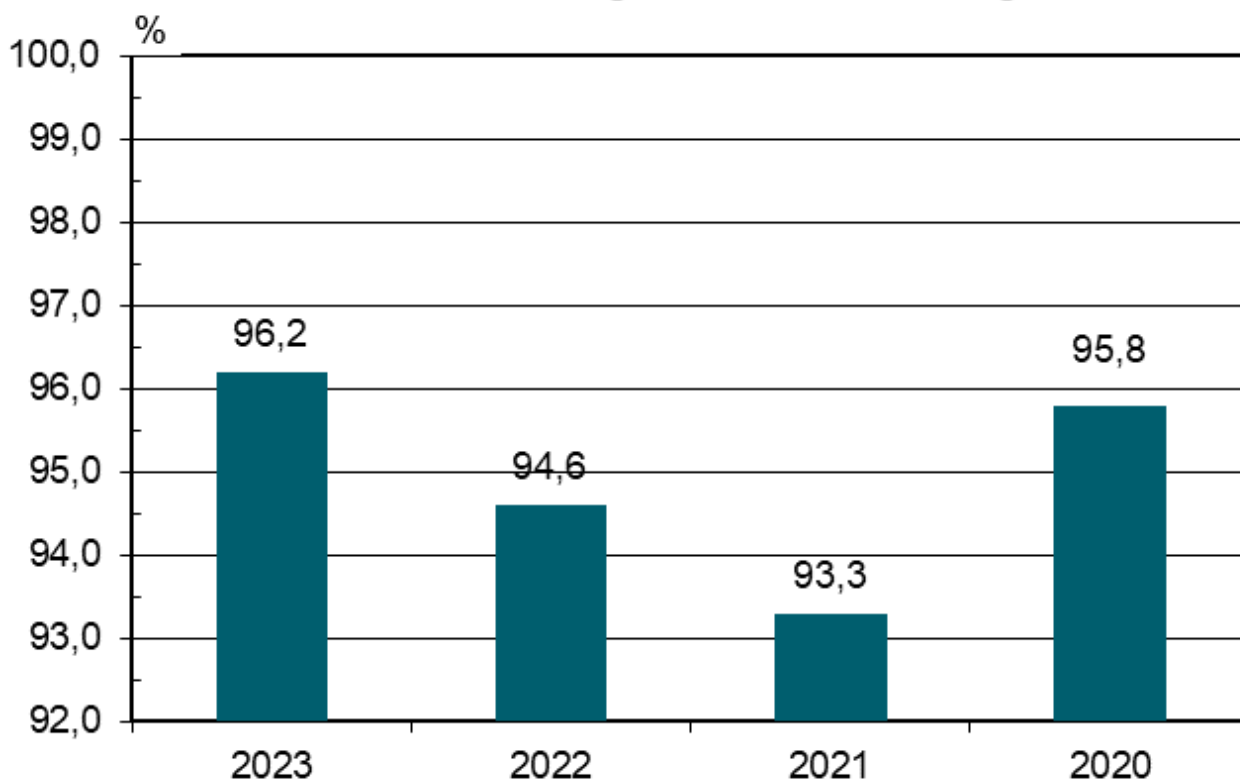
Resultaten under 2020-2022 har varit positiva varje år och på en varierad hög nivå. Under perioden har det finansiella resultatmålet sammantaget uppfyllts med råge. För 2023 beror det höga resultatet likt förra året till stor del på en stark skatteunderlagsutveckling under året kopplat till ekonomisk återhämtning efter Coronapandemin. Andra poster som påverkat resultatet i positiv riktning är att

nämndernas verksamhet sammantaget lämnat ett överskott på 40 mnkr. Realisationsvinster vid försäljning av mark- och fastigheter som inte är budgeterade har genomgående bidragit till Borås Stad resultat över tid och för 2023 uppgick dessa till 147 mnkr.

Andel av skatter och generella statsbidrag

	2023	2022	2021	2020
Nettokostnader, %	92,1	90,9	89,4	92,0
Avskrivningar, %	4,4	4,1	4,5	4,4
Finansnetto, %	-0,3	-0,4	-0,6	-0,6
	96,2	94,6	93,3	95,8

Verksamhetens nettokostnader inkl finansnetto - andel av skatteintäkter och generella statsbidrag

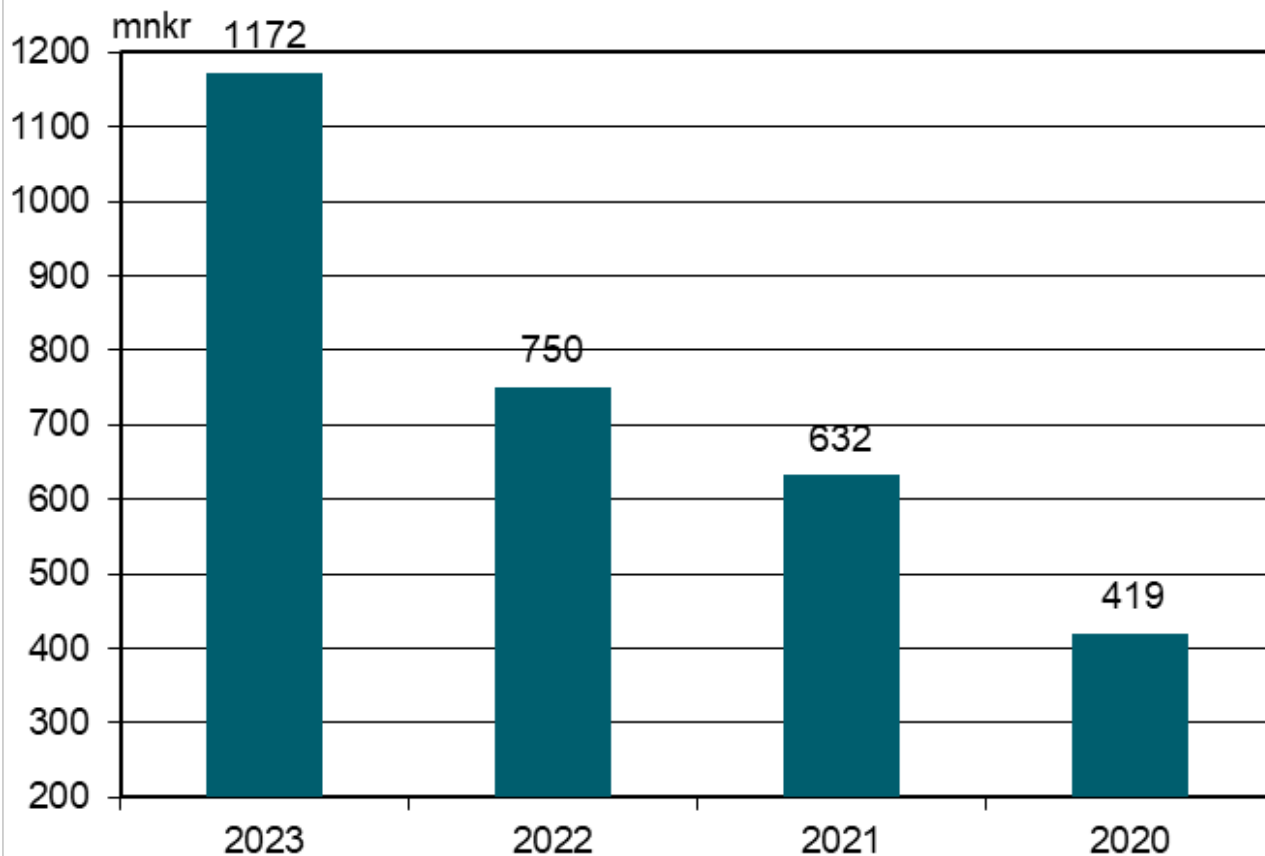

En viktig förutsättning för en god ekonomi är att verksamhetens nettokostnader inte ökar mer än vad den främsta inkomstkällan skatteintäkter och generella statsbidrag gör. För Borås del har nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag under perioden 2020-2023 legat bättre än den finansiella målsättningen på högst 98 %. Finansnettot tar inte några skatteintäkter i anspråk utan bidrar till ett ökat verksamhetsutrymme. Borås Stad har än så länge ingen långfristig låneskuld inom den kommunala nämndverksamheten vilket innebär lägre finansiella kostnader och lägre finansiell risk. Totalt tog de löpande utgifterna inkl finansnettot i anspråk 96,2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag vilket är klart bättre än det finansiella målet. Inom stadens nettokostnader har pensionskostnaderna ökat med ca 60 % jämfört med 2022.

Investeringsandel

	2023	2022	2021	2020
Nettoinvesteringar/nettokostnader, %	16,2	11,0	10,0	6,7
Nettoinvesteringar/avskrivningar, %	342	243	196	142

Nettoinvesteringar

Investeringsvolymen är en viktig och kritisk faktor för kommunens ekonomiska utveckling. Nettoinvesteringarna har under 2023 uppgått till 1 172 (750) mkr vilket är höga 16,2 (11,0) % i förhållande till kommunens nettokostnader. Genomsnittligt under perioden har nettoinvesteringarna årligen legat på ca 750 mkr med en ökande tendens varje år. Under den kommande 3-års-perioden beräknas nettoinvesteringarna minst ligga kvar på denna nivå,

Ett annat mått som beskriver omfattningen på nettoinvesteringarna är hur de förhåller sig till avskrivningarna. För att bibehålla anläggningstillgångarnas värde behöver nettoinvesteringarna över tiden vara minst lika stora eller något högre än avskrivningarna. För Borås del har nettoinvesteringarna årligen i genomsnitt legat på ca 230 % av avskrivningarna vilket indikerar en hög nivå driven av tillväxt och efterfrågan.

Finansiering av nettoinvesteringarna

	2023	2022	2021	2020
Överskott från verksamheten, mkr	691	800	865	637
Årets nettoinvesteringar, mkr	1 172	750	632	419
Självfinansieringsgrad, %	59	107	137	152

Nettoinvesteringarna uppgick under 2023 till 1 172 mkr. Samtidigt tillfördes kassaflöde från den löpande verksamheten med netto 691 mkr. Självfinansieringsgraden uppgick till 59 % vilket innebär att nettoinvesteringarna detta år inte nått upp till målet att finansiera 80 % med egna medel från den löpande verksamheten. Värden under 100 % innebär att nettoinvesteringarna måste finansieras med andra medel till exempel extern upplåning och/eller försäljning av fastigheter/mark. Viktigt att staden framöver upprätthåller en rimlig balans om vi ska kunna hålla tillbaka en skuldsättning givet en fortsatt förmodat hög investeringsnivå.

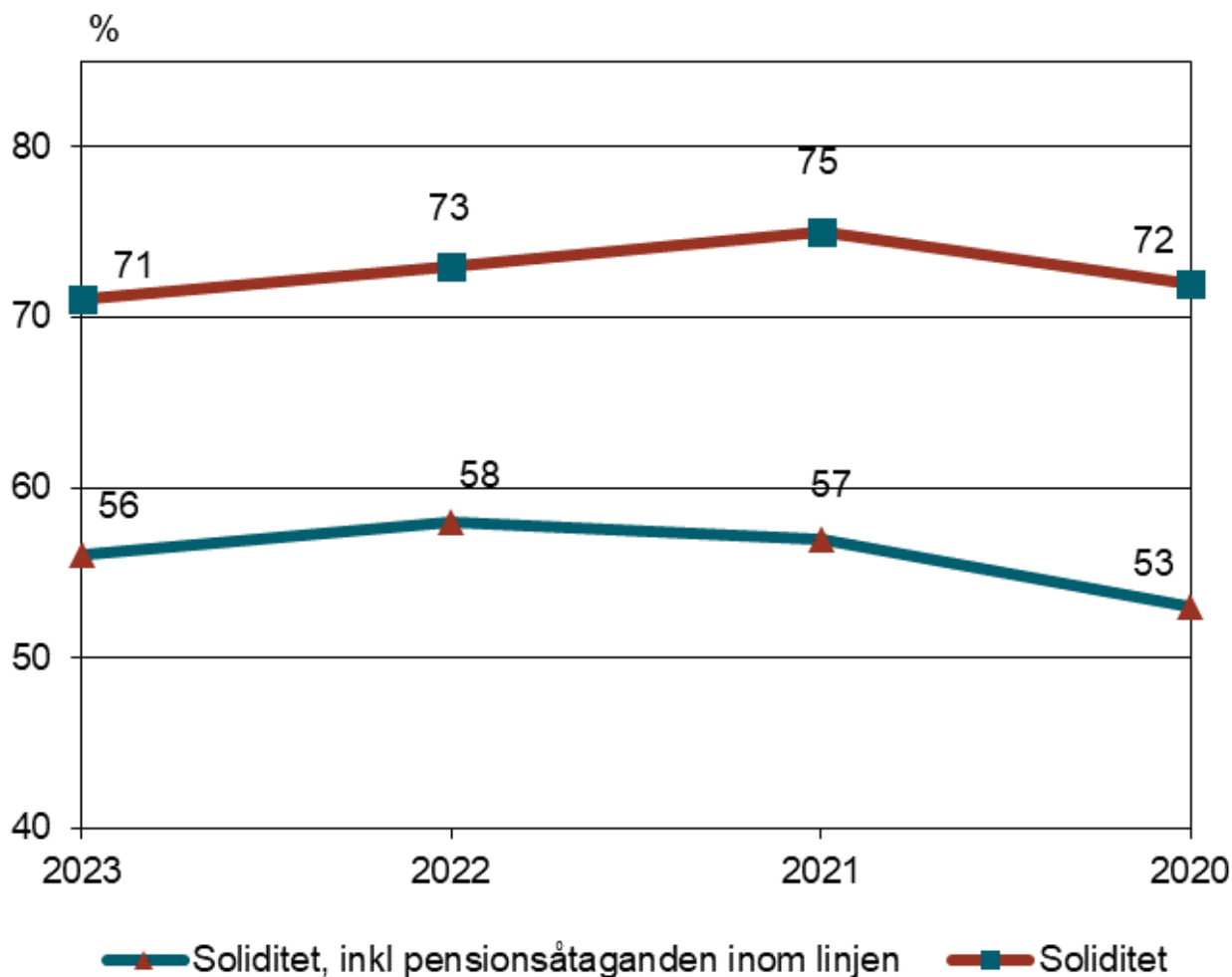

Kapacitet

Soliditet

	2023	2022	2021	2020
Soliditet, %	70,6	72,7	74,9	71,5
Tillgångsförändring, mnkr	663	795	282	420
Förändring av eget kapital, mnkr	296	401	472	284
Självfinansiering av tillgångsförändring, %	45	50	167	68

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella styrka. Den visar hur mycket av tillgångarna som har finansierats med egna medel. Soliditeten har under perioden i genomsnitt legat på ca 72,5 % analysmässigt exkluderat för internbankens utlåning till de kommunala bolagen. Under 2023 minskade soliditeten på grund av att tillgångarna ökade mer än det egna kapitalet. En stor anledning är en hög investeringsnivå under året. Kommunens övergripande långsiktiga finansiella mål är att soliditeten ska uppgå till 80 %. Om hela pensionskulden inkl. ansvarsförbindelsen teoretiskt läggs in i balansräkningen uppgår soliditeten till 56 %.

Skuldsättningsgrad

	2023	2022	2021	2020
Total skuldsättningsgrad, %	29,4	27,3	25,1	28,5
- varav kortfristiga skulder	18,3	17,5	16,4	20,5
- varav långfristiga skulder	0	0	0	0
- varav avsättningar	11,0	9,9	8,7	8,1

Den andra sidan av soliditeten är skuldsättningsgraden som beskriver hur stor del av tillgångarna som finansierats med främmande kapital. Skuldsättningsgraden följer soliditeten i motsatt riktning och har under 4-års perioden inte förändrats mycket. Avsättningarna har ökat under året på grund av att värdet på intjänade pensionsrätter ökat kraftigt då inflationen varit hög. De långfristiga skulderna är fortsatt noll.

Risk

Likviditet

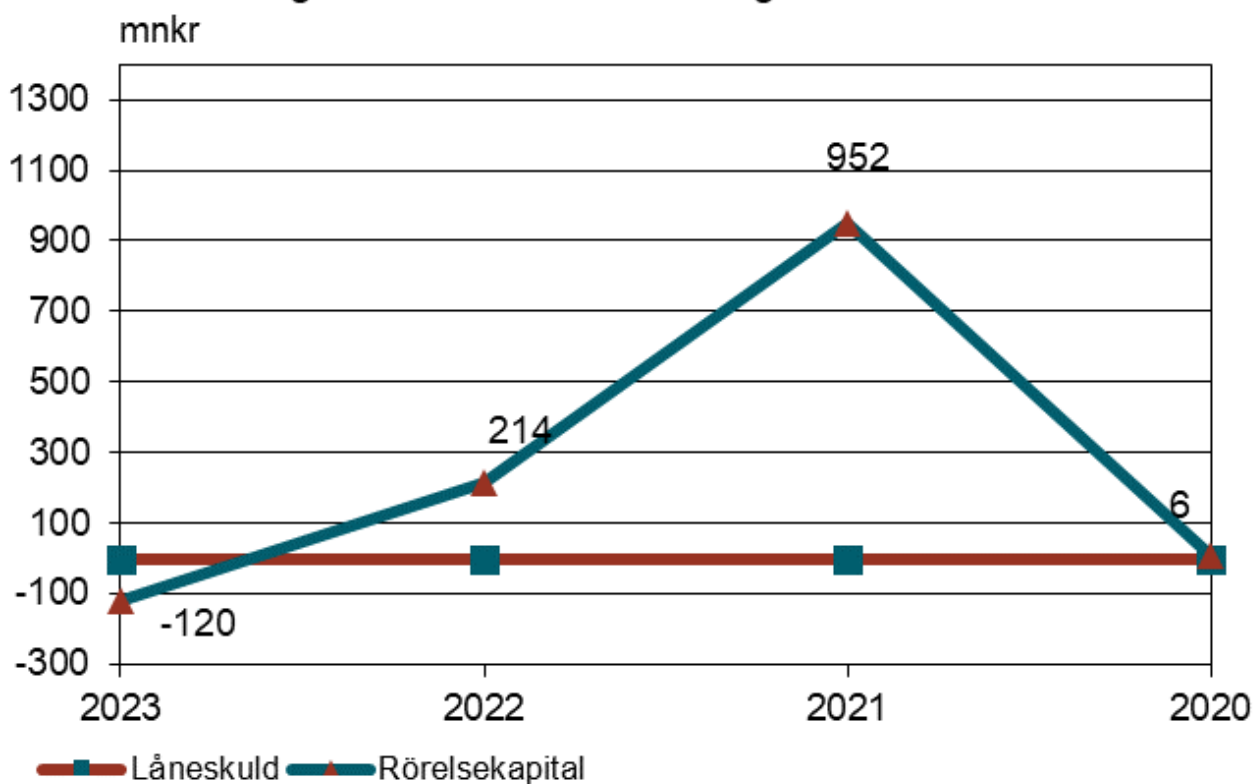
	2023	2022	2021	2020
Kassalikviditet, %	85	102	159	86
Rörelsekapital, mnkr	-120	214	952	6

Likviditeten speglar kommunens kortfristiga betalningsberedskap. De löpande utgifterna måste kunna betalas med antingen de månatliga skatteinbetalningarna, avgifter och ersättningar eller andra omsättningsbara tillgångar. Kassalikviditeten som mäter förhållandet mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder uppgår i bokslut 2022 till 85 (102) %. Kassalikviditet under 100 % innebär att de kortfristiga skulderna överstiger omsättningstillgångarna. Inom internbanken kan både kommunen och de kommunala företagen tillgodose behovet av kortfristig och långfristig finansiering genom att utnyttja den gemensamma likviditeten. Kommunen har genom goda resultat de senaste åren skapat egen likviditet och därigenom klarat att finansiera alla sina investeringar utan långfristig lånefinansiering.

Extern upplåning

	2023	2022	2021	2020
Total låneskuld, mnkr	0	0	0	0

Låneskuld och rörelsekapital exkl förmedling till kommunens företag

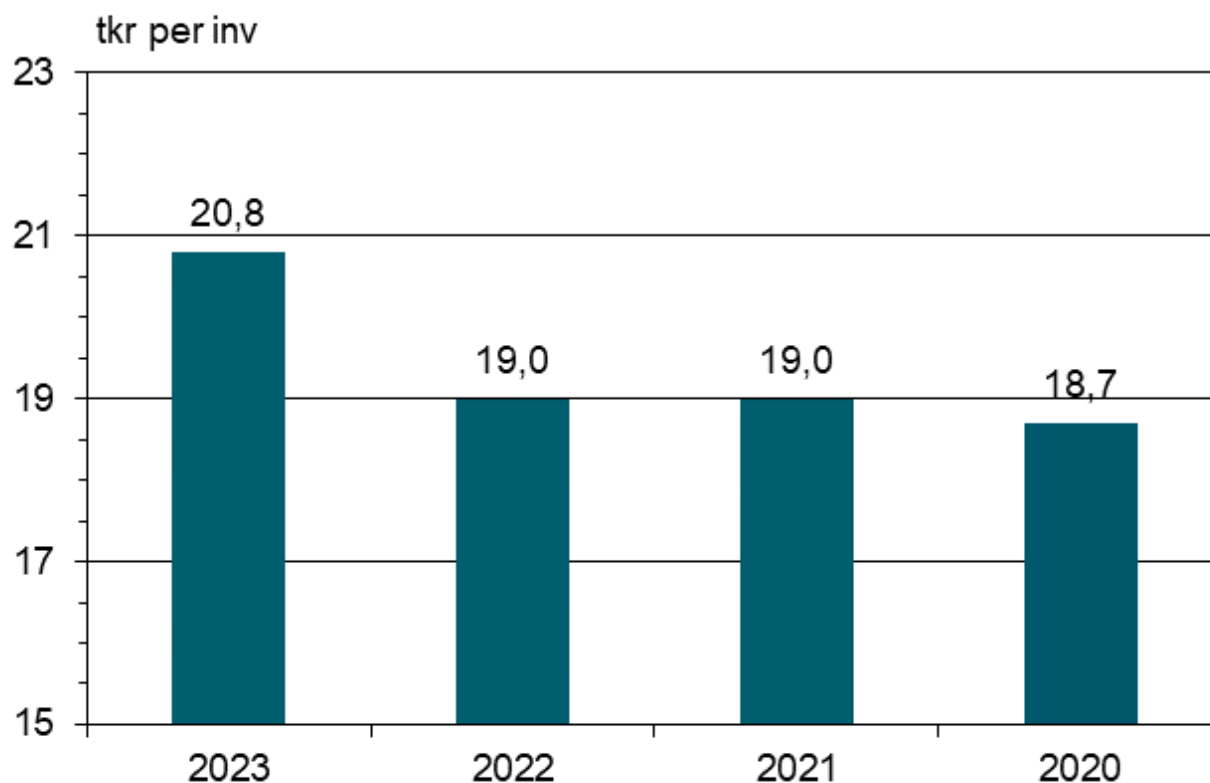

Kommunens externa låneskuld exklusive förmedling av lån till de kommunala företagen är fortsatt 0. Effekten visar sig på finansnettot som fr.o.m. 2001 är positivt. Kommunen har således för egen del än så länge ingen exponerad risk för ränteförändringar vad gäller lånesidan.

Pensionsåtagande

	2023	2022	2021	2020
Avtalspension som kortfristig skuld, mnkr	152	167	163	160
Avsättning för pensioner, mnkr	706	559	485	420
Pensionsskuld t o m 1997 inom linjen avräknat egen frivillig avsättning, mnkr	1 049	1 018	1 092	1 118
Visstidspensioner inom linjen, mnkr	10	10	8	8
Löneskatt på pensionsåtaganden, mnkr	465	425	424	414
Total pensionsskuld, mnkr	2 383	2 179	2 171	2 121
Pensionsåtagande per invånare, tkr	20,8	19,0	19,0	18,7
Soliditet inkl. samtliga pensionsåtaganden, %	56,4	57,9	57,3	52,8

Pensionsåtagande

En ytterligare riskfaktor för kommunens ekonomi är de åtaganden/förpliktelser som inte syns i den direkta redovisningen. Inom linjen till balansräkningen tas bl.a. upp den del av pensionsskulden som intjänats t.o.m. 1997-12-31. I bokslut 2023 beräknas skulden till 1 049 (1 018) mnkr. Skulden som finansieras genom årliga utbetalningar som belastar resultaträkningen har under ett antal år substantiellt minskat oräknat tidigare regeleffekter. Under 2023 ökade skulden med 31 mnkr och beror på att den indexerade uppräkningsdriven av hög inflation är större än effekten av att skulden minskar på grund av att fler går i pension eller avlider. Kommunens totala pensionsåtagande inkl. särskild löneskatt uppgår till 2 383 (2 179) mnkr eller 21 tkr/invånare. En ökning från förra året med 2 tkr/invånare och beror på hög pensionsintjäning i det nuvarande systemet på grund av hög inflation. Om pensionsåtagandena inom linjen läggs in i balansräkningen sjunker kommunens soliditet från 71 % till 56 %.

Borgensåtagande

	2023	2022	2021	2020
Borgensåtagande, mnkr	575	585	595	603
Borgensåtagande per invånare, tkr	5,0	5,1	5,2	5,3

En annan post som redovisas inom linjen är kommunens borgensåtaganden. Här finns bl.a. moderbolaget i stadshuskoncernen Borås Stadshus AB:s externa lån på 195 mnkr. Andra större poster är Borås Arena 184 mnkr och den kooperativa hyresrättsföreningen Skogslid 57 mnkr. Borgensåtagandet per invånare har sjunkit från 10,1 tkr till 5,0 kr de senaste 10 åren. I takt med att internbanken övertagit de kommunala bolagens direkta upplåning från långivarna har också borgensåtagandena kunnat avvecklas. Den faktiska lånerisken kvarstår dock.

Kontroll

Budgetavvikelse

	2023	2022	2021	2020
Kommunen, mnkr	+213	+212	+288	+114
Nämnder/förvaltningar, mnkr	+40	+84	+64	-43
Nettokostnadsutveckling nämnderna, %	8,2	5,1	1,7	3,7

En grundläggande förutsättning för att uppnå en god ekonomi och tillfredsställande kontroll över verksamheten är att nämnderna klarar av att bedriva sin verksamhet inom tilldelade kommunbidrag. Tabellen ovan beskriver budgetavvikelsen dels för kommunen som helhet i form av resultat efter finansnetto exklusive realisationsvinster och dels nämndernas utfall i förhållande till sina kommunbidrag. Kommunen som helhet har under perioden haft varierade men positiva budgetavvikelser. För 2023 redovisas återigen en stor positiv budgetavvikelse på +213 (+212) mnkr efter finansnetto och beror främst på en stark återhämtning av skatteunderlaget och hög nivå på realisationsvinster vid försäljning av mark- och fastigheter.

Nämnderna har under den senaste tre-års perioden vänt tidigare negativa avvikelser jämfört med tilldelade kommunbidrag. Underskotten då stod främst stått att finna inom den sociala sektorn men även gymnasieverksamheten och lokalförsörjningsverksamheten har tidigare uppvisat negativa resultat. För 2023 redovisas ett positivt nämndöverskott på +40 (+84) mnkr om centralt avsatt buffert för höga elkostnader på 80 mnkr räknas in. En förbättrad kostnadskontroll hos nämnderna är också en bidragande förklaring. Inom det totala överskottet finns det verksamheter som blivit påverkade av det rådande konjunkturläget som ex. plan- och bygglovsverksamhet som haft en klart lägre nivå än tidigare år. Det höga inflationsläget har också höjt kostnadsnivån på avtalsmässiga indexavtal bl.a. inom driftunderhåll och transporttjänster som färdtjänst.

Avslutande kommentarer

Borås Stad kan för 2023 uppvisa ett positivt ekonomiskt resultat på 296 mnkr vilket är klart över vårt finansiella mål. Staden är medveten om att resultatet har kunnat hållas så högt bl.a. tack vare ökade skatteintäkter löpande under året men även realisationsvinster från försäljning av mark och fastigheter bidrar i hög grad. Inom resultatet redovisar nämnderna även detta år ett bättre resultat jämfört med tillgängliga resurser. Detta är ett bra utgångsläge i en period framöver med troligtvis snävrare marginaler.

Under 2013 tog Kommunfullmäktige beslut om att inrätta Resultatutjämningsreserv RUR. Vid utgången av 2022 uppgick Resultatutjämningsreserven till 500 mnkr. I bokslut 2023 avser Borås att sätta av ytterligare 75 mnkr till RUR för att ha större handlingsberedskap inför en osäker framtid. Kommunfullmäktiges regelverk anger att RUR får användas om skatteunderlaget är på en låg nivå. KF beslutade i samband med antagandet av Budget 2023 att som komplement gäller att Resultatutjämningsreserven alltid får användas vid ett negativt resultat för Borås Stad. Detta är sista året som det är möjligt att reservera medel till RUR som kommer att ersättas med snarlika RER (Resultatreserv) fr.o.m. 2024. Disponering av RUR i nuvarande form kan göras till och med år 2033.

Borås Stad har en extern pensionsskuld inom linjen på 1 100 mnkr kr exkl. löneskatt som finansieras med årliga utbetalningar som belastar resultaträkningen. Dessa utbetalningar har ökat förväntas att fortsätta framöver i takt med stora pensionsavgångar. Sammantaget har Borås Stad gjort avsättningar på 832 mnkr till pensionsskulden intjänad t.o.m. 1997-12-31. Under 2019 genomfördes den senaste inlösen genom försäkring hos KPA. Efter det återstår ingen egen avsättning till pensionsskulden i kommunens balansräkning förutom reservering för indexering av inlösen på 51 mnkr innan överskottsfonden från försäkringen kan tas i anspråk. Avsättningarna och inlösen av delar av pensionsskulden har hållit nere de löpande årliga utbetalningarna av pensioner vilket var ett av syftena. Detta bidrar till att verksamheterna har fått ett större ekonomiskt utrymme.

Kommunen har under en lång period arbetat mycket med så kallade ”early warnings” och täta

rapporteringar till den politiska ledningen för att ha snabb information om den ekonomiska utvecklingen hos verksamheten. Detta är nödvändigt för att kunna möta både inkomstminskningar och om kostnaderna i verksamheten drar i väg. Den viktigaste förutsättningen för att lyckas med detta är ett tydligt ledarskap, kostnadsmedvetenhet, en samsyn när det gäller det ekonomiska läget och att inse vikten av att sätta in åtgärder i tid för att undvika drastiska oplanerade kostnadsnedskärningar. Sammantaget har åtgärderna bidragit till att Borås har en ekonomi i god ordning inför 2024 vilket är nödvändigt i ett ekonomiskt svårt år. Läget för stora poster som inflation, elpriser och pensioner ser dock ut att gå åt rätt håll vilket borgar för en gynnsammare utgångsposition inför budgetarbetet 2025.

Nyckeln till en fortsatt god ekonomi för Borås är att bibehålla en uthållig resultatnivå och en investeringsnivå som dels klarar reinvesteringsbehovet och dels inte genererar en alltför stor tillgångsökning. Borås Stad har haft en positiv befolkningsutveckling under en lång period dock sjunkande de senaste åren vilket är en rikstrend. Hur långvarig och uthållig denna trend blir kommer att påverka kommunens långsiktiga investeringsplaner om målgrupperna minskar över tid.

Händelser av väsentlig betydelse

Året har präglats av den höga inflationen som medfört ökade kostnader för verksamheterna i form av bland annat höjda material- och livsmedelspriser och vatten- och avfallstaxor. Från och med 2023 har ett nytt pensionsavtal trätt i kraft, vilket tillsammans med hög inflation under året bidragit till att kommunens pensionskostnader har ökat kraftigt. Kriget i Ukraina pågår fortfarande och till följd av detta har det uppstått en hårdare konkurrens om skogsflis som används som bränsle i Sobackens kraftvärmeverk, vilket bidragit till kraftigt ökade inköpspriser. Hela landets fjärrvärmeverksamheter står inför väldigt stora utmaningar på grund av bränslebrist samtidigt som efterfrågan minskar då många fastighetsägare satsar på energieffektiviseringar.

De höga elpriserna som avslutade 2022 sjönk tillbaka till lägre nivåer i början på 2023 och stabiliserades under året. Detta har haft en stor påverkan på Borås Energi och Miljö AB:s omsättning då bolaget budgeterat med både högre elpriser och en större volym elproduktion. Samtidigt har stora kostnadsökningar påverkat bolagets resultat, som har halverats jämfört med 2022.

Koncernens bolag har även påverkats av högre räntekostnader till följd av de stigande marknadsräntorna, och toppen är inte nådd än då internbanken, som sköter bolagens finansiering, har en genomsnittlig räntebindning på 2,5 år. Den högre räntenivån har slagit extra hårt mot bostadsbolagen som är högt skuldsatta och som därför tvingats att dra ner på det planerade underhållet för att möta de ökade kostnaderna. Bostadsbolagen har även avvaktat med att dra igång nya projekt och vid årsskiftet fanns det inte några pågående nybyggnationer.

Borås Stad har sålt mark för uppförandet av ett samlat rättscentrum vid Brodal, med höga realisationsvinster som följd. Totalt inbringade realisationsvinsterna 147 mnkr under 2023.

Kommunfullmäktige har, som en del i partiöverenskommelsen, beslutat om likvidation av Akademiplatsen AB samt om utökat uppdrag för Borås kommuns Parkerings AB, som innebär ett större ansvar för parkeringsprodukten som helhet. Bolaget får bland annat ansvar för beredning av prissättning, övervakning avseende både gatemarks- och tomtmarksparkering i centrum, gemensam kundtjänst samt att samordna utbyggnad och drift av laddinfrastruktur.

Borås Elnät AB har förberett en bolagsombildning till följd av ett nytt lagkrav som träder i kraft 2024, där elnätsverksamheten måste separeras från andra tjänster. I samband med detta har bolaget bytt namn till Nätkraft Borås Infra AB och tagit fram ett nytt gemensamt varumärke, Nätkraft, som ersätter Borås Elnät och Splitvision.

Tvister

Borås Stad har en pågående rättstvist med ett företag angående återställningsarbeten för fiberdragningar i våra gator och vägar. Totalt utestående fakturerat belopp uppgår i bokslut 2023 till 67,5 mnkr varav kommunen har reserverat 39,8 mnkr som en säkerhetsmarginal vid en eventuell kundförlust. Huvudförhandling i hovrätten har genomförts och dom har avkunnats till Borås Stads fördel men utslaget har överklagats till Högsta Domstolen.

Investeringar

Koncernens investeringar i anläggningstillgångar under året uppgick till 1 933 (1 542) mnkr. Kommunen står för 1 172 mnkr och bolagen för 761 mnkr. I kommunen blev om- och tillbyggnaden av Myråsskolan och Byttorpskolan färdigställda under 2023. En om- och tillbyggnad av Särilaskolan och Erikslundsskolan pågår. Flera större nybyggnationer pågår också, bland annat Fredriksborgskolan på Gässlösa, Kristinegränd vård- och omsorgsboende och en ny ishall på området i Knalleland där Leos lekland tidigare låg. Arbetet med den fem kilometer långa parken, Viskans park, är också ett stort projekt som pågår. Parken kommer att gå längs med hela staden, från Rya åsar i norr och till Gässlösa i söder.

Bland bolagen har Nätkraft Borås Infra AB fortsatt mätarbytesprojektet FRAMM samt utbyggnaden av ny elledningsinfrastruktur i form av mottagningsstationer till ringen runt Borås för en tryggad elnätinfrastruktur. Borås Energi och Miljö AB har bland annat investerat i batterilager som ska verka på frekvensmarknaden och reinvesterat i VA- och fjärrvärmeledningar. Andra stora pågående projekt, som varit uppe för Kommunfullmäktiges ställningstagande, är ett nytt parkeringshus i Borås kommuns Parkerings AB samt projektering för ett nytt vattenverk i Borås Energi och Miljö AB, där Kommunfullmäktige beslutat att Tolken ska bli ny dricksvattentäkt och miljötillstånd för vattenuttag har sökts.

Viskafors AB har gjort ytterligare nedskrivning av nybyggnationerna Källsprångsvägen och trygghetsboendet Friskafors så bokfört värde motsvarar marknadsvärdet.

Borås kommuns Parkerings AB har gjort nedskrivning av parkeringshuset Vulcanus då beläggningen inte har utvecklats i prognosticerad takt samt den pågående byggnationen där marknadsvärderingen bedömdes lägre än anskaffningskostnaden.

AB Bostäder i Borås har gjort nedskrivning av en fastighet som färdigställdes 2022 samt återfört tre fastigheters nedskrivningar från 2019.

Nedan redovisas slutförda projekt under året överstigande 30 mnkr.

Större investeringsprojekt som är klara 2023, mnkr

Projekt	Godkänd utgift	Utfall 2023	Totalt utfall
Myråsskolan om- och tillbyggnad	230	53	256
Byttorpskolan om- och tillbyggnad	154	6	166
Trygghetsboende Friskafors, Viskafors AB	105		118 *
Trygghetsboende Prästhöjden, Fristadbostäder AB	73		80 *
Nytt insamlingssystem för hushållsavfall, Borås Energi och Miljö AB	149		135

* Inklusivt beviljat investeringsbidrag.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrning

Kommunfullmäktige är kommunens högsta politiska organ. Kommunfullmäktiges ansvar är att styra kommunkoncernens verksamhet med utgångspunkt i gällande lagar, förordningar och annan statlig styrning. Reglementen, bolagsordning, förbundsordning, ägardirektiv, budget, och andra styrdokument är några av de verktyg som används för att styra nämnder, kommunala bolag samt kommunalförbund. Uppföljningen sker både genom återkommande dialog, rapportering och genom specifik uppföljning

och granskning.

Kommunfullmäktige har antagit "Visionen om framtidens Borås" som är kommunkoncernens mest övergripande styrdokument. Visionen utgör en långsiktig målbild för stadens utveckling och består av fyra strategiska visionsområden. Till dessa har Kommunfullmäktige formulerat 12 fokusområden som utgör politiska prioriteringar för att nå visionen och uppfylla det kommunala uppdraget. Tillsammans utgör fokusområdena, nämndernas grunduppdrag och särskilda uppdrag från Kommunfullmäktige stadens övergripande mål.

Nämnder, styrelse och bolag kan genom visionen och fokusområdena sträva mot samma mål och gemensamt bidra till att förbättra för alla som bor, verkar och möts i Borås.

Budgetprocessen är central för kommunens styrning och Kommunstyrelsen bereder nämndernas förslag. I budget omsätts politiska prioriteringar till ramar för nämndernas verksamhet. Därefter fastställer Kommunfullmäktige kommunens budget. Det ska finnas en koppling mellan budget, delårsbokslut och årsredovisning. Årsredovisningen är ett viktigt dokument för redovisning och analys av måluppfyllelsen. Det är dock av stor betydelse att måluppfyllelse diskuteras och analyseras löpande under verksamhetsåret och inte enbart blir en punkt i en årsredovisning. Därför genomförs månadsuppföljningar och tertialuppföljningar. Uppdragsdialoger genomförs kontinuerligt som en del i beredningsarbetet med fokus på omvärldsbevakning, jämförelse med andra verksamheter, analys av verksamheten och förutsättningarna för att genomföra sitt uppdrag. Nämnderna kan fastställa egna indikatorer som ett led i att följa upp och analysera verksamhetens resultat och progression. Kommunfullmäktige beslutade 2022-03-24 om revidering av Borås Stads styr- och ledningssystem. Förändringarna har fasats in gradvis i Budget 2023 och med fullt genomslag i Budget 2024.

Kommunstyrelsen har uppsikt över de kommunala bolagen, med synsättet att det i princip inte är någon skillnad i ägarstyrningen mellan en nämnd och ett bolag. Ägarstyrningen sker med utgångspunkt från årsstämma, bolagsordning och ägardirektiv. Kommunstyrelsen utövar ägarrollen av Borås Stadshus AB. Kommunfullmäktige har även gett Kommunstyrelsen mandat att uppdra åt Borås Stadshus AB att utöva ägarrollen även för övriga av Borås Stad hel- och majoritetsägda bolag. Borås Stadshus AB ska främja en aktiv ägarstyrning av stadens bolag i enlighet med Kommunfullmäktiges direktiv med utgångspunkt i bolagens ägardirektiv, Kommunfullmäktiges budget, av Kommunfullmäktige beslutade särskilda direktiv eller uppdrag, beslut fattade av Kommunstyrelsen efter delegation av Kommunfullmäktige samt föreliggande gemensamma ägardirektiv. Ägardialoger genomförs kontinuerligt med fokus på omvärldsbevakning, förutsättningar för att genomföra sitt uppdrag och en analys av den egna verksamheten.

Bolagens årsredovisningar föreläggs för Kommunfullmäktige samtidigt som kommunens årsredovisning. För aktiebolagen gäller att frågan om ansvarsfrihet prövats av årsstämmorna. För kommunalförbunden Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund och Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund ankommer det på respektive förbundsmedlem att besluta om ansvarsfrihet för förbundsledningen.

I samband med granskningen av årsredovisningarna gör Kommunstyrelsen den lagstadgade prövningen om bolagens verksamhet under föregående kalenderår varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Styrmodell

I Borås Stads styr- och ledningssystem framgår det att styrningen ska vara systematisk. Den omfattar alla perspektiv, samtliga organisatoriska nivåer och all vår verksamhet. Styrningen sker nära de vi är till för. Varje organisatorisk nivå har tillit till att övriga nivåer är bäst på sina områden och uppdrag. Verksamheten ska utgå från planering, genomförande, uppföljning och förbättring.

Styr- och ledningssystem har en styrmodell med ett decentraliserat ansvar. För nämnderna innebär detta bland annat att de, med utgångspunkt i lagstiftning, det kommunala uppdraget (samhällsutvecklare och demokratiaktör, välfärdsaktör samt arbetsgivare), reglemente och kommungemensamma styrdokument definierar sitt grunduppdrag och beslutar om hur de avser att bidra till Kommunfullmäktiges 12

fokusområden, enligt bilden nedan.

Respektive nämnd följer upp sitt eller sina bidrag till valda fokusområden och redovisar resultatet i nämndens delårs- och årsbokslut. Kommunstyrelsen samordnar och sammanställer samtliga nämnders bidrag till fokusområdena och redovisar resultat i delårs- och årsbokslut.

Under 2023 har implementeringsarbetet fortsatt och fokus har legat på kunskapshöjande insatser till både nämnder, förvaltningar och bolag. Eftersom styrmodellen är ny har endast tre nämnder valt att arbeta med fokusområden under 2023, således kommer endast resultatet av tre nämnders bidrag omnämnas i uppföljningen. Övriga nämnder har valt fokusområden inför 2024. I bilaga till Kommunfullmäktiges budget 2024 finns en sammanställning och redogörelse för nämndernas val av fokusområden.

Borås Stads styrmodell

I varje skärningspunkt har Kommunfullmäktige tagit fram de fokusområden som utgör politiska prioriteringar för att nå visionen och uppfylla det kommunala uppdraget.

Visionen om framtidens Borås		Våra uppdrag		
		Uppdraget som samhällsutvecklare och demokratiaktör	Uppdraget som välfärdsaktör	Uppdraget som arbetsgivare
Visionsområden	Visionområdet Omsorg om varandra och miljön	1. Ett Borås präglad av samarbete, hållbarhet och mänskliga rättigheter	2. Ett Borås med trygga och hälsosamma individer genom hela livet	3. Hälsosamma arbetsplatser och hållbart arbetsliv
	Visionområdet Ett tryggt och snyggt Borås	4. Ett Borås med nära och bra service där människor bor och verkar	5. Ett Borås som verkar för förebyggande arbete, integration och trygghet.	6. Arbetsplatser som präglas av tillit, inkludering och förutsättningar för ett gott ledarskap
	Visionområdet Möjligheter och mod att utvecklas	7. Ett innovativt Borås med många möjligheter och attraktivt företagsklimat	8. Ett Borås där lärande stärker varje individs utveckling och bildning	9. Goda möjligheter till utveckling och kompetenshöjning
	Visionområdet Människor möts i Borås	10. Ett Borås med möjlighet till delaktighet och inflytande, rik kultur meningsfull fritid	11. Ett Borås som präglas av inkludering och integration	12. Helhetssyn samt samarbete med många aktörer för att skapa attraktiva arbetsplatser

Intern kontroll

Enligt av Kommunfullmäktige beslutade Regler för intern kontroll är det Kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret för att det finns en god intern kontroll. Syftet med reglerna är att säkerställa att kommunstyrelse, nämnder och bolagsstyrelser upprätthåller en god intern kontroll, som innebär:

- att verksamheten når sina mål - med effektivitet, säkerhet och stabilitet
- att informationen och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande
- att verksamheten efterlever lagar, regler, avtal m.m.

Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten. Intern kontroll är en integrerad del av kommunens samtliga rutiner, processer och

system. Alla, såväl förtroendevalda som tjänstpersoner, är på olika sätt involverade i arbetet med intern kontroll och arbetet med att hantera risker som kan hindra att framtida målsättningar uppnås.

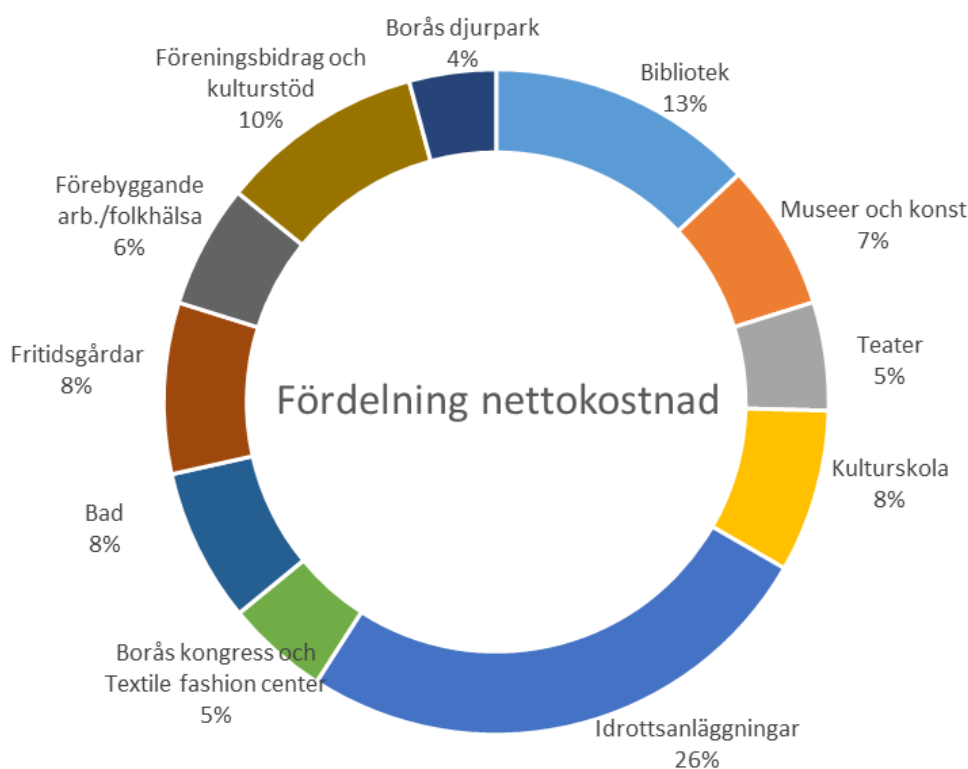
Det yttersta ansvaret för den interna kontrollen har nämnderna och bolagens styrelser inom respektive verksamhetsområde. Varje nämnd och styrelse ska upprätta en organisation för sin interna kontroll, anta regler och anvisningar för denna samt löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde.

Varje nämnd och styrelse ska i samband med budgeten redovisa riskanalys och plan för nästkommande år, och i samband med årsredovisningen redovisa resultatet av den interna kontrollen. Utifrån nämndernas och bolagens redovisningar ska Kommunstyrelsen årligen utvärdera den interna kontrollen.

Uppföljning per verksamhetsområde

Här presenteras kommunkoncernens större verksamheter utifrån ett fokus på viktiga händelser under 2023.

Kultur och fritid

Händelser under året

Under ett par intensiva veckor i december ställde Biblioteken i Borås om till det nya biblioteksdatasystemet och därmed togs klivet in i det Sjuhäradsgemensamma bibliotekssamarbetet Knallebiblioteken.

Publiken har glädjande nog återvänt till Stadsteatern. Besöksantalet har ökat med 27 % under året. Ett kvitto på teaterns produktion av högkvalitativ och relevant scenkonst och ökade satsningar på marknadsföring. Höstens stora scen föreställning Backanterna fick uppmärksamhet både lokalt och nationellt.

Borås Konstmuseum har haft flera uppmärksammade och välbesökta utställningar i år. Boråsaren och satirtecknare Max Gustafsson satte fingret på samtiden i utställningen Samtidspsykos – Mentala psykbryt i en digital tid!. Konstnärssduon Nathalie Djurberg och Hans Berg stora utställning Only for the Wicked har varit årets mest publikdragande utställning och som även rönt internationell uppmärksamhet.

Stödet till kulturverksamhet utanför centralorten tillsammans med föreningsliv och ordsråd fortsätter. Bland mycket annat har Dalfestivalen framgångsrikt etablerat sig och sommarens festival var slutsåld och mycket uppskattad.

Fritids- och folkhälsonämndens prioritering för 2023 har varit att öka synligheten av utbudet för att nå fler, öka trygghet och inkludering i all verksamhet, stärka samverkan med civilsamhället, och öka graden av tillit och delaktighet.

Mötesplatsernas utveckling har fortsatt med förberedelser för tillkomsten av Sjöbohuset. Fritidsbanken har etablerats och invigts i lokaler på Damkullevägen vilket ger nya möjligheter och inspirerar till rörelse

Genom att stå värdstad för årets nationella BRÅ- konferens lyftes Borås brottsförebyggande arbete fram i ett nationellt perspektiv. Kunskap kring invånarens livsvillkor har levererats genom ett nytt Valfärdsbokslut som även har tillgängliggjorts digitalt.

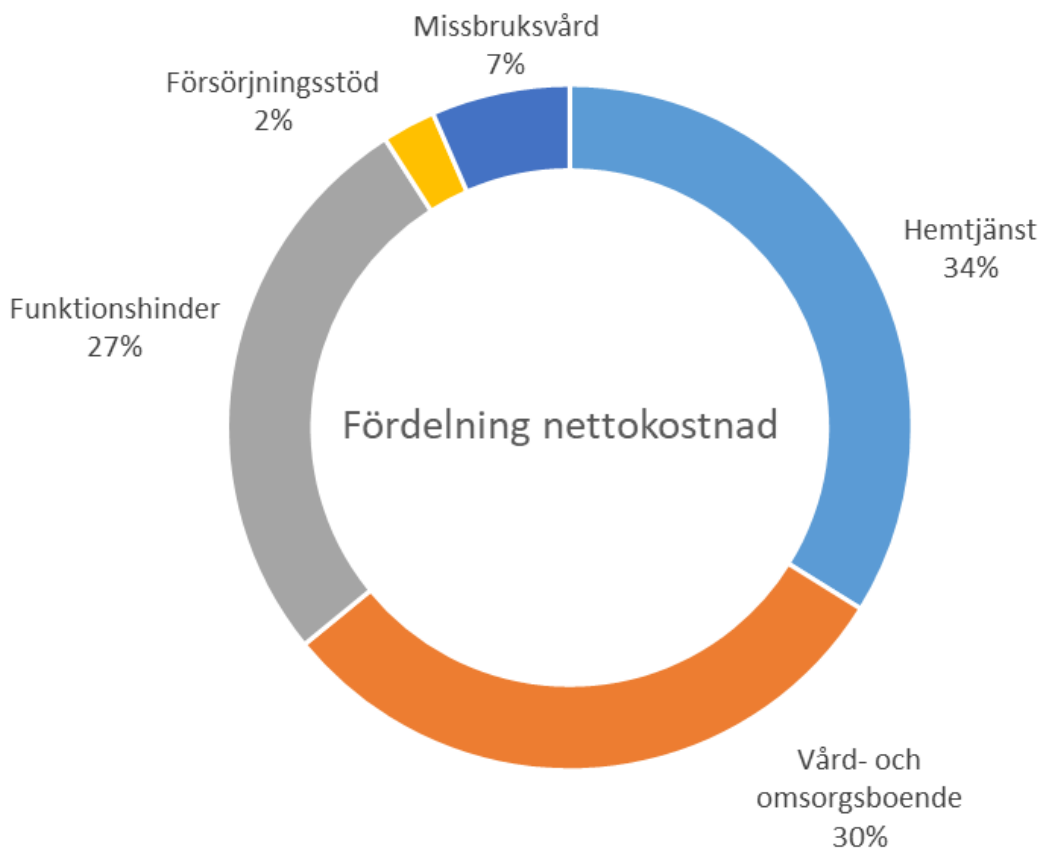
Den årliga Föreningsgalan arrangerades i samarbete med Föreningsrådet och RF-SISU. Förutom nätverkande, mingel, mat och prisutdelningar bjöds deltagarna även på en föreläsning av f.d. alpinistjärnan Anja Pärson.

Arbetet med att skapa nya isytor i Borås har tagit stora steg i och med beslutet att uppföra en helt ny hall med två isytor i Knalleland. Den nya ishallen beräknas bli klar under våren 2024.

Verksamhetsmätt

	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Kultur			
Andel kulturaktiviteter för barn och unga, %	49	57	51
Antal besökare Textilmuseet	37 364	64 576	30 794
Antal medialån hos biblioteken	797 999	795 641	683 803
Antal besökare på Kulturhuset	264 789	251 602	122 109
Fritid			
Bidragsberättigade ungdomar i föreningar	20 126	17 921	18 073
Antal aktiviteter ungdomar	67 648	64 576	57 250
Pojkar/flickor, %	60/40	59/41	59/41
Utnyttjade timmar på Borås Arena	3 070	2 964	2 970
Antal besökare Borås djurpark	183 000	186 000	220 000

Vård och omsorg

Händelser under året

Under året fick alla de 1 951 ungdomar som sökte feriearbete ett erbjudande om arbete, inkluderat de som behövde extra stöd för särskilda behov.

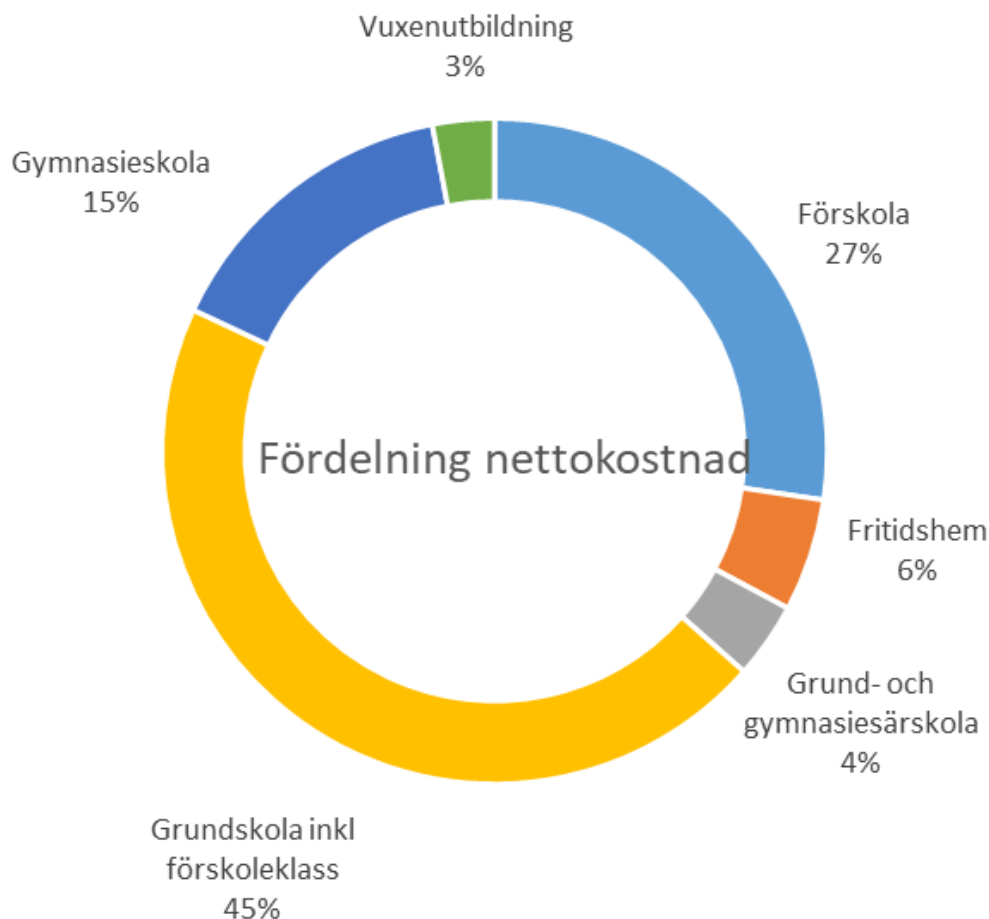
I april togs det första spadtaget till Kristinegränd, ett nytt Vård- och omsorgsboende med 73 lägenheter. Vård- och omsorgsboendet planeras stå klart i januari 2025. Boendet består av 8 avdelningar med 8-10 lägenheter och har utformats för att erbjuda en anpassad inom- och utomhusmiljö för personer med kognitiv svikt/demenssjukdom.

Vård- och äldreutskottet har beslutat om att med stöd av lag om vissa kommunala befogenheter kostnadsfritt låna ut ytterligare 350 surfplattor till seniorer som är 75 år och äldre. Det innebär att det kommer att finnas totalt 1 050 surfplattor som är utlånade. Syftet med utlåningen är att motverka digitalt utanförskap samt att bidra till att seniorer blir nyfikna, förväntansfulla och trygga i digital teknik.

Verksamhetsmätt

	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Vård och äldre			
Antal personer med hemtjänst	3 170	3 127	3 055
Försörjningsstöd			
Antal hushåll med försörjningsstöd	696	651	719
Social omsorg			
Antal personer med LSS beslut	914	904	901

Utbildning

Händelser under året

Förskolenämnden har under 2023 samverkat med Göteborgs universitet i projektet *Lekresponsiv utbildning*. Syftet är att tillsammans med lärosätet utveckla en undervisningsteori om en förskoledidaktik kring organisering för barns lärande där lek är central.

Under 2023 har samtliga förskolor startat så kallade kapprumsbibliotek eller minibibliotek där barn och vårdnadshavare kan låna med böcker för läsning hemma. Arbetet har skett i samarbete med Kulturnämnden.

Digitaliseringen under året: *Tempus* som är ett digitalt in- och utcheckningssystem för barn i förskolan. Magma har införts för alla elever i årskurs 1-9. Magma är ett digitalt verktyg för matematikundervisning. Förskolenämnden har under 2023 ingått i ett Erasmusprojekt *Digital CULTURE* gällande digitalisering tillsammans med förskolor från Italien och Portugal. Syftet med projektet är att utveckla kreativa arbetssätt omkring digitala verktyg.

Den mest omfattande satsningen som gjorts under 2023 är Riktade insatser för nyanlända och flerspråkiga elever.

Implementeringen av de tre stora reformerna inom gymnasieskola och vuxenutbildning har påbörjats

under 2023. Först ut var reformen kring grundläggande högskolebehörighet på yrkesprogram.

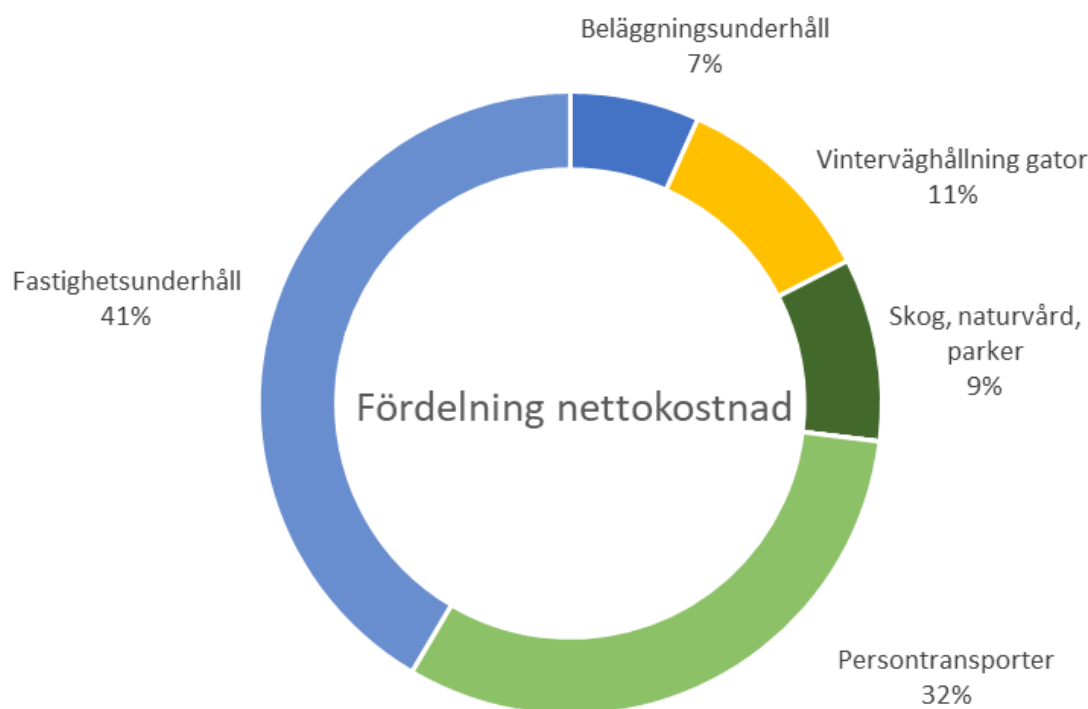
Projekteringarna för om- och tillbyggnaden för Bäckängsgymnasiet och tillbyggnaden för Sven Eriksonsgymnasiet är i sitt slutskede trots viss försening. Vuxenutbildningen har samlat sina verksamheter i renoverade lokaler på Fabriksgatan 11.

Verksamhetsmått

	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Liknande kommuner
Förskola				
Antal inskrivna Borås-barn i förskola	5 596	5 701	5 781	-
Barn per personal	5,1	5,0	4,8	5,0
Grundskola				
Antal Boråselever i grundskola	12 450	12 378	12 348	-
Antal elever per lärare	11,9	11,9	12,0	11,9
Gymnasium				
Antal elever i Borås gymnasieskolor	4 565	4 421	4 362	-
Elever per lärare i kommunal gymnskola	12	11,9	12,5	12,8

Liknande kommuner avser år 2022

Tekniska verksamheter

Händelser under året

Tekniska nämnden bidrar till att förenkla och förbättra boråsarnas vardag. Detta görs bland annat genom att skapa trivsamma utemiljöer och attraktiva mötesplatser, såväl som en väl fungerande infrastruktur. Nämnden svarar för många olika uppgifter såsom drift av gator och gång- och cykelvägar,

certifierad skogsförvaltning, frågor om jakt och fiske, kalkning av försurade vattendrag, beredning av arbete för personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder samt erbjuder en hög nivå på skol- och färdtjänstresor.

Från första januari 2023 ingår den Kommunala Lantmäterimyndigheten i Tekniska nämndens organisation och ansvarsområde.

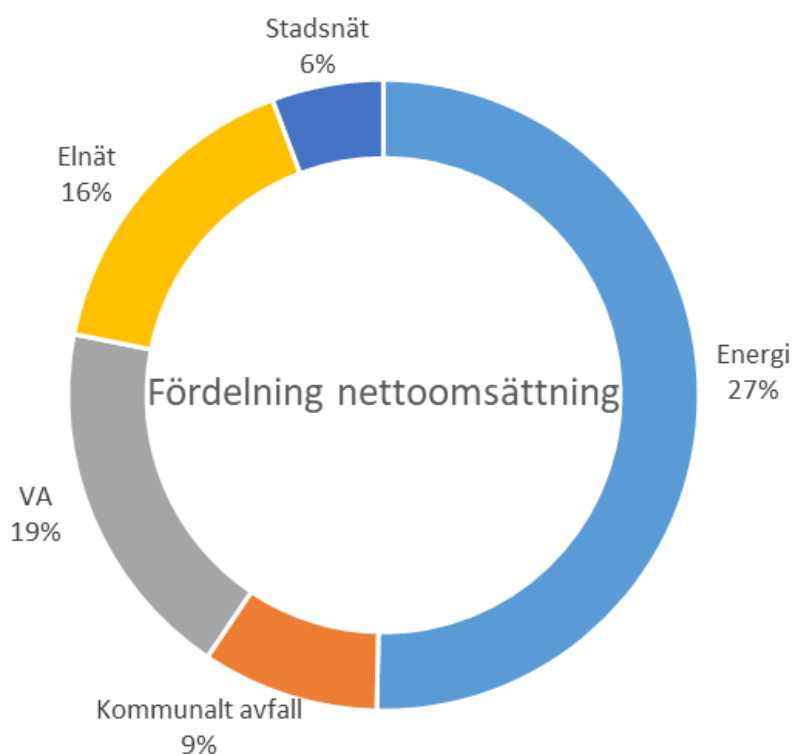
En ny cykelplan har antagits för 2024-2025 och projektet vintercyklist har genomförts även vintern 2023/2024. Borås fick sin hittills bästa placering i Kommunvelometern, plats 7 av 54 deltagande kommuner. Föregående hamnade Borås på plats 12.

Ett antal större projekt har fortlöpt under året, som exempel Viskans park och projektering och upphandling av en ny Nybro. Planering och genomförande av Kronängsparken i stadsdelen Norrby har fortsatt under året, Södra torget kunde i sin helhet öppna för allmänheten under våren, då den sista etappen med träd och planteringar blev klar. Under året har en nybyggd större lekplats invigts i Brämhult med delaktighet av barn från två förskoleklasser.

Verksamhetsmått

	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Riket
Miljöbilar i kommunorganisationen (%)	63	62	61	
Antal färdtjänstillstånd/1000 invånare	36	36	37	
Väghållning huvudgator (kr/m ²)	51,30	53,95	45,35	
-därav vinterväghållning	27,80	25,01	25,67	
Beläggningsunderhåll (m ²)	95 228	107 070	119 508	
Planterade ytor total (m ²)	61 500	65 000	64 900	
Externt inhyrda verksamhetslokaler (m ²)	237 469	236 382	237 556	

Energi och infrastruktur

Händelser under året

Slutredovisning av projektet Sortera mera hemma, nytt insamlingsystem för hushållsavfall.

Pågår ett projekt med ett nytt vattenverk, med syfte att säkra dricksvattentillförseln för framtiden i Borås. Miljö tillstånd har sökts för vattenuttag i Tolken.

Investering i nya batterilager som verkar på frekvensmarknaden.

Avslutat landsbygdsprojektet med utbyggnad av fibernätet utanför tätbebyggt område.

Fortsättning av mätarbytesprojektet inom elnätsverksamheten, där ca 42 000 elmätare har bytts ut och endast större kunder kvarstår.

Byggnation av nya mottagningsstationer, Bäckeskog och Bergsäter, som en del i det stora projektet 2031 som avser upprustning av hela elnätet.

En process är framtagen för planering och byggnation av laddstolpar på stadens parkeringar.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

Borås Stad arbetar utifrån kommunallagens regler om ”God ekonomisk hushållning”. Detta innebär att det för ekonomin och verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. I Borås Stad har det under flera år arbetats med finansiella nyckeltal för att analysera kommunens övergripande ekonomi. Denna analys har sedan legat till grund för vilket verksamhetsutrymme kommunen kan tillåta inom fastställda finansiella mål. Detta har varit en framgångsrik och politiskt accepterad princip som lett till att kommunens resultat legat på en sådan nivå att balanskravet inte äventyrats. Vad gäller denna del har de nya lagkraven inte inneburit några större förändringar mer än att de fokuserade finansiella målen tydligare lyfts fram. Kommunen har även tagit ett samlat grepp om de övergripande verksamhets- och kvalitetsmålen. Dessa redovisas i ett särskilt avsnitt.

En god ekonomi är ett viktigt mål för Borås Stad. En god ekonomi är ett grundläggande villkor för att kunna uppnå de sociala eller välfärdspolitiska mål som är det primära syftet med kommunens verksamhet. På samma sätt är en svag ekonomi ett hinder eller en begränsning för kommunen, när det gäller att tillgodose angelägna behov inom olika verksamhetsområden. En balanserad finansiell utveckling är därför en förutsättning för att kommunens service kan behållas och utvecklas.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-01-20 om riktlinjer för god ekonomisk hushållning som avser hela kommunkoncernen och de övergripande finansiella nyckeltal som Borås Stad och dess bolag ska förhålla sig till är årets resultat, självfinansieringsgrad för investeringar, soliditet, räntetäckningsgrad och nettolåneskuld.

Tabell med uppfyllelse av målen i Riktlinjer för God ekonomisk hushållning

	Mål	Budget 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Mål uppfyllt
Kommunen ska generera ett överskott (resultat i relation till skatteintäkter o generella statsbidrag)	2 -3%	-0,8 %	3,8 %	5,4 %	Ja
Kommunens självfinansiering av investeringar	80 %	32 %	59 %	107 %	Nej
Kommunens soliditet (exkl lån hänförliga till bolagen)	80 %	70,8 %	70,6 %	72,7 %	Nej
Bolagskoncernen genomsnittligt resultat (resultat efter finansnetto i relation till omsättning)	7 %	6,4 % *	4,2 % *	5,9 % *	Nej
Bolagens räntetäckningsgrad i genomsnitt	2,5 ggr	1,8 ggr *	1,5 ggr *	2,1 ggr *	Nej
Kommunkoncernens resultat (resultat som andel av intäkter, skatteintäkter o generella statsbidrag)	2 -3%	0,9 % **	2,3 %	4,5 %	Ja
Kommunkoncernens soliditet inkl pensionsåtaganden	25 %		30 %	30 %	Ja
Kommunkoncernens nettokoncernskuld per invånare	150 tkr		129,3 tkr	122,7 tkr	Ja

* Avser totalt för bolagen, ej eliminerat

** Avser totalt för kommunen och bolagen, ej eliminerat

I tabellen ovan framgår att endast hälften av målen uppnås. Det är en något sämre måluppfyllelse än 2022 och fler utfall ligger längre ifrån målet i år. Kommunen klarar att generera ett resultat som når målet trots att ingångsläget såg tufft ut med ett budgeterat minusresultat. Dock hade ett ännu högre resultat krävts för att nå målet för självfinansiering av kommunens höga investeringsnivå. Soliditeten, som också påverkas av investeringarna, ligger under målet. Bolagskoncernen når inte något av sina mål, vilket beror på att flera bolag visar svaga resultat som inte uppfyller ägarens avkastningskrav och finansiella mål.

De tre målen som avser hela kommunkoncernen uppnås vilket hör ihop med kommunens starka

ekonomi och resultat, och som väger upp för bolagens svagare ekonomi. Målet för nettokoncernskuld per invånare är viktigt att följa framöver då det finns en risk att den kommer fortsätta att öka med anledning av stora investeringar i verksamhetslokaler och infrastruktur.

Sammantaget anses kommunkoncernen ha en delvis god ekonomisk hushållning vad gäller ekonomi då några viktiga finansiella mål har uppnåtts under 2023 men måluppfyllelsen behöver bli bättre, framförallt i bolagen, för att nå en god ekonomisk hushållning. Borås Stad bedöms ha en god ekonomisk hushållning vad gäller verksamhet. Det sker genom flertalet insatser en förflyttning i riktning mot visionsområdena och samtliga uppdrag från Kommunfullmäktige redovisas som antingen helt eller delvis genomförda. Både nämnder och bolag har en väl fungerade verksamhet som bedöms delvis bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt, baserat utifrån att flera finansiella nyckeltal inte är uppfyllda.

Resultat och ekonomisk ställning

Kommunkoncernen

Nyckeltal kommunkoncernen

	2023	2022	2021	2020	2019
Resultat före skatt, mnkr	300	551	592	443	89
Resultat i % av intäkter, skatter o bidrag	2,3	4,5	5,2	4,0	0,9
Soliditet, %	36	37	35	34	33
Soliditet inkl pensionsåtaganden inom linjen, %	30	30	28	27	25
Balansomslutning, mnkr	21 850	20 803	20 304	19 129	18 624
Nettoinvesteringar, mnkr	1 933	1 542	1 524	1 229	2 048
Självfinansieringsgrad, %	58,8	86,6	94,6	95,2	41,7
Total låneskuld, mnkr	10 028	9 626	10 131	9 724	9 538
Räntetäckningsgrad, ggr	2,2	5,0	6,6	4,6	1,9

Årets skattekostnad redovisas inte separat utan ingår i nettokostnader.

Det sammanställda resultatet före skatt för hela Borås Stads kommunkoncern blev 300 mnkr. Enskilt före eliminering redovisas resultat från Borås Stad på 296 mnkr, bolagskoncernen Borås Stadshus 73 mnkr och bostadsbolagen 40 mnkr. Omsättningen för kommunkoncernen uppgick till 12 mdkr. Enskilt före eliminering av koncerninterna poster uppgick kommunens omsättning till 9,9 mdkr och bolagens till 2,7 mdkr.

Årets sammanställda resultat är 251 mnkr lägre än 2022. Kommunen redovisar ännu ett år med starkt resultat, men som är 105 mnkr lägre än föregående år till följd av stora kostnadsökningar drivna av den höga inflationen. I kommunens resultat ingår även i år höga realisationsvinster, vilka är nästan 60 mnkr högre än 2022. Stadshuskoncernen redovisar ett sämre resultat än föregående år, främst till följd av ett halverat resultat i Borås Energi och Miljö AB som en följd av lägre elpriser och elproduktion samt stora kostnadsökningar. Bostadsbolagen redovisar ett högre resultat än 2022, främst med anledning av återförda nedskrivningar i AB Bostäder i Borås och trots att både Viskaforshem AB och AB Bostäder i Borås även gjort nedskrivningar. Samtliga bolag, men särskilt bostadsbolagen, har påverkats av högre räntekostnader samt allmänna prisuppgångar som medfört ökade drifts- och underhållskostnader. Enligt mål för god ekonomisk hushållning ska bolagen totalt generera ett resultat motsvarande 7 % av omsättningen. För 2023 visar resultatet 4,2 %, vilket med anledning av ovanstående orsaker inte uppfyller det uppsatta målet.

Totalt har koncernbidrag getts/mottagits inom koncernen Borås Stadshus AB på 77,5 mnkr avseende

2023 års resultat.

Borås Stad gav under 2017 ett aktieägartillskott på 450 mnkr till Borås Stadshus AB, som i sin tur gav ett aktieägartillskott på samma belopp till Borås Energi och Miljö AB. Syftet med tillskotten var att stärka och säkra Borås Energi och Miljö AB:s ekonomiska ställning till följd av den nedskrivning som bolaget behövde göra för sin fjärrvärmeverksamhet. Någon ytterligare nedskrivning har inte behövt göras sedan dess.

Bolagen står sammantaget för en betydande del av koncernens totala balansomslutning på 21,9 mdkr och bolagens balansomslutning utgör 62 % av totalen. Enskilt största balansräkningar bland bolagen har Borås Energi och Miljö AB 5,6 mdkr, AB Bostäder i Borås 4,1 mdkr och Nätkraft Borås Infra AB 1,7 mdkr. Dessa tre bolag utgör tillsammans en betydande andel, cirka 80 %, av den totala bolagsvolymen.

Den sammanställda soliditeten exklusive pensionsåtaganden utanför balansräkningen uppgick 2023-12-31 till 36 % (30 % inklusive pensionsåtaganden). Det lägre resultatet tillsammans med en fortsatt hög investeringsnivå gör att soliditeten försvagas något. Utvecklingen av soliditeten är en viktig parameter för att avläsa koncernens långsiktiga kapacitet. Soliditeten påverkas av en förändrad balansomslutning samt hur resultatet utvecklas över tid. Det är av stor vikt att bolagen når soliditetsmålen i ägardirektiven, för annars riskerar kommunen såsom ägare att få skjuta till medel om bolagen får finansiella svårigheter.

En annan parameter för att hantera risken för tillskott är att bolagen har en tillräcklig räntetäckningsgrad, vilken visar förmågan att kunna betala räntekostnader. Med tanke på de stigande räntenivåerna blir detta nyckeltal extra viktigt att följa över tid. För att nå god ekonomisk hushållning ska bolagen ha en räntetäckningsgrad i genomsnitt på minst 2,5, vilket flera bolag inte uppfyller idag.

Årets investeringar uppgår till 1,9 mdkr, varav bolagens andel har minskat och nu står kommunen för den största delen, 61 %. Bolagen finansierar stora delar av sina investeringar med lån, och den totala låneskulden har ökat med 0,4 mnkr. Självfinansieringsgraden, den del av investeringarna som har finansierats med pengar som verksamheten har genererat, har sjunkit med 28 % till följd av den lägre resultatnivån och ligger på 58 %.

Avvikelser från budgeterat resultat, mnkr

	Koncernbudget 2023 *	Koncernen 2023 *	Kommunen 2023
Verksamhetens intäkter	5 229	+29	+147
Verksamhetens kostnader inkl avskr	-12 605	+72	+19
Skatteintäkter och statsbidrag	7 672	+201	+201
Finansnetto	-185	-1	-7
Resultat	111	+301	+360

* Avser totalt för kommunen, bolagen och förbunden, ej eliminerat.

En del i att förstå årets resultat men också för att bedöma koncernens förmåga att planera och genomföra verksamheten enligt plan är att utvärdera budgetföljsamheten. Det upprättas ingen gemensam koncernbudget utan jämförelse görs mot respektive budget, och den visar att koncernens resultat avviker kraftigt positivt mot totalen med 301 mnkr. I tabellen ovan framgår att det är högre skatteintäkter som utgör den största delen av budgetavvikelsen. Verksamhetens intäkter överskred budgeterade intäkter med 29 mnkr, där kommunens realisationsvinster kompenserar upp för lägre intäkter i några bolag. Avvikelsen är störst i Borås Energi och Miljö AB vars intäkter blev 77 mnkr lägre till följd av lägre nivåer på elpriset jämfört med vid budgettillfället. Kostnaderna i koncernen blev 72 mnkr lägre än budget, bland annat till följd av lägre avskrivningar i bolagen och AB Bostäder i Borås återföring av några tidigare gjorda nedskrivningar. För mer detaljerad genomgång av budgetavvikelser per nämnd hänvisas till avsnittet om driftredovisning.

Eftersom verksamheten som bedrivs i bolagsform är av betydande omfattning med stora investeringar och en hög andel lånefinansiering, är det av vikt att analysera resultat och finansiell ställning ur ett koncernperspektiv för att på bästa sätt kunna göra en helhetsbedömning av en kommuns totala

finansiella risker och utmaningar.

Koncernperspektivet lyfts också fram vid externa bedömningar av kommunen. Såväl det av kommunerna ägda låneinstitutet Kommuninvest som kreditvärderingsföretaget Standard & Poor's riskbedömer Borås Stad utifrån koncernperspektivet. Kommuninvest gör löpande kommunanalyser av kommunerna och Kommuninvests analys av Borås Stad indikerar sammantaget ett bra betyg. De ser att det finns finansiella utmaningar framöver för Borås Stad avseende investerings- och finansieringsbehov samt framtida kostnadsutveckling. Liknande värdering framgår av Standard & Poor's, som sammantaget ger Borås Stad näst högsta betyg, AA+ med stabil utsikt. De bedömer i sin kreditvärdering kommunens ekonomi som stark, ekonomiskt resultat som genomsnittligt med en stigande lånebörda. Den finansiella styrningen anses vara stabil.

Kommunstyrelsen delar analysen och sammantaget är kommunkoncernens ekonomi och finansiella ställning i grunden god med över tiden goda resultat i kommunen och en relativt stark soliditet även när pensionsåtaganden utanför balansräkningen räknas med. Bolagen visar överlag svagare resultatnivåer och har små marginaler att hantera kostnadsökningar med. Detta syns tydligt i årets resultat då flera omvärldsfaktorer, såsom inflationen och kriget, drivit upp kostnaderna. Framförallt blir det tydligt i bostadsbolagen som dessutom har en reglerad intäktssida som inte ger full kompensation för kostnadsökningarna, och med otillräckliga marginaler är det främst det planerade underhållet som bolagen kan använda som regleringspost. Det medför att den underhållsskuld som redan finns i några av bolagen fortsätter att öka samtidigt som kommande år också ser ut att bli resultatsvaga. Ytterligare en riskfaktor för bolagens resultat är i vilken omfattning som det förekommer vakanser, det vill säga tomställda lägenheter, och det är något som följs löpande. Under året har några bolag börjat märka av en viss tröghet i uthyrningsprocessen och en ökande vakansgrad, som dock än så länge är relativt låg. Det är av stor vikt att bolagen arbetar med sin lönsamhet och ser över samtliga kostnader samt utvärderar påverkan av eventuell nyproduktion extra noggrant. Till följd av det ansträngda ekonomiska läget har samtliga bostadsbolag pausat eller flyttat fram planerade nyproduktionsprojekt.

Bolagen påverkas även av kraftigt ökade räntekostnader, som troligen ännu inte nått toppen då räntebindningen i snitt är 2,5 år och nivåerna på marknadsräntorna inte slagit igenom med full effekt än. Skuldsättningen förväntas öka då det finns ett fortsatt stort behov av ny- och reinvesteringar inom både bolagen och kommunen, i form av investeringar i infrastruktur och verksamhetslokaler. Kommunens investeringsplaner i kombination med budgeterat resultat visar att även kommunen framöver kan komma att behöva lånefinansiera delar av sina investeringar. Idag ligger all låneskuld inom bolagen.

Enskilt störst påverkan på skuldsättningen har Borås Energi och Miljö AB:s genomförda investering i nytt kraftvärme- och avloppsreningsverk. Elproduktionen, som är en del av fjärrvärmeproduktionen i kraftvärmeverket, bidrog i kombination med höga elpriser till ett starkt resultat förra året medan den i år har varit mycket mindre lönsam utifrån ändrade förutsättningar, såsom lägre elpriser och höga bränslepriser. Det visar hur snabbt det kan svänga utifrån påverkan från flera faktorer som bolaget inte själva råder över. Hela fjärrvärmeverksamheten står nu inför stora utmaningar och beräknas ge minusresultat framöver. Det råder stor brist på flis och avfall som används som bränsle, vilket bidrar till kraftigt ökade inköpspriser. Samtidigt bedöms försäljningsvolymerna minska då många fastighetsägare utför energieffektiviseringar. Fjärrvärmeverksamheten är även väderberoende och varmare vintrar slår direkt mot resultatet. Bolaget behöver göra en översyn av fjärrvärmestrategin och det är av yttersta vikt att man hittar en lönsam väg framåt. Det är även av stor vikt att bolaget lyckas hitta kostnadsbesparingar i sitt pågående effektiviseringsarbete och att framtida driftsresultat kan säkras. Då det planeras för fler stora investeringar framåt behöver bolaget arbeta med lönsamheten i samtliga rörelsegrenar för att kunna fortsätta med den höga investeringstakten samt för att nå de ekonomiska målen.

Kommunstyrelsen konstaterar att det är mycket viktigt att framöver generera goda resultat för att behålla en god finansiell ställning och ha en god ekonomisk hushållning. Koncernen behöver detta för att hantera demografiska utmaningar med fler äldre samt fortsatt höga investeringsnivåer som bidrar till ökad skuldnivå. Kommande år innebär fortsatta utmaningar och kommer kräva budgetföljsamhet och aktiv styrning och uppsikt över nämnder och bolag samt fortsatt fokus på finansiell riskanalys.

Kommunen

Finansiella mål

Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag

	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Mål
Årets resultat, mnkr	296	401	472	
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag, %	3,8	5,4	6,7	2-3

Att resultatet över tiden bör uppgå till lägst 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag är för Borås del grunden till ”God ekonomisk hushållning”. Målet innebär ett resultat som är ca 160 mnkr. Detta resultat behövs för att kunna finansiera nödvändiga investeringar utan att behöva låna till hela utgiften och ha en fallhöjds marginal vid oförutsedda händelser. En annan viktig aspekt tidigare år har varit pensionsskulden intjänad t.o.m. 1997 som enligt redovisningslagen inte ska upptas i balansräkningen. För Borås del har den årliga skulduppräknningen tidigare normalt inneburit en årlig ökning. Utvecklingen nu är att skulden är på väg att plana ut eller minska när de årliga utbetalningarna ökar i högre takt. Under 2023 ökade pensionsskulden med 10 mnkr. Under åren 2004-2018 har sammanlagt 832 mnkr avsatts för att möta ökade pensionskostnader ur ansvarsförbindelsen. Avsättningarna följer pensionsstrategin som syftar till att få en jämnare och mer förutsägbar belastning på resultatet.

Soliditet

	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Mål
Soliditet, %	70,6	72,7	74,9	
Medel från den egna verksamheten, mnkr	691	800	865	
Årets nettoinvesteringar, mnkr	1 172	750	632	
Självfinansiering av investeringarna, %	59	107	137	80-100

Det andra övergripande finansiella målet är att soliditeten, med det menas den del av kommunens tillgångar som finansieras med egna medel, ska uppgå till 80 %. För att nå dit behöver självfinansieringen av investeringarna ligga över gällande soliditetsnivå. Under 2023 kunde investeringarna till 59 % finansieras med egna medel från verksamheten. Den synliga soliditeten minskade under 2022 till 71 % på grund av en relativt stor nettoökning av anläggningstillgångarna som hänger samman med en hög investeringsnivå. I siffrorna är internbankens poster analysmässigt eliminerade ur balansräkningen för en mer rättvisande bild. Om pensionsåtagandena inom linjen läggs in i balansräkningen sjunker kommunens soliditet till 56 %.

Verksamhetens mål

Den samlade bedömningen är att verksamhetens mål för 2023 delvis har blivit uppnådda.

Verksamhetens mål utgörs av Kommunfullmäktiges inriktning i form av fokusområden, nämndernas grunduppdrag och övriga av Kommunfullmäktige beslutade uppdrag till nämnderna i budget.

Bedömningen bygger på nämndernas skriftliga rapportering i form av tertialuppföljningar per april och augusti samt årsredovisningar, uppdragsdialoger och övrig rapportering till Kommunstyrelsen.

Nämndernas bidrag till Kommunfullmäktiges fokusområden redovisas under kapitlet ”Visionen om framtidens Borås” där det framgår vilka aktiviteter och prestationer som genomförts under 2023 samt vilka resultat som har uppnåtts. Bedömningen är att de bidrag som nämnderna redovisat har bidragit till att utveckla staden i riktning mot Visionen om framtidens Borås.

Nämndernas verksamhet och mål har varit förenligt med dess syfte vilket framgår av respektive nämnds årsredovisning där grunduppdrag, av nämnden beslutade indikatorer, nämndernas bidrag till Kommunfullmäktiges fokusområden och övriga av Kommunfullmäktige beslutade uppdrag till nämnderna redovisas.

Övriga av Kommunfullmäktige beslutade uppdrag till nämnderna i budget redovisas i sammanställningen av "kommunfullmäktiges uppdrag till nämnderna" där den samlade bedömningen är att uppdragen delvis har blivit uppnådda. Av Kommunfullmäktiges 35 uppdrag har 19 blivit genomförda och 16 delvis genomförda.

Visionen om framtidens Borås

Visionen handlar om vår långsiktiga riktning – vart vi vill nå. Den utgår från ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbarhetsperspektiv och beskriver ett framtida önskat läge för alla som bor, verkar och möts i Borås.

Visionen utgår från fyra visionsområden: Omsorg om varandra och miljön, Ett tryggt och snyggt Borås, Möjligheter och mod att utvecklas samt Människor möts i Borås.

Till varje visionsområde har Kommunfullmäktige formulerat 3 fokusområden som utgör politiska prioriteringar för att nå visionen och uppfylla det kommunala uppdraget. Tillsammans bildar fokusområdena 12 stycken långsiktiga utvecklingsmål för Borås Stad.

Under respektive visionsområde följer en sammanfattning av nämndernas bidrag samt en kort redogörelse för vilka insatser och resultat som har uppnåtts. I slutet av varje visionsområde finns en samlad bedömning av nämndernas bidrag till Kommunfullmäktiges fokusområde och "Visionen om framtidens Borås".

Det är viktigt att förstå att samhällsutveckling är komplext och att det inte alltid är möjligt att särskilja effekterna av Borås stads insatser från effekterna av andra påverkansfaktorer i omvärlden. Många andra aktörer, både myndigheter och civilsamhälle bidrar på olika sätt till den utveckling som sker på nationell, regional och lokal nivå.

Omsorg om varandra och miljön

Inom visionsområdet Omsorg om varandra och miljön finns tre fokusområden; Ett Borås präglad av samarbete, hållbarhet och mänskliga rättigheter, Ett Borås med trygga och hälsosamma individer genom hela livet och Hälsosamma arbetsplatser och hållbart arbetsliv.

Under 2023 har Förskolenämnden och Vård- och äldrenämnden valt att bidra till visionsområdet. En mer utförlig redogörelse av nämndernas bidrag och resultat finns i respektive årsredovisning.

Förskolenämnden har **aktivt arbetat för att minska sjukfrånvaron på förvaltningen**. Under 2023 har nämnden fortsatt haft fokus på att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet genom kompetenshöjande insatser till både rektorer och medarbetare gällande arbetsmiljöarbetet på enheterna.

Den totala sjukfrånvaron har legat stabilt på runt 10 % under året. Det går att se att det skett en minskning i korttidsfrånvaron, mellan dag 1-14, medan de lite längre sjukperioderna ökat något. Under året har nämnden utvecklat sitt arbete med att följa upp och arbeta mer med långtidssjukfrånvaron.

Vidare har nämnden arbetat med att utveckla metoder för att omhänderta prioriterade arbetsmiljöområden på enheterna. Varje rektor har tillsammans med sin medarbetargrupp prioriterat ett särskilt område som behöver utvecklas.

Vård- och äldrenämnden har arbetat på olika sätt för att **minska matsvinn och användning av engångsmaterial i verksamheterna**. Arbetet genomförs tillsammans med Högskolan i Borås i forsknings- och utvecklingsprojektet "No Time to Waste". Projektperioden pågår 2022-2025.

På de enheter som påbörjat arbetet redan 2022 har matsvinnet under 2023 minskat med 21 procent. Även livsmedelskostnaderna har minskat något under 2023, men kopplingen till matsvinnarbetet ska

analyseras vidare. Vård- och äldreomsorgen kommer fortsätta arbetet med att öka medvetenheten hos personal kring vilka faktorer som är bidragande orsaker till matsvinnet. Matsvinnet kommer att vägas löpande och följs upp av Vård- och äldreomsorgen.

Vård- och äldreomsorgen har arbetat med att **minska ofrivillig ensamhet bland seniorer**. Genom olika insatser så som hälsosamtal, riktade aktiviteter till personer över 80 år utan tidigare insatser och informationsmaterial har nämnden aktivt arbetat för att minska den ofrivilliga ensamheten bland seniorer. Vård- och äldreomsorgen inväntar resultat av insatserna som kommer att redovisas under 2024.

Flera av insatserna som genomförts under året är långsiktiga åtaganden där syftet är att förflytta staden i riktning mot visionsområdet. Huruvida de långsiktiga effekterna av olika insatser och resultat bidrar till visionsområdet är inte alltid möjligt att särskilja från andra påverkansfaktorer i omvärlden. Många andra aktörer, både myndigheter och civilsamhälle bidrar på olika sätt till den utveckling som sker på nationell, regional och lokal nivå.

Ett tryggt och snyggt Borås

Inom visionsområdet Ett tryggt och snyggt Borås finns tre fokusområden; Ett Borås med nära och bra service där människor bor och verkar, Ett Borås som verkar för förebyggande arbete, integration och trygghet och Arbetsplatser som präglas av tillit, inkludering och förutsättningar för ett gott ledarskap.

Under 2023 har Arbetslivsnämnden, Förskolenämnden och Vård- och äldreomsorgen valt att bidra till visionsområdet. En mer utförlig redogörelse av nämndernas bidrag och resultat finns i respektive årsredovisning.

Arbetslivsnämnden har under 2023 arbetat med **trygghetsinsatser och Mobile Info Center (MIC)**. Genom olika insatser i närmiljön, kopplat till vissa bostadsområden, så har arbetslivsnämnden genomfört flertalet insatser tillsammans med andra samverkanspartners under året. Resultatet av insatserna kommer att följas upp av arbetslivsnämnden eller annan samverkanspartners under 2024.

Förskolenämnden har under 2023 arbetat med att skapa en **välfungerande placeringsprocess** för att skapa förutsättningar för arbete och studier för vårdnadshavare. Under året har 1313 barn placerats, av dessa har 1304 barn erbjudits plats på önskat placeringsdatum eller tidigare. Av de som inte erbjudits plats på önskat placeringsdatum eller tidigare är den genomsnittliga väntetiden 13 dagar. Samtliga erbjudanden bedöms som skäliga.

Förskolenämnden har arbetat med **tidiga insatser och stöttning till barn och familjer i förskola, öppen förskola och familjecentral**. Familjecentralerna och de öppna förskolorna har haft ett ökat antal besökare jämfört med föregående år och efterfrågan av föräldrastödjande aktiviteter är fortsatt stor. Under året har det vid de öppna förskolorna i samverkan med övriga professioner på familjecentralerna getts olika föräldraskapsutbildningar, exempelvis ABC-föräldrastöd för familjer. Enkätundersökningar som gjort bland föräldrar som besökt familjecentralerna visade att det är viktigt för föräldrarna att få komma till en familjecentral där de kan möta andra föräldrar och barn och knyta kontakter samt få råd och stöd.

Förskolenämndens arbete med att **skapa goda förutsättningarna i ledarskapet** har medfört att varje rektor nu har ett begränsat antal medarbetare. Detta för att ge utrymme för ett nära ledarskap och ett bättre stöd för medarbetarna. I resultatet av medarbetarenkäten fortsätter frågan gällande förtroendet för sin chef visa på ett högt resultat som överstiger staden i övrigt.

Vård- och äldreomsorgen har under året arbetat för att **minska fallolyckorna bland seniorer** genom ett förebyggande arbete på stadens olika öppna mötesplatser. Nämnden har anordnat olika föreläsningar och utbildningar till seniorer kring temaområdet fall och fallolyckor.

Flera av insatserna som genomförts under året är långsiktiga åtaganden där syftet är att förflytta staden i riktning mot visionsområdet. Huruvida de långsiktiga effekterna av olika insatser och resultat bidrar till visionsområdet är inte alltid möjligt att särskilja från andra påverkansfaktorer i omvärlden. Många andra aktörer, både myndigheter och civilsamhälle bidrar på olika sätt till den utveckling som sker på nationell, regional och lokal nivå.

Möjligheter och mod att utvecklas

Inom visionsområdet Möjligheter och mod att utvecklas finns tre fokusområden; Ett innovativt Borås med många möjligheter och attraktivt företagsklimat, Ett Borås där lärande stärker varje individs utveckling och bildning och Goda möjligheter till utveckling och kompetenshöjning

Under 2023 har Förskolenämnden valt att bidra till visionsområdet. En mer utförlig redogörelse av nämndens bidrag och resultat finns i årsredovisningen.

Förskolenämnden har under 2023 arbetat med **utveckling och lärande i förskolan** genom bland annat språkutvecklande arbete och kompetenshöjande insatser inom lågaffektiv bemötande, autism och specialpedagogik. Resultatet av det språkutvecklande arbetet har utmynnat i en ökad förståelse bland pedagoger för hur högläsning kan stärka barns ordförråd och förståelse för olika begrepp.

Digital kompetens i förskolan har varit ett prioriterat område. Flera insatser har genomförts under 2023. Nämnden deltar bland annat i ett EU-projekt tillsammans med högskolan i Borås som syftar till att utbyta erfarenheter och reflektera över begreppen kreativitet och digital kompetens.

Förskolenämndens bidrag till att skapa förutsättningar för ett växande Borås och en attraktiv miljö för företagande har bestått i att arbeta för **en attraktiv förskola**. I princip har samtliga barn erbjuds plats på önskat placeringsdatum. Antal barn i förskoleålder har dock minskat under året. I en föräldraenkät visar det sig att 97 procent av vårdnadshavarna känner sig nöjda med sitt barns förskola vilket är ett bra och positivt resultat.

Förskolenämnden har arbetat med att **erbjuda rika möjligheter till kompetensutveckling**. Utmaningen i att rekrytera förskolelärare är stor, något som också är en trend i hela riket. Personalens kompetens är den främsta kvalitetsfaktorn och avgörande för barnens framtida utveckling och lärande. Medarbetarenkätens resultat visar fortsatt höga resultat på området ”kompetens och utvecklingsmöjligheter” (4,3 på en femgradig skala) vilket är positivt. Flera av insatserna som genomförts under året är långsiktiga åtaganden där syftet är att förflytta staden i riktning mot visionsområdet. Huruvida de långsiktiga effekterna av olika insatser och resultat bidrar till visionsområdet är inte alltid möjligt att särskilja från andra påverkansfaktorer i omvärlden. Många andra aktörer, både myndigheter och civilsamhälle bidrar på olika sätt till den utveckling som sker på nationell, regional och lokal nivå.

Människor möts i Borås

Inom visionsområdet Människor möts i Borås finns tre fokusområden; Ett Borås med möjlighet till delaktighet och inflytande, rik kultur och meningsfull fritid, Ett Borås som präglas av inkludering och integration och Helhetssyn samt samarbete med många aktörer för att skapa attraktiva arbetsplatser.

Under 2023 har Förskolenämnden valt att bidra till visionsområdet. En mer utförlig redogörelse av nämndens bidrag och resultat finns i årsredovisningen.

Förskolenämnden har bidragit till fokusområdet "ett Borås som präglas av inkludering och integration" genom att arbeta med **Förskola för alla barn för bättre språkutveckling i svenska**. Vid uppföljning av andel barn 3-5 år som är inskrivna i förskolan kan det konstateras att det är färre barn inskrivna i förskolan i områdena Norrby (87 %), Hässleholmen (92 %) och Sjöbo (94 %) jämfört med hela kommunen (96 %). Generellt är det svårare att få vårdnadshavare i dessa områden att ställa upp sina barn i kö, men också till att tacka ja till erbjudna platser. Här ser nämnden ett behov av att samordna arbetet mellan myndigheter och olika aktörer.

Förskolenämnden har samarbetat med Individ- och familjeomsorgsnämnden, barnavårdscentralerna och familjecentralerna i syfte att kunna nå ut och informera vårdnadshavare till oplacerade barn om nyttan med förskolan. I samband med en uppföljning av kontaktförsöken visade det sig att flera av familjerna inte bodde i Borås. Resultatet av insatsen visade att fyra av 18 direkterbjudna barn började förskolan.

Flera av insatserna som genomförts under året är långsiktiga åtaganden där syftet är att förflytta staden i

riktning mot visionsområdet. Huruvida de långsiktiga effekterna av olika insatser och resultat bidrar till visionsområdet är inte alltid möjligt att särskilja från andra påverkansfaktorer i omvärlden. Många andra aktörer, både myndigheter och civilsamhälle bidrar på olika sätt till den utveckling som sker på nationell, regional och lokal nivå.

Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnderna

Kommunfullmäktige kan formulera direkta uppdrag till nämnd och styrelse, antingen i samband med budgetbeslut eller löpande under året. I de fall uppdraget finns på flera nämnder ingår i den följande sammanställningen den uppnådda statusen för kommunen i sin helhet. För att se de enskilda nämndernas resultat hänvisas till nämndernas årsredovisningar.

Nedan följer en sammanställning av Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnder och styrelser. Uppdrag redovisas som antingen genomförda, delvis genomförda eller ej genomförda.

En sammanfattande uppföljning med kommentarer kring varje enskilt uppdrag redovisas i bilaga "Kommunfullmäktiges uppdrag 2023".

Antal genomförda uppdrag		19
Antal delvis genomförda uppdrag		16
Antal ej genomförda uppdrag		0
Totalt antal uppdrag beslutade av Kommunfullmäktige		35

Uppdrag

	Status År 2023	Ansvarig nämnd/bolag	År som uppdraget startar	Avsluta
Kommunstyrelsen uppdras att 2015 ta fram en vindbruksplan som ett tillägg till översiktsplanen. Tysta områden ska utredas.	 Genomfört	Kommunstyrelsen	2015	Avslutas
Tekniska nämnden får i uppdrag att se över hur upphandlingsverksamheten skall finansieras av förvaltningarna. Här skall bland annat beaktas hur vinsthemtagnin g sker utifrån avtalstrohet och nya ramavtal. Uppdraget tas över av Kommunstyrelsen.	 Delvis genomfört	Kommunstyrelsen	2015	
Tekniska nämnden får i uppdrag att arbeta fram en policy när det gäller inventarier som syftar till att i första hand använda det som Borås Stad redan äger. En för Borås Stad gemensam förmedling av inventarier ska starta och vara förstahandsalternativ, innan nyansskaffning sker. Uppdraget tas över av kommunstyrelsen.	 Genomfört	Kommunstyrelsen	2016	Avslutas enligt Kommunfullmäktiges beslut om delårsrapport januari-augusti 2023
Borås Energi och Miljö ska ta initiativ till en samägd solcellsanläggning, där såväl företag, föreningar och privatpersoner ska kunna köpa andelar. Detta skall förtydligas som en förändring i bolagets ägardirektiv och fastställas på bolagsstämma.	 Delvis genomfört	Borås Energi och Miljö AB	2018	

	Status År 2023	Ansvarig nämnd/bolag	År som uppdraget startar	Avsluta
Hur hållbar mobilitet bäst kan uppnås ska utredas.	 Delvis genomfört	Kommunstyrelsen	2019	
Stödet till första linjens chefer ska förstärkas. En plan med tydlig struktur för hur detta arbete ska bedrivas ska tas fram.	 Genomfört	Kommunstyrelsen	2019	Avslutas
Söka ny yta för evenemangsområde.	 Genomfört	Kommunstyrelsen	2019	Avslutas
Utreda ny yta för evenemangsområde	 Delvis genomfört	Kommunstyrelsen	2019	
Vägföreningars/samfälligheters huvudmannaskap ska utredas med utgångspunkt från tidigare gjord utredning.	 Delvis genomfört	Kommunstyrelsen	2019	
Borås Stad ska inte upplåta utrymme för sexistisk reklam, och när nya avtal med reklamföretag tecknas ska utrymme heller inte upplåtas för spelreklam.	 Delvis genomfört	Tekniska nämnden	2020	Avslutas intentionen är genomförd
Borås Stads mångåriga internationella arbete med kunskapsöverföring inom avfallsområdet bör fortsätta. Under 2020 ska Kommunstyrelsen utreda hur detta arbete ska bedrivas.	 Delvis genomfört	Kommunstyrelsen	2020	
Kommunstyrelsen uppdras att genomföra en ny, politiskt ledd, utredning om framtidens kollektivtrafik genom stadens centrala delar.	 Delvis genomfört	Kommunstyrelsen	2020	
Utbyggnadsstrategier för våra serviceorter med närområde ska tas fram.	 Genomfört	Kommunstyrelsen	2020	Avslutas
Kommunorganisationen behöver arbeta med att förebygga att avfall inom den egna organisationen uppkommer. Kommunstyrelsen ska utreda och föreslå nämnd som ska ta det övergripande ansvaret för detta arbete.	 Delvis genomfört	Kommunstyrelsen	2021	
Kommunstyrelsen får i uppdrag att lista möjliga kolsänkor som kommunen kan medfinansiera. Kolsänkorna ska rangordnas utifrån deras effektivitet i termer av minskad koldioxid per investerad krona.	 Delvis genomfört	Kommunstyrelsen	2021	
Kommunstyrelsen får i uppdrag att under första halvan av 2021 ta fram regelverk och informationsmaterial om intraprenader.	 Genomfört	Kommunstyrelsen	2021	Avslutas enligt beslut i KF 2023-04-27
Fritids- och folkhälsonämnden får i uppdrag att tydliggöra förutsättningarna för stadsodling och förenkla för föreningar/invånare att odla. Kommunstyrelsen, genom Mark och exploateringsavdelningen, ska vara behjälplig när det gäller markfrågor.	 Delvis genomfört	Fritids- och folkhälsonämnden	2022	Se lista över uppdrag och ärenden som behandlas i samband med årsredovisning 2023. Dnr 2023-00775

	Status År 2023	Ansvarig nämnd/bolag	År som uppdraget startar	Avsluta
Fritids- och folkhälsonämnden får i uppdrag att utifrån "Utredning av förutsättningar för uppstart av Mötesplats på Göta" fortsätta att utreda vad som ytterligare krävs i form av kostnader, placering etc. för att möjliggöra en Mötesplats på Göta.	 Genomfört	Fritids- och folkhälsonämnden	2022	Avslutas, utredning från ansvarig nämnd finns i årsredovisning särendet 2024-00039
Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda både hur klimatkrav på byggande kan skärpas och hur byggande av socialt hållbara områden kan stimuleras, via markanvisningar, och utifrån detta föreslå ändringar i "Riktlinjer för markanvisningar för bostäder".	 Delvis genomfört	Kommunstyrelsen	2022	
Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur kommunen kan fortsätta arbetet med att optimera och samordna sina transporter, eventuellt i ett logistikcenter.	 Delvis genomfört	Kommunstyrelsen	2022	
Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda om införandet av distributionscentralen har lett till merkostnader för de nämnder som har tillagningskök.	 Genomfört	Kommunstyrelsen	2022	Avslutas
Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att utreda utomhusbad på Boda så att möjligheten finns i detaljplan.	 Genomfört	Samhällsbyggnadsnämnden	2022	Avslutas
Borås Stad ska fortsätta stötta Borås kvinno- och tjejjour, och tillsammans med juren undersöka intresse och möjlighet att inrätta ett föreningsdrivet kvinnohus i kampen mot våld i nära relationer.	 Genomfört	Individ- och familjeomsorgsnämnden	2023	Avslutas, se lista över uppdrag och ärenden som behandlas i samband med årsredovisning 2023. Dnr 2023-00774
Borås Stad ska utreda hur fordonstrafik kan flyttas bort från högskolans område, så att Akademiplatsen kan bli ett studentorg som förbättrar Borås studentliv.	 Genomfört	Samhällsbyggnadsnämnden Tekniska nämnden	2023	Avslutas, trafikutredning och trafik-PM från ansvariga nämnder finns i årsredovisning särendet 2024-00039
Borås Stads riktlinjer för alkoholservice ska revideras så att de serveringsställen, som uppfyller villkoren, ska kunna beviljas serveringstid som längst till kl. 03.00.	 Genomfört	Miljö- och konsumentnämnden	2023	Avslutas
Den närmare utformningen av regler som gör det möjligt för restauranger att hålla uteserveringar öppna året runt ska utredas.	 Genomfört	Tekniska nämnden	2023	Avslutas

	Status År 2023	Ansvarig nämnd/bolag	År som uppdraget startar	Avsluta
En utredning ska göras dels om hur Borås Stad på bästa sätt kan vidareutveckla arbetet med att på sina egna marker uppnå ökad variation i skogslandskapet, pröva alternativa brukningsmetoder, återskapa våtmarker och öka den biologiska mångfalden, dels om hur skogen bäst kan fungera som kolsänka.	 Delvis genomfört	Kommunstyrelsen Tekniska nämnden	2023	
Kulturnämnden ska utreda förutsättningar för att göra Kulturskolan avgiftsfri.	 Genomfört	Kulturnämnden	2023	Avslutas, se lista över uppdrag och ärenden som behandlas i samband med årsredovisning 2023. Dnr 2023-00838
Lokalförsörjningsnämnden ska göra en inventering och presentera ett förslag till hur Borås Stad kan öka takten när det gäller investeringar i energieffektivisering och sparåtgärder i ägda och hyrda fastigheter. Detta förslag ska utgöra ett underlag i arbetet med budget 2024.	 Genomfört	Lokalförsörjningsnämnden	2023	Avslutas
Lokalförsörjningsnämnden ska öka takten i inventeringen av tak på byggnader i befintligt bestånd, för att avgöra vilka som är lämpliga för solceller, och presentera ett förslag till hur Borås Stad snabbare kan bygga ytterligare solcellsanläggningar.	 Genomfört	Lokalförsörjningsnämnden	2023	Avslutas
Miljö- och konsumentnämnden ska under 2023 följa eventuellt ökade behov av budget- och skuldrådgivning, rapportera till Kommunstyrelsen, och om så krävs är stadens ledning beredd att föreslå förstärkning av nämndens budget.	 Genomfört	Miljö- och konsumentnämnden	2023	Avslutas, ingår i det löpande arbetet
Möjligheten att låta Viskans park fortsätta mot Sandared, Dalsjöfors, Viskafors och Fristad ska utredas.	 Genomfört	Samhällsbyggnadsnämnden Tekniska nämnden	2023	Avslutas, se lista över uppdrag och ärenden som behandlas i samband med årsredovisning 2023, dnr 2024-00093 avser Samhällsbyggnadsnämndens redovisning. Tekniska nämndens utredning finns i årsredovisning särendet 2024-00039
Staden ska ta fram ett samlat styrdokument för hållbart byggande, som även innefattar träbyggande.	 Delvis genomfört	Samhällsbyggnadsnämnden	2023	

	Status År 2023	Ansvarig nämnd/bolag	År som uppdraget startar	Avsluta
Sverige behöver öka självförsörjningsgraden av livsmedel. Borås Stad ska utreda vad staden kan bidra med, så att livsmedelsproduktionen inom kommunens område kan öka.	 Delvis genomfört	Kommunstyrelsen	2023	
Tekniska nämnden ges i uppdrag att värna den biologiska mångfalden vid skötsel av grönytor och liknande.	 Genomfört	Tekniska nämnden	2023	Avslutas

Bolagens måluppföljning

Avstämning avkastningskrav/resultatkrav i ägardirektiv

Bolag	Krav		Utfall 2023	Utfall 2022
Nätkraft Borås Infra AB	4,0	Avkastning på totalt kapital, %	4,9	4,8
Borås Energi och Miljö AB	4,5	Avkastning på totalt kapital, %	2,6	3,5
Industribyggnader i Borås AB inkl dotterbolag	3,5	Avkastning på totalt kapital, %	5,8	6,1
Borås kommuns Parkerings AB	5,0	Avkastning på totalt kapital, %	5,9	13,2
AB Bostäder i Borås	3,0	Direktavkastning markn.värde, %	3,0	2,7
AB Sandhultsbostäder	3,5	Direktavkastning markn.värde, %	3,1	4,3
AB Toarpshus	3,5	Direktavkastning markn.värde, %	2,9	4,5
Fristadbostäder AB	3,5	Direktavkastning markn.värde, %	1,8	3,1
Viskaforshem AB	3,5	Direktavkastning markn.värde, %	2,8	2,4

Kommunfullmäktige beslutar årligen om ett avkastningskrav, i form av avkastning på totalt kapital eller direktavkastning, samt finansiella mål i form av soliditet för de bolag som det är relevant för. För underskottsbolagen sätts endast ett resultatkrav. Sammanställningen för 2023 visar att det är fem bolag som inte uppfyller avkastningskravet och tre bolag som inte når soliditetsmålet, vilket är en liten försämring jämfört med måluppfyllelsen föregående år. Det är framförallt de små bostadsbolagen som har svårt att klara krav och mål utifrån påverkan från flera omvärldsfaktorer. Det är av stort vikt att bolagen arbetar för att uppnå ställda krav för att klara kommande utmaningar och inte ytterligare försvaga sin finansiella ställning. Det är även färre bolag som når sitt budgeterade resultat i år än 2022, och de negativa budgetavvikelseerna är i en del fall mycket stora.

Balanskravsresultatet

Balanskravsutredning

Kommunens resultat på sista raden blev +296 mnkr vilket är 360 mnkr bättre än budgeterat. Balanskravsutredningen för 2023 visar på ett balanskravsresultat på 80 mnkr vilket innebär att kommunallagens balanskrav har uppfyllts.

	mnkr
Årets resultat enligt resultaträkningen	296,2
Realisationsvinster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning	-127,0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-9,5
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-4,6
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	155,1
Reservering av medel till RUR	-75,0
Användning av medel från RUR	
Balanskravsresultat	80,1

Återstående "öronmärkningar"

	mnkr
Återstående "öronmärkningar" 2023-12-31	
Organisationshälsa	11,2
Sommarlovskort i kollektivtrafiken	15,0
Summa	26,2

Återstående "öronmärkningar" avser kvarstående outnyttjade medel avsedda för specifika projekt som har reserverats i denna och tidigare årsredovisningar.

Väsentliga personalförhållanden

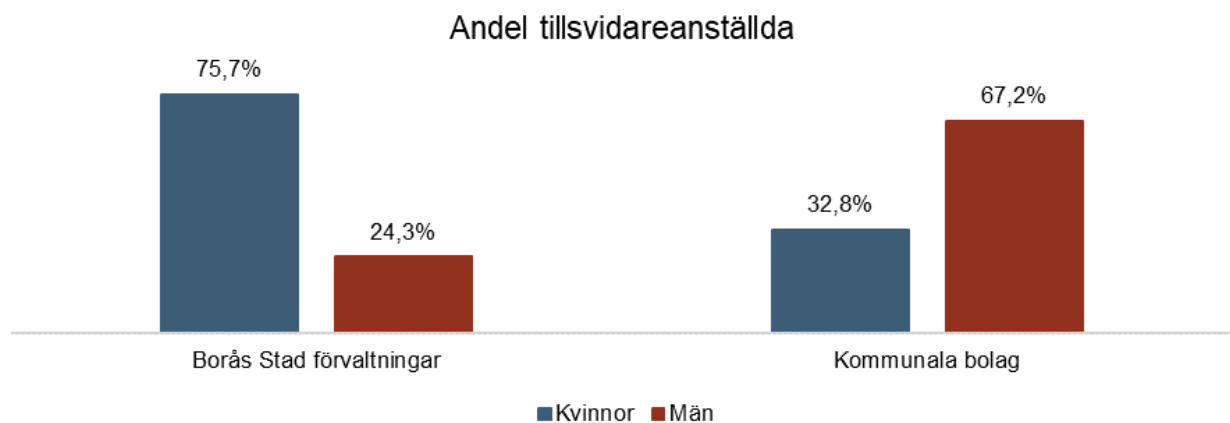
Personalredovisning 2023

Här är ett sammandrag av kommunens personalekonomiska redovisning. Den personalekonomiska redovisning redovisas i sin helhet som ett särskilt ärende till Kommunfullmäktige.

Medarbetare

Anställda

2023 fanns totalt 11 499 medarbetare anställda inom koncernen. Inom förvaltningarna är majoriteten av de anställda kvinnor medan det är det omvända inom bolagen.

Utländsk bakgrund

Fler medarbetare med utländsk bakgrund har anställts, 2023 har 34,8 procent av samtliga anställda utländsk bakgrund, några fler män än kvinnor. Chefer med utländsk bakgrund är densamma som år 2022.

Hel- och deltidanställda

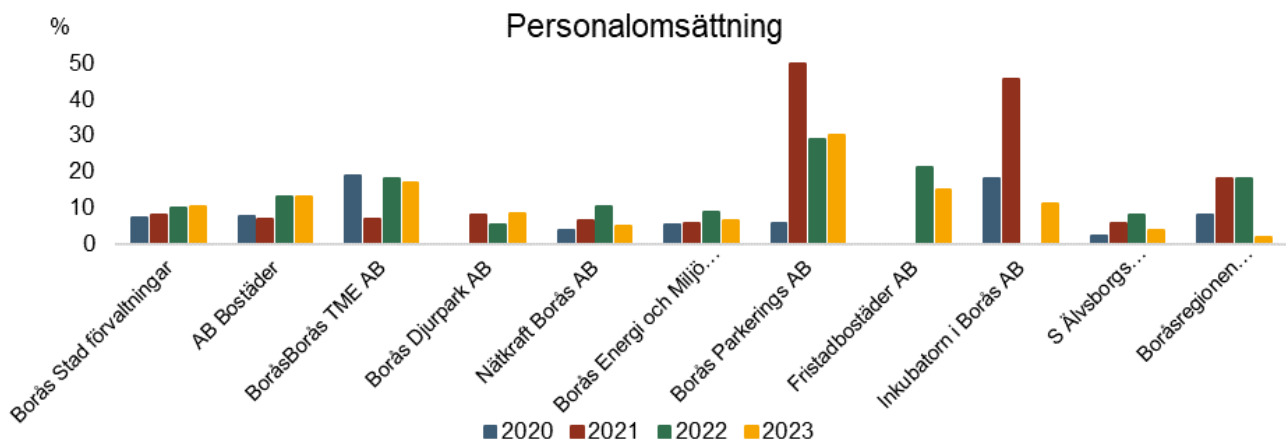
98,5 procent av de tillsvidareanställda medarbetarna har heltidsanställning. Utifrån heltidsbeslutet har 10 procent av kvinnorna och 4 procent av männen har beviljats partiell tjänstledighet. Genomsnittlig sysselsättningsgrad för dessa medarbetare är 80,6 procent.

Fördelningen mellan tillsvidareanställda kvinnor och män som har heltidsanställning varierar i de kommunala bolagen. Borås Kommuns Parkerings AB, Nätkraft Borås AB och IBAB är exempel på bolag där samtliga har heltidsanställning.

Personalomsättning

Personalomsättningen ökar för tredje året i rad till 10,4 procent. Framförallt är det en ökad rörlighet bland kvinnor.

Personalomsättningen i de kommunala bolagen varierar en hel del. Då antalet anställda också varierar mellan bolagen är det lämpligt att jämföra bolagen var för sig över tid.

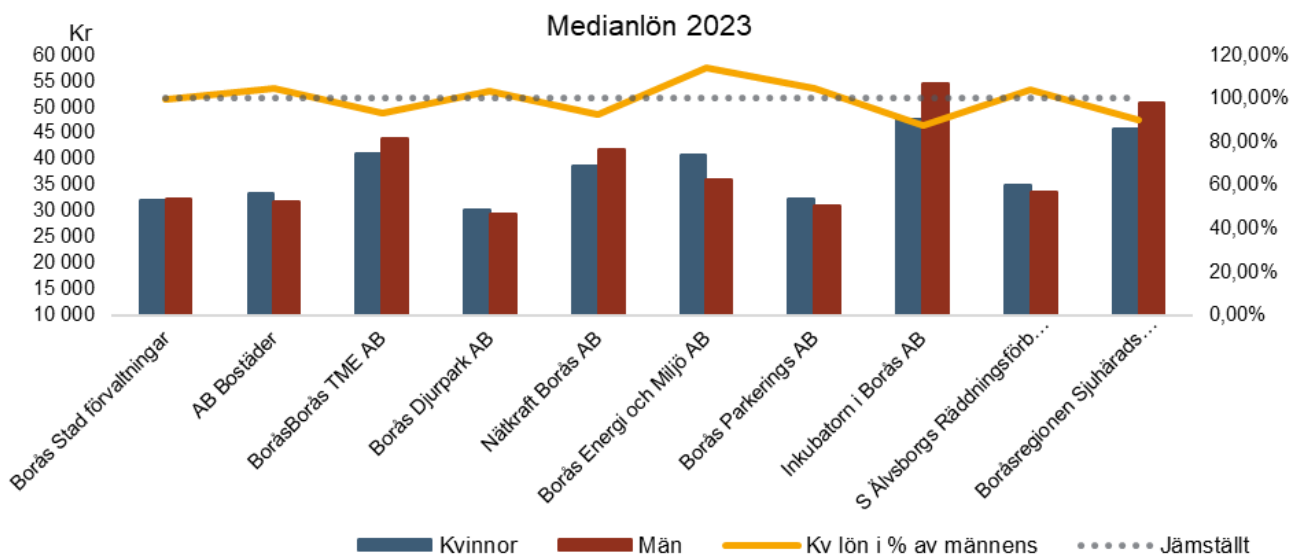

Timavlönade

Antalet timavlönade har för tredje året i rad ökat och utfallet för 2023 blev 447 årsarbeten vilket är 15 årsarbeten fler än 2022.

Lön

Medianlönerna för kvinnor och män kan betraktas som jämställd för Borås Stads förvaltningar och ett par kommunala bolag. I följande diagram har endast medianlön för de kommunala bolag som har minst sju anställda tagits med.

Arbetsmiljö

Den arbetsgivare som kan erbjuda goda arbetsvillkor och en bra arbetsmiljö vinner kampen om framtidens arbetskraft. Som arbetsgivare är det viktigt att ha en hälsofrämjande och hållbar personalpolitik och arbetsmiljöarbetet är en stor del av det arbetet.

Den friska arbetsplatsen

För att beskriva hälsa på arbetsplatsen och de faktorer som är med och skapar en frisk arbetsplats behövs flera nyckeltal som fångar in både mikro- och makroperspektiv. De ökar förståelsen för hur organisatoriska faktorer påverkar verksamhet, arbetsplats och individers mående. Vilket gör det möjligt

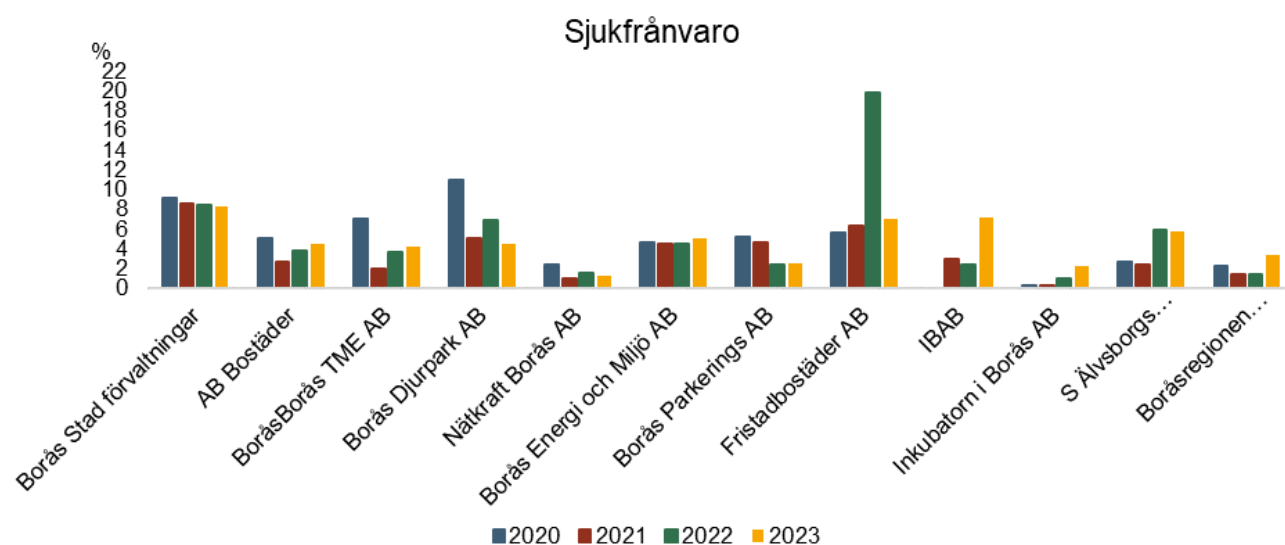

att fatta beslut om riktning och nivå på insatser.

Nyckeltal	2020	2021	2022	2022 kvinnor	2022 män	2022 totalt
Hälsa	22,2	24,8	21,1	23,0	33,3	25,5
Långtidsfrisk	14,4	13,9	13,4	11,5	20,5	13,7
Frisktal	40,0	43,3	42,5	44,9	55,7	47,6

Sjukfrånvaro

För 2023 var Borås Stads sjukfrånvaro 8,2 procent att jämföra med den genomsnittliga sjukfrånvaron i Sveriges kommuner på 7,5 procent.

När sjukfrånvaron redovisas fördelat i åldersintervall och uppdelat på kön framgår att i den yngre gruppen medarbetare 29 år och yngre, minskar både mäns och kvinnors sjukfrånvaro. Gruppen 30 – 39 år minskar männens sjukfrånvaro medan kvinnornas ökar. Bland männen i åldersgruppen 40-49 minskar sjukfrånvaro medan kvinnorna ligger kvar på samma nivå som förra året. Åldersgruppen 50-59 år ligger kvar på 2022 års nivåer. Sjukfrånvaron i den äldsta åldersgruppen, 60 år och äldre, står totalt sett för den största ökningen. Här är det kvinnorna som står för ökningen av sjukfrånvaron medan männen minskar. I samtliga åldersgrupper har kvinnorna de högsta siffrorna. Det är anmärkningsvärt, att trots att sjukfrånvaron i gruppen yngre medarbetare minskar för båda könen, så ligger siffrorna på en fortsatt hög nivå.

Sjukfrånvaro % uppdelat per kön och åldersintervall	Kvinnor	Män	29 år o yngre	30-49 år	50 år o äldre
Borås Stad nämnder	9,0	5,8	8,2	7,5	9,4
AB Bostäder	4,5	4,4	7,6	5,9	4,5
BoråsBorås TME AB	4,0	0,2	0,0	4,9	2,6
Borås Djurpark AB	6,4	1,6	2,7	4,6	6,1
Nätkraft Borås AB	1,0	1,3	0,8	0,9	1,7
Borås Energi och Miljö AB	7,3	4,3	7,2	4,3	5,5
Borås Parkerings AB	0,2	2,3	0,0	1,0	2,0
Fristadbostäder AB	9,0	6,0	8,8	3,6	8,5
IBAB	1,4	9,1	1,2	44,4	0,6

Sjukfrånvaro % uppdelat per kön och åldersintervall	Kvinnor	Män	29 år o yngre	30-49 år	50 år o äldre
Inkubatorn i Borås AB	1,8	0,4	0,0	1,3	0,9
S Älvsborgs Räddningstjänstförbund (SÄRF)	13,2	4,9	0,0	3,9	10,7
Boråsregionen Sjuhärad kommunalförbund	3,5	2,9	2,0	2,6	4,2

Vid uppdelning av sjukfrånvaron i korttidssjukfrånvaro och långtidssjukfrånvaro synliggörs det att män och kvinnor ligger relativt lika inom dag 1-14 men att fler kvinnor än män blir kvar i längre sjukskrivning. Den längre sjukfrånvaron (15 dagar eller mer) ökar jämfört med förra året. Det är kvinnorna som står för ökningen medan de längre sjukskrivningarna minskar för männen. Förhoppningen är att Borås Stad är på väg ner mot mer normala nivåer och att de kan ligga kvar över tid.

Andel sjukfrånvaro per intervall i förhållande till total sjukfrånvaro uttryckt i procent

	1-14 dgr	15-dgr eller mer	Varav 60 dgr eller mer
Borås Stad nämnder	38,6	61,4	50,8
AB Bostäder	49,0	51,0	36,0
BoråsBorås TME AB	100	0	0
Borås Djurpark AB	45,2	54,8	52,2
Nätkraft Borås AB	70,4	29,6	10,4
Borås Energi och Miljö AB	37,9	62,1	32,1
Borås Parkerings AB	55,0	45,0	0,0
Fristadbostäder AB	iu	iu	33,0
IBAB	iu	iu	iu
Inkubatorn i Borås AB	100,0	0	0
S Älvsborgs Räddningstjänstförbund (SÄRF)	79,0	iu	21,0
Boråsregionen Sjuhärad kommunalförbund	52,8	9,2	38,0

Årlig uppföljning av de systematiskt arbetsmiljöarbete

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet är ett verktyg för att säkerställa att arbetsmiljöarbetet fungerar från högsta ledning, via nämnder och förvaltningsledning, till verksamheter och arbetsplatser. 2023 är andra gången Borås Stad genomför en enhetlig årlig uppföljning som involverar samtliga nivåer i samverkanssystemet.

Frisk organisation

Projektet Frisk organisation har fortsatt under året med syftet att öka förutsättningarna för att vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder ett hållbart arbetsliv.

Friskvårdsbidraget

Under 2023 har drygt 5 500 medarbetare tagit ut sitt friskvårdsbidrag, vilket är en ökning med 400 medarbetare. Det ger en nyttjandegrad på 52 procent. Av dessa är 77 procent kvinnor och 23 procent

män. Fördelning inom respektive kön visar ett jämlikt uttag. Nära 54 procent av Borås Stads kvinnliga medarbetare och 49 procent av männen väljer att ta del av den här förmånen. Det är ett relativt lika uttag oavsett ålder så förmånen verkar nå ut till samtliga åldersgrupper. Samtliga bolag erbjuder friskvårdsbidrag och har en hög nyttjandegrad. Undantag är Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund som inte erbjuder något friskvårdsbidrag.

Jämställdhet och likabehandling

För Borås Stads jämställdhetsarbete finns struktur och rutiner på plats. Den stora utmaningen är att omsätta det i praktiken och göra jämställdhetsarbetet till en självklarhet i det dagliga arbetet. Kvinnor och män måste ha samma förutsättningar och möjligheter till karriärutveckling, löneutveckling och att självständigt kunna forma sitt eget liv.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Stora pensionsavgångar och demografiska förändringar är något som Borås Stad, liksom andra kommuner, har att brottas med. Konkurrensen om arbetskraft med rätt kompetens är hård och kommer med all sannolikhet att hårdna än mer under de närmsta åren. Befolkningsutvecklingen i Borås under perioden 2023-2031 utmärks av en ökning av både gruppen i gymnasieålder och gruppen äldre över 80 år.

Arbetet med kompetensförsörjning pågår i respektive förvaltning och är en fråga som är direkt knuten till förvaltningarnas verksamheter, mål och uppdrag. För en enhetlig struktur i arbetet med finns ett gemensamt arbetssätt. Strukturen bygger på stegen Kompetensanalys – Kompetensplanering – Genomförande – Uppföljning. Utgångspunkten för planering av aktiviteter är AR(i)UBA-modellen för att med rätt strategisk inriktning skapa förutsättningar för att verksamheten ska klara sina mål.

Arbetet med stadens arbetsgivarvarumärke är en viktig del av kompetensförsörjningen. Det syftar till att på ett enhetligt, tydligt och attraktivt sätt kommunicera Borås Stad som arbetsgivare till både framtida och nuvarande medarbetare.

Medarbetarenkät

2023 års medarbetarenkät, hade en svarsfrekvens på nästan 88 procent vilket är 5 procent bättre än 2021. Samtliga förvaltningar och två bolag, Borås Parkeringsbolag AB och Borås Djurpark AB, deltog.

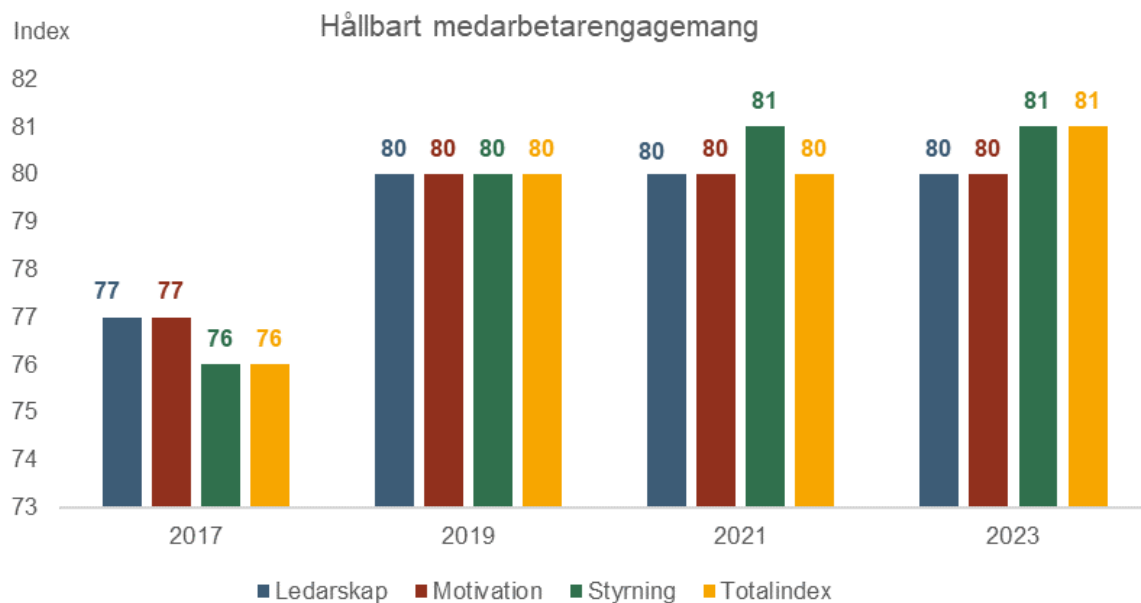
Medarbetarenkäten 2023 visar ett resultat där tre av sju frågeområden förbättrats samtidigt som övriga fyra var oförändrade. Förbättringarna är marginella vilket medför att man istället behöver titta på enskilda frågor för att kunna få en mer nyanserad bild av resultatet.

Ett axplock ur resultatet är att över 90 procent av respondenterna svarat att man på sin arbetsplats har elever, brukare, kunder i centrum. Nästan 95 procent svarade att man upplever att ens egen arbetsinsats bidrar och mer än 90 procent känner engagemang och meningsfullhet i sitt arbete. Mindre positivt är att enbart 65 procent svarat att de hinner med sina arbetsuppgifter inom ordinarie arbetstid och 58 procent verkar inte känna till vilka insatser och åtgärder som beslutades som en följd av 2021 års medarbetarenkät. Detta indikerar på att vi måste bli bättre på att ta hand om resultatet och göra medarbetarna mer delaktiga i förbättringsarbete.

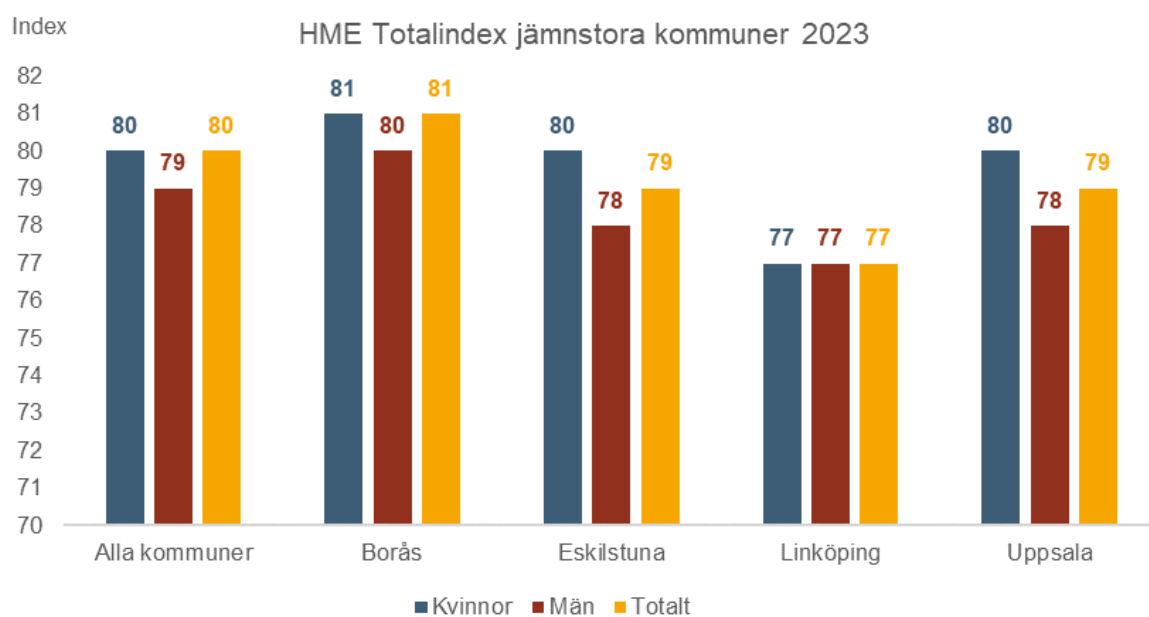
Antalet som svarar att de utsatts för sexuella trakasserier har nästan fördubblats från 52 till 101 personer. Med tanke på antalet svarande respondenter kan detta tyckas vara ett lågt tal men på denna fråga är enbart nollnivå godtagbart. Vanligaste svaret är att man har blivit utsatt av en brukare/kund/klient, näst vanligast är arbetskamrat.

Sedan 2013 har Borås haft med de frågor som tagits fram av SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) i syfte att utvärdera den arbetsgivarpolitik som har bäring på hållbart medarbetarengagemang, HME. Resultaten kan i ett lärande och utvecklande syfte jämföras med andra kommuners resultat av HME-frågorna. Totalt är det nio påståenden grupperade i tre delområden: motivation, ledarskap och styrning.

Ett indexvärde 0-100 tas fram för varje delområde samt ett totalindex.

I jämförelse med andra jämnstora kommuner som genomfört en medarbetarundersökning 2023 står sig Borås Stads resultat väl.

Förväntad utveckling

Koncernen gör ett positivt resultat på 300 mnkr vilket är markant lägre jämfört med föregående års resultat på 551 mnkr. Förklaringen till detta är att koncernen har påverkats mycket av kostnadsökningar orsakade av inflation samt att bolagskoncernen har drabbats av de ökade räntenivåerna.

Den ekonomiska utvecklingen inom kommunsektorn är osäker, långsiktiga utmaningar kvarstår och det är svårt att se hur framtiden kommer att se ut. Koncernen har under året fortsatt ställt om och i vissa delar anpassat verksamheterna för att hantera situationen. Under senare tid har det också blivit känt att nya utmaningar i omvärlden får stor effekt, såsom förändringar av elpriser, pris och tillgång på bränsle till fjärrvärmeverksamheten. Det finns samtidigt redan kända utmaningar kvar att möta, såsom den demografiska utvecklingen med framtida kompetensförsörjningsbehov, inflation och högre räntenivåer.

Befolkningsutvecklingen i Borås har varit positiv under en lång tid och förväntas vara så även de kommande åren men sannolikt på en betydligt lägre nivå än tidigare. Borås hade vid senaste årsskiftet

114 592 invånare, vilket är en ökning med endast 147 personer. Detta är en rikstrend som hänger samman med lägre födelsetal och en mindre omfattning av migration till landet. Planeringsmässigt, om detta fortgår över en längre tid, kommer det påverka dimensionering av verksamheten och inte minst lokalplaneringen. Däremot kan vi förvänta oss en ökning för gruppen 65 år och äldre och specifikt gruppen över 85 år. Detta ställer krav på den framtida demografiska försörjningskvoten då det förväntas vara en lägre andel av befolkningen som är i arbetsför ålder och en högre andel som efterfrågar olika välfärdstjänster. En konsekvens av den demografiska utvecklingen är att de framtida behoven av kompetens ökar och det är därmed viktigt att koncernen arbetar med strategier för att locka och behålla medarbetare för att säkra kompetensförsörjningen över tid samt att koncernen arbetar för att hitta nya och andra arbetssätt, bland annat genom digitalisering.

Koncernens investeringar har ökat de senaste åren och i takt med detta har även låneskulden ökat. Det finns ett fortsatt stort behov av ny- och reinvesteringar, inom både kommunen och bolagen i form av verksamhetslokaler och investeringar i infrastruktur, som ytterligare kommer få en effekt i ökad låneskuld. Då en hög investeringsnivå påverkar resurserna till löpande drift i verksamheterna är det viktigt med en ständig avvägning mellan önskvärd resultatnivå och planerade investeringar. Under året har räntenivåerna fortsatt att ökat och det har varit kännbart i koncernens bolag. Prognoser visar på att räntenivåerna förväntas stabiliseras och att räntorna troligtvis kommer att gå ned till lägre nivåer, men räntenivån förväntas hamna på en generellt högre nivå jämfört med tiden före ränteuppgången. Koncernens finansiella situation påverkas och det kommer att ställa högre krav på ekonomiska resultat för att ha en hållbar tillväxt i koncernen, dels för att möta de ökade kostnaderna för befintlig låneskuld samt ha beredskap för de kommande investeringarna.

När Kommunfullmäktige i november 2023 antog budgeten för kommunen 2024 var det i ett ekonomiskt osäkert läge i vår omvärld och vart konjunkturen och inflationen i Sverige tar vägen. Budgetläget inför 2024 är ansträngt med fortsatt höga el- och pensionskostnader. Borås Stad har ett budgeterat resultat på -52 mnkr som förväntas täckas av resultatutjämningsreserven RUR om det blir ett underskott i bokslutet 2024. Verksamhetens nettokostnader liksom nämndernas utrymme beräknas öka med 5,5 %. Kommunstyrelsen kan konstatera en bit in på det nya året att de yttre ekonomiska förutsättningarna är fortsatt osäkra främst vad gäller konjunkturen och därmed skatteintäkterna. Däremot ser vi en ljusning vad gäller inflation, elpriser och räntenivåer vilket borgar för ett bättre utgångsläge inför budgetarbetet 2025.

Det begränsade kostnadsutrymmet för 2024 som möttes med en underbalanserad budget är en utmaning för både verksamhet och ekonomi. Att konjunkturen vänder och att inflationen sjunker inom kort är en förutsättning för en god ekonomi och verksamhet i Sveriges kommuner de kommande åren. Till det kommer effekter av kriget i Ukraina och hur detta långsiktigt kommer påverka världskonjunkturen och då även Sveriges utsikter.

Sveriges Kommuner och Regioner konstaterar i sin senaste skatteunderlagsprognos i februari att den underliggande ökningstakten av skatteunderlaget kommer att ligga på ca 4 % i genomsnitt per år de närmaste åren. Med nuvarande inflation innebär det ett negativt ekonomiskt realutrymme åtminstone för 2024. En framskrivning av Borås Stads ekonomi med de förutsättningarna ger då följande möjliga utveckling. Framskrivningen utgår i det här läget med oförändrade och ej inflationskompenserade generella statsbidrag vilket är brukligt i budgetläget.

Framskrivning

	2024	2025	2026
Nettokostnadsökning, %	5,5	3,5	3,5
Resultat/skatteintäkter, %	-0,6	-0,5	-0,4
Resultat mnkr	-52	-42	-33

Sammanställda räkenskaper

Resultaträkning

Belopp i mnkr	Not	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Verksamhetens intäkter	2	4 158	4 009	2 006	1 906
Verksamhetens kostnader	3	-10 708	-10 051	-9 261	-8 713
Avskrivningar	4	-860	-813	-343	-309
Verksamhetens nettokostnader		-7 410	-6 855	-7 598	-7 116
Skatteintäkter	5	6 105	5 775	6 105	5 775
Generella statsbidrag och utjämning	6	1 768	1 713	1 768	1 713
Verksamhetens resultat		463	633	275	372
Finansiella intäkter	7	35	20	258	158
Finansiella kostnader	8	-221	-131	-237	-129
Resultat efter finansiella poster		277	522	296	401
Extraordinära poster		-	-	-	-
Årets resultat		277	522	296	401

Balansräkning

Belopp i mnkr	Not	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	9	6	4	1	1
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	18 850	17 791	6 494	5 683
Maskiner och inventarier	11	603	614	386	376
Finansiella anläggningstillgångar	12	240	230	10 376	10 018
Summa anläggningskostnader		19 699	18 639	17 257	16 078
Omsättningstillgångar					
Lager, förråd och exploateringsfastigheter	13	276	299	136	183
Kortfristiga fordringar	14	1 328	1 257	1 071	1 103
Kortfristiga placeringar	15	227	314	227	314
Kassa och bank	16	320	294	314	287
Summa omsättningstillgångar		2 151	2 164	1 748	1 887
Summa tillgångar		21 850	20 803	19 005	17 965
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital					
Årets resultat		277	522	296	401
Resultatutjämningsreserv		575	500	575	500
Övrigt eget kapital		7 029	6 582	5 644	5 318
Summa eget kapital	17	7 881	7 604	6 515	6 219
Avsättningar					
Avsättningar för pension och liknande förpliktelser	18	922	727	868	677
Andra avsättningar	19	657	670	149	167
Summa avsättningar		1 579	1 397	1 017	844
Skulder					
Långfristiga skulder	20	7 500	7 693	7 172	7 396
Kortfristiga skulder	21	4 890	4 109	4 301	3 506
Summa skulder		12 390	11 802	11 473	10 902
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		21 850	20 803	19 005	17 965

Belopp i mnkr	Not	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Panter och ansvarsförbindelser					
Panter och därmed jämförliga säkerheter		-	-	-	-
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder eller avsättningar	22	1 387	1 375	1 382	1 369
Övriga ansvarsförbindelser	23	337	345	575	585

Kassaflödesanalys

Belopp i mnkr	Not	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		277	522	296	401
Justering för ej likviditetspåverkande poster	27	1 115	1 060	563	526
Övriga likviditetspåverkande poster	28	-43	-46	-30	-36
Poster som redovisas i annan sektion	29	-131	-91	-130	-91
Kassaflöde från verksamheten före förändring av rörelsekapital		1 218	1 445	699	800
Förändring av kortfristiga fordringar		-70	-242	32	55
Förändring av förråd och lager		22	-11	46	22
Förändring av kortfristiga skulder		781	-118	795	-399
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 951	1 074	1 572	478
Investeringsverksamheten					
Anskaffning av immateriella anläggningstillgångar		-4	0	0	0
Anskaffning av materiella anläggningstillgångar		-1 929	-1 542	-1 172	-750
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		132	104	131	103
Anskaffning av finansiella anläggningstillgångar		-11	-10	-10	-10
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 812	-1 448	-1 051	-657
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		-228	-118	-233	167
Förändring av långfristiga skulder		13	0	13	0
Förändring periodiserade anläggnings/anslutningsavgifter		26	20	0	0
Förändring offentliga investeringsbidrag		-4	9	-4	9
Förändring av långfristiga fordringar		2	0	-349	-456
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-191	-89	-573	-280
Bidrag till infrastruktur					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		-9	-1	-8	-1
Årets kassaflöde		-61	-464	-60	-460
Likvida medel vid årets början		608	1 072	601	1 061
Likvida medel vid årets slut		547	608	541	601

Noter inklusive redovisningsprinciper

Not 1 Redovisningsprinciper och övriga upplysningar

Inledning

Den kommunala redovisningen regleras av kommunallagens kapitel elva samt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Därutöver lämnar Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer för kommunsektorns redovisning. De kommunala bolagens redovisning tillämpas enligt årsredovisningslagen (ÅRL) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2008:1 (K2) för mindre aktiebolag respektive BFNAR 2012:1 (K3) för större aktiebolag. Bedömningen är att de bolag som tillämpar K2 utgör en liten och oväsentlig del av totalen och någon omräkning till K3 görs inte i den sammanställda redovisningen.

Vid upprättande av kommunkoncernens årsredovisning är det kommunala regelverket överordnat. Det innebär att årsredovisningen är upprättad enligt detta regelverk. De sammanställda räkenskaper är upprättade enligt RKR R16 Sammanställda räkenskaper. Eventuella avsteg från rekommendationer och orsak till dessa redovisas under respektive rubrik nedan.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och i övrigt uppfyller kriterier för att klassas som intäkt.

Rättelser

Fel som inte är väsentliga ska rättas i de finansiella rapporter som avser den period då felet upptäcks, vilket innebär att rättelsen påverkar resultat och ställning enbart för denna period. Felen nedan anses inte vara väsentliga.

I enlighet med RKR R2 Intäkter ska inkomster från gatukostnadsersättningar och exploateringsbidrag intäktsföras i sin helhet vid färdigställande av en investering, vilket innebär att försäljning av exploateringsfastighet intäktsföras i sin helhet vid tillträdet. Som en följd av detta har ett skuldbelopp om 6 mnkr intäktsförts. Rättelser av tidigare års återköp av exploateringsfastigheter har påverkat intäkterna negativt med 5 mnkr. Total påverkan av posterna på årets resultat blir 1 mnkr, och ingår i not 2, intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter.

Rättelser av tidigare års återköp har även påverkat anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter (not 3) med ökade kostnader på 3 mnkr.

Rättelse för avskrivningar på tidigare års färdigställda gator har gjorts och påverkar årets avskrivning med 9 mnkr (avskrivning byggnader och anläggningar, not 4).

Rättelser av exploateringsfastigheter (not 13) har gjorts genom att tillgången har minskat och kostnaderna har ökat med 20 mnkr.

Sammanställda räkenskaper

Borås Stads totala ekonomiska ställning och resultat framgår i de sammanställda räkenskaperna och syftar till att ge en sammanfattande och rättvisande bild av den kommunala koncernen.

Enligt LKBR ska årsredovisningen omfatta all verksamhet som bedrivs av kommunen oavsett i vilken organisationsform den bedrivs. Kommunkoncernen består av kommunens nämnder tillsammans med de kommunala koncernbolagen. De senare utgörs av de majoritetsägda bolagen samt Borås Stads andel i kommunalförbundet Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund och Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund, i vilka kommunens ekonomiska åtagande uppgår till 50 % respektive 55 %. En uppställning av de majoritetsägda bolagen som ingår i koncernen återfinns i förvaltningsberättelsens avsnitt Den kommunala koncernen.

Även stiftelserna Blå Stjärnans Djursjukhus och Proteko utgör per definition kommunala koncernföretag. Dessa undantas däremot i de sammanställda räkenskaperna då dess verksamhet ryms inom gränsen för vad som kan anses vara av obetydlig omfattning enligt RKR R16 Sammanställda räkenskaper. I de sammanställda räkenskaperna ingår inte heller de olika donationsfonder som förvaltas

som särskilda stiftelser.

Konsolideringsprinciper

De sammanställda räkenskaperna upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering, så kallad klyvningsmetod. Det innebär att konsolidering sker i proportion till kommunens andel av ett kommunalt koncernbolags intäkter, kostnader, tillgångar och skulder. Respektive underkoncerns bokslut används som underlag för konsolideringen. Mellanhavanden inom den kommunala koncernen har eliminerats.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är gjord enligt indirekt modell och följer i allt väsentligt den rekommenderade uppställningen i RKR R13 Kassaflödesanalys. Kassaflödesanalysen baseras på förändringar i balansräkningen. För att tydliggöra kassaflödets uppbyggnad och dess kopplingar till resultat och balansräkning finns nothänvisningar. Uppställningen är delvis ändrad jämfört med 2022.

Intäkter

Skatteintäkter

Kommunens redovisade skatteintäkt består av preliminära skatteinbetalningar som kommit kommunen tillgodo under året, prognos för slutavräkning och skillnaden mellan den slutliga taxeringen och den redovisade skatteintäkten för föregående år. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR R2 Intäkter.

Övriga intäkter

Intäkter har i allt väsentligt värderats och periodiserats i enlighet med RKR R2.

Kostnader

Avskrivningar

Avskrivning av immateriella och materiella anläggningstillgångar görs normalt för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet. Avskrivningen påbörjas året efter tillgången tas i bruk förutom för Servicenämnden där avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Kommunen tillämpar komponentavskrivning vid nyanskaffning av byggnader och anläggningar i enlighet med RKR R4 Materiella anläggningstillgångar. Anläggningar färdigställda före 2014 har indelats i en modifierad komponentavskrivning där detta varit relevant. I tabell framgår intervall för tillämpade avskrivningstider och avskrivningstider på befintliga anläggningar, anskaffade till och med 2013 samt bolagens tillämpade avskrivningstider.

Avskrivningstider (år)

Anläggning	Kommunen t.o.m. 2013	Kommunen fr.o.m. 2014	Bolagen
Gator, vägar, parker m.m.	10-33	10-33	
Verksamhetsfastigheter	3-80	10-80	
Fordon, maskiner och inventarier	3-10	3-10	
Huvudgata		10-100	
Lokalgata, gång och cykelvägar		30-100	
Broar av betong		25-70	
Broar av trä		10-70	
Gågator/torg		15-100	
Belysning		15-30	
Parker/lekplatser		15-100	
Konstgräsplaner		8-20	
Åtgärder i verksamhetsfastigheter		10-33	

Anläggning	Kommunen t.o.m. 2013	Kommunen fr.o.m. 2014	Bolagen
Byggnader			5-100
Markanläggningar			10-25
Tekniska anläggningar			10-35
Fordon			5-12
Inventarier			3-10

Ränteutgifter i samband med investeringar

Ränteutgifter i samband med investeringar kan enligt RKR R4 redovisas enligt huvudmetod eller enligt alternativregel. Borås Stad tillämpar huvudmetoden, vilket innebär att lånekostnaderna direkt påverkar resultatet.

Tillgångar

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Inom Borås Stad betraktas tillgångar för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år som anläggningstillgång om beloppet överstiger ett prisbasbelopp. Gränsen gäller gemensamt för materiella och immateriella tillgångar.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärdet med avdrag för planmässiga avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Komponentredovisning enligt RKR R4 tillämpas vid nyanskaffning av materiella anläggningstillgångar. Det innebär att i anläggningen ingående komponenter ges olika avskrivningstid utifrån bedömning av faktisk nyttjandetid. Modellen används även på befintliga anläggningar vid återanskaffning och vid tillkommande komponenter.

Anskaffningsvärdet beräknades t.o.m. 2011 med utgiften minus eventuella investeringsbidrag. Fr.o.m. 2012 redovisas investeringsutgiften brutto bland anläggningstillgångarna. Eventuella investeringsbidrag redovisas initialt som en skuld, för att sedan intäktsföras successivt i takt med att investeringsobjektet skrivs av.

Leasing

Enligt RKR R5 leasing ska leasingavtal klassificeras som finansiella om de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs till leasetagaren. Tillgångar i avtal som är klassificerade som finansiell leasing ska redovisas som anläggningstillgång och förpliktelsen att i framtiden betala leasingavgifter redovisas som skuld i balansräkningen. Tillgångarnas värde skrivs av med samma modell och avskrivningstid som om de varit köpta. Betalda leasingavgifter redovisas som amortering och ränta.

Under år 2023 har bedömning av avtal för fast egendom gjorts, d.v.s. hyresavtal för samtliga lokaler som kommunen nyttjar har klassificerats som finansiell respektive operationell leasing. Ett metoddokument har upprättats där principer och värdering redovisas. Därefter har större delen av de finansiella avtalen nuvärdesberäknats med implicit ränta, medan ett fåtal avtal har nuvärdesberäknats med en alternativ ränta.

Resultateffekten för kommunen om finansiell leasing hade implementerats i redovisningen för 2023 innebär en negativ effekt på årets resultat med -44,5 mnkr. Tillgångarna hade ökat med 1,5 mdkr och skulderna med 1,5 mdkr. Not 24 leasing, visar jämförelsesiffror för 2023 inför att finansiell leasing redovisas fr.o.m. 2024 i finansiella rapporter.

Anläggningslån

Anläggningslån till föreningar utgår i form av 30-åriga amorterings- och räntefria lån, som efter 30 år avskrivs i sin helhet. Lånen redovisas som bidrag och kostnadsförs direkt. Dock gäller fortfarande att

lånen i sin helhet ska återbetalas, om den ursprungliga och lånegrundande verksamheten upphör eller ändras och inte ersätts av annan motsvarande verksamhet.

Bidrag till statlig infrastruktur

Enligt LKBR ska upplysning lämnas om bidrag till statlig infrastruktur. Kommunen redovisar bidrag till statlig infrastruktur direkt i resultaträkningen, not 3.

Finansiella tillgångar

Kommunens placeringsportfölj är i enlighet med RKR R7 klassificerad som omsättningstillgång, kortfristiga placeringar, eftersom den kontinuerligt är föremål för köp och försäljning. Portföljens förvaltning regleras i av Kommunstyrelsen antagna ”Riktlinjer för internbanken och likviditetsförvaltning”. De finansiella tillgångar som kommunen har för att generera avkastning eller värdestegring värderas till verkligt värde.

Skulder och avsättningar

Finansiella skulder

All extern kreditanskaffning i koncernen samordnas vilket innebär att Borås Stad står för kreditanskaffningen till koncernens bolag, förutom för finansiering av aktier i dotterbolag där Borås Stadshus AB själva står för upplåningen med en kommunal borgen. All upplåning av Borås Stad vidareutlånas genom internbanken till bolagen. Se vidare förvaltningsberättelsens avsnitt Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten. Finansiella skulder redovisas som långfristiga eller kortfristiga poster beroende på deras karaktär.

Säkringsredovisning

Säkringsredovisning i enlighet med RKR R8 Derivat och säkringsredovisning tillämpas. Som säkringsinstrument används räntederivat. Syftet med säkringen är att eliminera variabiliteten i framtida kassaflöden avseende betalning av rörlig ränta och fixera räntekostnaderna.

Borås Stads internbank har till och med 2017 finansierat kommunkoncernen genom upplåning till rörlig ränta (Stibor 3m samt marknadsmässig marginal) och bolagen har beslutat om räntebindning och genomfört alla räntederivat med Borås Stad som motpart. Enligt beslut i Kommunfullmäktige 2017 har Borås Stad övertagit räntebindningsansvaret från bolagen. Beslutet innebär att de av bolaget ingångna räntebindningarna får löpa ut men att derivat ingångna därefter blir föremål för säkringsredovisning i Borås Stad.

Säkringsförhållandets effektivitet bedöms per varje balansdag genom att jämföra de huvudsakliga villkoren för säkringsinstrumenten med de huvudsakliga villkoren för den säkrade posten. De kritiska villkoren utgörs av nominellt belopp, ränteomsättningsdag samt räntebas.

Säkringsförhållandet anses vara effektivt så länge det inte sker någon väsentlig förändring av de huvudsakliga villkoren för antingen säkringsinstrumentet eller den säkrade posten. Borås Stad och kommunens bolag kvalificerar sig för säkringsredovisning per 2023-12-31.

Pensioner

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den lagstadgade blandmodellen. Det innebär att all pension som intjänats före år 1998 i tidigare pensionsavtal redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen och tas inte upp som avsättning i balansräkningen. Framtida förväntad särskild löneskatt tas också upp inom linjen. Utbetalningar avseende pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Pensionsförmåner intjänade i pensionsavtal från och med år 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och en avsättning i balansräkningen. Under avsättningar reserveras också särskild löneskatt motsvarande 24,26 % av upptagen pensionsavsättning. Det har även gjorts avsättningar för pensioner intjänade före år 1998, för så kallad IPR.

Intjänad avgiftsbestämd pension inklusive löneskatt som ska utbetalas efterföljande år redovisas som en kostnad i resultaträkningen och ingår i kortfristiga skulder.

Pensionsåtaganden för anställda i de kommunala bolagen redovisas enligt BFNAR 2012:1.

Avsättningar

Avsättning är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt eller belopp och får endast avse formella förpliktelser. RKR R9 Avsättningar och ansvarsförbindelser anger att uppgift om förväntad tidpunkt, samt osäkerhet vad gäller utflöde av resurser, för varje avsättning ska ges.

Kommunens avsättningar avser medfinansiering av statlig infrastruktur eller andra förpliktelser mot externa parter och är reglerade i avtal.

Ansvarsförbindelser

Bland ansvarsförbindelserna ingår inte beloppsmässigt kommunens borgen för de kommunala bolagens pensionsåtaganden. För att dessa inte vid varje tidpunkt fullt ut ska behöva avsätta medel för framtida pensionsutbetalningar har kommunen åtagit sig borgensansvar för dessa. Borgensåtagandet för dessa pensionsåtaganden är till beloppet obestämt.

I ansvarsförbindelserna ingår pensionsförpliktelser intjänade före 1998. Borås Stad har genom försäkringslösning försäkrat bort en viss del av dessa intjänade pensioner. Försäkringslösningen har då minskat beloppet under ansvarsförbindelserna. Förpliktelsen kvarstår dock om försäkringsbolagen inte skulle kunna infria försäkringen. Pensionsåtagandet i sin helhet finns också beskrivet i förvaltningsberättelsen under avsnittet upplysning om pensionsförpliktelser.

Not 2 Verksamhetens intäkter

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Försäljningsintäkter	125	105	50	47
Taxor och avgifter	1 695	1 652	297	292
Hyror och arrenden	889	834	208	190
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	613	620	599	607
Bidrag och gåvor från privata aktörer	10	0	10	0
Offentliga investeringsbidrag	2	2	2	2
EU-bidrag	8	11	8	10
Övriga bidrag	201	230	175	187
Försäljning verksamhet och konsulttjänster	275	315	417	391
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter	52	48	52	48
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	131	91	130	91
Övriga verksamhetsintäkter	157	101	58	41
Summa verksamhetens intäkter	4 158	4 009	2 006	1 906

Jämförelsetal för 2022 har ändrats p.g.a. ny uppställning av not samt till följd av rättelser, se not 25.

Not 3 Verksamhetens kostnader

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Personalkostnader exkl. sociala avgifter och pensionskostnader	-4 538	-4 308	-4 111	-3 939
Sociala avgifter inklusive särskild löneskatt	-1 560	-1 312	-1 411	-1 191
Pensionskostnader	-581	-456	-521	-421
Övriga personalkostnader	-89	-87	-68	-69
Inhyrd personal	-66	-43	-56	-36
Lämnade bidrag	-253	-251	-264	-262
Bidrag till statlig infrastruktur	-9	-54	-9	-54
Köp av huvudverksamhet	-1 027	-1 021	-1 087	-1 080
Lokal- och markhyror	-324	-307	-389	-352
Övriga fastighetskostnader	-227	-160	-190	-190
Inköp av varor och material	-727	-714	-433	-452
Tjänster och övriga verksamhetskostnader	-1 248	-1 269	-689	-627
Realisationsförluster och utrangeringar	-4	0	-1	0
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	-32	-40	-32	-40
Bolagsskatt	-23	-29	-	-
Summa verksamhetens kostnader	-10 708	-10 051	-9 261	-8 713

Jämförelsetal för 2022 har ändrats p.g.a. ny uppställning av not samt till följd av rättelser, se not 25.

Not 4 Avskrivningar och nedskrivningar

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Avskrivning immateriella tillgångar	-2	-3	-1	-1
Avskrivning byggnader och anläggningar	-740	-693	-257	-226
Avskrivning maskiner och inventarier	-122	-116	-85	-82
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar	4	-1	0	0
Summa avskrivningar och nedskrivningar	-860	-813	-343	-309

Jämförelsetal för 2022 har ändrats till följd av rättelser, se not 25.

Not 5 Skatteintäkter

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Preliminär kommunalskatt	5 986	5 605	5 986	5 605
Preliminär slutavräkning innevarande år	90	134	90	134
Slutavräkningsdifferens föregående år	29	36	29	36
Summa skatteintäkter	6 105	5 775	6 105	5 775
Skattesats %	21,31	21,31	21,31	21,31
Skatteunderlag	26 792	25 599	26 792	25 599

Not 6 Generella statsbidrag och utjämning

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Inkomstutjämning	1 216	1 160	1 216	1 160
Kostnadsutjämning	35	-5	35	-5
Regleringsbidrag	268	315	268	315
Kommunal fastighetsavgift	233	222	233	222
Avgift för LSS-utjämning	-13	-5	-13	-5
Övriga generella bidrag från staten	29	26	29	26
Summa generella statsbidrag och utjämning	1 768	1 713	1 768	1 713

Not 7 Finansiella intäkter

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Utdelning på aktier och andelar	0	5	0	5
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	14	0	14	0
Ränteintäkter	13	8	31	6
Ränteintäkter koncernföretag	0	0	206	143
Borgensavgifter	1	1	1	1
Övriga finansiella intäkter	7	6	6	3
Summa finansiella intäkter	35	20	258	158

Not 8 Finansiella kostnader

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Räntekostnader på lån	-159	-103	-179	-102
Finansiell kostnad förändring av pensionsavsättning	-51	-12	-50	-12
Förlust vid försäljning av finansiella instrument	-2	0	-2	0
Orealiserad värdeminskning finansiella instrument	0	-9	0	-9
Övriga finansiella kostnader	-9	-7	-6	-6
Summa finansiella kostnader	-221	-131	-237	-129
Räntesäkring har påverkat kostnaden med	40	-2	40	-2

Jämförelsetal för 2022 har ändrats till följd av justeringar, se not 25.

Kommunkoncernen har säkrat del av låneportfölj med räntederivat (s.k. ränteswap). Det har inneburit 40,4 mnkr i minskad räntekostnad, och per 23-12-31 har kommunkoncernen swappar till ett nominellt belopp på 1 590 mnkr med ett marknadsvärde på -6,7 mnkr. Vissa upplysningar ska lämnas i form av säkeringsredovisning, som återfinns i förvaltningsberättelsens avsnitt Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.

Not 9 Immateriella anläggningstillgångar

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Förvärvade immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	35	35	5	5
Årets anskaffning	3	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	38	35	5	5
Ingående ack. avskrivningar	-31	-28	-3	-2
Årets avskrivningar	-2	-3	-1	-1
Utgående ack. avskrivningar	-33	-31	-4	-3
Utgående redovisat värde	6	4	1	1
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	5,8	5,7	5	5

Linjär avskrivning tillämpas på alla tillgångar.

Not 10 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Ingående anskaffningsvärde	26 902	25 573	8 960	8 325
Årets anskaffning	1 810	1 420	1 078	647
Försäljningar	-1	-12	-1	-12
Utrangeringar	-50	-79	-1	0
Omklassificeringar/överföringar	10	0	-8	0
Utgående anskaffningsvärde	28 671	26 902	10 028	8 960
Ingående ack. avskrivningar	-8 393	-7 778	-3 277	-3 051
Utrangeringar	40	77	0	0
Omklassificeringar	-13	0	0	0
Årets avskrivningar	-741	-692	-257	-226
Utgående ack. avskrivningar	-9 107	-8 393	-3 534	-3 277
Ingående ack. nedskrivningar	-718	-717	0	0
Årets nedskrivningar/återföringar	4	-1	0	0
Utgående ack. nedskrivningar	-714	-718	0	0
Utgående redovisat värde	18 850	17 791	6 494	5 683
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	31,4	25,4	26,2	22,4
Specifikation: varav pågående				
Ingående anskaffningsvärde	954	1 219	557	518
Årets anskaffning	1 711	1 045	1 064	610
Omklassificeringar	-2	0	0	0
Aktiverat under året	-1 171	-1 310	-678	-571
Nedskrivningar	-2	0	0	0
Utgående redovisat värde	1 490	954	943	557
Årets nedskrivningar				
- Fastigheter	-32	-1	0	0
- Parkeringshus	-7	0	0	0
Återföring nedskrivningar fastigheter	43	0	0	0
Summa nedskrivningar	4	-1	0	0

Jämförelsetal för 2022 har ändrats till följd av rättelser/ändringar, se not 26.

Linjär avskrivning tillämpas på alla tillgångar.

Nedskrivning har gjorts av fastigheter och parkeringshus då marknadsvärdering visat på lägre värde än det bokförda, och tidigare nedskrivningar på fastigheter har återförts på samma grund.

De allmännyttiga bostadsbolagens fastigheter har ett bedömt sammanlagt marknadsvärde på 10 283 mnkr, medan det totala bokförda värdet uppgår till 5 248 mnkr.

Not 11 Maskiner och inventarier

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Ingående anskaffningsvärde	1 696	1 606	1 113	1 023
Årets anskaffning	118	121	97	103
Försäljningar	-2	-13	0	0
Utrangeringar	-8	-18	-1	-13
Omklassificeringar/överföringar	-20	0	-1	0
Utgående anskaffningsvärde	1 784	1 696	1 208	1 113
Ingående ack. avskrivningar	-1 082	-988	-737	-658
Försäljningar	2	13	0	0
Utrangeringar	8	8	0	3
Omklassificeringar	13	0	0	0
Årets avskrivningar	-122	-116	-85	-82
Utgående ack. avskrivningar	-1 181	-1 082	-822	-737
Utgående redovisat värde	603	614	386	376
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	7,2	7	5,5	7
Specifikation: varav pågående				
Ingående anskaffningsvärde	9	13	6	4
Årets anskaffning	11	10	2	5
Aktiverat under året	-16	-14	-6	-3
Utgående redovisat värde	4	9	2	6

*Jämförelsetal för 2022 har ändrats till följd av rättelser/ändringar, se not 26.
Linjär avskrivning tillämpas på alla tillgångar.*

Not 12 Finansiella anläggningstillgångar

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Aktier och andelar				
Borås Stadshus AB	0	0	460	460
AB Bostäder i Borås	0	0	11	11
Fristadbostäder AB	0	0	0	0
AB Sandhultsbostäder	0	0	1	1
AB Toarpshus	0	0	2	2
Viskaforshem AB	0	0	2	2
Kommuninvest ekonomisk förening	117	107	117	107
Övriga bolag och föreningar	23	22	2	2
Summa aktier och andelar	140	129	595	585
Långfristiga fordringar				
Långfristig utlåning till koncernbolag	0	0	9762	9414
Övrig långfristig utlåning	19	19	19	19
Övriga långfristiga fordringar	81	82	0	0
Summa långfristiga fordringar	100	101	9781	9433
Summa finansiella anläggningstillgångar	240	230	10376	10018

Jämförelsetal för 2022 har ändrats p.g.a. ny uppställning av not.

Not 13 Lager, förråd och exploateringsfastigheter

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Lager och förråd	92	84	7	13
Utsläppsrätter	55	45	-	-
Exploateringsfastigheter	129	170	129	170
Summa lager, förråd och exploateringsfastigheter	276	299	136	183

Not 14 Kortfristiga fordringar

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Kundfordringar	359	298	160	123
Fordringar moms	156	90	114	77
Kommunalskattfordringar	253	302	253	302
Kortfristig utlåning koncernbolag	0	0	158	183
Statsbidragsfordringar och kostnadsersättningar	221	263	193	236
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	234	173	170	146
Övriga kortfristiga fordringar	105	131	23	36
Summa kortfristiga fordringar	1 328	1 257	1 071	1 103

Jämförelsetal för 2022 har ändrats p.g.a. ny uppställning av not samt till följd av rättelser, se not 26.

Not 15 Kortfristiga placeringar

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Anskaffningsvärde	217	319	217	319
Värdereglering	10	-5	10	-5
Summa kortfristiga placeringar	227	314	227	314

Årets realiserade värdeöverföring uppgår till 14,1 mnkr.

Not 16 Kassa och bank

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Bank och plusgiro	320	294	314	287
Summa kassa och bank	320	294	314	287

Kommunen har en checkräkningskredit på 400 mnkr, som är outnyttjad.

Not 17 Eget kapital

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Ingående eget kapital	7 604	7 082	6 219	5 818
Justeringar av eget kapital	0	0	0	0
Årets resultat	277	522	296	401
Utgående eget kapital	7 881	7 604	6 515	6 219

Specifikation eget kapital

Årets resultat	277	522	296	401
Resultatutjämningsreserv	575	500	575	500
Övrigt eget kapital	7 029	6 582	5 644	5 318
Summa eget kapital	7 881	7 604	6 515	6 219

Specifikation resultatutjämningsreserv

Ingående resultatutjämningsreserv	500	250	500	250
Årets förändring av resultatutjämningsreserv	75	250	75	250
Utgående resultatutjämningsreserv	575	500	575	500

Jämförelsetal för 2022 har ändrats till följd av rättelser, se not 26.

Not 18 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Förmånsbestämd ålderspension	627	479	626	479
Avtalspension, visstidspension m.m.	136	130	83	80
Särskild löneskatt	159	118	159	118
Summa avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	922	727	868	677
Specifikation avsättningens förändring				
Ingående avsättningar pensioner och särskild löneskatt	727	639	677	591
Nyintjänad pension	127	52	126	49
Ränte- och basbeloppsuppräknig	51	12	50	12
Årets utbetalningar	-22	-19	-20	-17
Pension till efterlevande	3	2	3	2
Övriga poster	-8	29	-8	29
Ökning/minskning av avsättning med anledning av värdeförändring på stiftelsens tillgångar	3	0	0	0
Särskild löneskatt	41	12	40	11
Summa avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	922	727	868	677

Uppgift om aktualiseringsgrad och visstidsförordnanden finns i not 22.

Not 19 Andra avsättningar

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Ingående avsättningar	670	577	167	82
Nya avsättningar	17	125	0	109
lanspråktaga avsättningar	-30	-29	-18	-21
Outnyttjade belopp som återförts	0	-3	0	-3
Utgående avsättningar	657	670	149	167
Specifikation övriga avsättningar				
A. Återställning Sobackens deponi				
Redovisat värde vid årets början	35	27	0	0
Nya avsättningar	0	8	0	0
lanspråktaga avsättningar	-3	0	0	0
Utgående avsättning	32	35	0	0
B. Investeringsfond VA				
Redovisat värde vid årets början	205	212	0	0
lanspråktaga avsättningar	-7	-7	0	0
Utgående avsättning	198	205	0	0
C. Återställning Gässlösa				
Redovisat värde vid årets början	3	13	3	13
lanspråktaga avsättningar	-3	-10	-3	-10

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Utgående avsättning	0	3	0	3
D. Återställning slamlagun				
Redovisat värde vid årets början	60	0	54	0
Nya avsättningar	0	60	0	54
Utgående avsättning	60	60	54	54
E. Medfinansiering statlig infrastruktur				
Redovisat värde vid årets början	103	49	96	43
Nya avsättningar	0	54	0	54
lanspråktaga avsättningar	-9	-1	-8	-1
Utgående avsättning	92	103	88	96
F. Högskolan professurer				
Redovisat värde vid årets början	0	3	0	3
lanspråktaga avsättningar	0	-3	0	-3
Utgående avsättning	0	0	0	0
G. Sommarlovskort kollektivtrafik				
Redovisat värde vid årets början	8	13	8	13
lanspråktaga avsättningar	-5	-5	-5	-5
Utgående avsättning	3	8	3	8
H. MarketPlace Borås				
Redovisat värde vid årets början	5	7	5	7
Nya avsättningar	0	1	0	1
lanspråktaga avsättningar	-1	-3	-1	-3
Utgående avsättning	4	5	4	5
I. Götalandsbanan samarbetsavtal				
Redovisat värde vid årets början	0	3	0	3
Outnyttjade belopp som återförts	0	-3	0	-3
Utgående avsättning	0	0	0	0
J. Uppskjutna skatter				
Redovisat värde vid årets början	251	249	0	0
Nya avsättningar	17	2	0	0
Utgående avsättning	268	251	0	0

A. Avser beräknad kostnad för sluttäckning av deponin på Sobacken i Borås Energi och Miljö AB.

B. Avser två fonder för framtida investeringar då VA-verksamheten måste bedrivas till självkostnadspris enligt lagkrav. Ena fonden avser byggnation av nytt avloppsreningsverk med ett utgående värde på 186 mnkr, återförs sedan 2018 med 7 mnkr årligen i takt med avskrivningstiden och 26 år kvarstår. Den andra fonden på 11 mnkr från 2021 avser kommande byggnation av nytt vattenverk.

C. Avser sanering och rivning av gamla avloppsreningsverket på Gässlösa, som slutfördes under 2023.

D. Avser dels 30 mnkr i uppskattade återställningskostnader för att säkra en slamlagun på Gässlösa, och dels löpande driftskostnader i 30 år framåt. Avsättning är gjord med 10 % i Borås Energi och Miljö AB och 90 % i kommunen.

E. Avser för kommunens räkning dels medfinansiering av Trafikverkets åtgärder i Nabbamotet och Brodalsmotet, en gångtunnel vid Fristads station, och dels gång- och cykelväg mellan Borås-Rydboholm, mellan Frufällan-Sjöbo samt utmed länsväg 180. I koncernen tillkommer 4 mnkr avseende Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbunds medfinansiering av utbyggnad E20 genom Västra Götaland, som upplöses på fem år.

G. Avser 20 mnkr avsatta 2018 för sommarlovskort i kollektivtrafiken för skolungdomar mellan åren 2019-2024.

H. Avser verksamhetsstöd till MarketPlace Borås Ekonomisk förening under åren 2021-2024.

Not 20 Långfristiga skulder

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Skulder till banker och kreditinstitut	7 200	7 428	7 101	7 333
Övriga långfristiga skulder	13	0	13	0
Förutbetalda intäkter anläggnings/anslutningsavgifter	229	202	0	0
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	58	63	58	63
Summa långfristiga skulder	7 500	7 693	7 172	7 396

Det offentliga investeringsbidraget periodiseras på samma antal år som nyttjandeperioden för den tillgång som bidraget avser.

Not 21 Kortfristiga skulder

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Skulder till banker och kreditinstitut	2 528	1 933	2 433	1 833
Skulder till koncernföretag	0	0	199	177
Leverantörsskulder	647	626	487	366
Moms och punktskatter	78	14	69	13
Personalens skatter, avgifter och avdrag	190	183	182	177
Upplupna löner och semesterlöner	277	269	245	240
Upplupna sociala avgifter inkl. särskild löneskatt	149	162	114	134
Upplupna pensionskostnader exkl. särskild löneskatt	155	171	152	167
Förutbetalda generella statsbidrag	18	11	7	16
Förutbetalda riktade statsbidrag	154	177	165	172
Övriga kortfristiga skulder	281	215	48	15
Övriga upplupna och förutbetalda intäkter	413	348	200	196
Summa kortfristiga skulder	4 890	4 109	4 301	3 506

Förutbetalda generella statsbidrag avser erhållna men ännu ej intäktsredovisade intäkter för utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden (7,5 mnkr 2023 och 13,2 mnkr 2022) och av tillfälligt stöd till kommunerna med anledning av kriget i Ukraina (2,5 mnkr 2022). Jämförelsetal för 2022 har ändrats p.g.a. ny uppställning av not.

Not 22 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder eller avsättningar

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998				
Ingående ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl. särskild löneskatt	1 360	1 417	1 354	1 411
Ränte- och basbeloppsuppräknig	91	34	91	33
Årets utbetalningar	-84	-80	-83	-79
Övrig post	3	0	3	0
Förändring av särskild löneskatt	2	-11	2	-11
Utgående ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl. särskild löneskatt	1 372	1 360	1 367	1 354
Övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder/avsättningar				
Visstidspension eller liknande	10	10	10	10
Omställningsstöd för förtroendevalda	5	5	5	5
Övriga pensionsförpliktelser	0	0	0	0
Utgående övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder/avsättningar	15	15	15	15
Summa pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	1 387	1 375	1 382	1 369
Övriga upplysningar avseende pensioner				
Aktualiseringsgrad (%)	92	92	92	92
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	2	2	2	2
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	6	5	6	5
Antal anställda med rätt till visstidspension	-	-	-	-

Not 23 Övriga ansvarsförbindelser

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Borgensåtagande kommunala bolag				
Borås Stadshus AB	0	0	195	195
Borås Energi och Miljö AB	0	0	43	45
Summa borgensförbindelser kommunala bolag	0	0	238	240
Bostadsrättsföreningar	81	82	81	82
Stiftelser	10	10	10	10
Föreningar	22	21	22	21
Övriga bolag	224	232	224	232
Summa övriga ansvarsförbindelser	337	345	337	345
Summa övriga ansvarsförbindelser	337	345	575	585

Borås Stads borgensåtaganden för externa motparter uppgår till 337 mnkr och är fördelade på kooperativa hyresrättsföreningar, stiftelserna Blå Stjärnan och Bostäder för blinda, idrottsföreningar och fiberföreningar. Inga borgensåtaganden har behövt infrias under året, men med anledning av osäkerheten i omvärlden såsom inflation, stigande räntekostnader och lågkonjunktur har risken ökat för Borås Stad.

Borås Stad har i december 2011 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner och landsting/regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Borås Stads ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 mnkr och totala tillgångar till 562 022 mnkr. Borås Stads andel av de totala förpliktelserna uppgick till 6 836 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 6 963 mnkr.

Not 24 Leasing

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Kommun 2023
Finansiella leasingavtal		
Fastigheter		
Totala minimileaseavgifter	2 074	3 227
Nuvärde minimileaseavgifter	1 057	1 580
varav förfall inom 1 år	32	43
varav förfall inom 1-5 år	157	209
varav förfall senare än 5 år	867	1 328

Jämförelsesiffror till not om leasing inför att finansiell leasing redovisas enligt RKR R5 fr.o.m. 2024.

Not 25 Effekter i resultaträkningen på jämförelseår 2022 till följd av rättelser/ändringar

Belopp i mnkr	Not	Koncern 2022	+/-	Koncern 2022	Kommun 2022	+/-	Kommun 2022
Utdrag:							
Verksamhetens intäkter	2	4 035	-26	4 009			
Verksamhetens kostnader	3	-10 044	-7	-10 051			
Avskrivningar och nedskrivningar	4	-820	7	-813			
Finansiella kostnader	8						
Räntekostnader på lån		-109	6	-103	-109	7	-102
Finansiell kostnad förändring av pensionsavsättning		-6	-6	-12	-5	-7	-12
Årets resultat		548	-26	522	401	0	401

Verksamhetens intäkter har justerats med -26 mnkr till följd av ändrad redovisning av negativt resultat för taxefinansierade verksamheter.

Verksamhetens kostnader har justerats med -7 mnkr.

Avskrivningar har justerats med 7 mnkr.

Beloppet för finansiell kostnad förändring av pensionsavsättning har justerats med kostnad för basbeloppsuppräknig. Justering har gjorts mot räntekostnader på lån.

Not 26 Effekter i balansräkningen på jämförelseår 2022 till följd av rättelser/ändringar

Belopp i mnkr	Not	Koncern 2022	+/-	Koncern 2022	Kommun 2022	+/-	Kommun 2022
Utdrag:							
Anläggningstillgångar							
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10						
Ingående anskaffningsvärde		25 756	- 183	25 573	8 399	-74	8 325
Årets anskaffning		1 442	-22	1 420			
Utrangeringar		-91	79	-12	-6	6	0
Omklassificeringar		-25	-54	-79			
Ingående ack. avskrivningar		-7 950	172	-7 778	-3 118	68	-3 050
Årets avskrivningar		-696	4	-692			
Maskiner och inventarier	11						
Ingående anskaffningsvärde		1 586	20	1 606	1 237	- 214	1 023
Årets anskaffning		125	-3	122			
Försäljning/utrangering/omklassificering		-11	-20	-31			
Ingående ack. avskrivningar		-977	-11	-988	-872	214	-658
Årets avskrivningar		-120	4	-116			
Kortfristiga fordringar	14						
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		199	-26	173			
Eget kapital	17						
Årets resultat		548	-26	522			

Ingående anskaffningsvärden (-) och ingående ackumulerade avskrivningar (+) har justerats för tidigare års utrangeringar (mark, byggnader och tekniska anläggningar 68 mnkr, maskiner och inventarier 214 mnkr).

Ingående värden för mark, byggnader och tekniska anläggningar har i koncernkoncernen justerats ytterligare för eliminering av koncernmellanhavanden (-116 mnkr i anskaffningsvärde och 48 mnkr i ack. avskrivningar). Årets avskrivningar i koncernkoncernen har justerats för återläggning av avskrivningar på koncerneliminering av mark, byggnader och tekniska anläggningar.

Ytterligare justeringar är gjorda av anläggningstillgångarna enligt tabellen ovan.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har justerats med -26 mnkr och årets resultat har justerats med -26 mnkr till följd av ändrad redovisning av negativt resultat för taxefinansierade verksamheter.

Not 27 Justering för ej likviditetspåverkande poster

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Avskrivningar	865	812	343	309
Nedskrivningar	-5	1	0	0
Utrangeringar	11	11	1	9
Omklassificeringar anläggningstillgångar	10	0	8	0
Gjorda avsättningar för pensioner	217	106	211	102
Gjorda andra avsättningar	17	124	0	109
Återförda andra avsättningar	0	-3	0	-3
Övriga ej likviditetspåverkande poster	0	9	0	0
Summa ej likviditetspåverkande poster	1 115	1 060	563	526

Not 28 Övriga likviditetspåverkande poster

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Utbetalning av avsättningar för pensioner	-22	-19	-20	-17
Utbetalning av övriga avsättningar (exkl. bidrag till statlig infrastruktur)	-21	-27	-10	-19
Summa övriga likviditetspåverkande poster	-43	-46	-30	-36

Not 29 Poster som redovisas i annan sektion

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	-131	-91	-130	-91
Summa poster som redovisas i annan sektion	-131	-91	-130	-91

Not 30 Upplysningar om upprättade särredovisningar

Följande särredovisningar är upprättade enligt lag:

Transperensredovisning för Borås Energi och Miljö AB 2023

Finns tillgänglig hos Borås Energi och Miljö AB, tel 020-97 13 00, kund@borasem.se

2023 Årsrapport Elnät, Nätkraft Borås Infra AB

Finns tillgänglig hos Nätkraft Borås Infra AB, tel 033-35 72 00, kund@natkraftboras.se

Not 31 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision

Belopp i mnkr	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Kostnader för räkenskapsrevision	4,4	4,2	1,8	1,6
Summa kostnad för räkenskapsrevision	4,4	4,2	1,8	1,6

Sammanlagd kostnad för revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning.

Begreppsförklaringar

Aktualiseringsgrad är andel av personakterna för anställd personal som är uppdaterad med avseende på tidigare pensionsgrundande anställningar.

Anläggningstillgångar är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav. T.ex. aktier i de kommunala bolagen, inventarier, transportmedel, fastigheter och anläggningar.

Ansvarsförbindelse är ett löfte att ta över någon annans skuld, om denne av någon anledning inte klarar av betalningen.

Avskrivningar är en planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar och inventarier.

Avskrivningen ska motsvara anläggningstillgångens värdeminskning på grund av ålder och förslitning och sker normalt enligt plan, dvs. en viss avskrivningstid för en viss typ av tillgång.

Komponentavskrivning har tillämpats och kommer att tillämpas där det bedöms relevant.

Nedskrivningar kan göras av värdet på en materiell eller immateriell anläggningstillgång. För att en nedskrivning ska vara aktuell görs en prövning i två steg. Först bedöms om det finns indikationer som ger anledning till en prövning av tillgångens värde. Om så är fallet görs sedan en värdering som jämförs med redovisat värde. En nedskrivning kostnadsförs i resultaträkningen.

Avsättningar är skulder som är säkra eller sannolika till sin förekomst, men ovissa till belopp eller till den tid de ska infrias, dvs. ekonomiska förpliktelser vars storlek eller förfallotidpunkt inte är helt bestämda.

Balansräkningen visar den ekonomiska ställningen vid årets slut. Av den framgår hur kommunen har använt sitt kapital (i anläggnings- och omsättningstillgångar) och hur kapitalet har skaffats (lång- och kortfristiga skulder/avsättningar samt eget kapital).

Driftredovisningen omfattar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året. Den utgör således en specifikation av verksamhetens nettokostnader i olika ansvar, verksamheter och kostnads- och intäktslag m.m.

Eget kapital är skillnaden mellan kommunens tillgångar och skulder inklusive avsättningar.

Finansnettot är skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader.

Investeringsredovisningen omfattar utgifter för investeringar i byggnader och anläggningar, mark och inventarier.

Kassaflödesanalysen visar hur kommunen fått in pengar och på vilket sätt dessa använts under året.

Kortfristiga skulder är skulder som förfaller till betalning inom ett år efter balansdagen.

Långfristiga skulder är skulder som förfaller till betalning mer än ett år efter balansdagen.

Verksamhetens nettokostnad utgörs av driftkostnaden minskad med intäkter i form av avgifter, driftbidrag och ersättningar. Avskrivningar ingår också i verksamhetens nettokostnad.

Omsättningstillgång är en tillgång som relativt snabbt kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedd för stadigvarande bruk.

Pensionsskulden visar kommunens åtaganden för hittills intjänad pensionsrätt. Pensionsredovisningen i kommunen sker enligt den så kallade blandmodellen.

Resultaträkningen sammanfattar årets intäkter och kostnader och visar hur förändringen av kommunens eget kapital framkommit. Resultaträkningen redovisas exklusive interna poster.

Nyckeltalsdefinitioner

Vinstmarginal: Resultat efter finansiella poster i procent av bruttoomsättning

Avkastning på eget kapital: Resultat efter finansiella poster i procent av genomsnittligt justerat eget kapital

Avkastning på totalt kapital: Resultat efter finansiella poster exklusive finansiella kostnader i procent av balansomslutning

Direktavkastning: Driftnetto i procent av marknadsvärdet på byggnader och mark

Driftnetto: Totala intäkter minus driftkostnader minus underhållskostnader minus fastighetsskatt

Soliditet anger hur stor del av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Soliditeten speglar betalningsförmågan på lång sikt och är ett uttryck för den finansiella styrkan. Beräkning: justerat eget kapital i procent av balansomslutning.

Justerat eget kapital: Eget kapital med tillägg för obeskattade reserver som reducerats med uppskjuten skatt

Självfinansieringsgrad visar hur stor del av investeringarna i materiella tillgångar som har finansierats med pengar som verksamheten har genererat. Beräkning: resultat efter finansiella poster plus avskrivningar i procent av nettoinvesteringar.

Belåningsgrad: Långfristiga skulder i procent av balansomslutning

Räntetäckningsgrad visar förmågan att kunna betala räntekostnader. Beräkning: rörelseresultat + finansiella intäkter dividerat med finansiella kostnader.

Genomsnittlig nyttjandeperiod: Anskaffningsvärdet för de materiella anläggningstillgångar som är föremål för avskrivning dividerat med årets avskrivning för varje post.

Drift- och investeringsredovisning

Driftredovisning

Driftredovisning, tkr

Nämnd	Budget 2023	Bokslut 2023				Bokslut 2022	
	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Budget-avvikelse	Kostnader	Intäkter
Kommunfullmäktige	16 500	-18 268	83	-18 185	-1 685	-16 635	167
Stadsrevisionen	6 500	-7 079	904	-6 175	325	-6 949	771
Kommunstyrelsen							
-stadsledningskansliet	166 597	-249 734	85 155	-164 579	2 018	-272 060	142 092
-samhällsbyggnad	32	-52 449	57 213	4 764	4 796		
-kommungemensamt	136 950	-137 053	847	-136 206	744	-128 252	856
Valnämnden	3 050	-2 784	6	-2 778	272	-11 989	3 232
Överförmyndarnämnden	9 450	-8 958	253	-8 705	745	-8 915	214
Lokalförsojningsnämnden	40 900	-1 073 596	995 777	-77 819	-36 919	-950 849	938 970
Fritids- och folkhälsonämnden							
-fritid- och folkhälsa	256 300	-337 976	67 350	-270 626	-14 326	-306 574	58 855
-föreningsbidrag	45 900	-45 162	23	-45 139	761	-43 590	19
Serviceämnden	-5 000	-741 808	747 322	5 514	514	-695 647	691 875
Samhällsbyggnadsnämnden	30 500	-72 138	28 594	-43 544	-13 044	-79 620	53 249
Tekniska nämnden							
-väghållning, parker mm	183 200	-280 570	104 663	-175 907	7 293	-262 900	103 375
-persontransporter	80 400	-105 647	15 225	-90 422	-10 022	-101 042	20 164
Miljö- och konsumentnämnden	31 016	-58 549	25 613	-32 936	-1 920	-55 192	22 178
Kulturnämnden	207 900	-244 138	36 938	-207 200	700	-229 159	33 057
Gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden	665 500	-951 027	295 160	-655 867	9 633	-896 207	286 993
Arbetslivsnämnden	254 100	-361 027	109 232	-251 795	2 305	-389 874	130 686
Sociala omsorgsnämnden	803 750	-930 779	127 828	-802 951	799	-882 834	133 257
Förskolenämnden	910 000	-1 052 373	148 244	-904 129	5 871	-983 054	134 944
Grundskolenämnden	1 778 950	-2 151 863	372 376	-1 779 487	-537	-2 022 527	348 716
Individ-och familjeomsorgsnämnden	420 300	-479 870	53 490	-426 380	-6 080	-420 083	42 897
Vård- och äldreämnden	1 554 900	-1 756 365	208 715	-1 547 650	7 250	-1 641 498	196 319
Finansförvaltningen	-154 495	-701 664	1 085 322	383 658	229 163	-505 092	760 496
Verksamhetens intäkter och kostnader	7 443 200	-11 820 877	4 566 333	-7 254 544	188 656	-10 910 542	4 103 382

Verksamhetens intäkter och kostnader har ökat med 6,6 (7,4) % jämfört med förra året. De främsta orsakerna till detta är en hög kostnadsnivå driven av höga elpriser och fortsatt hög inflation som inneburit högre pensionskostnader. Kostnadsökningarna har trots hög nivå lämnat en positiv budgetavvikelse tack vare en hög nivå på försäljning av mark och fastigheter. Realisationsvinster vid mark- och fastighetsförsäljningar uppgick till 147 mnkr att jämföras med 89 mnkr under 2022. Utöver det har kommunen fått tillfälligt elstöd med 20 mnkr under året.

Nämnderna har sammantaget klarat av att bedriva sin verksamhet inom sina kommunbidrag om man räknar med centralt avsatt buffert på 80 mnkr avsedd för höga elkostnader. Nämndernas verksamhet har ökat med 8,1 (5,1) %. Sammantaget lämnar driftredovisningen ett budgetöverskott på 189 (116) mnkr.

Investeringsredovisning

I investeringsbudgeten anvisas anslag projektvis. Varje investeringsanslag är bundet till ett givet projekt och kan inte användas till annat ändamål än det ursprungligen avsedda. Investeringsanslag beviljas antingen direkt i årsbudgeten eller genom särskilda beslut i Kommunfullmäktige eller Kommunstyrelsen. Anslag genom särskilda beslut ska grundas på inkomna anbud. Nettoinvesteringarna inklusive driftinvesteringar uppgick till 1 172 mnkr.

För att öka nämndernas handlingsfrihet kan nämnderna inom kommunbidraget i driftbudgeten anskaffa inventarier och göra mindre investeringar. Enligt god redovisningssed ska dock inventarier som har en ekonomisk livslängd på tre år och inte är av ringa värde anses som en tillgång, dvs. som en investering. För att externredovisningen ska bli rättvisande, lyfts därför i bokslutet anskaffningar av inventarier med en livslängd på tre år eller längre samt med ett värde överstigande ett basbelopp över från driftkostnaderna till nettoinvesteringarna. Under året har nämnderna på detta sätt anskaffat inventarier för 37 mnkr.

Hur investeringarna fördelas på de olika nämnderna redovisas i nedanstående tabell. I tabellen redovisas också de inventarieanskaffningar nämnderna finansierat inom kommunbidragen i internredovisningen, men som i externredovisningen redovisas som investeringar.

Nettoinvesteringar och driftinventarier per nämnd, tkr

Nämnd	Nettoinvesteringar	Driftinventarier	Summa nettoinvesteringar
Kommunstyrelsen	28 107	730	28 837
Lokalförsörjningsnämnden	879 385		879 385
Service-nämnden	76 477	7 966	84 443
Tekniska nämnden	124 719	504	125 223
Fritids- och folkhälsonämnden	13 187	547	13 734
Kulturnämnden	6 943	3 157	10 100
Förskolenämnden	927	3 015	3 942
Grundskolenämnden	5 110	6 533	11 643
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden		7 827	7 827
Individ- och familjeomsorgsnämnden		148	148
Arbetslivsnämnden		1 667	1 667
Sociala omsorgsnämnden	558	137	695
Vård- och äldre-nämnden		4 736	4 736
Summa	1 135 413	36 967	1 172 380

Investeringsredovisning, mnkr

	Utgifter sedan start				varav årets investeringar		
	Total godkänd utgift	Ack. utgift	Avvikelse	Prognos total utgift	Budget	Utgift	Avvikelse
GEMENSAMMA FUNKTIONER							
Projekt med årliga anslag					170,0	167,2	2,8
Fleråriga projekt	102,9	60,2	42,7	104,2	59,9	30,9	29,0
- varav Pantängen nybyggnation	61,0	30,2	30,8	61,0	51,6	28,7	22,9
GATOR, VÄGAR OCH PARKER							
Projekt med årliga anslag					135,0	103,3	31,7
Fleråriga projekt	203,5	42,2	161,3	203,5	81,7	21,4	60,3
- varav Kronängsparken	25,0	3,7	21,3	25,0	22,9	1,6	21,3
- varav Ny Nybro	80,0	22,2	57,8	80,0	38,9	5,0	33,9
- varav Viskans park	90,0	14,0	76,0	90,0	11,6	12,6	-1,0
FRITID OCH KULTUR							
Projekt med årliga anslag					36,6	19,2	17,4
Fleråriga projekt	341,0	136,0	205,0	342,7	128,1	101,6	26,5
- varav Ny isyta, Borås	120,0	92,2	27,8	120,0	71,6	88,8	-17,2
FÖRSKOLA							
Projekt med årliga anslag					1,2	1,0	0,2
Fleråriga projekt	311,9	161,4	150,5	315,4	55,7	55,8	-0,1
- varav Stinebackens förskola	49,5	49,5	0,0	49,5	2,0	1,9	0,1
- varav Äventyrets förskola	62,9	50,6	12,3	65,6	44,2	45,9	-1,7
- varav Strandkullens förskola	58,5	4,5	54,0	58,5	6,0	3,8	2,2
GRUNDSKOLA							
Projekt med årliga anslag							
Fleråriga projekt	1 631,2	905,3	725,9	1 688,2	362,9	402,0	-39,1
- varav Särilaskolan ombyggnad	246,9	214,6	32,3	258,0	156,2	168,8	-12,6
- varav Myråsskolan om- och tillb. *	230,0	256,1	-26,1	257,7	27,0	53,4	-26,4
- varav Byttorpsskolan ny- och omb *	153,8	165,7	-11,9	165,7	0,0	5,6	-5,6
- varav Erikslundsskolan om- och tillb	360,0	10,0	350,0	360,0	0,0	7,4	-7,4
- varav Fredriksborgskolan	326,5	251,5	75,0	337,7	173,2	160,4	12,8
GYMNASIESKOLA							
Projekt med årliga anslag							
Fleråriga projekt	211,0	11,7	199,3	211,0	66,9	7,4	59,5
- varav Bäckängsgymnasiet campus	155,0	6,2	148,8	155,0	32,8	3,9	28,9
- varav Sven Ericsgymnasiet utökade lokaler	56,0	5,5	50,5	56,0	34,1	3,4	30,7
VÅRD OCH OMSORG							
Projekt med årliga anslag							
Fleråriga projekt	715,6	266,9	448,7	711,2	233,9	196,5	37,4
- varav Sörmarkslidens LSS-boende *	19,8	21,2	-1,4	21,2	1,3	2,8	-1,5

	Utgifter sedan start				varav årets investeringar		
	Total godkänd utgift	Ack. utgift	Avvikelse	Prognos total utgift	Budget	Utgift	Avvikelse
- varav Skogslid ombyggnad *	19,0	18,3	0,7	18,3	17,7	17,0	0,7
- varav Johannelundsgatan SOL-boende	55,0	49,1	5,9	52,0	44,8	41,8	3,0
- varav Kristinegränd vård- och omsorgsboende	190,0	98,6	91,4	190,0	87,1	90,1	-3,0
INKÖP AV FASTIGHETER							
Projekt med årliga anslag					30,0	5,4	24,6
AFFÄRSVERKSAMHET							
Projekt med årliga anslag					12,0	8,9	3,1
Fleråriga projekt	40,4	33,5	6,9	40,0	11,0	14,8	-3,8
Driftinventarier					37,0		
SUMMA NETTOINVESTERINGAR					1 384,9	1 172,4	212,5

* Projektet är klart för ekonomisk slutredovisning

I tabellen ovan redovisas investeringarna uppdelat på projekt med årliga anslag samt fleråriga projekt. Årets investeringsutfall blev 1 172 mnkr inklusive driftinventarier. Jämfört med budget är det en positiv avvikelse på 212 mnkr. Nedan kommenteras större investeringsprojekt och orsaker till eventuell budgetavvikelse. Utfall, budget samt förslag till omDispositionering finns redovisat per projekt i bilaga, OmDispositioneringar investeringar 2023. Totalt föreslås 253 mnkr att omDispositioneras till år 2024.

Gemensamma funktioner

Ny- och ombyggnation av Pantängen pågår. Projektet ska bland annat resultera i en utökning av antalet kontorsplatser och förbättrad användning av befintliga lokaler. I dagsläget finns inga indikationer på avvikelser från budgeterat anslag, totalt 61 mnkr. Inflyttning i den nya byggnaden beräknas kunna ske hösten 2024.

Gator, vägar och parker

I Kronängsparken har etapp ett, sydväst om Norrbyhuset runt konstgräsplanen och parkeringsplatsen mot Norrby Tvärgata, sanerats från förorenade massor. Under förutsättning att saneringen godkänns kan etapp ett återstartas under våren 2024, för att stå klar under hösten 2024.

Projekteringen av Ny Nybro är nu klar och upphandlingsprocessen har påbörjats. Byggnationen kommer att påbörjas 2024 under förutsättning upphandlingsprocessen inte försenas.

Byggtreprenaden beräknas därefter pågå i ca två år. Beslutad totalbudget för projektet är 80 mnkr varav 12,5 mnkr avser redan genomförda åtgärder i samband med byggnation av ytor runt Kongresshuset samt GC-vägar utmed Stationsgatan och Södra Nybrogatan.

I arbetet med Viskans park är flertalet delprojekt aktiva. I Stadsparken har Mittpunktens första del byggts klart under sommaren. Byggnation av den andra delen, som innefattar Hallbergsbron och en förlängning av bryggan längst med Grandhotell, pågår för närvarande. Mittpunkten innebär att den linjära parken korsar Stadsparken och knyter samman centrum med Ansgars kulle och kvarteret vid Pulsan. På Göta i Viskans parks södra delar ligger parken Viskaslätten, där har entreprenadarbete pågått under hösten. Detta beräknas vara slutfört sommaren 2024. Förstudier, projektering eller förprojektering pågår också på flera platser såsom, Götavallen och Norrby 25, Evedalsgatan och Gässlösaskogen.

Fritid och kultur

Nybyggnad av ishall på fastigheten Kilsund 4, området i Knalleland där Leos lekland tidigare låg, pågår. Ishallen kommer att ha två isytor och just nu pågår arbeten med invändiga installationer och ytskikt som målning och mattläggning. Årets budget kommer att överskridas med ca 17 mnkr på grund av stark framdrift i produktionen. Total kostnad för projektet prognostiseras till 120 mnkr vilket innebär att den totala budgeten för projektet kommer att hållas

Förskola

Stinebackens förskola på Kristineberg öppnade i februari 2023. Förskolan är byggd med 9 hemvister för sammanlagt 123 barn. Total kostnad för projektet prognostiseras till 49,5 mnkr vilket innebär att budgeten kommer att hållas. Då totalentreprenören har gått i konkurs pågår juridiska diskussioner kring hur kvarstående besiktningsanmärkningar ska kostnadsföras.

Nybyggnationen av Äventyrets förskola startade i april 2023 och beräknas stå klar i april 2024.

Förskolan kommer att kunna ta emot 120 barn och är belägen på Vinkelvägen i Sparsör. Den totala kostnaden för projektet prognostiseras till 65,6 mnkr vilket innebär att den godkända utgiften överskrids med 2,6 mnkr.

Projektering av nybyggnationen av Strandkullens förskola med 100 platser pågår. Strandkullens förskola planeras att vara färdigställd i mars 2025. Den prognostiserade kostnaden för förskolan är 58,5 mnkr vilket innebär att projektet håller sig inom budgeterat anslag.

Grundskola

Om- och tillbyggnaden av Särilaskolan startade i september 2022 och beräknas vara klar i december 2024. Skolan kommer att utökas till cirka 500 elever i årskurs 7-9. Den totala kostnaden för projektet prognostiseras att överskrida den godkända utgiften med 11,1 mnkr. Avvikelsen gällande slutprognosen för projektet beror bland annat på kostnadsökningar kopplade till ökade materialpriser samt indexhöjningar, saneringskostnader kopplade till rivningen av idrottshall och matsal, ökad tidsåtgång för ombyggnationen av befintliga lokaler samt hantering av uttorkningstider för betong.

Om- och tillbyggnaden av Myråsskolan är färdigställd. Skolan kunde återinvigas i september 2023. Den totala utgiften för projektet prognostiseras till 257,7 mnkr vilket betyder att budgeten kommer att överskridas med 27,7 mnkr. Avvikelsen beror på att upptäckt av fukt och asbest i byggnaderna var tvunget att åtgärdas. Extra beställningar för bättre funktion har även tillkommit under produktionen. Projektet har också genomförts under en tid då det rått stora allmänna prisökningar i byggbranschen.

Om- och tillbyggnad av Byttorpskolan är färdigställd. De totala kostnaderna för projektet prognostiseras att överstiga budget med 11,9 mnkr. Avvikelsen beror på ändrings- och tilläggsarbeten som orsakats av dåliga massor, omläggning av dagvatten, dräneringsåtgärder, felaktiga befintliga konstruktionsritningar samt ökade byggeledningskostnader. Kostnader har även tillkommit då den befintliga skolbyggnaden varit i betydligt sämre skick än förväntat.

Projektering för om- och tillbyggnad av Erikslundsskolan pågår. Skolan ska utökas till ca 830 elever i årskurs F-9 och även inrymma anpassad grundskola. Preliminär start för byggnationen blir i juni 2024 med preliminärt färdigställande två år senare.

Nybyggnationen av Fredriksborgskolan pågår och beräknas vara färdigställd i juni 2024.

Fredriksborgskolan kommer att bli en F-9 skola där anpassad grundskola och kommunikationsklass är inkluderat. Den totala kostnaden för projektet prognostiseras att överskrida den godkända utgiften med 11,2 mnkr. Den totala avvikelsen gällande slutprognosen beror på indexregleringar som påverkar projektets ekonomi negativt. Extra beställningar för bättre funktion har även tillkommit under produktionen.

Gymnasieskola

Projektering av Bäckängsgymnasiet campus och Sven Ericsgymnasiet utökade lokaler pågår.

Bäckängsgymnasiet campus omfattar om- och tillbyggnad av Bäckängsgymnasiet där Caroliskolan samt befintliga Bäckängsgymnasiet ingår. Preliminär produktionsstart är satt till hösten 2024 och i januari 2027 beräknas projektet vara klart. Utökade lokaler på Sven Ericsgymnasiet avser tillbyggnad av lektionssalar. Byggnationen kommer troligen att kunna starta i februari 2024 med färdigställande i augusti 2025. Kostnaderna för båda projekten prognostiseras att hålla sig inom budget, totalt 211 mnkr.

Vård och omsorg

Sörmarkslidens LSS-boende färdigställdes under 2023 och i slutet av mars kunde verksamheten flytta in. Boendet är en nybyggnation med 6 lägenheter. Den totala kostnaden för boendet blev 21,2 mnkr vilket innebär att budgeten överskreds med 1,4 mnkr. Avvikelsen beror på högre kostnader för ändrings- och tilläggsarbeten än planerat. Även ombyggnaden av Skogslid kunde färdigställas under 2023 och till sommaren 2023 stod projektet klart. Projektet innebar ombyggnad av befintlig lokal till 5 lägenheter för äldreboende inom LSS samt 6 lägenheter för korttidsboende inom SOL. Total kostnad för projektet blev 18,3 mnkr vilket betyder att projektet kostade 0,7 mnkr mindre än planerat. Nybyggnationen av SOL-boende på Johannelundsgatan på Sjöbo kunde slutbesiktigas i december 2023. Boendet består av 20 lägenheter med olika gemensamhetsutrymmen. Total kostnad för boendet beräknas bli 3 mnkr lägre än budgeterat på grund av lägre kostnader för ändrings- och tilläggsarbeten än planerat. Nybyggnation av Kristinegränd vård- och omsorgsboende pågår. Boendet kommer att erbjuda 73 platser. I januari 2025 beräknas boendet kunna tas i bruk. Budgeten för projektet är 190 mnkr och inga avvikelser prognostiseras.

Bolagens pågående investeringar, mnkr

Projekt	Godkänd utgift	Akkumulerat utfall	Prognos totalt utfall	Prognos avvikelse
Projektering nytt vattenverk, Borås Energi och Miljö AB	100	76,5	100	0
P-hus, Borås kommuns Parkerings AB	81	22,1	81	0
Summa	181	98,6	181	0

I tabellen ovan redovisas investeringar i bolagen som har varit uppe för ställningstagande i Kommunfullmäktige.

Bolagens pågående investeringar

Projektering för Tolken som ny vattentäkt samt ett nytt vattenverk i Dalsjöfors pågår. Miljötillstånd för vattenuttag har sökts. Planeras att färdigställas under 2025 för framtagande av ett investeringsbeslut.

Byggnationen av ett nytt p-hus, Makrillen, har påbörjats under året och beräknas bli klart hösten 2024.

Mark och exploatering

Avdelningen för mark- och exploateringsverksamhet leder, utvecklar, följer upp och samordnar frågor som avser mark- och exploateringsverksamhet. Avdelningen utvecklar bostads- och industriområden. I de fall avsikten är att sälja en färdigställd exploateringsfastighet klassificeras och värderas denna som omsättningstillgång. De gator, parkmarker och belysning som finns inom exploateringsområdet och som kommer att finnas kvar i kommunens ägo redovisas som anläggningstillgångar och ingår i Borås stads investeringsredovisning.

Exploateringsredovisning, mnkr

Tkr	Budget 2023	Belopp 2023	Avvikelse 2023	Godkänd utgift	Belopp tom 2023	Total prognos
Utbyggnad av industriområde						
Viared Västra						
Utgift omsättningstillgångar	-27,8	-1,3	26,5	-382,7	-362,4	-382,7
Utgift anläggningstillgångar	-3,0	-2,3	0,7	-52,0	-54,0	-55,5
Intäkt försäljning		30,5	30,5		396,7	525,0
Netto	-30,8	26,9	57,7	-434,7	-19,7	86,8
Utbyggnad av industriområde						
Viared Norra						
Utgift omsättningstillgångar				-31,0	-36,2	-31,0
Utgift anläggningstillgångar		-1,2	-1,2	-19,0	-18,0	-20,2
Intäkt försäljning		3,0	3,0		59,1	68,0
Netto		1,8	1,8	-50,0	4,9	16,8
Utbyggnad av industriområde						
Nordskogen						
Utgift omsättningstillgångar				-72,3	-74,3	-74,3
Utgift anläggningstillgångar				-7,7	-6,9	-7,7
Intäkt försäljning	15,0	18,0	3,0		85,2	128,0
Netto	15,0	18,0	3,0	-80,0	4,0	46,0
Utbyggnad av övriga industriområden						
Utgift omsättningstillgångar	-30,0	-5,8	24,2			
Utgift anläggningstillgångar						
Intäkt försäljning						
Netto	-30,0	-5,8	24,2			
Utbyggnad av bostadsområden						
Utgift omsättningstillgångar	-22,0	-1,6	20,4			
Utgift anläggningstillgångar	-8,0		8,0			
Intäkt försäljning	12,0		-12,0			
Netto	-18,0	-1,6	16,4			

Utbyggnad av industriområde pågår i Viared Västra och Viared Norra. Utbyggnad av övriga industriområden omfattar beredning av mark inom den gamla delen av Viareds industriområde.

Tomtmark som återstår att sälja är fördelad enligt nedan på de olika industriområdena

Viared Västra ca 217 000 m²

Viared Norra 17 555 m²

Nordskogen 83 000 m²

Övriga industriområden 20 000 m²

Utbyggnad av bostadsområden avser beredning av mark i Hovalida.

Större beslutade inhyrningar under 2023

Lokalisering	Syfte/Verksamhet	Årshyra, mnkr	Avtalslängd, år	Avtalsstart
Armbågavägen 3	Samlokalisering hälso och sjukvård för Vård- och äldrenämnden	3,0	10	2023-10-01

I tabellen ovan visas de inhyrningar som Kommunfullmäktige har fattat beslut om under 2023.

Nämndernas resultat och verksamhet

Ekonomiska mål och ekonomiskt ansvar

I driftbudgeten budgeteras nämndernas planerade intäkter och kostnader. Nettokostnaderna täcks när det gäller anslagsfinansierad verksamhet med kommunbidrag. Kommunbidraget motsvarar normalt den budgeterade nettokostnaden per nämnd.

Nämndernas ansvar omfattar samtliga intäkter och kostnader. Inom ramen för kommunens internhyressystem omfattar ansvaret även lokalkostnaderna. Nämnderna beslutar själva med vissa begränsningar om sin lokalanvändning. Begränsningarna avser att säkerställa ett för kommunen som helhet effektivt lokalutnyttjande. Ansvaret omfattar också kapitalkostnaderna. Detta innebär bl a att ökade kapitalkostnader p g a investeringar inkräftar på utrymmet för övriga verksamhetskostnader. En effektivare kapitalanvändning, d v s att mindre kapital binds i verksamheten, ger å andra sidan utrymme för ökad verksamhet.

Nämndernas ansvar gäller över tiden och är alltså inte begränsat till budgetåret. De årliga resultaten balanseras över till nästkommande år som ackumulerade resultat. Detta gäller såväl över- som underskott. Beslut om resultatöverföring fattas av Kommunfullmäktige vid behandlingen av årsredovisningen. En förutsättning för överföring av positiva budgetavvikelser är att fastställda verksamhetsmål uppnåtts. En nämnd kan begära att få använda sitt ackumulerade resultat. Detta skall då inte användas till att finansiera nivåhöjande kostnader. Beslut om användning av ackumulerat resultat fattas av Kommunfullmäktige/Kommunstyrelsen efter begäran från nämnden i nämndbudget, årsredovisning eller särskild skrivelse.

Det ekonomiska målet för respektive nämnd är det budgeterade resultatet efter kommunbidrag i den av Kommunfullmäktige fastställda årsbudgeten. Det budgeterade resultatet är i normalfallet 0, d v s budgeten baseras normalt på att kommunbidraget motsvarar nettokostnaderna. Vissa undantag förekommer dock. Det handlar då främst om att nämnderna i budgeten delvis finansierar verksamheten med överskott från tidigare år eller arbetar in underskott från tidigare år.

För att dels parera oförutsedda kostnader och dels göra kostnadsmassan mer flexibel till förändringar av intäkterna finns ett relativt omfattande buffertsystem som innebär att 1 % av kommunbidraget ska avsättas till oförutsedda kostnader.

I vissa fall är nämndernas verksamhet uppdelad i olika ansvarsområden. Det ekonomiska målet gäller då för respektive ansvarsområde. Om en nämnd tilldelas mer än ett kommunbidrag, kan inte kommunbidragen omfördelas mellan respektive ansvarsområde.

Det ekonomiska målet är överordnat andra verksamhetsmål. För att inte riskera att viktiga verksamhetsmål äventyras och för att undvika alltför dramatiska besparingar i verksamheten, bör inarbetning av underskott ske under planerade former. Inarbetning av större underskott kan ske över en längre period. Detta innebär att underskott i sin helhet inte måste täckas in redan under det följande året. Beslut om fördelning av underskottstäckning fattas av Kommunfullmäktige i samband med antagande av årsbudgeten

Nämnderna ska månatligen rapportera sina egna budgetuppföljningar till Kommunstyrelsen med en prognos över det ekonomiska utfallet för helåret. Om prognosen indikerar ett överskridande ska nämnden omedelbart besluta om korrigerande åtgärder. Förvaltningarna ska dessutom senast 10 dagar in på ny månad lämna en kortfattad och koncentrerad månadsuppföljning till Kommunstyrelsen. Syftet med denna rapport är att snabbt ge en överblick över det ekonomiska läget. Kompletterad med ett antal verksamhetsmått som beskriver de delar av verksamheten som innehåller störst ekonomisk risk förstärker uppföljningen Kommunstyrelsens kontroll över utvecklingen.

Nämndernas egna årsredovisningar redovisas som särskilda bilagor. Dessa är upprättade av nämnderna själva. Utgångspunkten är att respektive nämnd är den som är redovisningskyldig inför Kommunfullmäktige.

Nämndernas resultat, tkr

Nämnd	Ingående resultat	Kommunbidrag 2023	Nettokostnader	Årets resultat	Utgående resultat
Kommunfullmäktige	0	16 500	-18 185	-1 685	0
Stadsrevisionen	1 349	6 500	-6 175	325	1 674
Kommunstyrelsen					
-stadsledningskansliet	5 000	166 597	-164 579	2 018	5 000
-samhällsbyggnad	585	32	4 764	4 796	0
-kommungemensamt	0	136 950	-136 206	744	0
Valnämnden	0	3 050	-2 778	272	0
Överförmyndarnämnden	0	9 450	-8 705	745	0
Lokalförsvåringsnämnden	27 071	40 900	-77 819	-36 919	27 071
Fritids- och folkhälsonämnden					
-fritid- och folkhälsa	0	256 300	-270 626	-14 326	-2 426
-föreningsbidrag	0	45 900	-45 139	761	0
Serviceämnden	29 822	-5 000	5 514	514	29 736
Samhällsbyggnadsnämnden	20 109	30 500	-43 544	-13 044	13 800
Tekniska nämnden					
-väghållning, parker mm	40 088	183 200	-175 907	7 293	48 581
-persontransporter	0	80 400	-90 422	-10 022	0
Miljö- och konsumentnämnden	1 055	31 016	-32 936	-1 920	635
Kulturnämnden	8 515	207 900	-207 200	700	11 476
Gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden	26 380	665 500	-655 867	9 633	36 013
Arbetslivsnämnden	3 000	254 100	-251 795	2 305	5 305
Sociala omsorgsnämnden	26 556	803 750	-802 951	799	27 355
Förskolenämnden	39 718	910 000	-904 129	5 871	45 589
Grundskolenämnden	26 303	1 778 950	-1 779 487	-537	25 766
Individ-och familjeomsorgsnämnden	0	420 300	-426 380	-6 080	0
Vård- och äldreomsorgsnämnden	30 000	1 554 900	-1 547 650	7 250	37 250
Summa	285 551	7 597 695	-7 638 202	-40 507	312 825

I den budget Kommunfullmäktige fastställde för 2023 uppgick Kommunbidragen för nämnderna till sammanlagt 7 579,1 mnkr. Därefter har tilläggsanslag beviljats med 18,6 mnkr. Härigenom höjdes budgeten till 7 597,7 mnkr. Nettokostnaderna blev 7 638,2 mnkr. Det samlade resultatet för nämnderna blev således ett underskott på -40,5 mnkr. Nämndernas ingående resultat 2023 var +285,6 mnkr. Efter årets resultat på -40,5 mnkr och diverse regleringar på netto +67,7 mnkr föreslår Kommunstyrelsen att sammanlagt +312,8 mnkr överförs till 2024.

Kommunfullmäktige

	2023	2022	2021
Intäkter	83	167	78
Kostnader	-18 268	-16 635	-15 527
Nettokostnader	-18 185	-16 468	-15 449
Kommunbidrag	16 500	16 100	15 600
Resultat	-1 685	-368	151
Ackumulerat resultat	0	0	0
Nettoinvesteringar	-	-	-

Resultatet visar en negativ budgetavvikelse om 1 685 tkr. Avvikelsen beror främst på högre kostnader för utbildningsbidrag då partiernas ej nyttjade utbildningsbidrag för åren 2020-2022 har betalats ut under 2023.

Kommunstyrelsen har bedömt att Kommunfullmäktige saknar möjlighet att hantera sina resultatavvikelser. Årligt över- eller underskott regleras därför i årsredovisningen till noll i ackumulerat resultat.

Revisorskollegiet

	2023	2022	2021
Intäkter	904	771	754
Kostnader	-7 079	-6 949	-6 786
Nettokostnader	-6 175	-6 178	-6 032
Kommunbidrag	6 500	6 200	6 050
Resultat	325	22	18
Ackumulerat resultat	1 674	1 349	1 327
Nettoinvesteringar	-	-	-

Revisorskollegiet redovisar ett ekonomiskt resultat på +325 tkr. Kostnaderna för köpta tjänster är lägre än budgeterat främst beroende på att ramavtalsupphandlingen för auktoriserade revisor kommer att belasta 2024 års verksamhet. Överskottet för 2023 kan därför behöva utnyttjas år 2024.

Revisionsplanen har genomförts som planerat under året. Verksamheten följer revisionsplan 2023. De fördjupningsprojekt som ingår i planen kommer att vara avslutade senast i mars 2024.

Kommunstyrelsen föreslår att årets resultat i sin helhet läggs till det ackumulerade resultatet. Vid 2022 års utgång hade revisorskollegiet ett ackumulerat resultat på +1 349 tkr. Detta ökar då till +1 674 tkr.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens verksamhet har under 2023 bestått av tre delar, Stadsledningskansliet, Samhällsbyggnad och Kommungemensam verksamhet, och de beskrivs nedan.

Stadsledningskansliet

	2023	2022	2021
Intäkter	81 785	142 092	163 171
Kostnader	-246 364	-272 060	-298 152
Nettokostnader	-164 579	-129 968	-134 981
Kommunbidrag	166 597	147 049	139 449
Resultat	2 018	17 081	4 468
Ackumulerat resultat	5 000	5 585	5 000
Nettoinvesteringar	5 323	-28 929	-1 010

Stadsledningskansliet gjorde ett överskott 2023. Med öronmärkta medel inräknade blev den positiva avvikelserna 2,0 mnkr och med öronmärkta medel borträknade blev avvikelserna 7,5 mnkr.

I förvaltningens resultat återfinns flera större negativa poster som var obudgeterade. För det första ökade den politiska organisationen inför 2023, vilket kostade omkring 2 mnkr. För det andra fick Stadsledningskansliet en nettokostnad på 1,5 mnkr på grund av utbetalande av stöd till en fiberförening, vilket gjordes i enlighet med ett tidigare fullmäktigebeslut. Fiberföreningsstödet innebar 3 mnkr i utbetalat bidrag och en obudgeterad intäkt på 1,5 mnkr.

Stadsledningskansliet har dessutom under året också stått för utgifter för anläggandet av en lastbilsställplats på Viared (2,8 mnkr) och köpt trygghetsskapande arbete från Borås TME (0,8 mnkr).

De negativa avvikelserposterna kunde dock vägas upp med positiva budgetavvikelser. De större av dessa var överskott i personalbudgeten (ungefär 5,5 mnkr om man bortser från de obudgeterade verksamheterna som nämns ovan och den politiska organisationen), utdebitering av försäkringskostnader som generade ett överskott under året (ca 1 mnkr) och en obudgeterad intäkt för justering av tidigare balanserade försäkringsskadedemedel (3,7 mnkr).

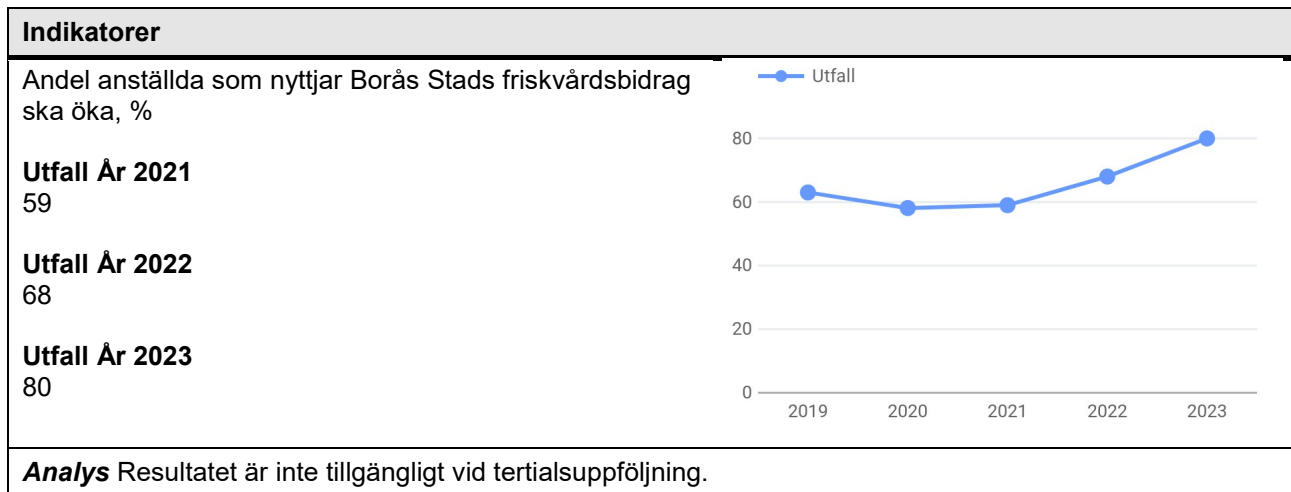
Koncerninköps intäkter blev i år omkring 2,3 mnkr högre än budgeterat, mycket på grund av att den provision som avdelningen använder för att finansiera sin verksamhet är baserad på inköpspriser från leverantörerna. Koncerninköps intäkter är de största bland förvaltningens intäkter i den ordinarie verksamheten. I och med prisuppgången 2023 blev även provisionen högre. Det är således svårt att planera verksamhet utifrån finansieringsmodellen med provision, eftersom resultaten kan fluktuera kraftigt mellan åren.

Utöver ovan nämnda avvikelser förekom också en del mindre avvikelser, som tillsammans uppgick till ett större belopp. Tillsammans generade alltså alla avvikelser, negativa som positiva, ett överskott på 7,5 mnkr.

Öronmärkta projekt	Utfall tkr 2023
Organisationshälsa	5 462
Byggbonus	0
Sociala investeringar	0
Summa	5462

Nämndens indikatorer

Indikatorer															
<p>Resultatet av det sammanfattande omdömet om näringslivsklimatet i Borås Stad ska öka. (Svar på fråga i Svenskt Näringslivs årliga enkät skala mellan 1 och 6).</p> <p>Utfall År 2021 3,39</p> <p>Utfall År 2022 3,44</p> <p>Utfall År 2023 3,5</p>	<table border="1"> <caption>Utfall för indikator: Resultatet av det sammanfattande omdömet om näringslivsklimatet i Borås Stad ska öka.</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2019</td> <td>3,39</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>3,44</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>3,39</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>3,44</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>3,5</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	2019	3,39	2020	3,44	2021	3,39	2022	3,44	2023	3,5		
År	Utfall														
2019	3,39														
2020	3,44														
2021	3,39														
2022	3,44														
2023	3,5														
<p>Rankingen i SKR:s öppna jämförelser, företagsklimat - Nöjd Kund Index (NKI) ska öka</p> <p>Utfall År 2021 78</p> <p>Utfall År 2022 -</p> <p>Utfall År 2023 75</p>	<table border="1"> <caption>Utfall för indikator: Rankingen i SKR:s öppna jämförelser, företagsklimat - Nöjd Kund Index (NKI) ska öka</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>78</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>78</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>75</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	2018	78	2019	75	2020	75	2021	78	2022	-	2023	75
År	Utfall														
2018	78														
2019	75														
2020	75														
2021	78														
2022	-														
2023	75														
<p>Antal gästnätter i Borås ska öka.</p> <p>Utfall År 2021 162 841</p> <p>Utfall År 2022 235 154</p> <p>Utfall År 2023 231 373</p>	<table border="1"> <caption>Utfall för indikator: Antal gästnätter i Borås ska öka.</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>162 841</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>235 154</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>231 373</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	2018	162 841	2022	235 154	2023	231 373						
År	Utfall														
2018	162 841														
2022	235 154														
2023	231 373														
<p>Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2021 2,8</p> <p>Utfall År 2022 3,5</p> <p>Utfall År 2023 4,2</p>	<table border="1"> <caption>Utfall för indikator: Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2021</td> <td>2,8</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>3,5</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>4,2</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	2021	2,8	2022	3,5	2023	4,2						
År	Utfall														
2021	2,8														
2022	3,5														
2023	4,2														
<p>Analys Utfallet för tertiäl 2 2023 var 4,4 %, vilket är en ökning med 0,5 % jämfört med 2022 då utfallet för tertiäl 2 var 3,7 %.</p>															

Samhällsbyggnad

	2023	2022	2021
Intäkter	57 213		
Kostnader	-52 449		
Nettokostnader	4 764		
Kommunbidrag	32		
Resultat	4 796		
Akkumulerat resultat	0		
Nettoinvesteringar	-		

Samhällsbyggnadsförvaltningen hade en ram på netto 32 tkr och gjorde ett överskott på 4,8 mnkr. Överskottet beror dels på budgetöverskott i personalbudgeten (3,2 mnkr), dels på högre arrende- och tomträttsintäkter än budgeterat (överskott 4 mnkr). Gällande intäktsavvikelsen har Mark- och exploateringsavdelningen stora intäkter för nyttjanderätter av mark som räknas upp med konsumentprisindex. I och med inflationen blev dessa betydligt högre än prognosen inför året.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har under årets ökat kostnader för externt köpta tjänster för att använda överskottet. Förvaltningen har också justerat en felaktigt redovisad fordran, vilket dragit ner resultatet på intäktssidan med 1 mnkr.

Fr.o.m. 2024 har det mesta av verksamheten överförs till Samhällsbyggnadsnämnden vilket innebär att denna särskilda ram under Kommunstyrelsen kommer att avvecklas. Återstående delar såsom tomträtter och arrenden redovisas under Stadsledningskansliet.

Kommungemensam verksamhet

	2023	2022	2021
Intäkter	847	856	994
Kostnader	-137 053	-128 252	-124 553
Nettokostnader	-136 206	-127 396	-123 559
Kommunbidrag	136 950	128 550	124 300
Resultat	744	1 154	741
Ackumulerat resultat	0	0	0
Nettoinvesteringar	-	-	-

Den kommungemensamma ramen omfattade 136,95 mnkr och gjorde ett överskott på 0,7 mnkr. Överskottet berodde till största delen (0,5 mnkr) på att de extratjänster som kommunen köper från Västtrafik inte nyttjades av boråsarna i så stor grad som budgeten tillät.

Överförmyndarnämnden

	2023	2022	2021
Intäkter	253	214	218
Kostnader	-8 958	-8 915	-8 415
Nettokostnader	-8 705	-8 701	-8 197
Kommunbidrag	9 450	9 200	9 000
Resultat	745	499	803
Ackumulerat resultat	0	0	0
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämnden visar ett positivt resultat för 2023 med 745 tkr. Överskottet beror främst på vakanta tjänster under del av året. Under året har nämnden köpt in en komplettering till verksamhetssystemet för att göra det möjligt för ställföreträdarna att lämna ekonomiska redovisningar digitalt.

Kommunstyrelsen föreslår att årets resultat avskrivs i sin helhet och det ackumulerade resultatet är därmed fortsatt noll.

Valnämnden

	2023	2022	2021
Intäkter	6	3 232	0
Kostnader	-2 784	-11 989	-1 530
Nettokostnader	-2 778	-8 757	-1 530
Kommunbidrag	3 050	7 350	1 100
Resultat	272	-1 407	-430
Ackumulerat resultat	0	0	0
Nettoinvesteringar	-	-	-

Valnämnden visar ett positivt resultat på 272 tkr. Under året har förberedelser pågått inför nästa års EU-val och material har köpts in, men en försenad leverans gör att viss materialkostnad hamnar på 2024.

Lokalförsörjningsnämnden

	2023	2022	2021
Intäkter	995 777	938 970	893 127
Kostnader	-1 073 596	-950 849	-939 016
Nettokostnader	-77 819	-11 879	-45 889
Kommunbidrag	40 900	38 950	38 400
Resultat	-36 919	27 071	-7 489
Akkumulerat resultat	27 071	27 071	0
Nettoinvesteringar	-879 212	-495 489	-451 188

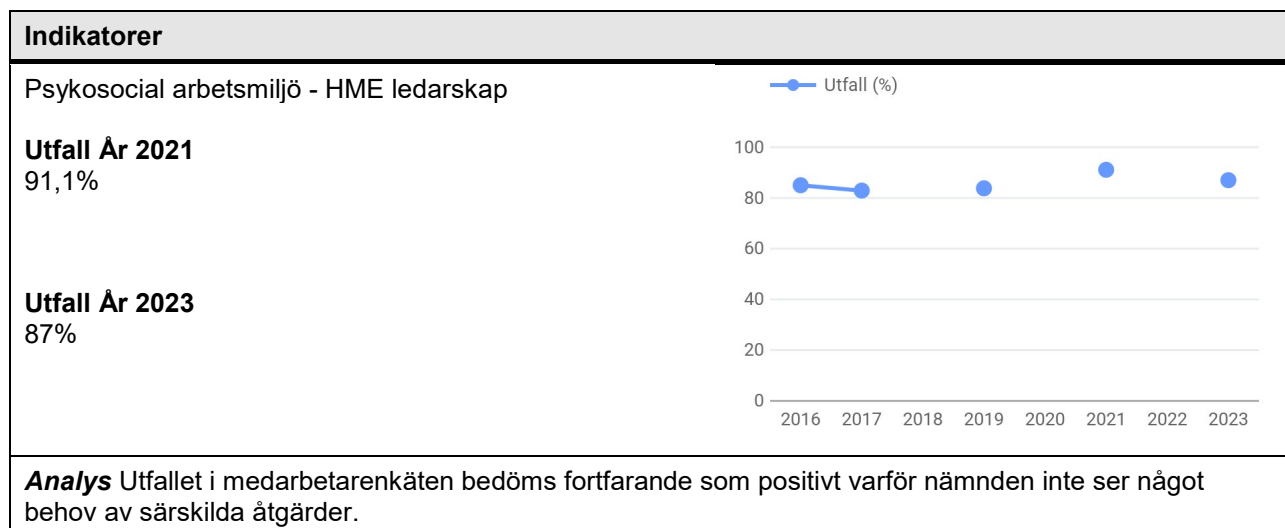
Lokalförsörjningsnämnden redovisar ett resultat på -36,9 mnkr. Underskottet beror främst på lägre interna intäkter, högre lokalkostnader (konsumtionsavgifter, hyreskostnader och drift-sotning) samt högre kostnader för material- och tjänstekostnader.

Under år 2023 redovisade Lokalförsörjningsnämnden investeringsutgifter på 879 mnkr, varav 397 mnkr till investeringar inom grundskolan, 56 mnkr till förskolan, 90 mnkr till äldreomsorg, 106 mnkr till SOL- och LSS boenden samt 95 mnkr till kultur och fritid. De pågående investeringarna i Byttorp-, Myrås-, Erikslund och Särilaskolan prognostiserar i nuläget en negativ avvikelse med ca 52 mnkr i jämförelse med godkänd investeringsutgift på 991 mnkr.

Antal ägda objekt var vid årets slut 263 (263), med en total yta av 587 237 m² (576 795). Antal inhyrda objekt var 199 (200), med en total yta av 237 469 m² (236 382). Den totala energiförbrukningen i kommunens fastigheter är 149 kWh/m² (156). Antal objekt i "lokalbanken" är 15 (13).

Nämnden redovisar ett resultat på -36 919 tkr. Kommunstyrelsen föreslår att resultatet täcks av de centralt avsatta medlen (80 000 tkr) i Kommunfullmäktiges budget 2023. Det innebär att det ackumulerade resultatet efter 2023 uppgår till +27 071 tkr.

Nämndens indikatorer

Indikatorer																			
<p>Psykosocial arbetsmiljö - HME styrning</p> <p>Utfall År 2021 78%</p> <p>Utfall År 2023 78%</p>	<table border="1"> <caption>Utfall (%) - Psykosocial arbetsmiljö - HME styrning</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2016</td><td>80</td></tr> <tr><td>2017</td><td>75</td></tr> <tr><td>2018</td><td>75</td></tr> <tr><td>2019</td><td>75</td></tr> <tr><td>2020</td><td>75</td></tr> <tr><td>2021</td><td>78</td></tr> <tr><td>2022</td><td>78</td></tr> <tr><td>2023</td><td>78</td></tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	2016	80	2017	75	2018	75	2019	75	2020	75	2021	78	2022	78	2023	78
År	Utfall (%)																		
2016	80																		
2017	75																		
2018	75																		
2019	75																		
2020	75																		
2021	78																		
2022	78																		
2023	78																		
<p>Analys Resultatet i årets medarbetarenkät visar en förbättring från 3,9 2021 till 4,1 vilket visar att den ökade informationen avseende uppnådda resultat i förbättringsarbetet har varit framgångsrik.</p>																			
<p>Den totala energiproduktionen från solenergi ska öka, MWh</p> <p>Utfall År 2021 909</p> <p>Utfall År 2022 1 077</p>	<table border="1"> <caption>Utfall - Den totala energiproduktionen från solenergi ska öka, MWh</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (MWh)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2018</td><td>200</td></tr> <tr><td>2019</td><td>220</td></tr> <tr><td>2020</td><td>650</td></tr> <tr><td>2021</td><td>900</td></tr> <tr><td>2022</td><td>1077</td></tr> </tbody> </table>	År	Utfall (MWh)	2018	200	2019	220	2020	650	2021	900	2022	1077						
År	Utfall (MWh)																		
2018	200																		
2019	220																		
2020	650																		
2021	900																		
2022	1077																		
<p>Analys Arbetet med att inventera tak har pågått under hela året. Syftet med dessa är att fastställa att takkonstruktionen håller för att installera solceller och ligger till grund för planeringen kommande år. Under 2023 vi har startat 7 projekt och slutfört 2 projekt. Dessa sju beräknas att generera 780 MWh. Detta motsvarar årsförbrukning för ca 39 villor.</p> <p>Fredriksborgskolan samt den nya Ishallen kommer att få förhållandevis stora solcellsanläggningar där Fredriksborgskolans solcellsanläggning kommer att bli den hittills enskilt största som installerats inom LFF:s fastighetsbestånd. Batterilager är planerat att installeras som en fristående enhet i anslutning till skolan. Detta lager kommer att kunna nyttjas till att bl.a. lagra egenproducerade sol-el och kapa effekttoppar.</p>																			
<p>Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2021 9,5</p> <p>Utfall År 2022 12,4</p> <p>Utfall År 2023 10,2</p>	<table border="1"> <caption>Utfall - Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2018</td><td>5,5</td></tr> <tr><td>2019</td><td>9,5</td></tr> <tr><td>2020</td><td>10</td></tr> <tr><td>2021</td><td>9,5</td></tr> <tr><td>2022</td><td>12,4</td></tr> <tr><td>2023</td><td>10,2</td></tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	2018	5,5	2019	9,5	2020	10	2021	9,5	2022	12,4	2023	10,2				
År	Utfall (%)																		
2018	5,5																		
2019	9,5																		
2020	10																		
2021	9,5																		
2022	12,4																		
2023	10,2																		
<p>Analys Största delen av sjukfrånvaron orsakas av långtidssjukskrivningar där orsaken inte är arbetsrelaterad varför nämnden inte ser någon anledning till speciella åtgärder.</p>																			

Indikatorer	
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %	
Utfall År 2021	70
Utfall År 2022	70
Utfall År 2023	70
Analys Medarbetarna uppmanas löpande att utnyttja den möjlighet till friskvårdsbidrag som erbjuds.	

Samhällsbyggnadsnämnden

	2023	2022	2021
Intäkter	28 594	53 249	50 227
Kostnader	-72 138	-79 620	-73 268
Nettokostnader	-43 544	-26 371	-23 041
Kommunbidrag	30 500	24 150	23 600
Resultat	-13 044	-2 221	559
Ackumulerat resultat	13 800	20 109	22 330
Nettoinvesteringar	-	-	-

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett negativt resultat på -13,0 mnkr jämfört med tilldelat kommunbidrag. Nämnden beskriver att bygg- och fastighetsbranschen befinner sig i en djup lågkonjunktur vilket påverkar bostadsbyggandet i hög grad. Nämndens verksamhet finansieras till stor del av externa intäkter vilket betyder att en kraftigt försämrad konjunktur ger en negativ påverkan på nämndens ekonomi. Avsevärt färre bygglov resulterar i betydligt lägre intäkter från bland annat bygglovsavgifter, planavgifter samt mät- och kartavgifter. Samhällsbyggnadsnämndens totala intäkter för 2023 uppgick till 28,6 mnkr att jämföras med 53,2 mnkr för år 2022. En nedgång med 46 % som inte kunnat matchas med motsvarande lägre kostnader.

Samhällsbyggnadsnämndens intäktsfinansieringsgrad har under året varit låga 39,6 % (66,9 %). Det totala antalet bygglovsärenden inkl. förhandsbesked har varit 625 (965) st. Planlagda bostäder som är klara för antagande i detaljplan har under året uppgått till 10 (450) st. Nämnden har under året behandlat 34 (69) strandskyddsärenden. Fr.o.m. 2023 ingår inte längre Lantmäteri verksamheten i nämndens ansvarsområde då Tekniska nämnden tagit över.

I samband med stadens delårsrapport per april 2023 behandlades även Samhällsbyggnadsnämndens "Åtgärdsplan för budget i balans". En åtgärd som Samhällsbyggnadsnämnden föreslog var att avbryta beställningar av utredningar inom ramen för framtagande av planprogram och detaljplaner på kommunal mark. Beslutet från KF var att nämnden skulle avvakta med att genomföra åtgärderna då det är strategiskt viktigt att kunna utveckla staden långsiktigt. Nämnden anger i årsredovisningen att åtgärderna skulle ge ca 5,9 mnkr i effekt om de genomfördes.

Vid 2023 års ingång hade Samhällsbyggnadsnämnden ett ackumulerat överskott på +20 109 tkr. Detta minskas med årets resultat på -13 044 tkr reducerat med -5 900 tkr motsvarande beslutet i Kommunfullmäktige. Samhällsbyggnadsnämndens relativt stora ingående ackumulerade resultat är en följd av tidigare år med mycket god konjunktur. Det är då rimligt att möta ett negativt resultat med tidigare uppbyggda resultat. Vi 2023 års utgång har då Samhällsbyggnadsnämnden ett ackumulerat resultat på 13 800 tkr vilket även omfattar överföring av klimatkompensationsfonden på 835 tkr från

kommunstyrelsen som ett led i omformeringen av samhällsbyggnadsprocessen.

Nämndens indikatorer

Indikatorer									
<p>Ett planarbete som ger ökad livskvalitet för dagens och morgondagens boråsare.</p> <p>-Stadsplaneringsindex, ska öka</p>	<p>Utfall</p> <table border="1"><thead><tr><th>År</th><th>Utfall</th></tr></thead><tbody><tr><td>År 2021</td><td>88</td></tr><tr><td>År 2022</td><td>86</td></tr><tr><td>År 2023</td><td>86</td></tr></tbody></table>	År	Utfall	År 2021	88	År 2022	86	År 2023	86
År	Utfall								
År 2021	88								
År 2022	86								
År 2023	86								
<p>Utfall År 2021 88</p> <p>Utfall År 2022 86</p> <p>Utfall År 2023 86</p>									
<p>Analys Stadsplaneringsindexet handlar om upplevelsen av staden idag och mäts med hjälp av tillägsfrågor i SCBs medborgarundersökning, som genomförs vartannat år. Med tanke på att osäkerhetsintervallen för frågorna som ingår i indexet varierar mellan cirka 3 och 5 procentenheter konstateras att utfallet i stora drag är i nivå med förra mättilfället.</p> <p>Störst statistiskt säkerställda förändring står upplevelsen av ett levande och välkomnande centrum för. Andelen som inte instämmer alls i det påståendet har fördubblats från 18 till 34 procent. Sannolikt förklaras detta till stor del av centrumhandels svårigheter efter pandemin, ökad e-handel och lågkonjunktur.</p> <p>Övriga frågor i indexet berör bland annat variation av olika typer av bostäder och blandning mellan gammalt och nytt. Även upplevd trygghet, att offentliga platser är anpassade för alla, att Borås är en vacker kommun och att Borås är modern och nyskapande ingår i indexet.</p> <p>Nämndens egen påverkan på indexet utifrån detaljplaneproduktionen har stor eftersläpning, då det kan dröja åtskilliga år tills en antagen detaljplan har resulterat i färdigbyggda bostäder och kvarter. Exempelvis har två uppmärksammade detaljplaner, som antagits sedan förra mätningen och kan antas ha stor påverkan på en del av indexet, Morfeus och Pallas, ännu inte börjat bebyggas. Likaså är inte de första etapperna av Viskans park slutförda ännu. Bedömningen är dock att detta är exempel på planer som kommer att påverka stadsplaneringsindexet positivt framöver.</p>									
<p>- Stadsutvecklingsindex, ska öka</p>	<p>Utfall</p> <table border="1"><thead><tr><th>År</th><th>Utfall</th></tr></thead><tbody><tr><td>År 2021</td><td>67</td></tr><tr><td>År 2022</td><td>71</td></tr><tr><td>År 2023</td><td>71</td></tr></tbody></table>	År	Utfall	År 2021	67	År 2022	71	År 2023	71
År	Utfall								
År 2021	67								
År 2022	71								
År 2023	71								
<p>Utfall År 2021 67</p> <p>Utfall År 2022 71</p> <p>Utfall År 2023 71</p>									

Indikatorer

Analys Stadsutvecklingsindexet handlar om hur boråsarna upplever att staden utvecklas och om de känner att de har möjlighet att påverka denna utveckling. Indexet mäts med hjälp av tilläggsfrågor i SCBs medborgarundersökning, som genomförs vartannat år. Med tanke på att osäkerhetsintervallen för frågorna som ingår i indexet varierar mellan cirka 3 och 5 procentenheter konstateras att utfallet i stora drag är i nivå med förra mättillfället.

Störst förändring, som är statistiskt säkerställd, står upplevelsen av att kunna påverka stadsutvecklingen för. Andelen som inte instämmer alls i påståendet har krympt från 69 till 56 procent, samtidigt som andelen som instämmer helt har ökat från 0 till 11 procent.

Övriga frågor i indexet berör bland annat om Borås utformning har utvecklats positivt de senaste 10 åren, om nya bostadsområden har bidragit positivt och om det som rivs ersätts med något som är bättre.

Nämnden har under 2022 och 2023 arbetat mycket aktivt med att stärka kommunikationen i och kring samhällsbyggandet i Borås. Bland annat har en gemensam grafisk guide tagits fram, som numera syns i staden med mer informativa, visuella och inbjudande skyltar och vepor kring pågående byggprojekt. Därutöver har en helt ny stadsutvecklingswebb tagits fram på www.boras.se/borasbygger med lättillgänglig information om vad som pågår och hur man kan påverka. Den positiva responsen i enkäten kring upplevelsen av att kunna påverka är därför mycket glädjande att se.

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.

Utfall År 2021

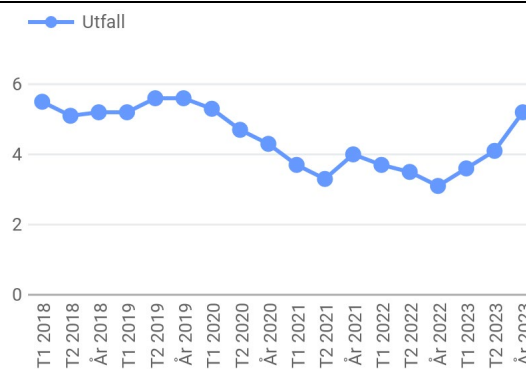
4

Utfall År 2022

3,1

Utfall År 2023

5,2

Analys

Andel sjukfrånvaro är högre än vid senaste mättillfället. Då förvaltningen genomgått en större organisationsförändring är siffrorna dock inte jämförbara över åren.

Sjukfrånvaron är fortsatt relativt låg och aktuellt sjuktal handlar främst om långtidssjukskrivningar kopplade till icke arbetsrelaterad ohälsa.

Med anledning av genomförd organisationsförändring och den kulturreisa som förvaltningen påbörjade under året har fysiska möten prioriterats vilket påverkade flexibiliteten i upplägget med distansarbete.

Förvaltningen bedriver aktivt rehabiliteringsarbete för att identifiera på vilket sätt arbetsgivaren kan möjliggöra för tidig återgång i arbete. Bland annat nyttjas företagshälsovården för tidiga insatser och kommer göra så även fortsättningsvis som ett led i att hålla sjukfrånvaron på en låg nivå.

Ökad dialog, samsyn och samverkan i stadens samhällsbyggnadsprocess

-Internt samverkansindex, ska öka

Utfall År 2021

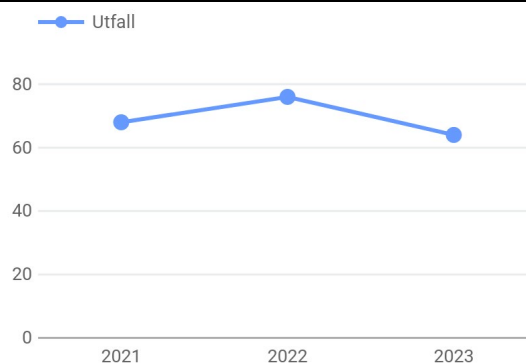
68

Utfall År 2022

76

Utfall År 2023

64

Indikatorer

Analys Utvärderingarna visar att det finns stort förtroende och tillit till strukturskisserna som arbetsätt, att man är nöjd med kommunikationen kring det, att det finns ett tydligt ledarskap för det samt att arbetet är transparent. Lägst omdöme (3/5) får tydligheten kring mandat och ansvar. Bilden är därmed densamma som ifjol.

Avseende samverkan i samhällsbyggnadsprocessen som helhet så upplevs det inte tillräckligt tydligt när och hur samverkan ska ske (2,8/5). Däremot upplevs den samverkan som sker underlätta för den egna verksamheten och respektive verksamhet upplever sig ta ansvar för att samverkan ska bli bra.

Nämndens analys är att den efterfrågade ökade tydligheten kring mandat och ansvar i den samverkan som sker i samhällsbyggnadsprocessen inte primärt kan eller bör adresseras genom strukturskissarbetet i sig. Istället visar siffrorna på behovet av att tydliggöra mandat och ansvar för de strategiska knäckfrågor som strukturskissarbetet hjälper staden att identifiera och belysa. Likaså behöver ansvarsfördelningen i staden kring bland annat allmän plats och dagvatten tydliggöras. Det arbetet pågår. Under 2023 har även en förstudie genomförts med stort fokus på att stärka ekonomi- och genomförandeperspektivet, och därmed även mandat och ansvar, i den fysiska planeringen. Inför 2024 har ett stadensgemensamt projekt startats upp för att ta arbetet vidare. Att frågorna nu tydligt har adresserats under 2023 kan delvis förklara ett lägre omdöme om nuläget.

- Externt samverkansindex, ska öka

Utfall År 2021

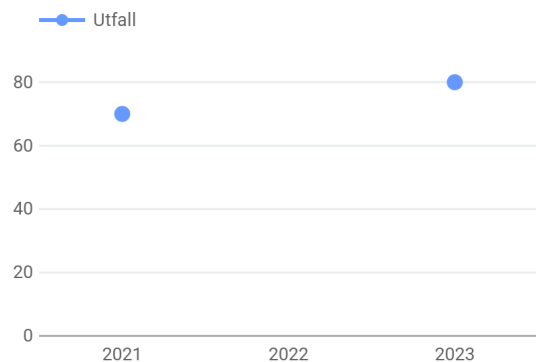
70

Utfall År 2022

-

Utfall År 2023

80

Analys

Indexet mäts i samband med ett av Samrådsarenans möten, Samrådsarenan är ett gemensamt forum för beslutsfattare, förtroendevalda och ledare inom Borås näringsliv, akademi och kommun.

Samrådsarenan är en av flera externa samverkansarenor som förvaltningen aktivt involverar i arbetet med till exempel Viskans park och strukturskisserna, vilket blivit mycket uppskattat från våra samarbetspartners. Ett annat exempel är Byggdialog Borås, som förvaltningen arrangerar ihop med Fastighetsägarna och Byggföretagen. Likaså medverkar förvaltningen i många andra samverkanssammanhang, till exempel kan Fastighetsmarknadsdagen, Urbant Forum och Bygglunch nämnas från 2023. Därutöver involverar nämnden fastighetsägare och exploatörer i hög grad inom ramen för sitt arbete med strukturskisser, planprogram och detaljplaner.

Kombinerat med inställning och attityd att vara empatiska byråkrater med lösningsfokus ger detta ett glädjande utfall.

Andelen av ansökningarna om bygglov med fullständiga handlingar som fått beslut senast 8 veckor efter ansökan ska öka, %.

Utfall År 2021

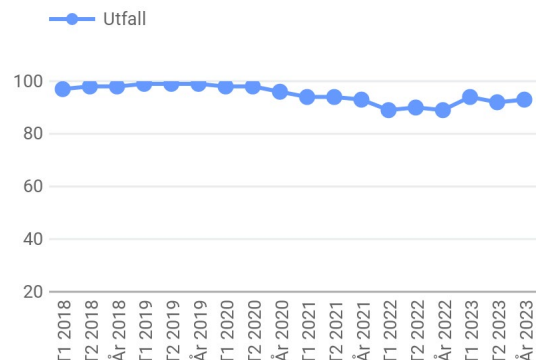
93

Utfall År 2022

89

Utfall År 2023

93

Indikatorer															
<p>Analys Under 2023 har antalet inkomna bygglov och förhandsbesked minskat och handläggningstiden ligger något högre än föregående år. Att andelen ärenden som handläggs inom åtta veckor, sett till det lägre ärendeinflödet, inte har ökat mer kan till viss del förklaras med att nämnden från årsskiftet 2023 har övertagit ansvaret för prövning av strandskyddsdispenser. Detta har medfört ett omfattande arbete med införande av nya arbetssätt och rutiner för handläggarna inom avdelningen. Nämndens arbete med att förkorta handläggningstiderna fortlöper och handläggningstiderna följs upp och utvärderas kontinuerligt.</p> <p>Medianvärdet för handläggning av komplett ansökan ligger på cirka 3 veckor.</p>															
<p>Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %</p> <p>Utfall År 2021 61,7</p> <p>Utfall År 2022 74,7</p> <p>Utfall År 2023 81,4</p>	<table border="1"> <caption>Data for Line Chart: Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>55</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>55</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>62</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>81,4</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	2018	50	2019	55	2020	55	2021	62	2022	75	2023	81,4
År	Utfall (%)														
2018	50														
2019	55														
2020	55														
2021	62														
2022	75														
2023	81,4														
<p>Analys Andelen anställda som utnyttjar friskvårdsbidraget har ökat ytterligare. Under 2022 var Samhällsbyggnadsförvaltningen den förvaltning som bäst nyttjade friskvårdsbidraget i Borås Stad; för 2023 hamnar förvaltningen på en hedrande andraplats. Förvaltningen har aktivt uppmuntrat och påmint medarbetarna om att utnyttja friskvårdsbidraget, vilket har gett resultat.</p>															

Servicenämnden

	2023	2022	2021
Intäkter	747 322	691 875	608 743
Kostnader	-741 808	-695 647	-604 416
Nettokostnader	5 514	-3 772	4 327
Kommunbidrag	-5 000	4 800	-7 000
Resultat	514	1 028	-2 673
Ackumulerat resultat	29 736	29 822	29 493
Nettoinvesteringar	-76 478	-53 509	-49 131

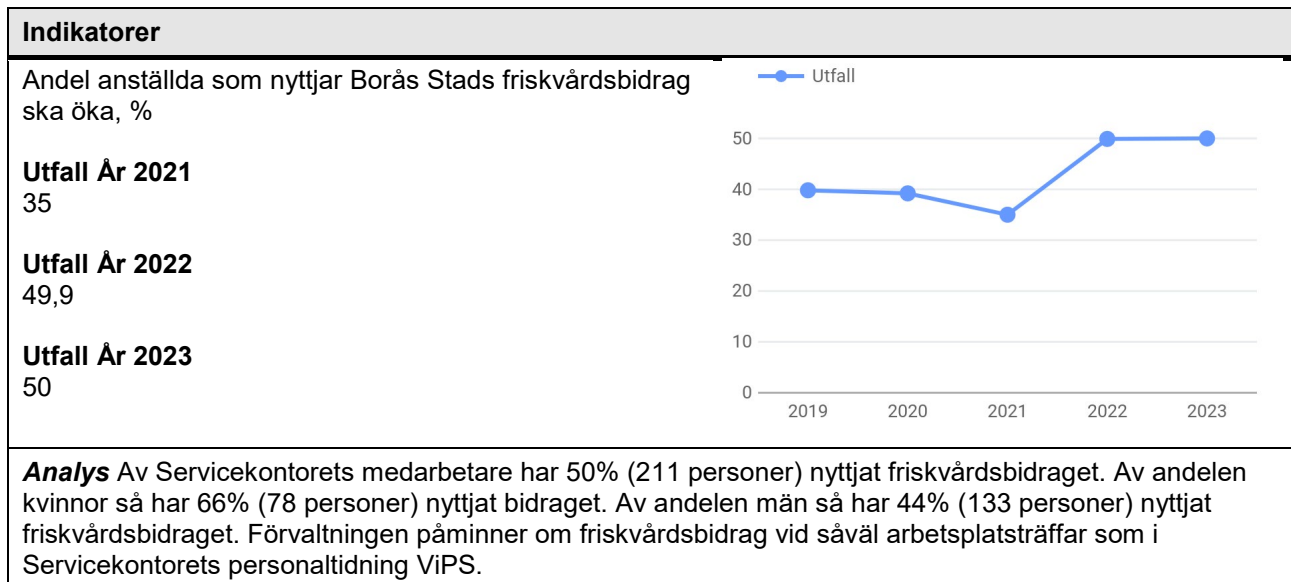
Servicenämnden utgör kommunens interna basresurs för den kommunaltekniska utförarverksamheten och administrativ service. Servicekontoret utför tjänster åt andra förvaltningar och kommunala bolag och ska till sin helhet finansieras med intäkter.

Servicenämndens bokförda resultat (intäkter-kostnader) för 2023 uppgår till 5,5 mnkr och är då 0,5 mnkr bättre än Kommunfullmäktiges resultatkrav på +5,0 mnkr. Nämnden anger att verksamheten haft god beläggning på alla avdelningar 2023 och att samarbetet med beställarna har fungerat bra inte minst med att komma med i deras planering så tidigt som möjligt för att uppnå en så bra och jämn produktionsplan som möjligt. En ny verksamhet har tillförts Servicenämnden under 2023 då Borås Stads bilpool överfördes från Tekniska nämnden.

Vid 2023 års ingång hade Servicenämnden ett ackumulerat resultat på +29 822 tkr. Detta förändras med årets resultat efter resultatkrav och justeringar till +29 736 tkr. Då har 600 tkr som återbetalats från nämnderna avseende införandekostnader för Kemikaliehanteringssystemet räknats bort.

Nämndens indikatorer

Indikatorer	
<p>Andelen inköp av närproducerade livsmedel ska öka, %.</p> <p>Utfall År 2021 16,3</p> <p>Utfall År 2022 20,6</p> <p>Utfall År 2023 14,3</p>	
<p>Analys Under 2023 har serveringarna i Stadshuskvarteret köpt närproducerade livsmedel motsvarande 17,3 procent och Pantängens servering motsvarande 11,1 procent. Sammantaget har andelen närproducerade livsmedel minskat med 6,3 procentenheter jämfört med 2022. Brist på närproducerade livsmedel och en hög prisbild är anledningen till minskningen.</p>	
<p>Andelen ekologiska livsmedel ska öka, %.</p> <p>Utfall År 2021 27,5</p> <p>Utfall År 2022 36,6</p> <p>Utfall År 2023 33</p>	
<p>Analys Andelen ekologiska livsmedel har minskat i båda serveringarna sen 2022 (3,6 procentenheter) och värdet för förvaltningen ligger nu på 33,0 procent sammantaget (stadshuskvarteret 35,3 procent och Pantängen 30,4 procent). Brist på ekologiska livsmedel och en hög prisbild är anledningen till minskningen.</p>	
<p>Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2021 6,1</p> <p>Utfall År 2022 6,4</p> <p>Utfall År 2023 7</p>	
<p>Analys Den totala sjukfrånvaron avser den senaste 12-månadersperioden och anges i relation till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Sjukfrånvaron för perioden utgörs av kortare sjukfall kopplade till influensaliknande symptom. Till det kommer längre sjukfall med långa konvalescenser, något som får genomslag i statistiken. Som tidigare arbetar Servicekontoret aktivt med olika rehabiliteringsinsatser och kontrollerar sjukfrånvaron månadsvis, både vad gäller kort och lång sjukfrånvaro.</p>	

Tekniska nämnden

Väghållning, skog, parker

	2023	2022	2021
Intäkter	104 663	103 375	99 633
Kostnader	-280 570	-262 900	-255 389
Nettokostnader	-175 907	-159 525	-155 756
Kommunbidrag	183 200	167 521	157 940
Resultat	7 293	7 996	2 184
Ackumulerat resultat	48 581	40 088	31 820
Nettoinvesteringar	-121 152	-95 861	-55 298

För Väghållning, skog, parker m.m. redovisas ett positivt ekonomiskt resultat på +7,3 mnkr jämfört med kommunbidraget. Överskottet beror till största på högre intäkter för parkering, felparkering och markupplåtelse och dels på överskott inom den sidoordnade verksamheten schaktreparationer. Parkverksamheten inklusive skogsdriften och arbetsmarknadsinsatser bidrar också till nämndens positiva resultat. I övrigt beror överskottet på lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster. Nämndens oförbrukade buffert på 1,6 mnkr bidrar också.

Kostnaderna för vinterväghållningen uppgick under året till 34,2 mnkr att jämföras med 27,5 mnkr under 2022. Den senaste 5-års perioden har kostnaderna för vinterväghållningen varierat mellan åren. Genomsnittligt har nivån uppgått till 27,6 mnkr vilket är i paritet med nämndens budgetnivå för 2024. Kommunstyrelsen konstaterar att beläggningsunderhållet under året uppgått till 97 293 (107 070) m². Tekniska nämnden anger att beläggningsprogrammets genomförda volym är lägre än budgeterat på grund av högre kostnadsnivå. Antalet avslutade lantmäteriförrättningar har under året uppgått till 151 (181) st. Ärendebalansen minskade till 76 (111) ärenden. Fr.o.m. 2023 ingår Lantmäteriverksamheten i nämndens ansvarsområde då verksamheten flyttats från Samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunstyrelsen föreslår att årets resultat på +7 293 tkr läggs till det ackumulerade resultatet. Utöver det föreslås att nämndens ackumulerade resultat tillgodogörs med 1 200 tkr för nedlagda kostnader som bokföringsmässigt redovisas som driftkostnad inom projektet Viskans park. Motsvarande summa reducerar då tillgängligt investeringsutrymme för projektet.

Vid 2023 års ingång hade Väghållning, skog, parker mm ett ackumulerat överskott på +40 088 tkr. Detta förändras med ovanstående justeringar till +48 581 tkr.

Nämndens indikatorer

Indikatorer	
<p>Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2021 9,1</p> <p>Utfall År 2022 10,5</p> <p>Utfall År 2023 7,4</p>	
<p>Analys</p> <p>Målet att minska sjukfrånvaron nås och utfallet för året blev 7,2 % jämfört med föregående år samma period på 10,5 %. Tekniska förvaltningen består av många olika yrkeskategorier. En stor andel av förvaltningens anställda har en arbetsmarknadspolitisk anställning. Vissa i denna grupp har någon form av funktionsnedsättning som kan bidra till att sjukfrånvarotalen ligger förhållandevis högt. Inom förvaltningen följs sjukfrånvaron upp och arbete pågår ständigt med att tidigt identifiera behov av rehabiliterande insatser.</p> <p>Den relativt höga sjukfrånvaron är inte arbetsrelaterad utan av andra ohälsorsaker.</p> <p>Förvaltningen arbetar aktivt för att minska sjukfrånvaron inom de områden som arbetsgivaren kan ha möjlighet att vara med att påverka ohälsan och sätta in tidiga insatser för de anställda. Detta arbete påbörjades än mer aktivt under våren 2023 för att kunna sträva mot samma goda resultat arbetsgivaren fick med en liknande arbetsinsats som före pandemin och det ser man att det har gett resultat under 2023. Förvaltningen kommer att fortsätta med tidiga insatser för att allra minst bibehålla det lägre sjukfrånvarotalet förvaltningen fått under 2023 men strävar mot att förhoppningsvis få ner sjukfrånvarotalen än mer.</p>	
<p>Andelen medborgare som är positiva till skötseln av gator och vägar ska vara högre än genomsnittet i riket (%)</p> <p>Utfall År 2021 65,3</p> <p>Utfall År 2022 65,3</p> <p>Utfall År 2023 63</p>	
<p>Analys Genomsnittligt resultat i riket är 63,8 %.</p> <p>Målsättningen att ligga över rikets genomsnitt uppnåddes inte 2023.</p> <p>Resultatet beror på att leverantörernas priser höjts mer än verksamhetens budget och förvaltningen därför varit tvungen att sänka skötselnivån för att hålla budgeten.</p>	
<p>Andelen medborgare som är positiva till allmänna platser, parker, torg mm ska vara högre än genomsnittet i riket (%)</p> <p>Utfall År 2021 84,8</p> <p>Utfall År 2022 84,8</p> <p>Utfall År 2023 81,4</p>	

Indikatorer																									
<p>Analys Resultatet 2023 är en försämring jämfört med 2021/2022 i SCB:s medborgarundersökning. Resultatet ligger fortfarande högre än genomsnittet i riket (80,3%). Kraftigt förhöjda kostnader för skötsel av allmän plats under 2022 och 2023 i kombination med otillräckliga medel för att behålla nivån i skötselentreprenaderna har sannolikt påverkat utfallet.</p>																									
<p>Andelen medborgare som är positiva till skötseln av naturområden ska vara högre än genomsnittet i riket (%)</p> <p>Utfall År 2021 86,7</p> <p>Utfall År 2022 86,7</p> <p>Utfall År 2023 84,5</p>	<table border="1"> <caption>Data for National Average and Actual Result (2021-2023)</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Genomsnittet i riket (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>År 2021</td> <td>86,7</td> <td>83,3</td> </tr> <tr> <td>T1 2022</td> <td>86,7</td> <td>83,3</td> </tr> <tr> <td>T2 2022</td> <td>86,7</td> <td>83,3</td> </tr> <tr> <td>År 2022</td> <td>86,7</td> <td>83,3</td> </tr> <tr> <td>T1 2023</td> <td>86,7</td> <td>83,3</td> </tr> <tr> <td>T2 2023</td> <td>86,7</td> <td>83,3</td> </tr> <tr> <td>År 2023</td> <td>84,5</td> <td>84,3</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Genomsnittet i riket (%)	År 2021	86,7	83,3	T1 2022	86,7	83,3	T2 2022	86,7	83,3	År 2022	86,7	83,3	T1 2023	86,7	83,3	T2 2023	86,7	83,3	År 2023	84,5	84,3
År	Utfall (%)	Genomsnittet i riket (%)																							
År 2021	86,7	83,3																							
T1 2022	86,7	83,3																							
T2 2022	86,7	83,3																							
År 2022	86,7	83,3																							
T1 2023	86,7	83,3																							
T2 2023	86,7	83,3																							
År 2023	84,5	84,3																							
<p>Analys Resultatet 2023 är en försämring jämfört med 2021/2022 i SCB:s medborgarundersökning. Resultatet ligger fortfarande högre än genomsnittet i riket (84,3%). Svåra insektsskador har drabbat några populära friluftsområden (bl.a. Kypeskogen, Rya åsar, Storsjöområdet och Kransmossen) vilket lett till försämrade upplevelsevärden och som en följd effekt därav negativ mediabevakning under 2022/23 vilket kan ha påverkat utfallet. Minskade satsningar på grund av försämrade ekonomiska förutsättningar har drabbat Kransmossens friluftsgård (vilken har lagts ned) och Kypegårdens friluftsgård vilket också kan ha påverkat utfallet.</p>																									
<p>Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %</p> <p>Utfall År 2021 31</p> <p>Utfall År 2022 47,2</p> <p>Utfall År 2023 57,2</p>	<table border="1"> <caption>Data for Fitness Allowance Usage (2018-2023)</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>31</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>54</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>36</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>31</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>47,2</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>57,2</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	2018	31	2019	54	2020	36	2021	31	2022	47,2	2023	57,2										
År	Utfall (%)																								
2018	31																								
2019	54																								
2020	36																								
2021	31																								
2022	47,2																								
2023	57,2																								
<p>Analys Målet nås och förvaltningens utfall för 2023 hamnade på 57,2 % en ökning med 10 procentenheter från 2022. Fler på förvaltningen har börjat nyttja förmånen med att ansöka om friskvårdsbidrag. Förvaltningsledningen arbetar aktivt att uppmåna förvaltningens chefer om att informera de anställda om stadens förmåner som finns. Att även pandemin lagt sig innebär att fler börjat återgå i olika aktiviteter.</p>																									

Persontransporter

	2023	2022	2021
Intäkter	15 225	20 164	13 781
Kostnader	-105 647	-101 042	-90 950
Nettokostnader	-90 422	-80 878	-77 169
Kommunbidrag	80 400	78 400	77 150
Resultat	-10 022	-2 478	-19
Akkumulerat resultat	0	0	0
Nettoinvesteringar	-	-	-

För 2023 har Persontransporter tilldelats en budget på 80,4 mnkr. Utfallet för hela verksamheten medförde ett ekonomiskt underskott på totalt -10,0 mnkr. Årets underskott beror främst på hög avtalsmässig indexuppräknning i kombination med ökat resande inom färdtjänsten. Nettokostnaderna

har under året ökat med 9,5 mnkr motsvarande 11,8 (4,8) %. Antalet färdtjänstresor har under året ökat från 284 075 till 313 697 resor. En ökning med 10 (15) %. Resandet närmar sig nu normala nivåer som rådde före pandemin.

Antalet färdtjänsttillstånd har under året uppgått till 4 173 (4 109) stycken. Kommunstyrelsen föreslår att årets resultat på -10 022 tkr. avskrivs då verksamheten inom givet trafikavtal och regelverk inte kan påverka kostnaderna i någon större omfattning.

Nämndens indikatorer

Indikatorer																																															
<p>Andelen kunder som är nöjda, eller i högsta grad nöjd med färdtjänsten ska bibehållas eller öka (%)</p> <p>Utfall År 2021 85</p> <p>Utfall År 2022 85</p> <p>Utfall År 2023 94</p>	<table border="1"> <caption>Customer Satisfaction Data</caption> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>År 2019</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2020</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2020</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2020</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2021</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2022</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>90</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>94</td></tr> <tr><td>År 2023</td><td>94</td></tr> </tbody> </table>	Period	Utfall (%)	År 2019	85	T1 2020	85	T2 2020	85	År 2020	85	T1 2021	85	T2 2021	85	År 2021	85	T1 2022	85	T2 2022	85	År 2022	85	T1 2023	90	T2 2023	94	År 2023	94																		
Period	Utfall (%)																																														
År 2019	85																																														
T1 2020	85																																														
T2 2020	85																																														
År 2020	85																																														
T1 2021	85																																														
T2 2021	85																																														
År 2021	85																																														
T1 2022	85																																														
T2 2022	85																																														
År 2022	85																																														
T1 2023	90																																														
T2 2023	94																																														
År 2023	94																																														
<p>Analys NKI undersökningen som gjordes 2017 visar på att 85 % av kunder är nöjda eller i högsta grad nöjda med färdtjänsten. Målet de senaste åren har varit att öka andelen nöjda kunder till 90%. Under de senaste åren har verksamheten jobbat med digitalisering för att underlätta för kunder att söka färdtjänsttillstånd samt utbildat chaufförer inom färdtjänst i bemötande och professionalitet för att säkerställa kvaliteten på färdtjänsten och servicen till kunderna. Ny undersökning kommer att göras under juni 2023 och då kommer målet att följas upp.</p>																																															
<p>Andelen elever i anpassad grund- och gymnasieskola som tycker att skolskjutsen är bra eller mycket bra ska bibehållas eller öka (%)</p> <p>Utfall År 2021 85</p> <p>Utfall År 2022 85</p> <p>Utfall År 2023 94</p>	<table border="1"> <caption>Student Satisfaction Data</caption> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>År 2016</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2017</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2017</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2017</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2018</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2018</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2018</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2019</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2019</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2019</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2020</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2020</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2020</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2021</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>85</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>85</td></tr> <tr><td>År 2022</td><td>85</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>90</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>94</td></tr> <tr><td>År 2023</td><td>94</td></tr> </tbody> </table>	Period	Utfall (%)	År 2016	85	T1 2017	85	T2 2017	85	År 2017	85	T1 2018	85	T2 2018	85	År 2018	85	T1 2019	85	T2 2019	85	År 2019	85	T1 2020	85	T2 2020	85	År 2020	85	T1 2021	85	T2 2021	85	År 2021	85	T1 2022	85	T2 2022	85	År 2022	85	T1 2023	90	T2 2023	94	År 2023	94
Period	Utfall (%)																																														
År 2016	85																																														
T1 2017	85																																														
T2 2017	85																																														
År 2017	85																																														
T1 2018	85																																														
T2 2018	85																																														
År 2018	85																																														
T1 2019	85																																														
T2 2019	85																																														
År 2019	85																																														
T1 2020	85																																														
T2 2020	85																																														
År 2020	85																																														
T1 2021	85																																														
T2 2021	85																																														
År 2021	85																																														
T1 2022	85																																														
T2 2022	85																																														
År 2022	85																																														
T1 2023	90																																														
T2 2023	94																																														
År 2023	94																																														
<p>Analys NKI undersökningen gjordes under maj-juni 2023 och visar på att 94% av elever och vårdnadshavare upplever anpassad skjutsen som bra eller mycket bra. Undersökningen som gjordes 2019 visade på ett NKI på 85%. Målet de senaste åren har varit att andelen elever som tycker att anpassad skjuts är bra eller mycket bra ökar till 90%.</p>																																															

Miljö- och konsumentnämnden

	2023	2022	2021
Intäkter	23 146	22 178	20 733
Kostnader	-56 082	-55 192	-54 322
Nettokostnader	-32 936	-33 014	-33 589
Kommunbidrag	31 016	35 650	28 350
Resultat	-1 920	2 636	-5 239
Ackumulerat resultat	635	1 055	-996
Nettoinvesteringar	-	-	-

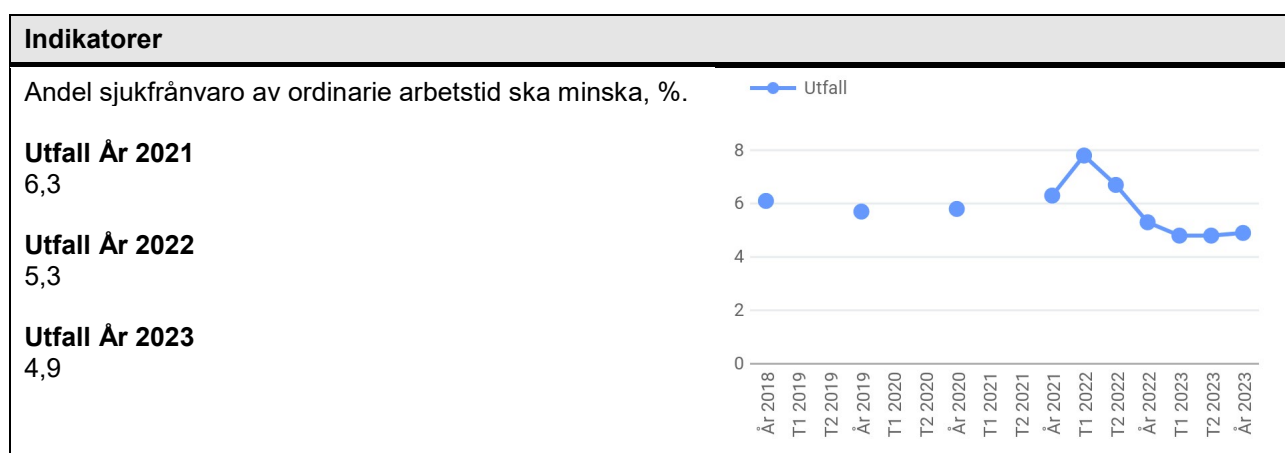
Miljö- och konsumentnämnden redovisar ett negativt resultat på -1,9 mnkr. Den största avvikelser mot budget finns på intäktssidan och grundorsaken till intäktsbortfallet bottnar till största del i personalomsättning, frånvaro samt svårigheter med att rekrytera erfaren personal.

Myndighetssamverkan för att motverka brottslighet, fusk och osund konkurrens bland verksamheter i Borås Stad startade under hösten 2021. Under 2023 har Myndighetssamverkan Borås genomfört 275 tillsyner tillsammans med andra statliga och kommunala myndigheter på totalt 175 objekt. Insatserna har riktats mot fordonsverksamheter, avfall, tobaksförsäljare, serveringsställen, livsmedelsbutiker, hygieniska behandlingsverksamheter och olovliga boenden.

Under 2007 inrättades en naturvårdsfond under nämndens ansvar. Kommunfullmäktige ger ett årligt anslag på 200 tkr, ur fonden kan privatpersoner och organisationer beviljas medel för naturvårdande insatser. Det har det visats ett stort intresse för att starta olika naturvårdsprojekt med stöd av naturvårdsfonden. Den totala behållningen i fonden uppgår vid årsskiftet till 736 tkr.

Kommunstyrelsen förslår att årets resultat minskat med extraordinär kostnad för avgångsvederlag förs över till ackumulerat resultat. Det innebär att vid utgången av 2023 har nämnden ett ackumulerat resultat på 635 tkr.

Nämndens indikatorer

Indikatorer															
<p>Analys Vi har nått målet att minska sjukfrånvaron jämfört med tidigare år, med en minskning med 0,6 % under 2023, där sjukfrånvaron nu ligger på 4,7 %.</p> <p>I Borås Stad är den totala sjukfrånvaron på 8,15 %. Miljöförvaltningen har en låg sjukfrånvaro, men vi har en hög andel långtidssjukskrivningar. Enligt forskning bör korttidsfrånvaro (0-14 dagar) utgöra 80 % av den totala sjukfrånvaron. På Miljöförvaltningen utgjorde korttidssjukskrivningen 39,06 % av sjukfrånvaron under 2023.</p> <p>Det låga utfallet kan bero på möjligheten till distansarbete, som tillämpas brett på Miljöförvaltningen. I kombination med svårare ekonomiska tider kan det innebära att personal väljer att arbeta hemifrån istället för att sjukskriva sig, samt återgå till arbete efter sjukdom någon dag tidigare.</p> <p>Under 2024 kommer vi arbeta förebyggande med friskfaktorer genom tidigare och fler samtal med medarbetare som är sjukskrivna eller de som riskerar att bli sjukskrivna. Vi kommer bland annat införa omtankesamtal efter fem sjukfrånvarotillfällen under ett år. Vi kommer också arbeta med friskfaktorer där åtgärder tas fram utefter resultatet av medarbetarenkäten och de åtgärder som Borås Stad lyfter centralt.</p>															
<p>Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %</p> <p>Utfall År 2021 47,6</p> <p>Utfall År 2022 68,3</p> <p>Utfall År 2023 76,3</p>	<table border="1"> <caption>Utfall av andelen anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>55</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>55</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>47,6</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>68,3</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>76,3</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	2018	50	2019	55	2020	55	2021	47,6	2022	68,3	2023	76,3
År	Utfall (%)														
2018	50														
2019	55														
2020	55														
2021	47,6														
2022	68,3														
2023	76,3														
<p>Analys Vi har nått målet med att öka nyttjandet av friskvårdsbidrag. Från 2021 syns en stadig markant ökning. Ökningen beror troligen på flera faktorer. Under året har vi aktivt jobbat med informationssatsningar riktat mot våra medarbetare och informerat om friskvårdsbidragen på förvaltningsmöten och på APT. Vi har också påmint inför sista datum för ansökan. Från och med 2022 har processen för att ansöka om friskvårdsbidraget förenklats, vilket troligen har bidragit till ökningen.</p>															

Fritids- och folkhälsonämnden

Fritid och folkhälsa

	2023	2022	2021
Intäkter	67 350	58 855	47 254
Kostnader	-337 976	-306 574	-293 055
Nettokostnader	-270 626	-247 719	-245 801
Kommunbidrag	256 300	241 950	229 100
Resultat	-14 326	-5 769	-16 701
Ackumulerat resultat	-2 426	0	1 562
Nettoinvesteringar	-13 448	-13 765	-7 607

Fritids- och folkhälsonämnden redovisar för verksamheterna som samlas inom ramen Fritid- och folkhälsa ett negativt resultat på -14,3 mnkr jämfört med kommunbidraget. De största underskotten finns inom anläggningsverksamheten med högre drift- och räntekostnader för inhyrda objekt. Till följd av hög inflation har verksamheten fått högre kostnader för hyror kopplat till el- och värmekostnader

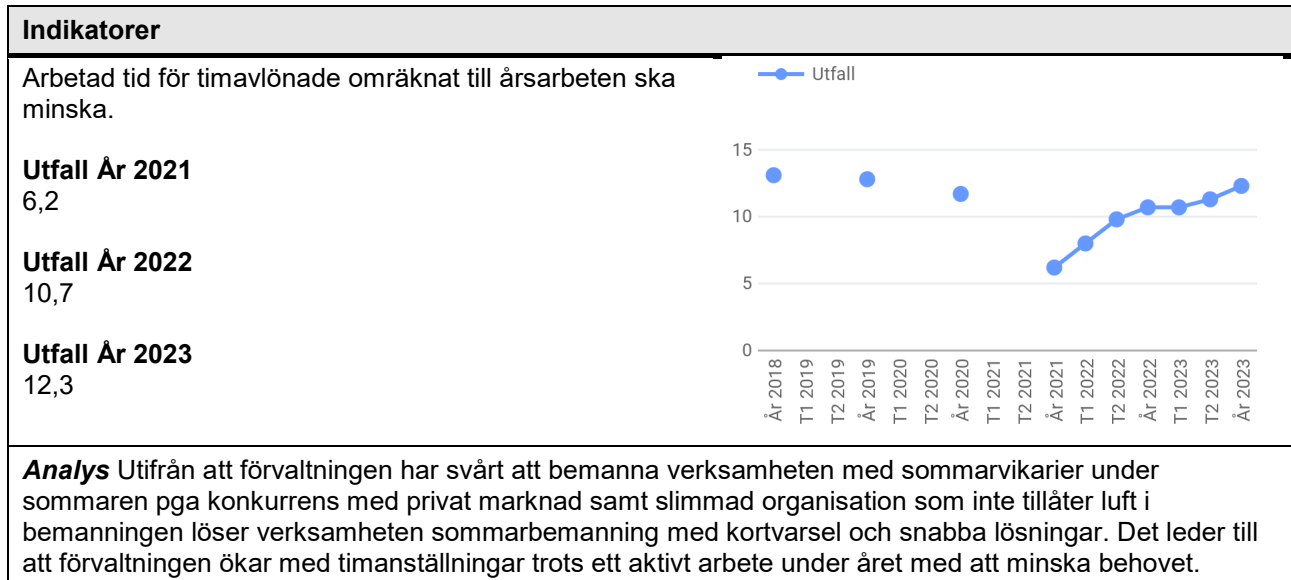
samt högre städ- och skötselkostnader. Badverksamheten har haft lägre intäkter än budgeterat bl.a. som en konsekvens av förändrad moms på badavgifter. Dock har besöksantalet ökat på badanläggningarna vilket hållit tillbaks underskottet en del. Nämndens buffert på 2,0 mnkr bidrar till att hålla nere det sammantagna underskottet inom fritidsramen.

Badanläggningarna hade totalt 448 650 (414 010) besökare under året vilket är en ökning med 8,4 %. En fortsatt återgång till ett mer normalt läge än vad som rådde under pandemiären. Anslutna föreningar/organisationer inom ”Överenskommelsen” har under året uppgått till 93 (90) st.

Kommunstyrelsen föreslår att av årets resultat på -14 326 tkr avskrivs -11 900 tkr motsvarande det som nämnden begärt inom anläggnings- och badverksamheterna. Vid 2023 års utgång har då nämnden ett ackumulerat resultat på - 2 426 tkr.

Nämndens indikatorer

Indikatorer	
<p>Simkunnigheten ska öka</p> <p>Utfall År 2021 0%</p>	
<p>Analys Tidigare har badverksamheten mätt simkunnigheten i årskurs tre. Eftersom vi nu följer en ny simskoleplan, sen hösten 2021, så finns det inga siffror att jämföra med för årskurs tre ännu, då de har sin simkurs först under vårterminen 2023. Från hösten 2023, då alla klasser från förskoleklass till årskurs sex har genomfört två omgångar av den nya simskoleplanen, har vi jämförbara resultat för alla årskurserna. Indikatorn har gjorts om inför kommande år för att överensstämma med den nya simskoleplanen.</p>	
<p>Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2021 7,9</p> <p>Utfall År 2022 7,8</p> <p>Utfall År 2023 8,5</p>	
<p>Analys Sjukfrånvaron är relativt stabilt över tid och ligger mellan 7,8-8,5% efter att ett arbete med minskad sjukfrånvaro intensifierade runt 2021. Vi ser en viss ökning under året och då främst inom verksamhetsområde öppen ungdom och mötesplatser. Främst har förvaltningen haft hög korttidsfrånvaro under februari-mars och november i de verksamheter som har kontaktyrken. Ett arbete har initierats under året med fokus på både korttidsfrånvaro samt långa sjukfall. Det har lett till att antalet individer i sjukfrånvaro har minskat under 2023, dock tar det tid innan rullande 12 visar på resultat.</p>	

Föreningsbidrag

	2023	2022	2021
Intäkter	23	19	3 231
Kostnader	-45 162	-43 590	-47 607
Nettokostnader	-45 139	-43 571	-44 376
Kommunbidrag	45 900	44 800	44 150
Resultat	761	1 229	-226
Akkumulerat resultat	0	0	0
Nettoinvesteringar	-	-	-

Fritids- och folkhälsonämnden redovisar för föreningsbidragen ett ekonomiskt resultat på +0,8 mnkr. Föreningslivet åter börjat fungera ”som vanligt” efter pandemin. Det finns dock många föreningar, i synnerhet inom funktionshinders- och pensionärsgrupperna, som drabbats extra hårt av de senaste årens restriktioner. Bedömningen är ändå att föreningslivet i stort klarat pandemiåren bra när det gäller den ekonomiska biten. Bidragens betydelse kommer även framgent spela stor roll för kommunens föreningsliv. Antalet bidragsberättigade medlemmar inom ungdomsföreningarna har glädjande nog ökat från 17 921 till 20 126 medlemmar motsvarande 12 %. Antalet aktiviteter har till följd av det ökat från 64 576 till 67 648.

Då kostnaderna inom föreningsbidragsramen till största delen styrs av Kommunfullmäktiges bidragsregler har Fritids- och folkhälsonämnden att noga följa utvecklingen och vid behov initiera förändringar så att kommunbidraget över tiden är anpassat till de regler som Kommunfullmäktige beslutat om. Verksamhetens har därför inget ackumulerat resultat mellan åren.

Kulturnämnden

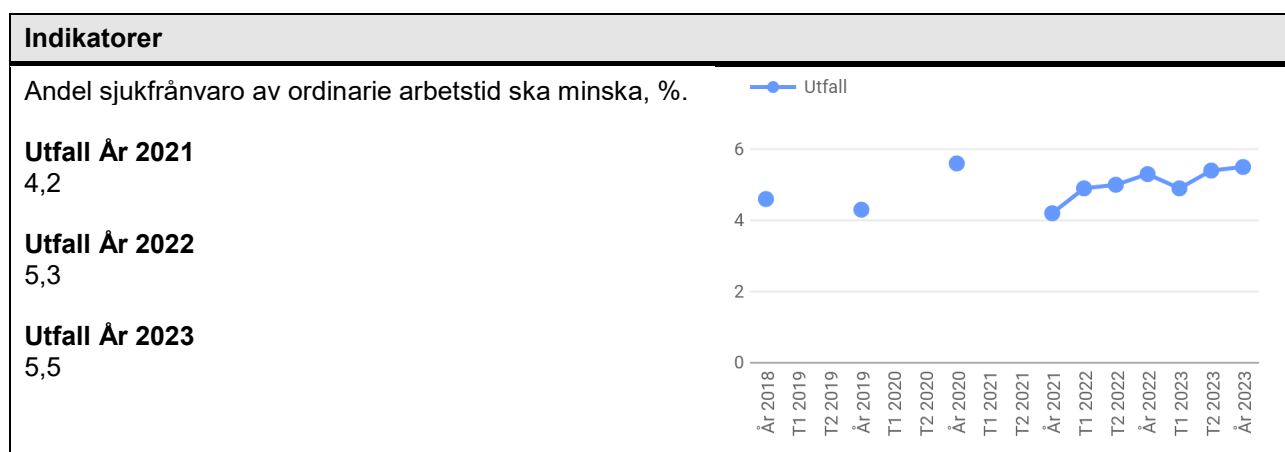
	2023	2022	2021
Intäkter	36 938	33 057	27 452
Kostnader	-244 138	-229 159	-219 179
Nettokostnader	-207 200	-196 102	-191 727
Kommunbidrag	207 900	196 800	190 080
Resultat	700	698	-1 647
Ackumulerat resultat	11 476	8 515	6 616
Nettoinvesteringar	-6 413	-6 263	-11 332

Kulturnämnden redovisar ett resultat på +0,7 mnkr jämfört med tilldelat kommunbidrag vilket kan hänföras till att nämndens buffert på 2,0 mnkr inte behövde utnyttjas fullt ut. Inom resultatet har Kulturnämnden haft kostnader för Konstbiennalen på 0,3 mnkr och 0,4 mnkr inom konstnärlig gestaltning som är budgeterade som investering men som här hanterats som driftkostnad.

Totalt besökte 16 167 (12 770) personer Stadsteaterns föreställningar under året. Konstmuseet har under året haft 44 971 (53 912) besökare och Textilmuseet har under året besökts av 37 364 (64 576). Medialånen på biblioteken har ökat från en lägre nivå under pandemin. Antal medialån uppgick till 797 999 (795 641) st. Totalt besöksantal på Kulturhuset har under året ökat till 264 789 (251 602) besökare.

Kommunstyrelsen föreslår att årets resultat på +700 tkr kompenseras för driftkostnader under året för Konstbiennalen, 295 tkr och för Konstnärlig utsmyckning, 416 tkr vilket då innebär att investeringsbudgeten justeras ned med motsvarande belopp. Utöver det kompenseras nämnden för destruktion och nedskrivning av konstverket "Tornado Touch Down" med 500 tkr samt särskild lönesatsning inom Biblioteken och Kulturskolan på 1 050 tkr. Kulturnämnden hade inför 2023 ett ackumulerat överskott på +8 515 tkr. Detta ökar då till +11 476 tkr som ingående balans 2024.

Nämndens indikatorer

Indikatorer	
<p>Analys Sjukfrånvaron är fortfarande på en relativt låg nivå i förvaltningen men den har ökat något sedan samma period föregående år. Den korta sjukfrånvaron har minskat men framförallt är det sjukfrånvaron dag 91 -180 som har ökat från 2,7% (jan tom nov 2022) till 15,34% samma period 2023. (Från 1 person till 8 personer).</p> <p>Det går ej att se ett mönster mellan frånvaroorsak eller verksamhet att dra analyserande slutsatser ifrån. Frånvaron är fördelad på fler av våra verksamheter och orsakerna är både av privat karaktär och arbetsrelaterad karaktär. Besvärerna är både fysiska, organisatoriska- och sociala. Arbetet med rehabilitering fortsätter i förvaltningen enligt Borås Stads systematik och rehabiliteringsrutin samt att förvaltningens arbete med att se över arbetsorganisation, bemanning och schemaläggning fortsätter och tros på sikt minska sjukfrånvaron.</p>	
<p>Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.</p> <p>Utfall År 2021 4</p> <p>Utfall År 2022 4,7</p> <p>Utfall År 2023 5,9</p>	
<p>Analys Kulturförvaltningens verksamhet kräver timavlönade. Andelen timavlönad personal kvarstår på en låg nivå men har ökat något till 5,2 %. Ökningen, beror på att förvaltningens utbud av utställningar, teater och bioföreläsningar är igång igen, jämfört med åren med Corona-pandemin, och med mer verksamhet ökar antalet timavlönade värddar.</p>	

Förskolenämnden

	2023	2022	2021
Intäkter	148 244	134 944	169 381
Kostnader	-1 052 373	-983 054	-962 465
Nettokostnader	-904 129	-848 110	-793 084
Kommunbidrag	910 000	861 700	805 493
Resultat	5 871	13 590	12 409
Akkumulerat resultat	45 589	39 718	26 128
Nettoinvesteringar	-1 100	-	-

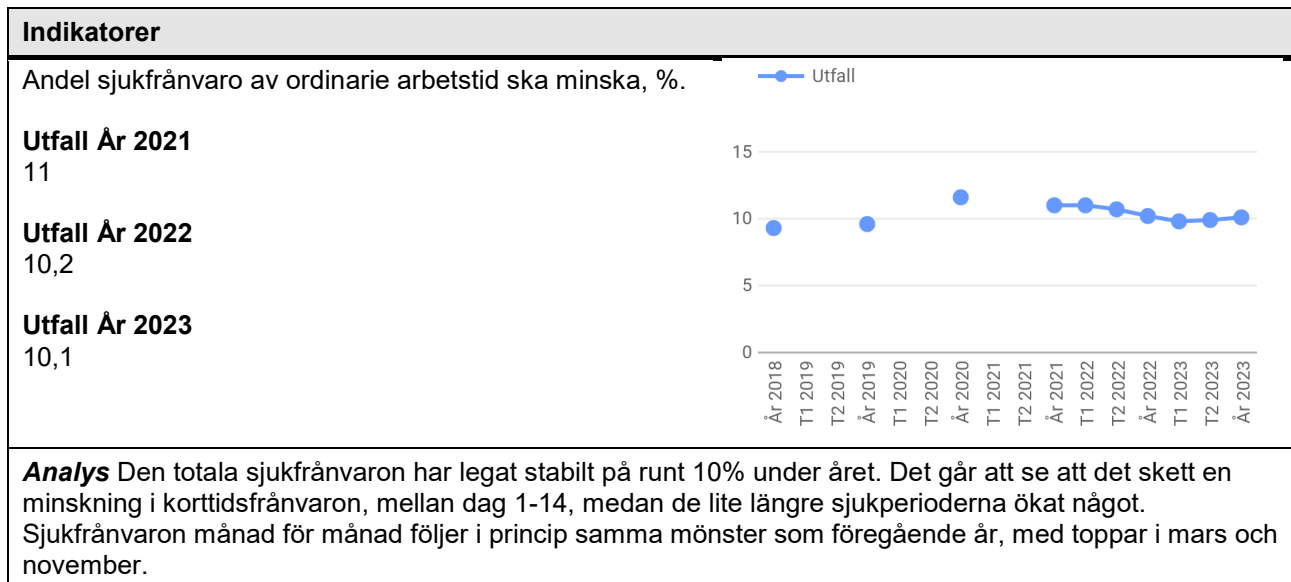
Förskolenämnden redovisar ett resultat på +5 871 mnkr jämfört med tilldelat kommunbidrag. Överskottet beror på att en del av bufferten inte ianspråktagits, mer och fler statsbidrag och högre intäkter på förskoleavgifter då timmarna ökat per barn mer än budget.

I jämförelse med föregående år har antal barn per årsarbetare ökat till 5,1 (5,0). Antal inskrivna barn i kommunen har minskat till med 105 barn till 5 596 (5 701) varav barn i fristående verksamhet ökat med 12 barn till 438 (426).

Förskolenämnden hade +39 718 tkr i ackumulerat resultat vid ingången av år 2023. Kommunstyrelsen föreslår att årets resultat +5 871 tkr överförs till nämndens ackumulerade resultat. Det innebär att det ackumulerade resultatet efter 2023 uppgår till +45 589 tkr.

Nämndens indikatorer

Indikatorer							
<p>Alla vårdnadshavare ska känna sig nöjda med sitt barns förskola, %</p> <p>Utfall År 2023 97</p>	<p>Utfall</p> <table border="1"><thead><tr><th>År</th><th>Utfall (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>2023</td><td>97</td></tr></tbody></table>	År	Utfall (%)	2023	97		
År	Utfall (%)						
2023	97						
<p>Analys 97 procent av vårdnadshavarna känner sig nöjda med sitt barns förskola vilket är ett bra och positivt resultat. Detta visar på att verksamheterna fungerar väl och vårdnadshavarna är nöjda. Föräldraenkäten som skickats ut till alla vårdnadshavare har resulterat i cirka 8 000 kommentarer. Dessa kommer inte sammanställas på förvaltningsnivå men blir ett viktigt verktyg för respektive förskola i deras analys. Kommentarererna ger en fördjupad information och förståelse för vad vårdnadshavarna tycker om förskolan. Respektive förskola arbetar vidare utifrån sitt resultat på enkäten. Det finns en systematik i arbetet och det genomförs tillsammans med fackliga företrädare.</p>							
<p>Antal barn som beviljats särskilt stöd utifrån tilläggsbelopp</p> <p>Utfall År 2023 210</p>	<p>Utfall</p> <table border="1"><thead><tr><th>Tidpunkt</th><th>Utfall</th></tr></thead><tbody><tr><td>Apr 2023</td><td>190</td></tr><tr><td>Nov 2023</td><td>210</td></tr></tbody></table>	Tidpunkt	Utfall	Apr 2023	190	Nov 2023	210
Tidpunkt	Utfall						
Apr 2023	190						
Nov 2023	210						
<p>Analys Barnens behov lyfts på tre olika nivåer: ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd. Ledning och stimulans är den grundläggande nivån och innefattar bland annat hur lärmiljöer och rutiner är utformade för att möta alla barn i verksamheten. Extra anpassningar kan vara att utforma bildstöd för kommunikationsstöd för ett specifikt barn och särskilt stöd är oftast stöd i form av resursperson och då utgår ett tilläggsbelopp. Detta är ett arbetssätt utifrån Skolverkets tre olika nivåer för barn i behov av särskilt stöd.</p> <p>Utfallet för antal barn som beviljats särskilt stöd utifrån tilläggsbelopp är 210, sökta var 590. Antal barn som beviljats tilläggsbelopp har ökat med 20 barn mellan april och november. Detta berodde på att nya barn började förskolan till höstterminen.</p>							
<p>Förskolläartäthet, antal barn/lärare med förskollärlig legitimation, %</p> <p>Utfall År 2022 10,4</p> <p>Utfall År 2023 8</p>	<p>Utfall</p> <table border="1"><thead><tr><th>År</th><th>Utfall (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>2022</td><td>10,4</td></tr><tr><td>2023</td><td>8</td></tr></tbody></table>	År	Utfall (%)	2022	10,4	2023	8
År	Utfall (%)						
2022	10,4						
2023	8						
<p>Analys Förändringen beror på att sättet som mättet räknas fram här ändrats till att inkludera samtliga anställda jämfört med tidigare då endast tillsvidareanställda var med i beräkningsunderlaget. Antalet förskollärare okt 2022 var 654 st och antalet förskollärare okt 2023 var 644 st.</p>							

Grundskolenämnden

	2023	2022	2021
Intäkter	372 376	348 716	321 328
Kostnader	-2 151 863	-2 022 527	-1 908 206
Nettokostnader	-1 779 487	-1 673 811	-1 586 878
Kommunbidrag	1 778 950	1 674 900	1 586 905
Resultat	-537	1 089	27
Ackumulerat resultat	25 766	26 303	25 214
Nettoinvesteringar	-5 110	-2 972	-3 501

Grundskolenämnden redovisar ett resultat på -0,5 mnkr i jämförelse med tilldelat kommunbidrag. Inom resultatet har avvikelser skett mot budget avseende statsbidrag, avgifter och övriga intäkter 39,0 mnkr, personalkostnader - 14,5 mnkr, material och tjänster -42,1 mnkr samt en ej ianspråktagen buffert 17,8 mnkr.

Elever från kommunen i grundskola har ökat med 30 elever till 12 378 (12 348) varav elever i fristående skola är på en oförändrad nivå 1 749 (1 749). Elever i förskoleklass totalt är på oförändrad nivå 1 391 (1 391) varav förskoleklass elever i fristående skola ökat med 17 elever till 116 (99). Elever från kommunen i anpassad grundskola har ökat med sju elever till 155 (148). Elever i fritidshem totalt har minskat till 4 637 (4 698) varav elever i fristående verksamhet har ökat med 62 till 394 (332).

Antal elever per lärare var 11,9 (12,0), elever per pedagogisk personal 8,6 (9,0), elever per personal i fritidshem 20,5 (22,4) samt antal elever per lärare i förskoleklass 16,8 (17,5). Det innebär att samtliga har förbättrats i jämförelse med föregående år.

Grundskolenämnden hade +26 303 tkr i ackumulerat resultat vid ingången av år 2023.

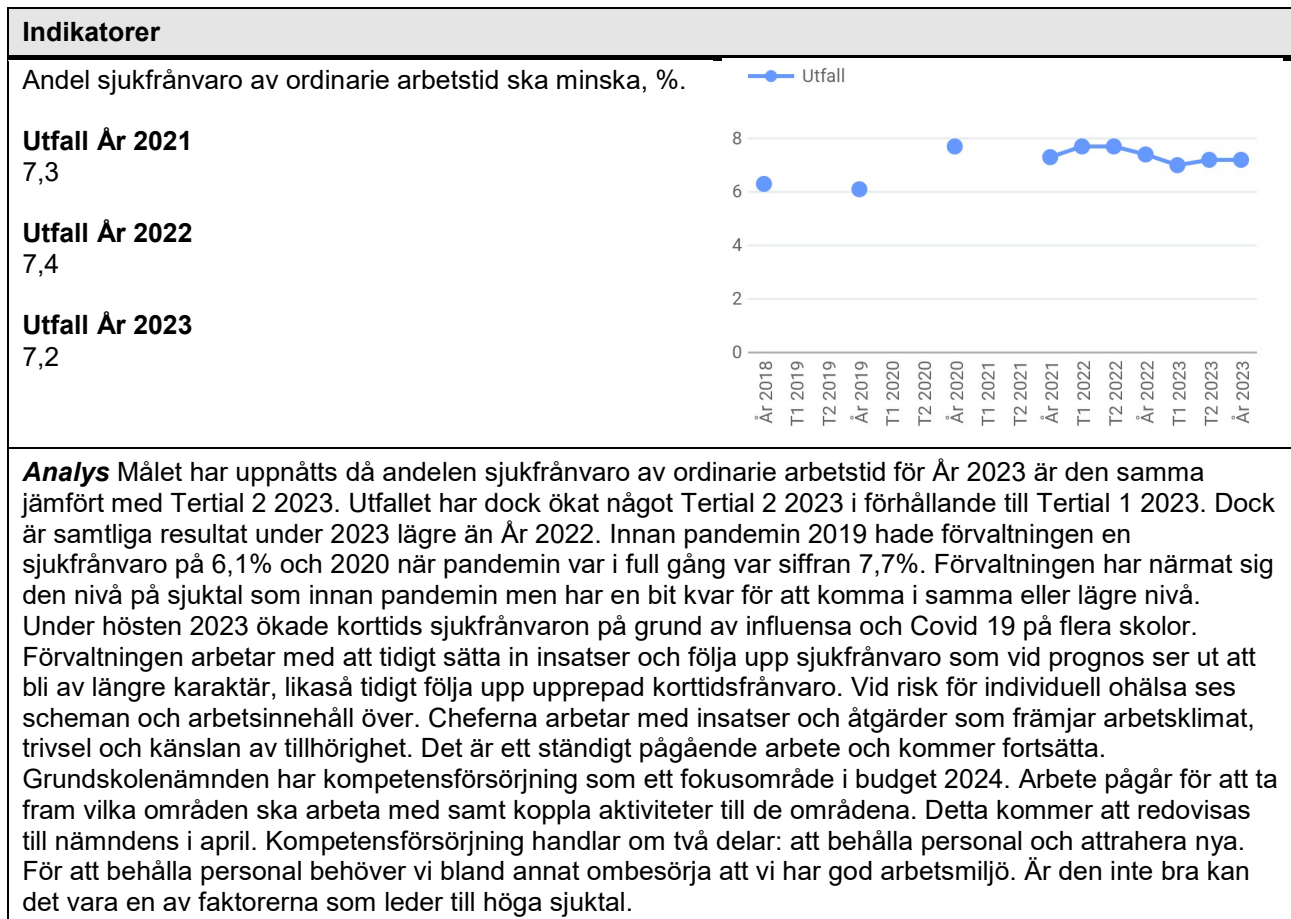
Kommunstyrelsen föreslår att resultatet -537 tkr överförs till det ackumulerade resultatet. Det innebär att det ackumulerade resultatet efter 2023 uppgår till +25 766 tkr.

Nämndens indikatorer

Indikatorer															
<p>Andelen elever som känner sig trygga i grundskolan, åk 4-9 ska öka, %.</p> <p>Utfall År 2021 89,3</p> <p>Utfall År 2022 88,9</p> <p>Utfall År 2023 90,2</p>	<table border="1"><thead><tr><th>År</th><th>Utfall (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>2018</td><td>87,5</td></tr><tr><td>2019</td><td>87,5</td></tr><tr><td>2020</td><td>89,5</td></tr><tr><td>2021</td><td>89,5</td></tr><tr><td>2022</td><td>88,9</td></tr><tr><td>2023</td><td>90,2</td></tr></tbody></table>	År	Utfall (%)	2018	87,5	2019	87,5	2020	89,5	2021	89,5	2022	88,9	2023	90,2
År	Utfall (%)														
2018	87,5														
2019	87,5														
2020	89,5														
2021	89,5														
2022	88,9														
2023	90,2														
<p>Analys Målet är uppnått då resultatet är något högre jämfört med föregående år. Eleverna i årskurs 4-9 känner sig i stor utsträckning trygga. Resultatet för den upplevda tryggheten har varit relativt stabilt sedan 2018, vilket går emot den nationella trenden som visar att tryggheten i skolan har minskat de senaste tio åren. Det genomförs ett medvetet och planerat arbete för elevers trygghet i skolenheterna. Samtidigt finns det en variation i resultaten mellan skolenheter. En del av skolorna med lägre andel trygga elever har haft personalomsättning som kan ha bidragit till minskad trygghet. I skolorna med uppåtgående trend nämns nedanstående punkter som framgångsfaktorer i deras arbete kring trygghet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ett grundläggande arbete för gott klimat och goda relationer. • Vuxennärvaro så som rastvärd, korridorvärd, kulturbärare (till exempel elevassistent som är kopplad till en klass som är en person som eleverna kan vända sig till när läraren byts ut) och att lärare på 7-9 har sin arbetsplats lättillgänglig för eleverna. • Rastaktiviteter. • Genomtänkt schemaläggning för att undvika negativa samlingar i otrygga miljöer. • Kafé och fritidsgård utgör en trygghet på skolan. • Aktiva föräldrar i föräldrarådet som jobbar med kränkande språkbruk.															
<p>Andelen elever i åk 9 som är behöriga till något nationellt gymnasieprogram ska öka, %.</p> <p>Utfall År 2021 81</p> <p>Utfall År 2022 82</p> <p>Utfall År 2023 81</p>	<table border="1"><thead><tr><th>År</th><th>Utfall (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>2018</td><td>80</td></tr><tr><td>2019</td><td>80</td></tr><tr><td>2020</td><td>85</td></tr><tr><td>2021</td><td>81</td></tr><tr><td>2022</td><td>82</td></tr><tr><td>2023</td><td>81</td></tr></tbody></table>	År	Utfall (%)	2018	80	2019	80	2020	85	2021	81	2022	82	2023	81
År	Utfall (%)														
2018	80														
2019	80														
2020	85														
2021	81														
2022	82														
2023	81														
<p>Analys Målet är inte nått då gymnasiebehörigheten minskat med en procentenhet jämfört med 2022. Undervisningens kvalitet liksom förtroendefulla relationer mellan skola och elev/familj påverkar elevernas resultat. Det är stora skillnader mellan skolors resultat, som bland annat beror på skolsegregation och förutsättningar i elevgrupperna. I en del skolor har hög elevrörlighet påverkat resultaten negativt. En annan faktor som påverkar resultaten negativt är elevers skolfrånvaro. Åtgärder för att bidra till en ökad måluppfyllelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riktade insats för nyanlända och flerspråkiga elever. • Undervisning i matematik, med införandet av magma, matteappen. • Arbetet med ökad skolnärvaro i samverkan med socialtjänsten. • Förbättrade förutsättningar för rektorerna genom att biträdande rektorer får personalansvar för delar av personalgruppen. • Riktade insatser för att förbättra verksamheter och funktioner.															

Indikatorer																													
<p>Det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 ska öka.</p> <p>Utfall År 2021 225</p> <p>Utfall År 2022 219</p> <p>Utfall År 2023 217</p>	<table border="1"> <caption>Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2018</td><td>222</td></tr> <tr><td>2019</td><td>220</td></tr> <tr><td>2020</td><td>223</td></tr> <tr><td>2021</td><td>225</td></tr> <tr><td>2022</td><td>219</td></tr> <tr><td>2023</td><td>217</td></tr> </tbody> </table>	År	Utfall	2018	222	2019	220	2020	223	2021	225	2022	219	2023	217														
År	Utfall																												
2018	222																												
2019	220																												
2020	223																												
2021	225																												
2022	219																												
2023	217																												
<p>Analys Målet är inte uppnått då meritvärdet sänkts med 2 meritpoäng jämfört med föregående år. Undervisningens kvalitet liksom förtroendefulla relationer mellan skola och elev/familj påverkar elevernas resultat. Det är stora skillnader mellan skolors resultat, som bland annat beror på skolsegregation och förutsättningar i elevgrupperna. I en del skolor har hög elevrörlighet påverkat resultaten negativt. En annan faktor som påverkar resultaten negativt är eleverns skolfrånvaro.</p> <p>Åtgärder för att bidra till en ökad måluppfyllelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riktade insats för nyanlända och flerspråkiga elever. • Undervisning i matematik, med införandet av magma, matteappen. • Arbetet med ökad skolnärvaro i samverkan med socialtjänsten. • Förbättrade förutsättningar för rektorerna genom att biträdande rektorer får personalansvar för delar av personalgruppen. • Riktade insatser för att förbättra verksamheter och funktioner. 																													
<p>Andelen inköp av närproducerade livsmedel ska öka, %.</p> <p>Utfall År 2021 22,1</p> <p>Utfall År 2022 20,4</p> <p>Utfall År 2023 16,2</p>	<table border="1"> <caption>Andelen inköp av närproducerade livsmedel (%)</caption> <thead> <tr> <th>År/Term</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>År 2019</td><td>31</td></tr> <tr><td>T1 2020</td><td>28</td></tr> <tr><td>T2 2020</td><td>23</td></tr> <tr><td>År 2020</td><td>23</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>22</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>22</td></tr> <tr><td>År 2021</td><td>22</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>20</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>19</td></tr> <tr><td>År 2022</td><td>20</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>18</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>17</td></tr> <tr><td>År 2023</td><td>16</td></tr> </tbody> </table>	År/Term	Utfall (%)	År 2019	31	T1 2020	28	T2 2020	23	År 2020	23	T1 2021	22	T2 2021	22	År 2021	22	T1 2022	20	T2 2022	19	År 2022	20	T1 2023	18	T2 2023	17	År 2023	16
År/Term	Utfall (%)																												
År 2019	31																												
T1 2020	28																												
T2 2020	23																												
År 2020	23																												
T1 2021	22																												
T2 2021	22																												
År 2021	22																												
T1 2022	20																												
T2 2022	19																												
År 2022	20																												
T1 2023	18																												
T2 2023	17																												
År 2023	16																												
<p>Analys Arbetet med att öka andelen närproducerade livsmedel sker framförallt tillsammans med koncerninköp vid upphandlingskeendet.</p>																													
<p>Andelen ekologiska livsmedel ska öka, %.</p> <p>Utfall År 2021 39,1</p> <p>Utfall År 2022 38,7</p> <p>Utfall År 2023 38,2</p>	<table border="1"> <caption>Andelen ekologiska livsmedel (%)</caption> <thead> <tr> <th>År/Term</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T1 2021</td><td>39</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>37</td></tr> <tr><td>År 2021</td><td>39</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>39</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>38</td></tr> <tr><td>År 2022</td><td>38</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>38</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>38</td></tr> <tr><td>År 2023</td><td>38</td></tr> </tbody> </table>	År/Term	Utfall (%)	T1 2021	39	T2 2021	37	År 2021	39	T1 2022	39	T2 2022	38	År 2022	38	T1 2023	38	T2 2023	38	År 2023	38								
År/Term	Utfall (%)																												
T1 2021	39																												
T2 2021	37																												
År 2021	39																												
T1 2022	39																												
T2 2022	38																												
År 2022	38																												
T1 2023	38																												
T2 2023	38																												
År 2023	38																												
<p>Analys Kostverksamheten köper in ekologiska livsmedel ifrån upphandlade leverantörer. Livsmedelspriserna har ökat kraftigt vilket medfört minskat utrymme till att köpa ekologiska livsmedel, som i genomsnitt är 30% dyrare än konventionella livsmedel</p>																													

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

	2023	2022	2021
Intäkter	295 160	286 993	268 387
Kostnader	-951 027	-896 207	-842 806
Nettokostnader	-655 867	-609 214	-574 419
Kommunbidrag	665 500	621 750	584 794
Resultat	9 633	12 536	10 375
Ackumulerat resultat	36 013	26 380	13 844
Nettoinvesteringar	-	-2 200	-4 888

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden redovisar ett resultat på +9,6 mnkr i jämförelse med tilldelat kommunbidrag. Överskottet beror främst på ett positivt netto för köpta och sålda platser i jämförelse med budget samt en ej ianspråktagen buffert.

Eleverna i Borås Stads gymnasieskolor har ökat med 144 elever till 4 565 (4 421) och Borås Stads elever i gymnasieskola har ökat med 27 elever till 4 127 (4 100). Eleverna i anpassad gymnasieskola i Borås stad är 103 (83) och Borås Stads elever i anpassad gymnasieskola har ökat till 70 (61). Elever från andra kommuner har ökat till 999 (922) och elever hos extern utbildningsanordnare har ökat till 597 (572). Elevantalet i Yrkeshögskolan och Särvox har ökat medan antal elever i Komvux har minskat. Antal unga i det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) har ökat till 359 (351).

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hade +26 380 tkr i ackumulerat resultat vid ingången av år 2023. Kommunstyrelsen föreslår att resultatet +9 633 tkr överförs till det ackumulerade resultatet. Det innebär att det ackumulerade resultatet efter 2023 uppgår till +36 013 tkr.

Nämndens indikatorer

Indikatorer											
<p>Andelen elever som känner sig trygga i gymnasieskolan ska öka, %.</p> <p>Utfall År 2021 94,6</p> <p>Utfall År 2022 95,3</p> <p>Utfall År 2023 95,8</p>	<table border="1"><thead><tr><th>År</th><th>Utfall (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>2021</td><td>94,6</td></tr><tr><td>2022</td><td>95,3</td></tr><tr><td>2023</td><td>95,8</td></tr></tbody></table>	År	Utfall (%)	2021	94,6	2022	95,3	2023	95,8		
År	Utfall (%)										
2021	94,6										
2022	95,3										
2023	95,8										
<p>Analys Årligen genomförs en skolklimatundersökning där elever och lärare värderar skolans pedagogiska och sociala klimat genom att ta ställning till påståenden inom fyra områden: värdegrund, undervisningens innehåll och kvalitet, inflytande och delaktighet samt rektor. Inom området värdegrund finns påståendet "Jag känner mig trygg". Över tid har en hög andel av eleverna svarat i elevenkäten att de känner sig trygga.</p> <p>Senaste sammanvägda resultat av elevenkäten för samtliga verksamheter (Gymnasieskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning) är 95,8 % (21/22 95,3 %). Trygghet ingår som en del i det goda pedagogiska och sociala klimatet.</p> <p>Utgångspunkten för fortsatt arbete är utvecklingsplanen Bildningsstaden Borås 2022-2026 och skolornas egna utvecklingsplaner. Varje skola och skolenhet analyserar sitt resultat och vidtar åtgärder i enlighet med angivna planer och gjorda analyser. Det finns mindre variationer mellan och inom skolor att fortsatt arbeta vidare med.</p>											
<p>Andelen elever med högskoleförberedande respektive yrkesexamen ska öka, %.</p> <p>Utfall År 2021 92,1</p> <p>Utfall År 2022 92</p> <p>Utfall År 2023 92</p>	<table border="1"><thead><tr><th>År</th><th>Utfall (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>2020</td><td>92,1</td></tr><tr><td>2021</td><td>92</td></tr><tr><td>2022</td><td>92</td></tr><tr><td>2023</td><td>92</td></tr></tbody></table>	År	Utfall (%)	2020	92,1	2021	92	2022	92	2023	92
År	Utfall (%)										
2020	92,1										
2021	92										
2022	92										
2023	92										
<p>Analys Utfallet efter läsåret 2022/23 var 92 % (21/222 92 %) vilket får anses vara ett mycket högt resultat. Målsättningen är att ytterligare höja andelen elever som avslutar sin gymnasieutbildning med en examen.</p> <p>Arbetet med att förbättra måluppfyllelsen fortsätter med utgångspunkt i utvecklingsplanen Bildningsstaden Borås 2022-2026. På förvaltningsnivå är arbetet inriktat på att identifiera, beskriva och säkra de processer som på övergripande nivå är kopplade till utvecklingsområdena (Det goda lärandet/Systematisk kvalitetsarbete/Värdegrund) och som är av vikt för att öka elevernas måluppfyllelse.</p> <p>Skolorna och skolenheterna arbetar fortsatt med att kontinuerligt följa upp och analysera sina resultat för att kunna sätta in skolspecifika åtgärder och bedöma egna utvecklingsbehov för fortsatt utveckling och förbättring av utbildningarna, både de skolförlagda delarna och de arbetsplatsförlagda, såsom APL och lärling. På övergripande förvaltningsnivå görs resultatanalyser i syfte att upptäcka och förbättra gemensamma utvecklingsområden.</p>											

Indikatorer	
<p>Andelen ekologiska livsmedel ska öka, %.</p> <p>Utfall År 2021 35,1</p> <p>Utfall År 2022 35,7</p> <p>Utfall År 2023 33,5</p>	
<p>Analys Andelen ekologiska livsmedel har minskat till en nivå på drygt 33 procent. Skolrestaurangerna får regelbundet rapporter på verksamheternas miljöstatistik. Köksmästarna följer andelen ekologiska livsmedel och strävar efter att upprätthålla en hög andel, så långt som är möjligt med hänsyn till budgetutrymmet och andra faktorer som kan påverka där framförallt livsmedelsavtalet är styrande.</p>	
<p>Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2021 4,1</p> <p>Utfall År 2022 4,3</p> <p>Utfall År 2023 4,6</p>	
<p>Analys Sjukfrånvaron i förvaltningen är på en stabil och låg nivå i förhållande till Borås Stad. Förvaltningen ser inte några tecken på större avvikelser från en numera relativt stabil nivå mellan 4-5%. Under perioder av 2023 har korttidsfrånvaron ökat något. Det har varit många varianter av virus och förkyllningar som har avlöst varandra och det har också avspeglats i frånvaron.</p>	
<p>1. Andelen elever som lämnar gymnasieskolan med minst betyget E i program- och gymnasiegemensamma kurser ska öka</p> <p>Utfall År 2021 75,8</p> <p>Utfall År 2022 70,7</p> <p>Utfall År 2023 75</p>	
<p>Analys Utfall - 75 % av eleverna avslutade sina studier med minst E gymnasie- och programgemensamma kurser. Eleverna kan nå en examen trots att de har F i några kurser, indikatorn är ett viktigt mått för att följa upp genomsnittlig betygspoäng.</p> <p>Skolorna och skolenheterna arbetar fortsatt med att kontinuerligt följa upp och analysera sina resultat för att kunna sätta in skolspecifika åtgärder och bedöma egna utvecklingsbehov för fortsatt utveckling och förbättring. På övergripande förvaltningsnivå görs resultatanalyser i syfte att upptäcka och förbättra gemensamma utvecklingsområden.*</p> <p>*Indikatorn har ändrats i nu gällande utvecklingsplan Bildningsstaden Borås, varpå jämförelse med åren före 2023 är inte möjlig.</p>	

Indikatorer											
<p>2. Andelen elever på introduktionsprogrammen som går över till nationellt program ska öka</p>	<p>—●— Utfall</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2023</td> <td>31</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	2023	31						
År	Utfall (%)										
2023	31										
<p>Utfall År 2021 34</p>											
<p>Utfall År 2022 39</p>											
<p>Utfall År 2023 31</p>											
<p>Analys Indikatorn avser gymnasieskolans introduktionsprogram (programinriktat val, individuellt alternativ, språkintrödn och yrkesintrödn).</p>											
<p>Av senast tillgängliga statistik framgår att 31 % av eleverna har gått vidare till ett nationellt program. En majoritet av de elever som inte går vidare efter 1 år går kvar på Introduktionsprogram eller återfinns inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret.</p>											
<p>Skolorna och skolenheterna arbetar fortsatt med att kontinuerligt följa upp och analysera sina resultat för att kunna sätta in skolspecifika åtgärder och bedöma egna utvecklingsbehov för fortsatt utveckling och förbättring. På övergripande förvaltningsnivå görs resultatanalyser i syfte att upptäcka och förbättra gemensamma utvecklingsområden.*</p>											
<p>*Indikatorn har ändrats i nu gällande utvecklingsplan Bildningsstaden Borås, varpå jämförelse med åren före 2023 år inte är möjlig.</p>											
<p>3. Andelen elever som slutför anpassad gymnasieskolans nationella program med betyg i samtliga ämnen ska öka</p>	<p>—●— Utfall</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>78</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>96</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>92</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>78</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	2020	78	2021	96	2022	92	2023	78
År	Utfall (%)										
2020	78										
2021	96										
2022	92										
2023	78										
<p>Utfall År 2021 96</p>											
<p>Utfall År 2022 92</p>											
<p>Utfall År 2023 78</p>											
<p>Analys Utfall – 78 % (21/22 100 %) av eleverna har avslutat sina studier på något av den anpassade gymnasieskolans nationella program med ett slutbetyg. Nedgången i årets utfall beror på att några få elever inte nått målen fullt ut. Då det är en skolform med förhållandevis få elever ger en avvikelse som är låg till antalet ett större utslag i det procentuella utfallet.</p>											
<p>Skolenheterna arbetar fortsatt med att kontinuerligt följa upp och analysera sina resultat för att kunna sätta in skolspecifika åtgärder och bedöma egna utvecklingsbehov för fortsatt utveckling och förbättring. På övergripande förvaltningsnivå görs resultatanalyser i syfte att upptäcka och förbättra gemensamma utvecklingsområden.</p>											
<p>4. Andelen kursdeltagare med godkända betyg ska öka</p>	<p>—●— Utfall</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2023</td> <td>60</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	2023	60						
År	Utfall (%)										
2023	60										
<p>Utfall År 2021 65</p>											
<p>Utfall År 2022 66</p>											
<p>Utfall År 2023 60</p>											

Indikatorer					
<p>Analys Utfall – 60 % av kursdeltagarna (SFI, GRUV, GY teoretisk, GY ,yrkesinriktad) avslutade sin utbildning med godkända betyg. Det finns stora variationer av målpuppfyllelse mellan de olika skolformerna.</p> <p>Skolenheterna arbetar fortsatt med att kontinuerligt följa upp och analysera sina resultat för att kunna sätta in skolspecifika åtgärder och bedöma egna utvecklingsbehov för fortsatt utveckling och förbättring. På övergripande förvaltningsnivå görs resultatanalyser i syfte att upptäcka och förbättra gemensamma utvecklingsområden.*</p> <p>*Indikatorn har ändrats i nu gällande utvecklingsplan Bildningsstaden Borås, varpå jämförelse med åren före 2023 är inte möjlig.</p>					
<p>5. Andelen studerande med examen från Yrkeshögskola ska öka</p> <p>Utfall År 2023 93</p>	<p>Utfall</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2023</td> <td>93</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	2023	93
År	Utfall (%)				
2023	93				
<p>Analys Utfall – 93 % av de studerande från Yrkeshögskolan avslutade sina studier med en examen.</p> <p>Skolenheterna arbetar fortsatt med att kontinuerligt följa upp och analysera sina resultat för att kunna sätta in skolspecifika åtgärder och bedöma egna utvecklingsbehov för fortsatt utveckling och förbättring. På övergripande förvaltningsnivå görs resultatanalyser i syfte att upptäcka och förbättra gemensamma utvecklingsområden.*</p> <p>*Indikatorn är ny utifrån nu gällande utvecklingsplan Bildningsstaden Borås, varpå jämförelse med åren före 2023 är inte möjlig.</p>					

Individ- och familjeomsorgsnämnden

	2023	2022	2021
Intäkter	53 490	42 897	47 059
Kostnader	-479 870	-420 083	-393 471
Nettokostnader	-426 380	-377 186	-346 412
Kommunbidrag	420 300	365 450	335 950
Resultat	-6 080	-11 736	-10 462
Akkumulerat resultat	0	0	-32 955
Nettoinvesteringar	-	-	-

Individ- och familjeomsorgsnämnden redovisar ett negativt resultat på -6,1 mnkr jämfört med tilldelat kommunbidrag. Underskottet beror till största del på ökade kostnader för köp av externa platser för barn och unga. Den främsta åtgärden för att få en ekonomi i balans varit att utveckla samarbetet med barn och ungas nätverk för att möjliggöra att barn under trygga och säkra former kan få sina behov tillgodosedda i sina nätverk och med stöd av samhällets resurser. Nämnden har haft svårt att hålla full bemanning med socialsekreterare och de har därför tvingats till köp av externa socionomkonsulter.

Under 2023 aktualiserades 2 774 barn inom socialtjänsten. Ökningen har skett stegvis och från 2017 till 2023 har antalet barn som aktualiserats ökat med 932 individer. År 2017 var andelen aktualiserade barn och unga i åldern 0 - 20 år 6,3 % i Borås Stad och den andelen har ökat till 9,8 % år 2023.

Kommunstyrelsen föreslår att årets resultat på -6 080 tkr, som till största del hänförs ökningen av

myndighetsbeslut inom barn och unga, avskrivs i sin helhet och att det ackumulerade resultatet vid 2023 års utgång är därmed fortsatt är noll.

Nämndens indikatorer

Indikatorer															
<p>Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2021 8</p> <p>Utfall År 2022 8,1</p> <p>Utfall År 2023 8,1</p>	<table border="1"> <caption>Data for Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>6,5</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>6,8</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>8,2</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>7,0</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>8,1</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>8,1</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	2018	6,5	2019	6,8	2020	8,2	2021	7,0	2022	8,1	2023	8,1
År	Utfall (%)														
2018	6,5														
2019	6,8														
2020	8,2														
2021	7,0														
2022	8,1														
2023	8,1														
<p>Analys Nämndens sjukfrånvarotal har legat på jämförbara nivåer under de senaste tre åren. I samband med tertialdialog med nämndens chefer så följs enheternas arbetsinsatser kopplat till minskning av sjukfrånvaron. HR-funktionen arbetar nära cheferna i rehabiliteringsärenden och utbildar i rehabiliteringsprocessen. Flera långtidssjukskrivna medarbetare har kommit tillbaka i arbete under 2023. Fortsatt är fokus framåt att arbeta med tidiga insatser på individ- och organisationsnivå, att erbjuda en bra fysisk arbetsmiljö, att utveckla specialistkompetens och metodstöd samt handledning. Under 2024 kommer nämnden att arbeta med uppföljning utifrån resultatet på medarbetarenkäten genomförd hösten 2023.</p>															
<p>Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %</p> <p>Utfall År 2021 55</p> <p>Utfall År 2022 64,9</p> <p>Utfall År 2023 68,3</p>	<table border="1"> <caption>Data for Andel anställda som nyttjar friskvårdsbidrag</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2019</td> <td>55</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>55</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>55</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>64,9</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>68,3</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	2019	55	2020	55	2021	55	2022	64,9	2023	68,3		
År	Utfall (%)														
2019	55														
2020	55														
2021	55														
2022	64,9														
2023	68,3														
<p>Analys Andelen medarbetare som nyttjat friskvårdsbidraget har under de senaste tre åren ökat för varje år. För 2023 nyttjade medarbetarna i snitt 78 % av friskvårdsbeloppet. Förvaltningens hälsoinspiratörer med stöd av HR-funktionen uppmuntrar till aktiviteter som gynnar hälsa och friskvård. Detta bidrar till att friskvårdsbidraget utnyttjats av fler. Under verksamhetsåret har de bjudit in till aktiviteter som syftar till att ge medarbetarna goda förutsättningar och stärkt kunskap kring hur de kan arbeta för en hälsosam arbetsplats och livsstil. Insatser har gjorts kring att informera om de förmåner man har som anställd samt om personalklubben MerKraft och dess aktiviteter.</p>															

Arbetslivsnämnden

	2023	2022	2021
Intäkter	109 232	130 686	159 166
Kostnader	-361 027	-389 874	-404 963
Nettokostnader	-251 795	-259 188	-245 797
Kommunbidrag	254 100	252 950	243 250
Resultat	2 305	-6 238	-2 547
Akkumulerat resultat	5 305	3 000	3 000
Nettoinvesteringar	-	-	-

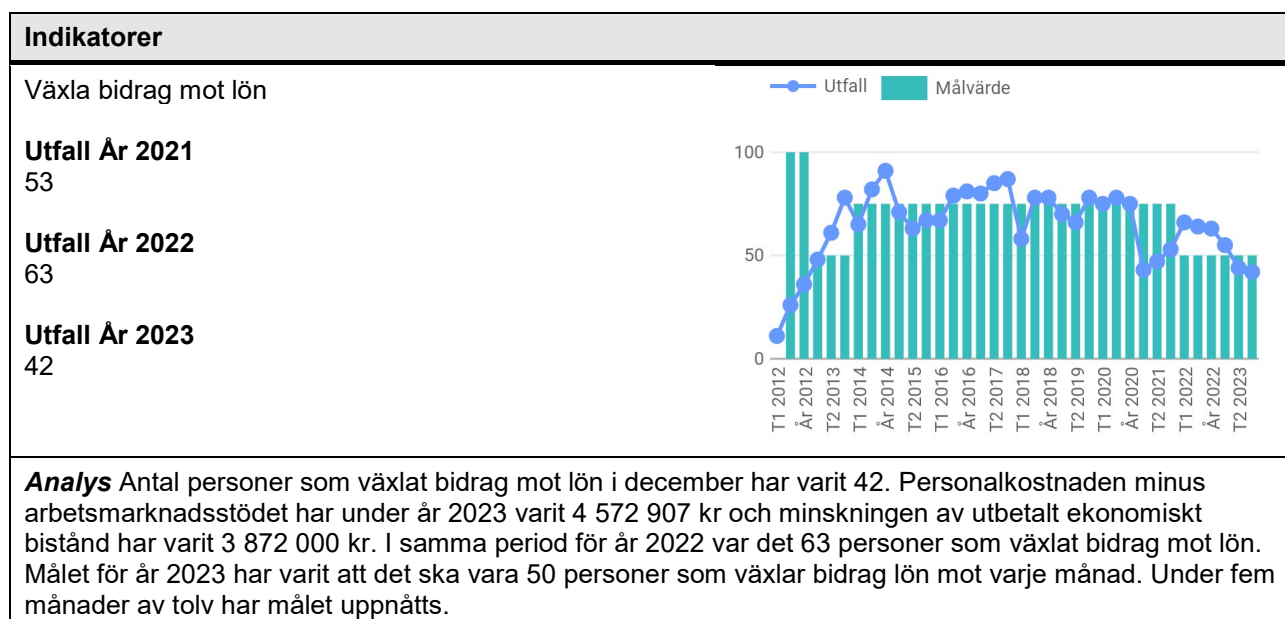
Arbetslivsnämnden redovisar ett resultat på 2,3 mnkr. Ett extra statsbidrag på närmare två miljoner kronor avsedda för ferieungdomar i särskilt utsatta områden var en stor bidragande orsak till det positiva resultatet.

Nettokostnaden för ekonomiskt bistånd för år 2023 ökade något jämfört mot förra året och landade på 60 627 tkr vilket trots ökningen var 373 tkr lägre än budgeterat. Kostnadsökningen beror på förändring av riksnormen och ökade övriga kostnader. Antal hushåll med försörjningsstöd har i snitt under året varit 667 stycken vilket är något lägre än förra årets snitt på 677 stycken.

Arbetslivsnämnden administrerar och finansierar alla Borås Stads feriearbeten. Alla ungdomar som under 2023 fyllde 16, 17 och 18 år har erbjudits feriearbete. Det var 1 459 ungdomar som tackade ja till sina anvisade platser.

Kommunstyrelsen föreslår att av årets resultat på 2 305 tkr för över till ackumulerat resultat som därmed uppgår till 5 305 tkr efter 2023. Nämnden har i sin årsredovisning begärt att få behålla årets överskott för att kunna göra engångsatsningar inom digitaliseringsområdet för att förenkla processer för både medborgare och medarbetare, vilket kommunstyrelsen tillstyrker i sitt förslag.

Nämndens indikatorer

Indikatorer	
<p>Andelen barn och unga som lever i hushåll med försörjningsstöd ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2021 2</p> <p>Utfall År 2022 1</p> <p>Utfall År 2023 1</p>	
<p>Analys Andel barn som inte lever i hushåll med ekonomiskt bistånd var 1 % i slutet av år 2023. Föregående år 2022 var det 1 % och 2021, 2 %". Målet har därmed uppnåtts. Det har pågått ett tydligt arbete för att förebygga att barnfamiljer fastnar i ekonomiskt bistånd t.ex. genom barngruppens arbete som bevakar barnens rätt i de ärenden där barn förekommer. Målet framöver är att bibehålla en låg nivå av barnfamiljer beroende av ekonomiskt bistånd.</p>	
<p>Antal hushåll som får försörjningsstöd i tio månader eller mer under kalenderåret ska minska.</p> <p>Utfall År 2021 441</p> <p>Utfall År 2022 437</p> <p>Utfall År 2023 416</p>	
<p>Analys Antal hushåll som fått ekonomiskt bistånd i mer än tio månader under kalenderåret var i december 2023, 416 hushåll jämfört med år 2022, 437 hushåll och 2021 där antalet uppgick till 441. Andelen biståndshushåll som fått ekonomiskt bistånd under mer än tio månader under kalenderåret har varit på samma nivåer sen 2018.</p>	
<p>Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2021 5,5</p> <p>Utfall År 2022 8,4</p> <p>Utfall År 2023 8,1</p>	
<p>Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %</p> <p>Utfall År 2021 56,5</p> <p>Utfall År 2022 64,9</p>	

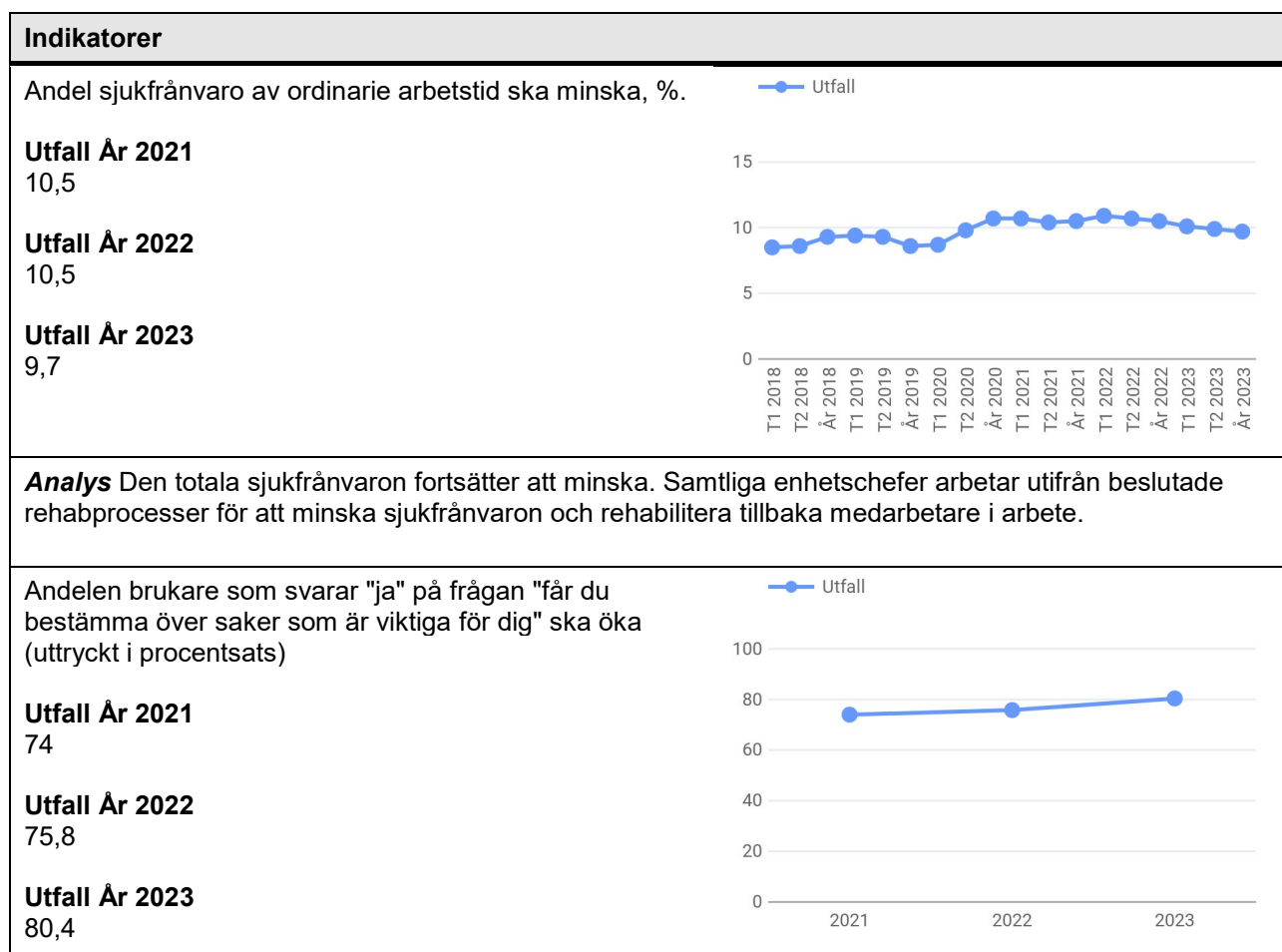
Sociala omsorgsnämnden

	2023	2022	2021
Intäkter	127 829	133 257	123 384
Kostnader	-930 780	-882 834	-825 577
Nettokostnader	-802 951	-749 577	-702 193
Kommunbidrag	803 750	758 750	727 863
Resultat	799	9 173	25 670
Ackumulerat resultat	27 355	26 556	17 383
Nettoinvesteringar	-559	-	-

Sociala omsorgsnämnden redovisar ett positivt resultat på 0,8 mnkr jämfört med tilldelat kommunbidrag. Inom resultatet finns avvikelser mot budget för lägre intäkter från Försäkringskassan avseende personlig assistans medan intäkterna för statsbidrag var högre än budgeterat. På kostnadssidan var personalkostnaderna lägre än budget medan material och tjänster däremot kostade mer än budgeterat. Det har under året varit fler deltagare i daglig verksamhet är tidigare vilket ökat kostnaderna för nämnden.

Kommunstyrelsen föreslår att årets resultat på 799 tkr förs över till ackumulerat resultat som efter 2023 uppgår till 27 355 tkr.

Nämndens indikatorer

Indikatorer																													
<p>Andelen brukare som svarar "ja" på frågan "Pratar personalen med dig så att du förstår vad de menar" ska öka (uttryckt i procentsats)</p> <p>Utfall År 2021 73</p> <p>Utfall År 2022 66,9</p> <p>Utfall År 2023 73,8</p>	<table border="1"> <caption>Data for 'Pratar personalen med dig så att du förstår vad de menar'</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2021</td> <td>73</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>66,9</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>73,8</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	2021	73	2022	66,9	2023	73,8																				
År	Utfall (%)																												
2021	73																												
2022	66,9																												
2023	73,8																												
<p>Andelen medarbetare som svarar 4 eller 5 på frågorna i Borås Stads medarbetarenkät avsnitt "Helhet" ska öka.</p> <p>Utfall År 2021 58</p> <p>Utfall År 2022 58</p> <p>Utfall År 2023 58</p>	<table border="1"> <caption>Data for 'Helhet' survey results</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>År 2021</td> <td>58</td> </tr> <tr> <td>År 2023</td> <td>58</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	År 2021	58	År 2023	58																						
År	Utfall (%)																												
År 2021	58																												
År 2023	58																												
<p>Analys Vartannat år skickar Borås stad ut en medarbetarenkät. Medarbetarenkäten är tillsammans med bland annat medarbetarsamtal och arbetsplatsträffar ett verktyg för att utveckla ett bra och hälsofrämjande arbetsmiljöarbete. Resultatet för 2023 ligger kvar på samma nivå som mätningen 2021.</p>																													
<p>Korttidssjukfrånvaro (1-14 dagar) ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2021 5,8</p> <p>Utfall År 2022 5,3</p> <p>Utfall År 2023 4,7</p>	<table border="1"> <caption>Data for Korttidssjukfrånvaro (1-14 dagar)</caption> <thead> <tr> <th>Månad</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Dec 2022</td><td>5,8</td></tr> <tr><td>Jan 2023</td><td>3,8</td></tr> <tr><td>Feb 2023</td><td>4,5</td></tr> <tr><td>Mar 2023</td><td>3,8</td></tr> <tr><td>Apr 2023</td><td>3,5</td></tr> <tr><td>Maj 2023</td><td>3,2</td></tr> <tr><td>Jun 2023</td><td>2,8</td></tr> <tr><td>Jul 2023</td><td>2,5</td></tr> <tr><td>Aug 2023</td><td>3,0</td></tr> <tr><td>Sep 2023</td><td>3,5</td></tr> <tr><td>Okt 2023</td><td>4,0</td></tr> <tr><td>Nov 2023</td><td>4,2</td></tr> <tr><td>Dec 2023</td><td>4,7</td></tr> </tbody> </table>	Månad	Utfall (%)	Dec 2022	5,8	Jan 2023	3,8	Feb 2023	4,5	Mar 2023	3,8	Apr 2023	3,5	Maj 2023	3,2	Jun 2023	2,8	Jul 2023	2,5	Aug 2023	3,0	Sep 2023	3,5	Okt 2023	4,0	Nov 2023	4,2	Dec 2023	4,7
Månad	Utfall (%)																												
Dec 2022	5,8																												
Jan 2023	3,8																												
Feb 2023	4,5																												
Mar 2023	3,8																												
Apr 2023	3,5																												
Maj 2023	3,2																												
Jun 2023	2,8																												
Jul 2023	2,5																												
Aug 2023	3,0																												
Sep 2023	3,5																												
Okt 2023	4,0																												
Nov 2023	4,2																												
Dec 2023	4,7																												
<p>Analys Korttidsfrånvaron fortsätter att minska. Genom att jobba aktivt med hälsosamtal och andra tidiga insatser ser vi resultat.</p>																													
<p>Långtidssjukfrånvaro (+91 dagar) ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2022 4,5</p> <p>Utfall År 2023 4,7</p>	<table border="1"> <caption>Data for Långtidssjukfrånvaro (+91 dagar)</caption> <thead> <tr> <th>Månad</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Dec 2022</td><td>4,5</td></tr> <tr><td>Jan 2023</td><td>5,5</td></tr> <tr><td>Feb 2023</td><td>5,8</td></tr> <tr><td>Mar 2023</td><td>5,2</td></tr> <tr><td>Apr 2023</td><td>5,3</td></tr> <tr><td>Maj 2023</td><td>4,8</td></tr> <tr><td>Jun 2023</td><td>4,0</td></tr> <tr><td>Jul 2023</td><td>3,8</td></tr> <tr><td>Aug 2023</td><td>3,5</td></tr> <tr><td>Sep 2023</td><td>3,8</td></tr> <tr><td>Okt 2023</td><td>4,5</td></tr> <tr><td>Nov 2023</td><td>4,8</td></tr> <tr><td>Dec 2023</td><td>4,7</td></tr> </tbody> </table>	Månad	Utfall (%)	Dec 2022	4,5	Jan 2023	5,5	Feb 2023	5,8	Mar 2023	5,2	Apr 2023	5,3	Maj 2023	4,8	Jun 2023	4,0	Jul 2023	3,8	Aug 2023	3,5	Sep 2023	3,8	Okt 2023	4,5	Nov 2023	4,8	Dec 2023	4,7
Månad	Utfall (%)																												
Dec 2022	4,5																												
Jan 2023	5,5																												
Feb 2023	5,8																												
Mar 2023	5,2																												
Apr 2023	5,3																												
Maj 2023	4,8																												
Jun 2023	4,0																												
Jul 2023	3,8																												
Aug 2023	3,5																												
Sep 2023	3,8																												
Okt 2023	4,5																												
Nov 2023	4,8																												
Dec 2023	4,7																												

Indikatorer

Analys Cheferna tillsammans med HR kartlägger alla långtidssjukskrivna medarbetare.

Inom område 4 har man gjort en förändring där cheferna numera har färre medarbetare per chef. En effekt av detta är att cheferna har mer tid att följa upp alla sjukskrivningar och i relation skapa förutsättningar att komma tillbaka till arbetet eller gå mot avslut. Fler medarbetare har en plan för återgång i arbetet och är på väg tillbaks. Några långtidssjuka medarbetare har avslutats. Den nedåtgående trenden i grafen visar resultatet med vårt aktiva arbete med frågan.

Vård- och äldrenämnden

	2023	2022	2021
Intäkter	208 715	196 319	191 024
Kostnader	-1 756 365	-1 641 498	-1 559 006
Nettokostnader	-1 547 650	-1 445 179	-1 367 982
Kommunbidrag	1 554 900	1 463 550	1 421 975
Resultat	7 250	18 371	53 993
Ackumulerat resultat	37 250	30 000	156 587
Nettoinvesteringar	-	-	-

Vård- och äldrenämnden redovisar ett positivt resultat för 2023 på 7,3 mnkr jämfört med tilldelat kommunbidrag.

Den utförda tiden inom hemtjänsten fortsätter att öka, vilket ses som en konsekvens av fullbeläggning på vård- och omsorgsboenden samt omställningen till nära vård. När det är fullbelagt på boendena blir brukare med beslut om vård- och omsorgsboende kvar i ordinärt boende längre vilket påverkar volymen inom hemtjänst. Det totala antalet unika brukare per år har historiskt legat på en konstant nivå runt 2 900 brukare, dock syns en ökning av antalet under 2023. I och med den demografiska utvecklingen är det väntat att antalet unika brukare kommer att öka, men ökningen förklaras även av kö till vård- och omsorgsboende.

I april togs det första spadtaget till Kristinegränd, ett nytt Vård- och omsorgsboende med 73 lägenheter. Vård- och omsorgsboendet planeras stå klart för inflytt i januari 2025. Boendet består av 8 avdelningar med 8-10 lägenheter och har utformats för att erbjuda en anpassad inom- och utomhusmiljö för personer med kognitiv svikt/demenssjukdom.

Från och med den 1 juli 2023 började de nya reglerna för undersköterska som skyddad yrkestitel att gälla. Det innebär att det krävs yrkesbevis från Socialstyrelsen för att få använda titeln undersköterska.

Nämnden har beslutat om att kostnadsfritt låna ut ytterligare 350 surfplattor till seniorer som är 75 år och äldre. Det innebär att det finns totalt 1 050 surfplattor som är utlånade. Syftet med utlåningen är att motverka digitalt utanförskap samt att bidra till att seniorer blir nyfikna, förväntansfulla och trygga i digital teknik.

Kommunstyrelsen föreslår att årets resultat överförs till det ackumulerade resultatet. Det innebär att det ackumulerade resultatet för Vård- och äldrenämnden efter 2023 uppgår till 37 250 tkr.

Nämndens indikatorer

Indikatorer																											
<p>Antalet genomförda förebyggande hembesök ska öka</p> <p>Utfall År 2022 53</p> <p>Utfall År 2023 557</p>	<p>Utfall</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2022</td> <td>53</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>557</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	2022	53	2023	557																				
År	Utfall																										
2022	53																										
2023	557																										
<p>Analys Under 2023 har andelen förebyggande kontakter ökat och nått målsättningen. Andelen kontakter med seniorer har skett genom hembesök, telefonkontakt eller bokad möte på annan plats. Som en del i projektet med hälsosamtal har ett ökat samarbete med vårdcentraler medfört att fler har fått information om att seniorhälsokonsulenterna finns och vad de kan erbjuda. Personal från vårdcentralerna har även deltagit i informationsträffar samt besökt mötesplatserna för informationsutbyte. Genom marknadsföring och särskilda informationsträffar om den förebyggande verksamheten har fler kontaktat seniorhälsokonsulenterna för ett enskilt hälsosamtal.</p>																											
<p>Antal personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar ska minska (medelvärde)</p> <p>Utfall År 2021 16</p> <p>Utfall År 2022 16</p> <p>Utfall År 2023 16</p>	<p>Utfall</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>T1 2018</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>År 2018</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>T1 2019</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>År 2019</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>T1 2020</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>År 2020</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>T1 2021</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>År 2021</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>T1 2022</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>År 2022</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>T1 2023</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>År 2023</td> <td>16</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	T1 2018	16	År 2018	16	T1 2019	16	År 2019	16	T1 2020	16	År 2020	16	T1 2021	16	År 2021	16	T1 2022	16	År 2022	16	T1 2023	16	År 2023	16
År	Utfall																										
T1 2018	16																										
År 2018	16																										
T1 2019	16																										
År 2019	16																										
T1 2020	16																										
År 2020	16																										
T1 2021	16																										
År 2021	16																										
T1 2022	16																										
År 2022	16																										
T1 2023	16																										
År 2023	16																										
<p>Analys</p> <p>Målet är inte uppnått. En förklaring till att resultatet är oförändrat ses vara avsaknad av kompetenser i verksamheten. Det krävs numera nästan att samtliga medarbetare har delegation på att utföra hälso- och sjukvårdsinsatser. Omställningen till nära vård innebär även snabbare flöden och mindre tid för planering av hemgång av personer från slutna vården vilket ses påverka kontinuiteten negativt. När volymerna ökar och behovet att rekrytera nya medarbetare uppstår saknas ofta kompetenser vilket inneburit att medarbetare med rätt kompetenser har behövt utföra insatser till fler personer och i större områden vilket påverkar kontinuiteten negativt.</p> <p>För att möjliggöra ökad kontinuitet ser verksamheten ett stort värde av att ha en utökad grundbemanning med egna resurser att använda vid både planerad och oplanerad frånvaro snarare än att använda sig av timvikarier. En utökad grundbemanning med högre andel tillsvidareanställningar och längre vikariat innebär färre timanställningar och möjliggör i högre utsträckning att medarbetarna har de kompetenser som behövs, exempelvis körkort och delegation på att utföra hälso- och sjukvårdsinsatser. Införandet av fast omsorgskontakt som arbetas vidare med inom hemtjänsten bör leda till att antalet personer en hemtjänsttagare möter minskar.</p>																											

Indikatorer																																							
<p>Andel personer 75 år och äldre i särskilt boende som behandlats med minst ett av sex olämpliga läkemedel, ska minska %</p> <p>Utfall År 2021 8,2</p> <p>Utfall År 2022 8</p> <p>Utfall År 2023 7,6</p>	<table border="1"> <caption>Data for Indikator 1: Andel personer 75 år och äldre i särskilt boende som behandlats med minst ett av sex olämpliga läkemedel, ska minska %</caption> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>År 2017</td><td>16,0</td></tr> <tr><td>T1 2018</td><td>13,5</td></tr> <tr><td>År 2018</td><td>13,5</td></tr> <tr><td>T1 2019</td><td>12,5</td></tr> <tr><td>År 2019</td><td>12,5</td></tr> <tr><td>T1 2020</td><td>11,5</td></tr> <tr><td>År 2020</td><td>11,5</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>År 2021</td><td>8,2</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>År 2022</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>7,6</td></tr> <tr><td>År 2023</td><td>7,6</td></tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall (%)	År 2017	16,0	T1 2018	13,5	År 2018	13,5	T1 2019	12,5	År 2019	12,5	T1 2020	11,5	År 2020	11,5	T1 2021	8,0	År 2021	8,2	T1 2022	8,0	År 2022	8,0	T1 2023	7,6	År 2023	7,6										
Tidpunkt	Utfall (%)																																						
År 2017	16,0																																						
T1 2018	13,5																																						
År 2018	13,5																																						
T1 2019	12,5																																						
År 2019	12,5																																						
T1 2020	11,5																																						
År 2020	11,5																																						
T1 2021	8,0																																						
År 2021	8,2																																						
T1 2022	8,0																																						
År 2022	8,0																																						
T1 2023	7,6																																						
År 2023	7,6																																						
<p>Analys Målet är uppnått. Dialog förs löpande i Närvårdsamverkan och Lokal arbetsgrupp Äldre eftersom frågan om olämpliga läkemedel är en samverkansfråga mellan vårdcentralerna och förvaltningen. Inom förvaltningen följs regelbundet statistik om genomförda läkemedelsgenomgångar och målsättningen är att det ska genomföras årligen. Vårdcentralernas intervall för årskontroller av läkemedelsgenomgångar varierar mellan 12 - 15 månader. Därför är det svårt att jämföra siffror och det påverkar förvaltningens möjlighet till måluppfyllelse. Läkemedelsgenomgångar är en återkommande punkt på samverkansmöten mellan vårdcentralerna och hemsjukvården.</p>																																							
<p>Väntetiden till vård- och omsorgsboende ska minska</p> <p>Utfall År 2022 99</p> <p>Utfall År 2023 132</p>	<table border="1"> <caption>Data for Indikator 2: Väntetiden till vård- och omsorgsboende ska minska</caption> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T2 2022</td><td>99</td></tr> <tr><td>År 2022</td><td>99</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>100</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>110</td></tr> <tr><td>År 2023</td><td>132</td></tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall	T2 2022	99	År 2022	99	T1 2023	100	T2 2023	110	År 2023	132																										
Tidpunkt	Utfall																																						
T2 2022	99																																						
År 2022	99																																						
T1 2023	100																																						
T2 2023	110																																						
År 2023	132																																						
<p>Analys Målet är inte uppnått. Väntetiden till vård- och omsorgsboende ökar under året med anledning av att det är platsbrist i förhållande till kartlagt behov. Lägesbilden med lång väntetid förväntas kvarstå tills nytt vård- och omsorgsboende Kristinegränd står klart i början av år 2025. I försök att hålla nere väntetiden trots platsbrist arbetas det med snabba ledtider på in och utflytt på boendena, vilket i sig gör att lägenhetsobjekten står tomma så kort tid som möjligt.</p>																																							
<p>Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.</p> <p>Utfall År 2021 10,5</p> <p>Utfall År 2022 10,1</p> <p>Utfall År 2023 9,8</p>	<table border="1"> <caption>Data for Indikator 3: Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %</caption> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T1 2018</td><td>10,5</td></tr> <tr><td>T2 2018</td><td>10,0</td></tr> <tr><td>År 2018</td><td>10,0</td></tr> <tr><td>T1 2019</td><td>10,0</td></tr> <tr><td>T2 2019</td><td>10,0</td></tr> <tr><td>År 2019</td><td>10,0</td></tr> <tr><td>T1 2020</td><td>10,5</td></tr> <tr><td>T2 2020</td><td>11,5</td></tr> <tr><td>År 2020</td><td>11,5</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>11,0</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>10,5</td></tr> <tr><td>År 2021</td><td>10,5</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>10,5</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>10,0</td></tr> <tr><td>År 2022</td><td>10,1</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>9,8</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>9,8</td></tr> <tr><td>År 2023</td><td>9,8</td></tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall (%)	T1 2018	10,5	T2 2018	10,0	År 2018	10,0	T1 2019	10,0	T2 2019	10,0	År 2019	10,0	T1 2020	10,5	T2 2020	11,5	År 2020	11,5	T1 2021	11,0	T2 2021	10,5	År 2021	10,5	T1 2022	10,5	T2 2022	10,0	År 2022	10,1	T1 2023	9,8	T2 2023	9,8	År 2023	9,8
Tidpunkt	Utfall (%)																																						
T1 2018	10,5																																						
T2 2018	10,0																																						
År 2018	10,0																																						
T1 2019	10,0																																						
T2 2019	10,0																																						
År 2019	10,0																																						
T1 2020	10,5																																						
T2 2020	11,5																																						
År 2020	11,5																																						
T1 2021	11,0																																						
T2 2021	10,5																																						
År 2021	10,5																																						
T1 2022	10,5																																						
T2 2022	10,0																																						
År 2022	10,1																																						
T1 2023	9,8																																						
T2 2023	9,8																																						
År 2023	9,8																																						

Indikatorer

Analys Målet är uppnått. Sjukfrånvaron har fortsatt att minska sedan pandemin och är på lägre nivåer än vad nämnden hade 2019. Även om det säkerligen finns flera förklaringar till detta bör lärdomarna ifrån pandemin gällande handhygien ha haft en påverkan. Därtill har troligtvis även det ekonomiska läget haft en påverkan på sjuktalen.

Nämnden har fortsatt en hög sjukfrånvaro i relation till hela staden, vilket till viss del kan förklaras med de påfrestningar som ett kontaktyrke utgör på den enskilde medarbetaren, dock innebär detta att verksamheterna behöver arbeta än mer med att förebygga ohälsa och främja hälsa. Förvaltningen har under 2023 fortsatt sitt aktiva arbete med omtankesamtal och rehabiliteringsutredningar redan efter tre sjukfall under sex månader gör att medarbetarnas hälsoproblem många gånger blir uppmärksammade i ett tidigare skede. Målet med arbets sättet är att minska inflödet i längre sjukskrivningar och därmed minska den totala sjukfrånvaron på sikt.

Personalomsättningen ska minska, %

Utfall År 2021

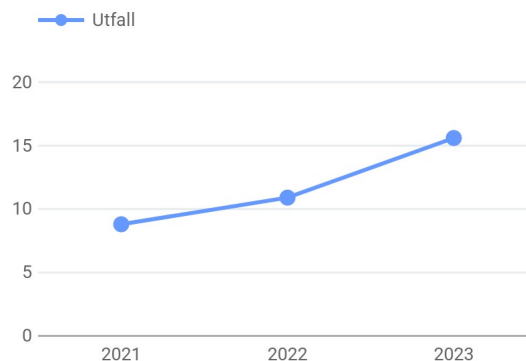
8,8

Utfall År 2022

10,9

Utfall År 2023

15,6

Analys Målet är inte uppnått. Personalomsättningen låg lågt under pandemin för att nu vara tillbaka till nivåerna före pandemin. Personalomsättningen under pandemin var ovanligt låg och talade för att nämndens medarbetare såg sitt arbete som oerhört betydelsefullt. Från oktober till december i år syns utstickande siffror på personalomsättningen, dessa beror på att Kapplandsgatan och Kvibergsgatan gick över i privat regi. Exkluderas dessa siffror ligger personalomsättningen på 11,4 % för oktober, 11,5 % för november och 11,3 % för december, vilket ligger i nivå med siffrorna före pandemin.

Bolagens resultat och verksamhet

Vilka bolag som utöver kommunen ingår i kommunkoncernen framgår av förvaltningsberättelsens avsnitt "Den kommunala koncernen". En samlad förteckning över Borås Stads ägarintressen i bolag och ekonomiska föreningar finns i not under sammanställda räkenskaper.

Bolagens årsredovisningar föreläggs för Kommunfullmäktige samtidigt med kommunens årsredovisning. För aktiebolagen gäller att frågan om ansvarsfrihet prövats av årsstämorna. I samtliga fall har ansvarsfrihet för styrelserna beviljats. För kommunalförbunden Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund och Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund ankommer det på respektive förbundsmedlem att besluta om ansvarsfrihet för förbundsledningen.

Kommunstyrelsen har uppsikt över de kommunala bolagen, med synsättet att det i princip inte är någon skillnad i ägarstyrningen mellan en nämnd och ett bolag. Ägarstyrningen sker med utgångspunkt från årsstämma, bolagsordning och ägardirektiv.

I samband med granskningen av bolagsstyrningsrapporter och bolagens årsredovisningar gör Kommunstyrelsen den lagstadgade prövningen om bolagens verksamhet under föregående kalenderår varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Kommunstyrelsen har för år 2023 bedömt att så är fallet för Borås Stads samtliga majoritetsägda bolag.

Bolagen redovisar ett resultat 2023 på 108 mnkr efter finansnetto. Det är 70 mnkr sämre än budgeterat, främst hänförligt till en stor negativ avvikelse i Borås Energi och Miljö AB. Soliditeten för bolagen minskar från 18,6 % till 18,5 %, till följd av den lägre resultatnivån och fortsatt höga investeringar.

I nedanstående tabell sammanfattas bolagens resultat och ekonomiska ställning. Därefter beskrivs respektive bolags resultat och verksamhet vidare.

Samtliga bolag 2023

	mnkr	mnkr	mnkr	mnkr	%	%
	Koncern- bidrag lämnat- erhållit+	Resultat efter finans- netto	Eget kapital	Balans- omslutning	Avkastning på totalt kapital	Soliditet
STADSHUSKONCERNEN						
Borås Stadshus AB koncernen	77,5	73	1 047	8 101	2,4	12,9
Borås Stadshus AB moderbolaget	4	-5,2	457,1	740		61,8
Borås Energi och Miljö AB	-20	52,8	652,9	5 657	2,6	11,5
Nätkraft Borås Infra AB	-45,5	65,9	433,9	1 679	4,9	25,8
Nätkraft Borås Holding AB		0	0,02	0,02		100
Nätkraft Borås AB		0	5,0	5		100
Borås Djurpark & Camping AB	22,6	-22,6	2,2	174		1,3
Borås kommuns Parkerings AB		8,3	35,6	165	5,9	21,5
Industribyggnader i Borås AB inkl db	-12	19,5	117,8	413	5,8	28,5
BoråsBorås TME AB	26,8	-26,8	0,1	29		0,4
Akademiplatsen AB	21,8	-21,8	0,2	22		0,7
Inkubatorn i Borås AB	2,3	-2,3	1,7	4		40,2
BOSTADSBOLAGEN		40	954	5 482	2,3	17,4
AB Bostäder i Borås		61,1	806,0	4 141	3	19,5
Fristadbostäder AB		-3,7	26,0	300	0,6	8,7
AB Sandhultsbostäder		0,4	43,4	286		15,2

	mnkr	mnkr	mnkr	mnkr	%	%
	Koncern- bidrag lämnat- erhållit+	Resultat efter finans- netto	Eget kapital	Balans- omslutning	Avkastning på totalt kapital	Soliditet
AB Toarpshus		3,2	39,7	220		18
Viskaforshem AB		-20,6	38,9	535		7,3
FÖRBUNDEN						
Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund (100%)		8,4	66,2	185	5,4	35,9
Sjuhärads kommunalförbund (100%)		0,7	12,6	108	1,9	11,7
Totalt bolagen (ej eliminerat, exkl förbunden)		108		14 370	2,2	18,5
	<i>fg år</i>	<i>177</i>		<i>13 867</i>		

Stadshuskoncernen

Nyckeltal, mnkr

	2023	2022	2021
Omsättning	1 951	1 876	1 721
Resultat efter finansnetto	73,2	102,2	102,2
Avkastning eget kapital, %	7,0	10,4	11,0
Balansomslutning	8 101	7 666	7 526
Soliditet, bokförd, %	12,9	12,8	12,3
Investeringar	678	450	471

I stadshuskoncernen ingår samtliga av Borås Stads hel- och majoritetsägda bolag, förutom de allmännyttiga kommunala bostadsbolagen.

Stadshuskoncernen har under 2023 genererat ett resultat efter finansnetto på 73 mnkr, vilket är 29 mnkr sämre än 2022. För 2023 visar flertalet bolag god budgetföljsamhet och två bolag gör betydligt bättre resultat än budget. Men Borås Energi och Miljö AB visar en kraftig negativ budgetavvikelse till följd av lägre elintäkter och stora kostnadsökningar, och Borås Djurpark & Camping AB visar en större negativ avvikelse till följd av färre djurparksbesökare som bidrar till en lägre omsättning.

Balansomslutningen har under året ökat med 435 mnkr, främst hänförligt till Borås Elnät AB:s pågående mätarbytesprojekt och fortsatta upprustning av elnätet för en framtidssäkrad eldistribution samt införandet av ett nytt insamlingssystem för hushållsavfall och projekteringen för ett nytt vattenverk i Borås Energi och Miljö AB.

Inom koncernen har det lämnats och erhållits koncernbidrag på 77 mnkr, vilket är 14 mnkr högre än 2022.

Verksamheten i stadshuskoncernen beskrivs utförligare i respektive bolags avsnitt nedan.

Borås Stadshus AB - moderbolaget

Nyckeltal, mnkr

	2023	2022	2021
Omsättning	0	0	0
Resultat efter finansnetto	-5,2	-3,1	-2,9
Balansomslutning	740	720	711
Soliditet, bokförd, %	61,8	63,6	64,5

Väsentliga händelser under året

Moderbolaget bedriver ingen egen verksamhet, all verksamhet sker i dotterbolagen.

I slutet av året skapades två nya dotterbolag till följd av nya lagkrav som medför en bolagsombildning av Borås Elnät AB, numera Nätkraft Borås Infra AB.

Årets underskott har täckts med koncernbidrag från dotterbolagen. Moderbolaget erhöll 77,5 mnkr i koncernbidrag från Nätkraft Borås Infra AB, Borås Energi och Miljö AB samt Industribyggnader i Borås AB. Till Akademiplatsen AB, BoråsBorås TME AB, Borås Djurpark & Camping AB samt Inkubatorn i Borås AB lämnades koncernbidrag på 73,5 mnkr. Resterande erhållna 4 mnkr har använts för att finansiera moderbolaget.

Kommunstyrelsens bedömning

Ägartillskottet från Borås Stad 2017 har medfört en kraftigt förstärkt soliditet, som var 61,8 % per 2023-12-31.

En potentiell risk framöver är att det bokförda värdet på aktier i dotterbolag behöver skrivas ned, beroende på bolagens resultatutveckling. En annan risk är stadshuskoncernens finansiering över tid då förutsättningarna för koncernens finansiering har försämrats de senaste åren. Det finns flera osäkerheter när det gäller både bidragsgivare och bidragstagare.

Det är Kommunstyrelsens uppfattning att verksamheten under året har bedrivits i enlighet med det i bolagsordning och ägardirektiv angivna syftet och de kommunala principer som bolaget har att verka inom.

Borås Energi och Miljö AB

Nyckeltal, mnkr

	2023	2022	2021
Omsättning	1 409	1 404	1 245
Resultat efter finansnetto	52,8	80,6	58,6
Avkastning totalt kapital, %	2,6	3,5	2,6
Balansomslutning	5 657	5 355	5 278
Soliditet, bokförd, %	11,5	12,1	11,2
Investeringar	518	290	315

Resultat efter finansnetto, per rörelsegren, mnkr

	2023	2022	2021	Förändring
Energi	42	121	87	-79
Biogas	-16	-23	-62	7
Vattenkraft	34	11	12	23
Insamling och återvinning	15	6	21	9
Energitjänster	2	3	4	-1
Övriga verksamheter	-2	-13	-14	11
Totalt kommersiella verksamheter	75	105	48	-30
Kommunalt avfall	-14	-11	-2	-3
VA	-8	-13	13	5
Totalt taxefinansierade verksamheter	-22	-24	11	2

Väsentliga händelser under året

Borås Energi och Miljö AB har under året slutfört införandet av det nya bostadsnära insamlingssystemet för hushållsavfall, och den optiska sorteringsanläggningen för svarta och vita soppåsar har därmed stängts av. Bolaget har fortsatt projekteringen av Tolken som framtida dricksvattentäkt när ett nytt vattenverk ska byggas, och miljötillstånd har sökts för vattenuttag. Ett samarbete har inletts med ST1 gällande biogasen, där ST1 tog över bolagets publika tankstationer i början av året och från och med 2024 kommer köpa all producerad biogas. Bolaget har ansökt om ändringstillstånd för Sobackens miljötillstånd, i syfte att kunna ta emot mer avfall samt delvis förändra eller lägga till nya behandlingsmetoder.

Under hösten har bolaget påbörjat ett effektiviseringsarbete som har som mål att minska hela den fasta kostnadsmassan inom både de kommersiella och taxefinansierade verksamheterna.

2023 höjdes VA-taxan med 4 %, fjärrvärmepriset med 2,5 % och återvinningstaxan med 8 %.

Kommunstyrelsens bedömning

Borås Energi och Miljö AB genererar ett resultat efter finansnetto på 52,8 mnkr, vilket är 95 mnkr lägre än budget. Den stora avvikelser beror främst på lägre intäkter för el till följd av lägre elpriser jämfört med antagandena vid budgettillfället, men även på stora kostnadsökningar.

Resultatet når därmed inte heller upp till Kommunfullmäktiges avkastningskrav på 4,5 % avkastning på totalt kapital. Soliditeten uppgår till 11,5 % och når inte målet på 15 %.

Fjärrvärmeverksamheten är extra utsatt för påverkan av flera omvärldsfaktorer som bedöms bli långvariga och till följd av detta ska fjärrvärmestrategin ses över, vilket blir ett viktigt arbete för att kunna vända det negativa resultatet till plus. Det är även av yttersta vikt att bolaget lyckas hitta kostnadsbesparingar i sitt pågående effektiviseringsarbete och att framtida driftsresultat kan säkras. Då det planeras för fler stora investeringar framåt behöver bolaget arbeta med lönsamheten i samtliga rörelsegränar för att kunna fortsätta med den höga investeringstakten samt för att nå Kommunfullmäktiges ekonomiska mål.

Det är Kommunstyrelsens uppfattning att verksamheten under året har bedrivits i enlighet med det i bolagsordning och ägardirektiv angivna syftet och de kommunala principer som bolaget har att verka inom.

Nätkraft Borås Infra AB

Nyckeltal, mnkr

	2023	2022	2021
Omsättning	352	328	317
Resultat efter finansnetto	65,9	69,9	67,8
Avkastning totalt kapital, %	4,9	4,8	4,9
Balansomslutning	1 679	1 619	1 532
Soliditet, bokförd, %	25,8	25,8	26,0
Investeringar	164	134	132

Ekonomiskt utfall per affärsområde, mnkr

	2023		2022		Förändring
Resultat, AO Elnät	56,7		61,3		-4,6
Resultat, AO Stadsnät	9,2		8,6		0,6
Nettoomsättning, Elnät	242	74 %	224	73 %	18
Nettoomsättning, Stadsnät	86	26 %	81	27 %	5
Investeringar, AO Elnät	140	87 %	111	83 %	29
Investeringar, AO Stadsnät	21	13 %	22	17 %	-1

Väsentliga händelser under året

Borås Elnät AB har bytt namn till Nätkraft Borås Infra AB som en del av en bolagsombildning som förberetts under året, till följd av ett nytt lagkrav från och med 2024, där elnätsverksamheten måste separeras från andra tjänster. Samtidigt har ett nytt gemensamt varumärke arbetats fram; Nätkraft, som ska ersätta Borås Elnät och Splitvision.

Inom affärsområde Elnät har utbyggnaden fortsatt av ny elnätsinfrastruktur för en framtidssäkrad eldistribution, och byggnationen av mottagningsstationen Sandlid har slutförts och stationerna Bäckeskog och Bergsäter har påbörjats. Projektet med ett helt nytt mätsystem har fortgått men på grund av ytterligare tidsförsening avslutas det först 2024. Inom affärsområde Stadsnät har utvecklingen av fibernätet för att erbjuda driftssäkra miljöer fortsatt, och projektet att bygga ut fibernätet utanför tätbebyggt område, med hjälp av statligt stöd, har avslutats.

Kommunstyrelsens bedömning

Nätkraft Borås Infra AB levererar ett resultat på 66 mnkr, vilket är i nivå med de två senaste åren men betydligt högre än budget. Budgetavvikelsen förklaras främst av högre anslutningsavgifter, höjda tariffer inom elnät samt lägre kostnader för förlustenergi och inköp av lokal produktion. Dessutom kompenseras de ökade räntekostnaderna till viss del av lägre avskrivningskostnader då investeringstakten har varit lägre.

Resultatet ger en avkastning på totalt kapital på 4,9 % vilket överstiger Kommunfullmäktiges avkastningskrav på 4 %. Soliditeten uppgår till 25,8 % vilket är över målet på 20-25 %.

Bolagets elnätsverksamhet har historiskt präglats av stabilitet och förutsägbarhet men det har förändrats de senaste åren i takt med samhällsutvecklingen. Båda affärsområdena har haft en hög investeringstakt de senaste åren för att möjliggöra samhällets digitalisering och elektrifiering, vilket medfört ökade kapitalkostnader. Den stigande räntan och generella prisökningar påverkar verksamheten men bolaget kan inte justera intäktsnivåerna i samma utsträckning till följd av intäktsreglering för elnätsverksamheten samt konkurrens inom stadsnätsområdet. Gällande intäktsregleringen väntar bolaget på beslut om intäktsramen för perioden 2024-2027 och en avstämning av perioden 2020-2023

ska göras, vilket skulle kunna ge ett överskott att ta med till efterföljande period. Bolagets ansvar att trygga viktig infrastruktur är långsiktigt och lönsamheten måste ses över en längre tidsperiod.

Det är Kommunstyrelsens uppfattning att verksamheten under året har bedrivits i enlighet med det i bolagsordning ägardirektiv angivna syftet och de kommunala principer som bolaget har att verka inom.

Borås Djurpark & Camping AB

Nyckeltal, mnkr

	2023	2022	2021
Omsättning	77	85	87
Resultat efter finansnetto	-22,6	-12,3	-1,9
Balansomslutning	174	147	128
Soliditet, bokförd, %	1,3	1,5	1,6
Investeringar	23	19	11

Väsentliga händelser under året

Djurparken har haft 183 000 betalande besökare, vilket är 4 000 färre besökare än 2022. Besöksantalet har påverkats av lågkonjunkturen och den regniga sommaren. Borås Camping däremot har haft en rekordsommar gällande antalet gäster. Campingen har fortsatt att satsa på aktiviteter för gästerna.

Bolaget har även satsat på att sänka sin energiförbrukning genom att sätta upp solceller samt installera olika styrsystem och nya ventilations- och värmeanläggningar i flera stall.

Kommunstyrelsens bedömning

Då bolaget är beroende av koncernbidrag ställer Kommunfullmäktige endast ett resultatkrav, vilket var -13,9 mnkr 2023, i likhet med budgeterat resultat. Årets resultat på -22,6 mnkr är långt ifrån att nå kravet främst till följd av färre djurparksbesökare under högsäsongen, vilket medförde ett stort tapp av dagbiljettförsäljning och en lägre omsättning.

Djurparken är ett betydelsefullt besöksmål för staden och bidrar till turistekonomiska effekter. Bolaget har fortsatt utvecklingsarbetet för att öka lönsamheten och fortsätta vara ett attraktivt besöksmål, och som en del i detta har styrelsen beslutat om en flerårig investeringsplan som skickats till ägaren för ställningstagande. De två senaste åren visar hur sårbart bolaget är utifrån många olika faktorer, och med en stor fast kostnadsmassa är det svårt att göra anpassningar när intäkterna minskar. Det är viktigt att bolaget arbetar för att nå uppsatt resultatkrav.

Det är Kommunstyrelsens uppfattning att verksamheten under året har bedrivits i enlighet med det i bolagsordning och ägardirektiv angivna syftet och de kommunala principer som bolaget har att verka inom.

Borås kommuns Parkerings AB

Nyckeltal, mnkr

	2023	2022	2021
Omsättning	54	52	43
Resultat efter finansnetto	8,3	14,7	6,8
Avkastning totalt kapital, %	5,9	13,2	6,3
Balansomslutning	165	119	123
Soliditet, bokförd, %	21,5	24,3	13,7
Investeringar	21	1	3

Väsentliga händelser under året

Bolaget har påbörjat byggnationen av parkeringshuset Makrillen, som beräknas stå klart hösten 2024. Bolaget har även skickat in om markanvisning från staden för att bygga ytterligare anläggningar. Ett parkeringsledningssystem har tagits i drift i samarbete med Tekniska förvaltningen, vilket innebär digitala hänvisningar som visar antalet lediga p-platser för de flesta parkeringshusen. Bolaget har åtagit sig att sköta driften på en lastbilsparkering i Viared som invigdes under året.

Kommunfullmäktige har beslutat om ett utökad uppdrag för bolaget med ett större ansvar för stadens parkering. Uppdraget innebär att ta över ansvaret för alla förvaltningars tomtmarksparkeringar, digitalisera boendeparkering, ta en samordnande roll för utbyggnad av elladdning, teckna parkeringsköpsavtal samt ta beslut i vissa strategiska frågor.

Kommunstyrelsens bedömning

Bolaget visar ett resultat om 8,3 mnkr, vilket är i nivå med budget. Omsättningen har ökat till följd av hög beläggning och genomförd prisjustering men resultatet påverkas även av nedskrivningar av två anläggningar.

Resultatet ger en avkastning på totalt kapital på 5,9 % vilket överstiger Kommunfullmäktiges avkastningskrav på 5 %. Soliditeten uppgår till 21,5 % vilket är över målet på 10-15 %.

För att stärka den finansiella ställningen med hänsyn till den pågående investeringen får bolaget numera behålla hela sitt resultat och lämnar inte något koncernbidrag.

Det är Kommunstyrelsens uppfattning att verksamheten under året har bedrivits i enlighet med det i bolagsordning och ägardirektiv angivna syftet och de kommunala principer som bolaget har att verka inom.

Industribyggnader i Borås AB med dotterbolag

Nyckeltal, mnkr

	2023	2022	2021
Omsättning	67	61	60
Resultat efter finansnetto	19,5	22,2	21,4
Avkastning totalt kapital, %	5,8	6,1	5,6
Balansomslutning	413	413	423
Soliditet, bokförd, %	28,5	27,1	23,8
Investeringar	2	6	6

Väsentliga händelser under året

Arbetet med flera förstudier inom fastighetsutvecklingsprojekt har fortsatt under året, men det osäkra ekonomiska läget har påverkat marknaden, vilket lett till en omvärdering av projekt. Bolaget har även övervägt potentiella förvärv av strategiskt viktiga fastigheter. Flera hyresgäst Anpassningsprojekt har satts igång och bolaget har fortsatt att investera i energieffektiviseringar för att främja klimatsmarta lösningar och sänka driftskostnaderna. I Eolus 6 AB har det pågått förberedelser för att ta över verksamheten Borås Kongress från Akademiplatsen AB från och med 2024. En upphandling av driftsoperatör har genomförts och Eolus 6 AB har utifrån den tecknat ett nytt driftsavtal.

Kommunstyrelsens bedömning

IBAB-bolagen levererar ett resultat på 19,5 mnkr, nästan 7 mnkr högre än budget, främst till följd av lägre underhållskostnader och effektiviserad fastighetsförvaltning. Resultatet innebär att Kommunfullmäktiges avkastningskrav på totalt kapital på 3,5 % uppfylls och soliditetsmålet på 15 % överträffas. IBAB har en god finansiell ställning att möta framtida utmaningar med.

Det är Kommunstyrelsens uppfattning att verksamheten under året har bedrivits i enlighet med det i bolagsordning och ägardirektiv angivna syftet och de kommunala principer som bolaget/bolagen har att verka inom.

BoråsBorås TME AB

Nyckeltal, mnkr

	2023	2022	2021
Omsättning	4	3	11
Resultat efter finansnetto	-26,8	-18,8	-17,1
Balansomslutning	29	20	20
Soliditet, bokförd, %	0,4	0,6	0,6
Investeringar	0	0	0

Väsentliga händelser under året

Bolaget har genomgått betydande förändringar och anpassningar under året. Personal och uppdraget i Textile Fashion Center har övertagits från Akademiplatsen AB. En ny VD tillträdde i april och personalomsättningen har varit högre än vanligt men samtliga vakanser har tillsatts.

Kommunstyrelsens bedömning

Då bolaget är beroende av koncernbidrag ställer Kommunfullmäktige endast ett resultatkrav, vilket var -27,1 mnkr 2023. Bolagets resultat på -26,8 mnkr uppfyller både detta krav och budget.

Det är Kommunstyrelsens uppfattning att verksamheten under året har bedrivits i enlighet med det i bolagsordning och ägardirektiv angivna syftet och de kommunala principer som bolaget har att verka inom.

Akademiplatsen AB

Nyckeltal, mnkr

	2023	2022	2021
Omsättning	3	4	3
Resultat efter finansnetto	-21,8	-26,6	-28,9
Balansomslutning	22	56	61
Soliditet, bokförd, %	0,7	0,3	0,2
Investeringar	0	0	1

Väsentliga händelser under året

Bolagets personal och verksamheten Textile Fashion Center har övergått till BoråsBorås TME AB som en följd av partiöverenskommelsen att bolaget ska upphöra. Under hösten har Kommunfullmäktige beslutat att den kvarvarande verksamheten Borås Kongress ska övergå till IBAB-koncernen från och med 2024 och att bolaget därefter ska likvideras.

Kommunstyrelsens bedömning

Då bolaget är beroende av koncernbidrag ställer Kommunfullmäktige endast ett resultatkrav, vilket var -20,8 mnkr 2023, i likhet med budgeterat resultat. Årets resultat på -21,8 mnkr uppfyller inte detta krav, främst på grund av högre kostnader.

Det är Kommunstyrelsens uppfattning att verksamheten under året har bedrivits i enlighet med det i bolagsordning och ägardirektiv angivna syftet och de kommunala principer som bolaget har att verka inom.

Inkubatorn i Borås AB

Nyckeltal, mnkr

	2023	2022	2021
Omsättning	12	13	12
Resultat efter finansnetto	-2,3	-2,1	-2,3
Balansomslutning	4	6	7
Soliditet, bokförd, %	40,2	28,5	23,5
Investeringar	0	0	0

Väsentliga händelser under året

Bolaget har haft ett högt antal sökande till sin inkubatorprocess. Under 2023 har 13 nya kunder tillkommit till inkubatorprocessen och 5 kunder har gjort en positiv exit för att klara sig på egna ben. Bolaget har även anordnat ett flertal aktiviteter under året, bland annat ett intensivprogram för entreprenörer som vill utmana sina affärsidéer.

Kommunstyrelsens bedömning

Bolagets resultat på -2,3 mnkr är bättre än budgeterat resultat, och tillika Kommunfullmäktiges resultatkrav, på -2,6 mnkr.

Det är Kommunstyrelsens uppfattning att verksamheten under året har bedrivits i enlighet med det i bolagsordning och ägardirektiv angivna syftet och de kommunala principer som bolaget har att verka inom.

Bostadsbolagen

Borås Stad äger sedan kommunsammanslagningen 1974 fem bostadsbolag som verkar i de tidigare kommunerna. Bostadsbolagen lyder sedan 2013 under ny lagstiftning och ska bedriva sin verksamhet enligt affärsmässiga principer. Samtliga bostadsbolag är viktiga aktörer för att kommunen ska klara av bostadsförsörjningen.

Generellt sett har Borås Stads bostadsbolag höga belåningsgrader och stora underhållsbehov. Lönsamheten har i flera fall varit ansträngd under en längre tid och bolagen har haft små marginaler för att hantera kostnadsökningar, men låga marknadsräntor och låg vakansgrad har underlättat. Därför har de ändrade förutsättningarna med höjda marknadsräntor och allmänna kostnadsökningar slagit hårt mot bolagen med vikande resultat som följd. En del bolag har dessutom fått en högre vakansgrad och märker av en viss tröghet i uthyrningsprocessen. Den bokförda soliditeten uppgick i genomsnitt till 17 % vilket är klart under snittet för Sveriges Allmännyttas-företag i landet. Fastigheternas marknadsvärden överstiger dock de bokförda värdena, och den justerade soliditeten, där hänsyn tas till bedömda marknadsvärden, är 47 % för bostadsbolagen sammantaget.

Behoven av underhåll är fortsatt stora men det är främst underhållskostnaderna som bolagen drar ned på när räntor och andra kostnader ökar. Bolagen behöver bättre beredskap för att hantera kostnadsökningarna och det är mycket viktigt att Kommunfullmäktiges direktavkastningskrav uppnås för att inte försvaga den finansiella ställningen. Det är även av stor vikt att bolagen följer och arbetar med vakansgraden då de är beroende av att få sina lägenheter uthyrda för att säkra intäkterna.

I tabellen nedan framgår nyckeltal för bostadsbolagen. Därefter följer en redogörelse per bolag.

Bostadsbolagens nyckeltal

	AB Bo- städer	Fristad- bostäde r	Sandhul- ts- bostäde r	Toarps- -hus	Viska- forshe m	S:a 2023	S:a 2022	Riket 2022*
Lönsamhet								
Resultat efter finansnetto, mnkr	61,1	-3,7	0,4	3,2	-20,6	40,3	26,5	
Resultat efter finansnetto, kr/kvm totyta	127	-87	17	93	-597	65	43	
Direktavkastning fastigheter, % bokfört värde	6,3	3,2	3,9	5,3	4,3	5,7	5,9	6,5
Direktavkastning fastigheter, % justerat värde **	3,0	1,8	3,1	2,9	2,8	2,9	2,9	
Finansiell balans								
Balansomslutning, mnkr	4 141	300	286	220	535	5 482	5 404	
Soliditet, % bokförd	19,5	8,7	15,2	18,0	7,3	17,4	16,8	33,0
Soliditet, % justerad mdsvärden	49,9	38,4	28,2	45,6	33,2	47,1	48,4	
Belåningsgrad, % bokförd	76	88	82	78	91	79	80	62

	AB Bostäder	Fristadbostäder	Sandhultsbostäder	Toarps-hus	Viska-forshe-m	S:a 2023	S:a 2022	Riket 2022*
Finansiering								
Räntekostnader, kr/m2	133	126	214	107	303	143	83	
Genomsnittlig låneränta, %	2,1	2,5	2,1	2,0	2,1	2,1	1,2	1,2
Operativa nyckeltal								
Driftnetto, kr/m2	514	213	464	329	667	489	496	468
Underhåll och reparationer, kr/m2	232	286	186	217	239	233	239	265
Marknadsmässiga nyckeltal								
Antal bostadslägenheter	6 883	640	297	460	582	8 862	8 828	
Andel outhyrda lägenheter, %	2,1	0,2	3,0	3,9	0,3	2,0	1,4	
Hyresbortfall lägenheter och lokaler, mnkr	16,5	0,3	0,8	0,8	0,0	18,4	14,0	
Medelhyra lägenheter, kr/m2	1 225	1 095	1 017	1 015	1 155	1 193	1 142	
Bokfört värde fastigheter, kr/m2	8 188	6 583	11 896	6 209	15 457	8 703	8 606	7 181

* Sveriges Allmännyttas Ekonomiska statistik 2022, riket avser genomsnitt för bolag i kommuner med över 75 000 invånare.

AB Bostäder i Borås

Nyckeltal, mnkr

	2023	2022	2021
Omsättning	602	565	540
Resultat efter finansnetto	61,1	34,6	31,3
Direktavkastning, %	3,0	2,7	2,6
Balansomslutning	4 141	4 061	3 896
Soliditet, bokförd, %	19,5	18,7	18,7
Soliditet, justerad, %	49,9	51,4	52,6
Investeringar	167	268	287

Väsentliga händelser under året

Under året har bolaget fortsatt att förstärka det planerade underhållet och genomfört en mängd stora renoverings- och energieffektiviseringsprojekt, bland annat sex solcellsanläggningar, tilläggsisolering av delar av beståndet på Göta samt ombyggnation av ventilationssystemet i två fastigheter.

Bolaget har arbetat fram en ny organisation, förstärkt fastighetsförvaltningen och bildat tre förvaltningsmodeller, som utgår från kundernas behov. Bolaget har även implementerat ett miljöledningssystem. Socialt hållbart Borås är en viktig del i bolagets arbete och inom det har många insatser gjorts under året, bland annat en enkätundersökning bland boende på Sjöbo.

Kommunstyrelsens bedömning

Bolaget visar ett resultat om 61 mnkr, vilket överstiger budget med 45 mnkr och ger en direktavkastning på 3 %, vilket är detsamma som Kommunfullmäktiges krav. Däremot uppfylls inte riktigt resultatkravet på 40 mnkr före utrangeringar. Budgetavvikelsen utgörs av återföring av tidigare års nedskrivning då värdering visat att tre fastigheter har bestående marknadsvärde som överstiger

bokfört värde. Det är viktigt att bolaget framöver uppnår alla delar i ägarens krav för att klara att möta utmaningar med fortsatta kostnads- och ränteökningar samt stora underhållsbehov de kommande åren.

Soliditeten stärktes av den stora lägenhetsavyttring som gjordes 2016, men har sedan dess försvagats till följd av höga investeringar och lägre resultatnivåer. Årets höga resultat stärker den bokförda soliditeten som överstiger soliditetsmålet på 15 %. Den justerade soliditeten uppgår till 49,9 % då marknadsvärdet på fastighetsbeståndet kraftigt överstiger de bokförda värdena och når målet på 40 %.

Det är Kommunstyrelsens uppfattning att verksamheten under året har bedrivits i enlighet med det i bolagsordning och ägardirektiv angivna syftet och de kommunala principer som bolaget har att verka inom.

Fristadbostäder AB

Nyckeltal, mnkr

	2023	2022	2021
Omsättning	46	42	41
Resultat efter finansnetto	-3,7	-2,0	2,8
Direktavkastning, %	1,8	3,1	4,2
Balansomslutning	300	279	241
Soliditet, bokförd, %	8,7	10,6	13,1
Soliditet, justerad, %	38,4	40,8	42,5
Investeringar	23	30	22

Väsentliga händelser under året

Byggnationen av Prästhöjdens trygghetsboende med 29 lägenheter i centrala Fristad har slutförts och inflyttning gjordes i maj 2023. Bolaget har även fortsatt att satsa på inre och yttre underhåll. Bolaget har börjat planera för en byggnation i Sparsör där man under året fick en markanvisning.

Kommunstyrelsens bedömning

Årets resultat på -3,7 mnkr avviker från budget med drygt 6 mnkr, främst till följd av en större volym underhåll än budgeterat. Direktavkastningen uppgår till 1,8 % och är långt ifrån att nå kravet på 3,5 %.

Bolaget har genom åren en stabil finansiell ställning med hög soliditet. Årets minusresultat i kombination med den slutförda investeringen försvagar soliditeten på bokförda värden ytterligare, som nu understiger målet på 10 %. Starka marknadsvärden innebär att den justerade soliditeten överstiger målet på 25 %.

Det är av stor vikt att bolaget når avkastningskravet framöver för att klara den ökade skuldsättningen, kostnads- och ränteökningar samt ökat underhåll.

Det är Kommunstyrelsens uppfattning att verksamheten under året har bedrivits i enlighet med det i bolagsordning och ägardirektiv angivna syftet och de kommunala principer som bolaget har att verka inom.

AB Sandhultsbostäder

Nyckeltal, mnkr

	2023	2022	2021
Omsättning	30	29	27
Resultat efter finansnetto	0,4	2,8	4,5
Direktavkastning, %	3,1	4,3	4,0
Balansomslutning	286	292	295
Soliditet, bokförd, %	15,2	14,7	13,8
Soliditet, justerad, %	28,2	31,9	30,4
Investeringar	0	0	0

Väsentliga händelser under året

Bolaget har fortsatt att arbeta efter sin underhållsplan, men på grund av många ut- och inflyttningar har mer underhåll krävts inne i lägenheter och gemensamhetsytor. Planerna för en nybyggnation i Sandhult har pausats på grund av det ekonomiska läget.

Kommunstyrelsens bedömning

Resultatet på 0,4 mnkr understiger budget med 1 mnkr, främst till följd av högre underhållskostnader på grund av många ut- och inflyttningar. Direktavkastningen uppgår till 3,1 % och når inte ägarens krav på 3,5 %.

Soliditeten fortsätter att stärkas utifrån låga investeringsnivåer och överstiger målet på 10 % på bokfört värde. Även justerad soliditet överstiger uppsatt mål på 25 % då marknadsvärdena är relativt starka.

Det är viktigt att bolaget når högre resultatnivå och kravet på direktavkastning framöver för att klara höjda räntor, allmänna kostnadsökningar samt ett ökat underhållsbehov.

Det är Kommunstyrelsens uppfattning att verksamheten under året har bedrivits i enlighet med det i bolagsordning och ägardirektiv angivna syftet och de kommunala principer som bolaget har att verka inom.

AB Toarpshus

Nyckeltal, mnkr

	2023	2022	2021
Omsättning	37	35	35
Resultat efter finansnetto	3,2	6,8	6,5
Direktavkastning, %	2,9	4,5	4,0
Balansomslutning	220	224	226
Soliditet, bokförd, %	18,0	16,5	13,5
Soliditet, justerad, %	45,6	43,6	41,4
Investeringar	0	1	2

Väsentliga händelser under året

Bolaget har fortsatt att arbeta efter sin underhållsplan men många ut- och inflyttningar under året har bidragit till ett större underhåll i lägenheterna. En renovering av Dalhems storkök har utförts. Projektet med nybyggnation av ett trygghetsboende är fortsatt pausat på grund av det ekonomiska läget.

Kommunstyrelsens bedömning

Bolaget gör ett resultat på 3,2 mnkr, vilket är 0,7 mnkr högre än budget. Resultatförbättringen utgörs främst av högre intäkter. Direktavkastningen uppgår till 2,9 % men når inte avkastningskravet på 3,5 %.

Resultatet stärker soliditeten på bokförda värden, som ligger högt över målet på 10 %. Den justerade soliditeten uppgår till 45,6 % och överstiger målet på 25 % då marknadsvärdena är starka.

Kommunstyrelsen konstaterar att Toarpshus har betydande utmaningar i det stora underhållsbehovet och ökade kapitalkostnader till följd av räntehöjningar. De senaste årens starka resultat har stärkt den finansiella ställningen och förutsättningarna för bolaget att klara sina utmaningar. Framöver är det av största vikt att underhåll kan genomföras samtidigt som ökad lönsamhet och kravet på direktavkastning nås.

Det är Kommunstyrelsens uppfattning att verksamheten under året har bedrivits i enlighet med det i bolagsordning och ägardirektiv angivna syftet och de kommunala principer som bolaget har att verka inom.

Viskafors AB

Nyckeltal, mnkr

	2023	2022	2021
Omsättning	53	47	45
Resultat efter finansnetto	-20,6	-15,6	0,6
Direktavkastning, %	2,8	2,4	2,5
Balansomslutning	535	554	551
Soliditet, bokförd, %	7,3	7,0	9,8
Soliditet, justerad, %	33,2	31,8	33,8
Investeringar	2	30	86

Väsentliga händelser under året

Under året har kontinuerlig renovering av kök och badrum genomförts med fokus på de lägenheter som haft akut behov. Projektet Friskafors, trygghetsboendet i Viskafors där inflyttning skedde 2022, är nu slutfört efter förseningar på grund av entreprenörens konkurs.

Kommunstyrelsens bedömning

Viskafors AB visar ett resultat på -20,6 mnkr, vilket är nästan 22 mnkr sämre än budget. Avvikelsen utgörs av ytterligare nedskrivningar av nyproduktionerna Källsprångsvägen och Friskafors på totalt 21 mnkr. Direktavkastningen uppgår till 2,8 % vilket inte når upp till ägarens krav på 3,5 %.

Nedskrivningarna har inte påverkat det egna kapitalet då uppskrivningar av andra fastigheter, som bokförts över balansräkningen, gjorts med motsvarande summa. Soliditeten har därmed inte påverkats men når fortsatt inte målet för bokförd soliditet på 10 %. Starka marknadsvärden innebär att målet för justerad soliditet på 25 % uppnås.

Bolaget har en svag finansiell ställning med en mycket hög belåningsgrad vilket medför att räntehöjningar får en väldigt stor resultatpåverkan. Det är av största vikt att bolaget framöver når en

resultatnivå som uppfyller avkastningskravet för att klara den ökade skuldsättningen samt ökade räntekostnader.

Det är Kommunstyrelsens uppfattning att verksamheten under året har bedrivits i enlighet med det i bolagsordning och ägardirektiv angivna syftet och de kommunala principer som bolaget har att verka inom.

Förbunden

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund är ett kommunalförbund med syfte att driva räddningstjänsten i en gemensam organisation för kommunerna Bollebygd, Borås, Mark, Svenljunga, Tranemo och Ulricehamn. Borås Stads ägarandel är 50 %. Räddningstjänstförbundet redovisar ett resultat 2023 på 8,4 (0,4) mnkr. Borås Stads bidrag 2023 till förbundet var 98,9 (91,1) mnkr.

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund bildades 1999 och är ett samverkansorgan för kommunerna Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda. Varbergs kommun är adjungerad till förbundet. Borås Stads ägarandel är 55 %.

Verksamheten grundar sig på förbundsordningen som beslutats av kommunerna. Sammanfattningsvis ska förbundet:

- Stärka Sjuhärad som attraktiv och konkurrenskraftig tillväxtregion
- Stödja kommunerna i deras samverkan och omvärldsbevakning
- Samverka med nationella organ, Västra Götalandsregionen samt andra myndigheter och organisationer på regional nivå.

Kommunalförbundet redovisar ett resultat på 0,7 (2) mnkr. Borås Stads bidrag till förbundet 2023 (förbundsbidrag samt medlemsavgift för Navet och Medarbetarcentrum) var 17,2 (16,8) mnkr.

Hållbart Borås

Visionens utgångspunkt vilar på social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Det betyder att hållbarhet ska vara grunden för de val och beslut som fattas av såväl medarbetare som beslutsfattare i Borås Stad. Staden satsar långsiktigt och uthålligt i arbetet med hållbarhet. Arbetet för mer jämlika livsvillkor och bättre hälsa för alla invånare har fortsatt inom Socialt hållbart Borås. Det har också arbetet med att påskynda klimatomställningen inom ramen för Klimatneutrala Borås 2030.

På den nylanserade sidan Hållbar utveckling på webben kommunicerar staden nu arbetet med hållbar utveckling för alla som bor och verkar i kommunen. Detta är ett viktigt steg för att göra det lättare att få en överblick över det hållbarhetsarbete som bedrivs av Borås Stads organisation.

För att stärka redan pågående arbete med hållbar utveckling fokuserar staden på att bedriva ett samordnat arbete. Staden gör mycket i arbetet för ett gott liv inom planetens gränser, men det krävs ett sammanhållet hållbarhetsarbete för att komma dit. I efterföljande avsnitt beskrivs stadens nuläge och arbete under 2023 för ett socialt-och ekologiskt hållbart Borås:

Socialt hållbara Borås

Stadens arbete för att uppnå mer jämlika livsvillkor har fortsatt inom Socialt hållbart Borås. Ett fokus i arbetet har varit på att införa ett jämlikhetsperspektiv i ordinarie styrning och uppföljning. Ytterligare ett fokus har varit det tvärsektoriella arbetet, vad verksamheterna kan göra tillsammans för att minska och motverka segregation på sikt. De insatser som genomförts inom ramen för Socialt hållbart Borås har också breddat ansvaret och ökat delaktigheten i arbetet med social hållbarhet.

För att mäta skillnader i hälsa och livsvillkor har Borås sedan år 2000 uthålligt mätt förändringar i hälsa mellan kön, geografiska områden och i olika åldersgrupper genom Borås Stads Valfärdsbokslut. Valfärdsbokslutet är ett statistiskt kunskapsunderlag för planering, genomförande och uppföljning av aktiviteter för att minska skillnader i livsvillkor. Det har tagits fram fyra separata kunskapsunderlag med hjälp av Valfärdsbokslutet. Tre av dem har fokus på våra geografiska områden som har störst utmaningar och där också folkhälsoarbetet är prioriterat: Sjöbo, Norrby och Hässleholmen. Det fjärde kunskapsunderlaget har fokus på äldres hälsa, en målgrupp som tillsammans med barn och unga också är prioriterade i folkhälsoarbetet.

Insatser för ett socialt hållbart Borås

Skolan som arena är en av de insatser som initierats och bedrivs inom ramen för Socialt hållbart Borås och som har stärkt stadens tvärsektoriella arbete. Tillsammans arrangerar aktörer från Borås stad, näringsliv och civilsamhälle aktiviteter varje vardag i direkt anslutning till att skoldagen är slut. Arbets sättet har gett goda resultat. Vi når idag många av de barn som stått långt ifrån föreningslivet och en meningsfull fritid. Vi kan också se att samverkande aktörer får ett ökat flöde av deltagare till sina verksamheter samt en minskad skadegörelse på skolans område med över 70 % sedan starten 2021.

I arbetet med områdesutveckling riktas fokus mot ett geografiskt avgränsat område där segregationen leder till problem för den enskilde, hela området och Borås. I områdesutvecklingsarbetet på Norrby pågår ett medskapande arbete utifrån en gemensamt framtagen områdesmodell. Utifrån de drömmar som Norrbyborna tidigare delat med sig av har staden tillsammans med boende och civilsamhälle formulerat handlingsplaner. Arbets sättet har gett förutsättningar att gemensamt mötas kring utmaningar i demokratiska processer och att tillsammans göra skillnad på området. Arbetet utifrån områdesutvecklingsmodellen har under 2023 förflyttats till Sjöbo och Hässleholmen.

Under 2023 har ett uppdaterat Valfärdsbokslut tagits fram. Dessutom har en uppföljning av arbetet med Socialt hållbart Borås och dess tre målområden tagits fram med hjälp av statistik från Valfärdsbokslutet och statistikdatabasen. Målområdesuppföljningen ger en bild över hur boråsarnas livsvillkor utvecklas och därigenom också graden av segregation i Borås. Uppföljningen är därmed ett viktigt kunskapsunderlag i det fortsatta arbetet med att motverka segregation och dess orsaker.

Under 2023 har man inom ramen för arbetet med Valfärdsbokslutet också fokuserat på att tillgängliggöra statistiken genom att bygga upp en statistikdatabas och visuellt presentera statistik från bland annat Valfärdsbokslutet i stadens beslutsstöd Power-BI.

Uppföljning social hållbarhet

Här redogörs för en kort sammanfattning av Valfärdsbokslutet och uppföljningen av Socialt hållbart Borås. Genom valfärdsbokslutet följer vi folkhälsan över tid och i målområdesuppföljningen för Socialt hållbart Borås har vi kunnat fördjupa statistiken och få en bild över hur segregationen har utvecklats.

Ekonomiska förutsättningar

Sammantaget visar statistiken att andelen vuxna med låg inkomststandard minskar över tid. År 2015 var andelen 16,1 procent och år 2020 hade den minskat till 13,8 procent. Däremot kan vi se att det är fortsatt stora skillnader mellan olika geografiska områden. Även om andelen med låg inkomststandard minskar är alltså utvecklingen inte lika stark för alla grupper i samhället. Utrikesfödda är fortsatt överrepresenterade bland dem med lägre inkomst. Även om andelen hushåll med låg inkomststandard minskar över tid har andelen med låg ekonomisk standard ökat något. Det kan tolkas att den absoluta fattigdomen minskar medan den relativa ökar.

Andelen barn 0-17 år i Borås som växer upp i hushåll med en låg inkomststandard ökade 2020 till 9,1 procent. Vid jämförelser utifrån vilka områden barnen bodde i finns det fortsatt stora skillnader i barnhushållens disponibla inkomster, mellan olika områden i Borås. I vissa delar av Borås år 2020 levde närmare 40 procent av barnhushållen med låg inkomststandard. I andra områden var andelen mindre än 1 procent. Barn födda utanför Europa, med föräldrar med förgymnasial utbildning är enligt statistiken mest drabbade och har störst risk att hamna i ekonomisk utsatthet.

Utbildning

I Borås som helhet ökar utbildningsnivån, men den är fortsatt något lägre än på riksnivå. Det är tydligt att det finns påtagliga skillnader mellan olika socioekonomiska områden i staden, där de mer resursstarka områdena har fler invånare med längre utbildning. Motsatsen ses i de mer resurssvaga områdena. Det finns även skillnader mellan män och kvinnor samt mellan inrikes och utrikes födda. En förklaring till förändringar i utbildningsnivå i olika områden kan vara hur staden växer och utvecklas. Nybyggnationer och renoveringar påverkar hyresnivåerna, vilket i sin tur kan påverka demografin, som sedan kan göra att utbildningsnivån ändras mellan stadens olika områden. Ändringar i generell utbildningsnivå betyder alltså inte nödvändigtvis att en högre andel har utbildat sig, utan kan vara ett resultat av flyttmönster.

Arbete

Den positiva arbetsmarknadsutvecklingen har fortsatt och arbetslösheten har gått ner även om denna trend förväntas vända som ett resultat av den ekonomiska krisen som inleddes 2022. Men vissa grupper står fortsatt utanför och skillnaderna kvarstår över tid. Mönster i vilka som klarar sig bra i skolan återspeglar sig här. Unga utan slutbetyg från grundskola och gymnasium, utrikes födda, personer över 55 år och personer med funktionsnedsättningar är grupper som statistiskt sett i högre grad är långvarigt arbetslösa. Inom vissa av dessa grupper går trenden snarare svagt åt motsatt håll jämfört med arbetsmarknadsutvecklingen i stort. Personer med förgymnasial utbildning som är födda utanför Europa har den högsta nivån av långtidsarbetslöshet. Dessa grupper förväntas också drabbas hårdast av den aktuella ekonomiska nedgången.

Boende och närmiljö

De socioekonomiska skillnaderna blir tydligt synliga genom boendesegregation på flera sätt. I Borås har vi genom statistik från Delmos identifierat områdestyper som beskriver det genomsnittliga socioekonomiska förutsättningarna hos befolkningen i ett område. På så vis kan vi identifiera utvecklingen mellan områden och grupper av områden, och även tydligare visa på hur olika områden förhåller sig till varandra. 18,9 procent av befolkningen i Borås bor i områden med socioekonomiska utmaningar (områdestyp 1 och 2).

I vissa områden i Borås finns det en överväldigande majoritet av småhus och få hyresrätter medan det i andra delar av staden råder den totala motsatsen. Detta påverkar givetvis var olika socioekonomiska grupper av befolkningen bor. För många i Borås är valet av bostadsområde en fråga om var det finns lediga hyresrätter med tillräckligt låg hyra.

Tillit

Det är fortsatt en negativ trend gällande andelen som avstår från att gå ut ensam och har avsaknad av tillit till andra. Borås är bland de 25 procent av landets kommuner som har högst andel som saknar tillit och som avstår från att gå ut ensamma. Även när det gäller valdeltagande i senaste kommunalvalet är trenden negativ, där valdeltagandet var på den lägsta nivån sedan valet 2006. I vissa grupper i befolkningen syns nedgången knappt alls medan den i andra grupper är mer markant. Och det handlar mestadels om grupper som redan tidigare röstade i mindre utsträckning.

Arbetet framåt

Välfärdsbokslutet visar att hälsoskillnaderna kvarstår över tid. Jämlikhet i hälsa handlar om fördelning av livsvillkor och handlingsutrymme mellan samhällsgrupper med olika social position. Det skapar systematiskt ojämlika hälsoutfall. Ytterst synliggörs ojämlikhet i livsvillkor och handlingsutrymme genom att de människor som befinner sig i den nedre delen av den sociala hierarkin har sämre förutsättningar för ett gott liv, jämfört med de som befinner sig högre upp i hierarkin. Utifrån detta resultat lyfts också utmaningar kopplade till folkhälsa som behöver omhändertas för att vi på sikt ska ha en socialt hållbar stad. Det rör sig om inkludering och deltagande för alla, fokus på geografiska områden som är utsatta och utsatta grupper i samhället. Till de utsatta grupperna hör bland annat individer som står långt ifrån arbetsmarknaden, utrikes födda utanför Europa med kort utbildning, kvinnor med sämre socioekonomiska förutsättningar, HBTQI-personer samt nationella minoriteter och urfolk.

Liknande utmaningar återspeglas även i uppföljningen av Socialt hållbart Borås. Segregationen fortsätter att öka. Dock lyfter man vikten av att parallellt med det kompenserande sociala arbetet även rikta fokus mot strukturella åtgärder som bryter segregationen och ojämlikheten.

Målområdesuppföljningen i Socialt hållbart Borås visar att arbetet med Socialt hållbart Borås har präglats av insatser som varit kompenserande. Arbetet har hittills fokuserat på konsekvenserna av segregationen och ojämlikheten i hälsa. Om staden på sikt ska kunna nå effektmålen i Socialt hållbart Borås behöver vi även arbeta med orsakerna till segregationen. Därmed behöver fokus riktas mot strukturella åtgärder som bryter segregationen.

De negativa effekterna av ojämlikheten och segregationen blir framförallt tydligt i vissa områden, men det är av stor vikt att utvecklingen i utsatta områden relateras till utvecklingen i andra områden. Segregationen, ojämlikheten och dess effekter är alltså ett resultat av hur fördelning av resurser och människor ser ut över hela staden.

Arbetet med jämställdhet

Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa utan orättfärdiga skillnader. Jämställdhet är en del av Borås Stads arbete med mänskliga rättigheter och social hållbarhet. Det handlar om allas lika rättigheter och att förstå att strukturer, arbetssätt och insatser kan påverka kvinnor, män, flickor, pojkar och andra på olika sätt. För att Borås Stad ska kunna arbeta jämställt och jämlikt utifrån kvinnors och mäns, flickor och pojkars olika förutsättningar behöver kunskapen kring jämställdhet och det egna jämställdhetsarbetet bli högre och integreras i ordinarie arbete. Från och med 2024 ingår Borås Stad i SKR:s utvecklingsarbete modellkommun för jämställdhet för att säkerställa att staden arbetar systematiskt med jämställdhet.

De nämnder i Borås Stad som arbetar systematiskt och utifrån kunskap tar fram olika delar av jämställdhetsarbetet och synliggör normkritiskt arbete såväl som helhetsarbetet med mänskliga

rättigheter. De talar om hur deras jämställdhetsarbete utvecklas och hur det integreras i det ordinarie arbetet.

Andra nämnder nöjer sig med olika konstateranden, som till exempel att jämställdhetsarbete enbart handlar om att en verksamhet har en jämn könsfördelning, att budgeten ses som könsneutral eftersom en förvaltning inte fördelar allmänna medel eller att jämställdhetsarbetet ingår i det löpande arbetsmiljöarbetet och att det är det enda som behöver göras.

Kunskapen om jämställdhet i nämnderna är ojämn. Vad jämställdhet innebär i de egna verksamheterna går från hög till låg eller mycket låg kunskap. Jämställdhet ingår i alla nämnders grunduppdrag och kunskapen kring vad jämställdhet innebär i de egna verksamheterna behöver öka i flera nämnder och behoven av stöd behöver identifieras.

Stadsledningskansliet har påbörjat arbetet med att tydliggöra vad uppföljningen av mänskliga rättigheter kommer att innebära för verksamheter och nämnder när jämställdhetsrubriken från och med nästa år ingår i rubriken mänskliga rättigheter.

Ekologiska hållbara Borås

Arbetet med att påskynda klimatomställningen har fortsatt inom ramen för Klimatneutrala Borås 2030. Fokus i arbetet är att identifiera nya arbetssätt och lösningar, lära av varandra och arbeta för att skapa en stad som fungerar bra för människorna som bor i den, som är bra för invånarnas, företagets och samhällets ekonomi – och – som är bra för klimatet. För att involvera invånarna i klimatomställningen har Klimatneutrala Borås arrangerat ”byte av leksaker” och Klimatprat med mat som tema på Stora torget.

Den samordnade styrningen av arbetet med ekologisk hållbarhet har också förstärkts genom ett nytt antaget Miljöprogram och antagna Klimatlöften.

Insatser för ekologiskt hållbart Borås

Energi och klimat

Under 2023 antogs ett nytt miljöprogram för Borås Stad. Syftet var att hålla ihop strategiska dokument inom miljöområdet, exempelvis Energi- och klimatstrategin, Avfallsplanen och Vatten- och avloppsplanen. Miljöprogrammet har introducerats i kommunkoncernen och varje förvaltning och bolag ansvarar för att ta fram en handlingsplan som beskriver hur de förverkligar miljöprogrammets i sin verksamhet. Första uppföljningen av miljöprogrammet sker under 2025.

Kommunstyrelsen antog under 2023 också nya klimatlöften inom Klimat 2030 för perioden 2024-2026. Kommunstyrelsen har antagit 28 av 30 av kommunernas klimatlöften, vilka består av konkreta åtgärder som Borås Stad har rådighet över. Åtgärderna är beprövade med stor potential till att minska utsläpp av klimatskadliga gaser.

Ett batterilager med en effekt på 3 megawatt (MW) håller från 2023 på att byggas på Sobacken av Borås Energi och Miljö. Batterilagret kommer att bidra med reglering av frekvensen för att hålla elnätet stabilt. Med större inslag av varierande eltilförsel, från till exempel vindkraftverk och solceller, har behovet av frekvensreglering ökat, vilket fått konsekvensen att lösningar liknande batterilager blivit allt vanligare.

Borås Stads energi- och klimatrådgivning, som ger gratis och opartisk energi- och klimatrådgivning för privatpersoner, föreningar samt små och medelstora företag, hade totalt 462 energirådgivningsärenden under 2023. Av dessa utgjorde 304 ärenden i kommunen Borås Stad, övriga ärenden hörde till Härryda kommun. Rådgivningen utgör till stor del av frågor som har koppling till bostäder, till exempel kring energieffektivisering, installation av solceller och uppvärmningssystem. Målsättningen var att under 2023 genomföra 100 rådgivningsärenden i Borås och 65 i Härryda.

Natur

Under 2023 slutfördes den lokala naturvårdssatsningen *Ekologisk analys av grönstråk*. Rapporten *Ekologisk analys av grönstråk* utgör ett planeringsunderlag som ska visa på viktiga miljöer för den ekologiska infrastrukturen i Borås. Materialet visar både var de högsta naturvärdena finns idag, men också var Borås Stad med enkla medel kan förbättra miljöer och länka ihop grön infrastruktur så den blir mer ändamålsenlig och bidrar till att behålla och utveckla fungerande spridningsvägar för olika arter.

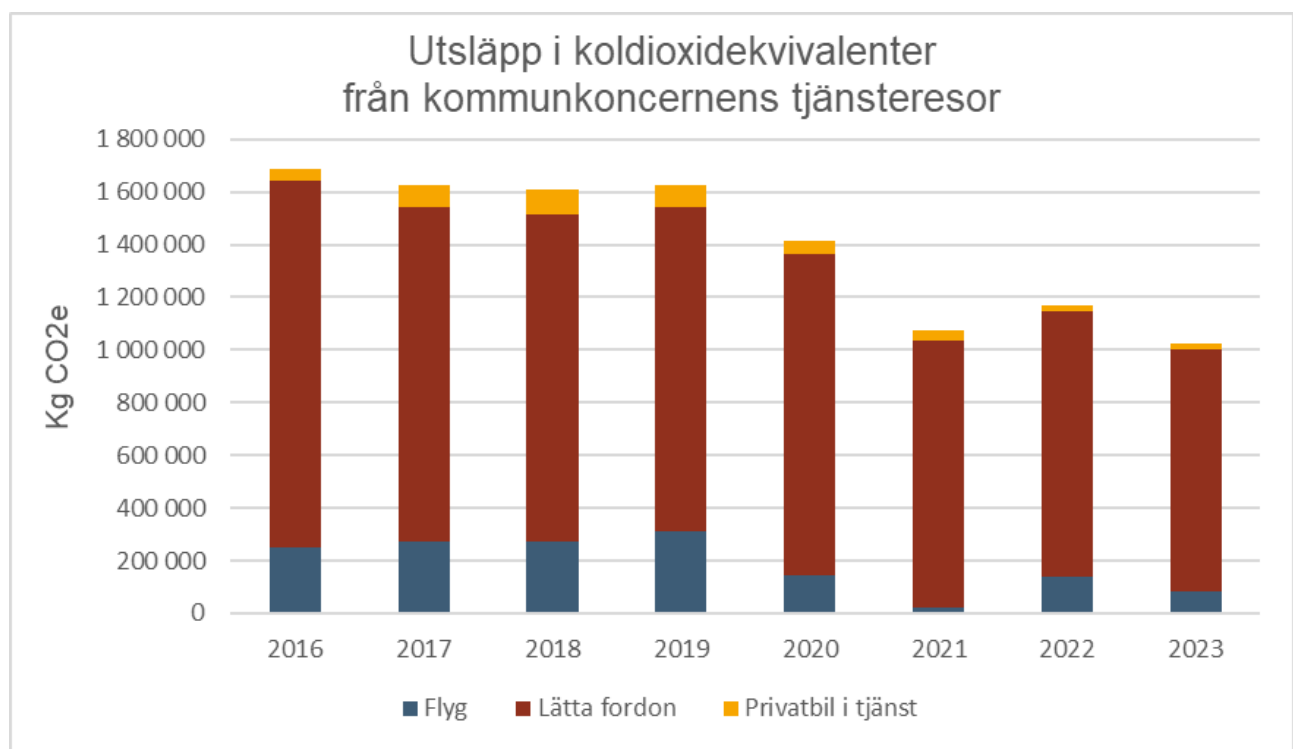
Sedan 2023 finns det en handbok som beskriver vad som ska göras kring invasiva växtarter inom kommunen, ett arbete som genomförts i samarbete mellan olika förvaltningar och bolag inom kommunkoncernen. Under 2023 fick Tekniska förvaltningen medel för att fortsätta utveckla metoder och arbetet med att bekämpa invasiva växter, först och främst de arter som ryms inom lagen för förbjudna arter.

Det har getts bidrag om 296 500 kronor från Borås Stads naturvårdsfond under 2023. Bidrag har getts till ett tiotal projekt och bidragen har främst använts till att anlägga dammar och till restaurering av naturbetesmarker. Syftet med Borås Stads naturvårdsfond är att utveckla och bevara naturvärden i kommunen. Fonden riktar sig till såväl privatpersoner som föreningar, företag och Borås Stads egen organisation.

Ett 50-tal boråsare fick guidning den 22 maj i Torpanässets naturreservat. Vandringen genomfördes i samarbete mellan Tekniska förvaltningen och Miljöförvaltningen. Guidningen genomfördes dels för att uppmärksamma Borås Stads naturreservat, dels för att uppmärksamma *Biologiska mångfaldens dag* som årligen äger rum den 22 maj (en dag instiftat av Förenta Nationerna).

Uppföljning kommunkoncernens resor

Utsläppen, räknat i koldioxidekvivalenter (CO₂e), från kommunkoncernens resor med lätta fordon och flyg minskade 2023 jämfört med 2022. Utsläppen från privatbil i tjänst ligger dock på liknande nivåer som föregående år. Minskningen av utsläppen från lätta fordon förklaras av att klimatprestandan förbättrats på flera av de använda drivmedlen. Från 1 januari 2024 har dock reduktionsplikten (inblandning av förnybart bränsle) sänkts och reduktionsnivåerna är 6 procent för bensin och diesel. Inom kommunkoncernen används betydande volymer bensin och diesel, vilket vid fortsatt användning av dessa drivmedel kommer resultera i en ökning av koldioxidekvivalenter från drivmedelsanvändningen.

Kommunfullmäktiges beslut

Enligt kommunallagens 8 kap 18 § ska årsredovisningen godkännas av Kommunfullmäktige. Det bör inte ske innan Kommunfullmäktige beslutat om ansvarsfrihet ska beviljas eller vägras nämnderna. Kommunfullmäktige ska också ta ställning till nämndernas budgetavvikelser. Nämndernas ekonomiska ansvar gäller över årsskiftet och eventuella budgetavvikelser, dvs resultatet efter kommunbidrag, ska föras över till nästkommande år som ackumulerade resultat. Detta gäller såväl över- som underskott. Beslut om resultatöverföring fattas av Kommunfullmäktige vid behandlingen av årsredovisningen.

Följande dispositioner i Bokslut 2023 föreslås att göras:

Verksamheten "Organisationshälsa" förlängs till och med år 2026. 8 000 000 kr "öronmärks" ytterligare vilket innebär att det totalt finns 11 200 000 kr tillgängligt.

Avsättning till resultatutjämningsreserven RUR görs med ytterligare 75 000 000 kr i kommunens balanskravsutredning. RUR är en del av kommunens egna kapital och specificeras där.

Ovanstående åtgärder påverkar inte Borås Stads bokförda resultat för 2023.

Akkumulerade resultat i driftredovisningen på sammanlagt 312 825 000 kr överförs från tidigare år till 2024 enligt Kommunstyrelsens förslag under avsnittet Nämndernas resultat och verksamhet.

Ej förbrukade investeringsmedel 2023 på sammanlagt 253 414 000 kronor omdisponeras från tidigare år till 2023 enligt Bilaga till årsredovisning, investeringar.

Lista över uppdrag och ärenden som behandlas i samband med årsredovisning 2023 godkänns och läggs till handlingarna.

I övrigt godkänns Årsredovisning 2023 för Borås Stad.

Notera Kommunstyrelsens beslut att verksamheterna under 2023 i Borås Stadshus AB, Borås Energi och Miljö AB, Nätkraft Borås Infra AB, Borås Djurpark & Camping AB, Borås kommuns Parkerings AB, Industribyggnader i Borås AB, BoråsBorås TME AB, Akademiplatsen AB, Inkubatorn i Borås AB, AB Bostäder i Borås, Fristadbostäder AB, AB Sandhultsbostäder, AB Toarpshus, Viskafors hem AB samt i förekommande fall dotterbolag till dessa bolag, bedöms ha bedrivits i enlighet med de ändamål och befogenheter som anges i respektive bolags bolagsordning och övriga direktiv.

Årsredovisningarna för Borås Stadshus AB, Borås Energi och Miljö AB, Nätkraft Borås Infra AB, Borås Djurpark & Camping AB, Borås kommuns Parkerings AB, Industribyggnader i Borås AB, BoråsBorås TME AB, Akademiplatsen AB, Inkubatorn i Borås AB, AB Bostäder i Borås, Fristadbostäder AB, AB Sandhultsbostäder, AB Toarpshus och Viskafors hem AB läggs till handlingarna.

Stadsrevisionens sammanfattande bedömning av Borås Stads årsredovisning 2023

Revisionskontorets sammantagna bedömning är att Borås Stads årsredovisning i huvudsak är upprättad enligt lag om kommunal bokföring och redovisning, kommunallag, rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt god redovisningssed.

Resultat, ekonomisk ställning och räkenskaper redovisas på ett i huvudsak rättvisande sätt.

Balanskravet är uppfyllt.

Revisionskontoret bedömer sammantaget att årsredovisningen till stora delar är förenlig med de mål som Kommunfullmäktige beslutat om gällande god ekonomisk hushållning. Borås Stads årsredovisning behöver dock utvecklas till kommande år gällande sammanställning och analys av verksamhetsperspektiven i förhållande till god ekonomisk hushållning. Revisionskontoret noterar att styr- och ledningssystemet är under uppbyggnad och ska fullt ut implementeras under 2024. Revisionskontoret bedömer därmed att Borås Stads årsredovisning inte fullt ut följer RKR R15 avseende God ekonomisk hushållning.

När det gäller tre avsättningar bedöms dessa inte ha genomförts i enlighet med LKBR samt rekommendation RKR R9.

I Borås Stads årsredovisning framhålls att den i första hand är ett analyserande beslutsunderlag för Kommunfullmäktige. Revisionskontoret noterar att årsredovisningen har fortsatt att utvecklas i jämförelse med tidigare år. Ytterligare utveckling av årsredovisningen är enligt Revisionskontoret av vikt för att tydliggöra kommunens utveckling för Kommunfullmäktige, kommuninvånare och andra intressenter.

BORÅS
STAD

Besöksadress: Stadshuset, Kungsgatan 55
Postadress: 501 80 Borås Tfn: 033-35 70 00
E-post: boras.stad@boras.se
Webbplats: boras.se